

Opracowanie:

Gmina Stęszew

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
1. Zgodność LPR z dokumentami planistycznymi.....	9
1.1 Opis powiązań LPR z dokumentami o charakterze ponadlokalnym	9
1.2 Opis powiązań LPR z dokumentami lokalnymi	16
I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	20
2. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze miasta i gminy Stęszew	21
3. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	23
3.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	23
3.1.1 Wyróżnione jednostki statystyczne	23
3.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	26
3.2 Sfera społeczna	32
3.2.1 Indeks starości	33
3.2.2 Przyrost naturalny.....	35
3.2.3 Liczba osób bezrobotnych na 100 osób.....	37
3.2.4 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób.....	40
3.2.5 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	42
3.2.6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	44
3.2.7 Liczba ofiar przemocy na 100 osób.....	46
3.2.8 Poziom przestępczości.....	48
3.2.9 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym	50
3.2.10 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób.....	52
3.2.11 Frekwencja wyborcza.....	54
3.2.12 Wyniki egzaminu 6-klasisty	56
3.2.13 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze społecznej	58
3.3 Sfera gospodarcza.....	62
3.3.1 Poziom przedsiębiorczości	62
3.3.2 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw	64
3.3.3 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej.....	66
3.4 Sfera techniczna.....	68
3.4.1 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób	69
3.4.2 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	71
3.4.3 Poziom degradacji technicznej jednostki	73

3.4.4 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze technicznej.....	75
3.5 Sfera środowiskowa	77
3.5.1 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych na terenie danej jednostki	78
3.5.2 Poziom hałasu	79
3.5.3 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	81
3.5.4 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej	83
3.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	85
3.6.1 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	85
3.6.2 Jakość terenów publicznych.....	87
3.6.3 Dostępność obiektów sportowych.....	89
3.6.4 Dostępność obiektów rekreacyjnych	91
3.6.5 Dostępność infrastruktury kulturalnej	93
3.6.6 Dostępność infrastruktury edukacyjnej	95
3.6.7 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	97
3.7 Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w mieście i gminie Stęszew	99
3.8 Obszar zdegradowany w świetle badań społecznych.....	106
3.9 Obszar zdegradowany.....	112
3.10 Obszar rewitalizacji	113
4. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji.....	115
4.1 Podobszar rewitalizacji Stęszew Centrum.....	116
4.1.1 Sfera społeczna	116
4.1.2 Sfera gospodarcza.....	118
4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	119
4.1.4 Sfera techniczna.....	121
4.1.5 Sfera środowiskowa	122
4.1.6 Potencjały podobszaru rewitalizacji	124
4.2 Podobszar rewitalizacji Trzebaw	125
4.2.1 Sfera społeczna	127
4.2.2 Sfera gospodarcza.....	128
4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	129
4.2.4 Sfera techniczna.....	131
4.2.5 Sfera środowiskowa	133
4.2.6 Potencjały obszaru rewitalizacji	134
4.3 Podobszar rewitalizacji Bądlewo.....	135

4.3.1 Sfera społeczna	137
4.3.2 Sfera gospodarcza.....	138
4.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	139
4.3.4 Sfera techniczna.....	141
4.3.5 Sfera środowiskowa	143
4.3.6 Potencjały obszaru rewitalizacji	144
4.4 Podsumowanie analizy pogłębionej – analiza SWOT	145
II CZĘŚĆ PLANISTYCZNA	146
5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji	146
6. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych w ramach LPR.....	148
7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	152
7.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum	153
7.1.1 Przedsięwzięcie nr 1	153
7.1.2 Przedsięwzięcie nr 2	154
7.1.3 Przedsięwzięcie nr 3	155
7.1.4 Przedsięwzięcie nr 4	156
7.1.5 Przedsięwzięcie nr 5	157
7.1.6 Przedsięwzięcie nr 6	158
7.1.7 Przedsięwzięcie nr 7	159
7.1.8 Przedsięwzięcie nr 8	160
7.1.9 Przedsięwzięcie nr 9	161
7.1.10 Przedsięwzięcie nr 10	162
7.1.11 Przedsięwzięcie nr 11	163
7.1.12 Przedsięwzięcie nr 12	164
7.2 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Będziewo	165
7.2.1 Przedsięwzięcie nr 13	165
7.2.2 Przedsięwzięcie nr 14	166
7.2.3 Przedsięwzięcie nr 15	167
7.2.4 Przedsięwzięcie nr 16	168
7.3 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Trzebaw.....	169
7.3.1 Przedsięwzięcie nr 17	169
7.3.2 Przedsięwzięcie nr 18	170
7.3.3 Przedsięwzięcie nr 19	171
7.3.4 Przedsięwzięcie nr 20	172

7.3.5 Przedsięwzięcie nr 21.....	173
7.3.6 Przedsięwzięcie nr 22.....	174
7.4 Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	175
7.3 Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych oraz ich komplementarność	175
7.3.1 Komplementarność problemowa	176
7.3.2 Komplementarność przestrzenna	177
7.3.3 Komplementarność źródeł finansowania.....	178
7.3.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	178
7.3.5 Komplementarność międzyokresowa	179
7.3.5 Podsumowanie komplementarności.....	182
8. Ramy finansowe.....	190
9. Partycypacja społeczna	196
9.1 Partycypacja w procesie tworzenia LPR	196
9.2 Partycypacja w procesie wdrażania LPR.....	198
11. System realizacji (wdrażania) LPR	200
12. System monitoringu, sposób modyfikacji LPR oraz ocena skuteczności działań	202
12.1. System monitoringu.....	202
12.2 Ewaluacja	205
12.3 Sposób modyfikacji LPR	207
12.5 Ocena skuteczności działań	207
13. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	208
Zestawienie grafik, tabel oraz wykresów	209

Wprowadzenie

„Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023” (LPR) został przygotowany w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r., wydane przez Ministerstwo Rozwoju oraz Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, z dnia 6 października 2016 r., przyjęte przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Niniejsze opracowanie zawiera szczegółową analizę miasta i gminy Stęszew z uwzględnieniem delimitacji obszaru zdegradowanego cechującego się stanem kryzysowym oraz wyznacza kierunki planowanych działań dedykowanych obszarowi rewitalizacji. Z punktu widzenia uwarunkowań prawnych konieczne jest podkreślenie czynników mających kluczowe znaczenie dla procesu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz planowanego procesu rewitalizacji, a w szczególności przyczyn, dla których ten proces jest niezbędny z punktu widzenia rozwoju gminy i ograniczenia przede wszystkim negatywnych zjawisk społecznych.

Na poziomie gminy Stęszew zdiagnozować można dwa kluczowe problemy, wyzwania związane z planowanymi działaniami rewitalizacyjnymi. Pierwszym z nich jest struktura gminy, jej miejsko-wiejski charakter, który determinuje konieczność dostosowania interwencji zarówno do potrzeb mieszkańców miasta, jak również wiejskich rolniczych miejscowości znajdujących się w granicach administracyjnych samorządu gminy Stęszew, które zakwalifikowano do objęcia LPR. Drugim elementem, który na swój sposób determinuje postrzeganie rewitalizacji w Stęszewie i wpływa na relatywnie korzystne wartości referencyjne wskaźników jest renta lokalizacyjna i korzystanie z suburbanizacji miasta Poznania, dobrego skomunikowania gminy oraz atrakcyjności gospodarczej oraz turystycznej generowanej przez Wielkopolski Park Narodowy.

Reasumując, wyzwania przed którymi stoi lokalny samorząd gminy wiążą się z szeregiem wzajemnie ze sobą powiązanych problemów i niewykorzystanych potencjałów, które wymagają szczegółowej i wielokryterialnej analizy wskaźnikowej – ilościowej i jakościowej. Przeprowadzone prace diagnostyczne i badawcze pozwoliły na wyznaczenie podobszarów przewidzianych do objęcia LPR zgodnie z identyfikowanymi stanami kryzysowymi, w społecznej oraz pozaspołecznych sferach analizy, jak również endogenicznymi potencjałami.

Dla prawidłowego przebiegu procesu opracowania niniejszego dokumentu zwrócono uwagę na kilka fundamentalnych czynników. Pierwszym z nich jest kompleksowy charakter diagnozy gminy pozwalający na delimitację obszaru zdegradowanego i wyznaczenia terenu przeznaczonego do rewitalizacji. Prace analityczne obejmowały całą gminę miejsko-wiejską Stęszew, które zostało podzielone na precyzyjnie wyznaczone jednostki statystyczne. Diagnoza została przedstawiona w układzie prowadzącym od danych ogólnych dla całej gminy, następnie analizy szczegółowych

czynników w podziale dla poszczególnych jednostek, co w efekcie doprowadziło do delimitacji obszaru zdegradowanego. Następnie przeprowadzono szczegółową analizę pogłębioną dla wyznaczonego obszaru rewitalizowanego.

Kolejnym istotnym czynnikiem z punktu widzenia prowadzonych prac było możliwie szerokie uspołecznienie całego procesu. Znalazło one odzwierciedlenie na każdym etapie prowadzonych prac i pozwoliło na zapewnienie bezpośredniego wpływu mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych na proces wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Efektem prac analitycznych i badawczych było wyłonienie obszaru rewitalizacji, który jest zbieżny ze zdelimitowanym obszarem zdegradowanym i podzielony na następujące podobszary:

- Stęszew Centrum,
- Trzebaw,
- Będlewo.

W dokumencie zaprezentowano również wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji i kierunki działań, przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz ramy finansowe planowanych przedsięwzięć, metody wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Tym samym dokument w sposób kompleksowy opisuje realizację procesu rewitalizacji miasta i gminy Stęszew.

1. Zgodność LPR z dokumentami planistycznymi

1.1 Opis powiązań LPR z dokumentami o charakterze ponadlokalnym

Tabela 1 Spójność dokumentu ze Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cel główny: „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

- **Cel szczegółowy I** – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
- **Cel szczegółowy II** – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- **Cel szczegółowy III** – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Opis powiązań

Kluczowym elementem Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest wzrost gospodarczy oparty o dwa filary – społeczny i gospodarczy. W związku z powyższym planowana interwencja rewitalizacyjna wpisuje się w proponowane postulaty. W procesy rewitalizacyjne opisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 wpisane jest wytworzenie synergii pomiędzy aspektami społecznymi a infrastrukturalnymi, które winny doprowadzić do wzrostu jakości życia mieszkańców. Logika interwencji przedstawiona w części planistycznej LPR miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 realizuje założenia Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Tabela 2 Spójność dokumentu z Umową Partnerstwa

Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa

- **Cel tematyczny 3.** Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury.
- **Cel tematyczny 4.** Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
- **Cel tematyczny 5.** Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.
- **Cel tematyczny 6.** Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.
- **Cel tematyczny 7.** Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.
- **Cel tematyczny 8.** Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.
- **Cel tematyczny 9.** Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
- **Cel tematyczny 10.** Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.

Opis powiązań

Umowa Partnerstwa to najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli funduszy europejskich, który m.in. zakłada, że środki otrzymane z Unii Europejskiej, inwestowane będą w najbardziej istotne dla Polski dziedziny. W ramach programów regionalnych będą realizowane zarówno „projekty miękkie” jak i inwestycje w infrastrukturę. *LPR* zakłada dwufunduszowy kierunek planowanych do realizacji projektów, na co wskazuje podział na te, które dotyczą infrastruktury i te, które koncentrują się na działaniach o charakterze społecznym.

Wyznaczony w ramach *LPR* cele i kierunki działań korelują z celami poszczególnymi celami tematycznymi Umowy Partnerstwa poprzez działania skierowane do społeczności obszaru rewitalizacji, skoncentrowane na włączeniu społecznym i walce z ubóstwem, poprzez działania o charakterze edukacyjnym i kulturalnym, a także poprzez aktywizowanie i wspieranie społeczności zagrożonej wykluczeniem społecznym. Efektywność tego rodzaju interwencji wymaga profesjonalizacji systemu usług publicznych i rozwijania oraz różnicowania funkcji edukacyjnych, kulturalnych oraz pomocowych.

Wyznaczone w ramach *LPR* cel strategiczny 2 (Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów) oraz 3 (Poprawa infrastruktury, zagospodarowania oraz estetyki zdegradowanych przestrzeni publicznych

Realizują postulaty zawarte w celach tematycznych Umowy Partnerstwa (3-8).

Sformułowany w ramach *LPR* cel strategiczny 1: Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji koncentruje się na budowie i wzmocnieniu kapitału ludzkiego, między innymi poprzez wspieranie mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej a także poprzez stworzenie dedykowanej oferty do nich skierowanej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Umowy Partnerstwa.

Tabela 3 Spójność dokumentu z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

- **Cel 2.** Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- **Cel 3.** Poprawa dostępności terytorialnej kraju w równych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury.
- **Cel 5.** Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- **Cel 6.** Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Opis powiązań

Zasady polityki przestrzennej wyrażone w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju mają charakter stały i dotyczą wszelkich form działalności człowieka w odniesieniu do przestrzeni. Najważniejszą z nich jest: zasada zrównoważonego rozwoju, która oznacza taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych (w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności, w tym przyszłych pokoleń). Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w te postulaty w głównej mierze dzięki przeprowadzonym pracom diagnostycznym i wskazaniu potencjałów oraz słabych stron poszczególnych obszarów gminy. W rezultacie wsparciem w szczególności zostaną objęte obszary o słabszej kondycji co winno doprowadzić do wyrównania szans rozwojowych. Zawarte w części planistycznej Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 cele strategiczne rewitalizacji – 2 oraz 3 są zgodne z celami zawartymi w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Tabela 4 Spójność dokumentu z Narodowym Planem Rewitalizacji

Narodowy Plan Rewitalizacji
Głównym celem <i>Narodowego Planu Rewitalizacji</i> jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym . Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.
Opis powiązań
Zaplanowana interwencja w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta i gminy Stęszew w pełni wpisuje się w podstawowy cel Narodowego Planu Rewitalizacji. Obszar objęty LPR miasta i gminy Stęszew został poddany wielopłaszczyznowej diagnozie, która wykazała deficyty przestrzenne, społeczne, kulturowe i gospodarcze, a przedsięwzięcia przedłożone w części projektowej winny poprawić sytuację obszaru zdegradowanego i stworzyć warunki do jego prawidłowego rozwoju.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Planu Rewitalizacji.

Tabela 5 Spójność dokumentu z Krajową Polityką Miejską 2023

Krajowa Polityka Miejska 2023
<ul style="list-style-type: none"> – Strategiczny cel polityki miejskiej: wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. – Cel szczegółowy 1. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych. – Cel szczegółowy 2. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji. – Cel szczegółowy 3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich. – Cel szczegółowy 4. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia. – Cel szczegółowy 5. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.
Opis powiązań
<p>Celem strategicznym polityki miejskiej jest między innymi poprawa jakości życia mieszkańców. Jest to wypadkowa szeregu czynników ją determinujących, w tym zrównoważonego rozwoju miasta oferującego wysokiej jakości usługi publiczne i miejsca pracy. Patrząc z tej samej perspektywy na całość Krajowej Polityki Miejskiej należy stwierdzić, że każde podejmowane działanie, tak z poziomu centralnego, jak i z poziomu poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego (a szczególnie władz miejskich) należy rozpatrywać i oceniać przez pryzmat potrzeb człowieka i jakości jego życia.</p> <p>Planowane cele strategiczne rewitalizacji w szczególności na podobzarsze Stęszew-Centrum realizują założenia polityki miejskiej w zakresie wzmocnienia kapitału ludzkiego, gospodarczego i infrastrukturalnego w dbałości o jakość życia mieszkańców.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowej Polityki Miejskiej 2023.

Tabela 6 Spójność dokumentu z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym”.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku, które wpisują się w specyfikę przedmiotowego opracowania:

- **Cel szczegółowy 1.** Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
- **Cel szczegółowy 2.** Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych.
- **Cel szczegółowy 3.** Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Opis powiązań

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie jest dokumentem rządowym wskazującym kierunki rozwoju polskich regionów do 2020 roku określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. LPR koresponduje z celem nadrzędnym i celami szczegółowymi poprzez cel nadrzędny: Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, przekładający się na działania niwelujące niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne. Cele strategiczne LPR bezpośrednio korespondują z celami szczegółowymi KSRR. Cel strategiczny rewitalizacji 1: Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji wpisuje się w założenia celu szczegółowego 2 KSRR. Poprzez cel strategiczny 2: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów, LPR realizuje założenia celu 1,2 i 3 KSRR. Natomiast wskazany w LPR cel strategiczny 3: Poprawa infrastruktury, zagospodarowania oraz estetyki zdegradowanych przestrzeni publicznych realizuje założenia celu 2 i 3 w ramach KSRR.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

Tabela 7 Spójność dokumentu z Załoženiami Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

- **Cel szczegółowy 1.** Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii.
- **Cel szczegółowy 2.** Poprawa efektywności energetycznej.
- **Cel szczegółowy 3.** Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami.
- **Cel szczegółowy 4.** Rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych.
- **Cel szczegółowy 6.** Promocja nowych wzorców konsumpcji.

Opis powiązań

Wszelkie inwestycje i działania zaplanowane w ramach LPR miasta i gminy Stęszew uwzględniają poszanowanie dla środowiska naturalnego oraz wzrastający poziom zagrożeń środowiskowych. Zastosowanie nowoczesnych technologii a także prowadzenie działań edukacyjnych podczas realizacji planowanej interwencji winno doprowadzić do poprawy elementów wymienionych w Załoženiach Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.

Tabela 8 Spójność dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020

Cel generalny: Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju

– **Cel strategiczny 1: Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,**

Cel operacyjny 1.1.: Zwiększenie spójności sieci drogowej: realizowany przez następujące kierunki działań: modernizacja podstawowej sieci drogowej, budowa nowych odcinków tworzących i organizujących system dróg oraz scalających i wiążących go z systemami zewnętrznymi, poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez przebudowę miejsc niebezpiecznych oraz wsparcie podmiotów działających w strefie ratownictwa drogowego, budowa spójnego systemu dróg rowerowych i infrastruktury im towarzyszącej.

– **Cel strategiczny 2: Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami**

Cel operacyjny 2.1.: Wsparcie ochrony przyrody realizowane przez następujące kierunki działań: osłabienie negatywnego wpływu działalności człowieka na ekosystemy, racjonalizacja i wzmocnienie instytucjonalnego i infrastrukturalnego systemu ochrony przyrody.

Cel operacyjny 2.2.: Ochrona krajobrazu

realizowana przez następujące kierunki działań: zachęcanie samorządów lokalnych do uwzględniania kwestii krajobrazowych w odpowiednich dokumentach gminnych, zrównoważone użytkowanie przestrzeni, ograniczenie przekształcania terenów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, rekultywacja obszarów zdegradowanych.

Cel operacyjny 2.5.: Ograniczenie emisji substancji do atmosfery

realizowane przez następujące kierunki działań: eliminacja niskiej emisji, modernizacja układów technologicznych ciepłowni i elektrociepłowni, a także indywidualnych źródeł ciepła, promocja niskoemisyjnych form transportu.

Cel operacyjny 2.10.: Promocja postaw ekologicznych

realizowane przez następujące kierunki działań: wspieranie i promocja inicjatyw społecznych w sferze ochrony środowiska przyrodniczego, upowszechnianie współpracy w relacji biznes - nauka - administracja publiczna - społeczeństwo, w zakresie użytkowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, popularyzowanie postaw ekologicznych, programy i akcje proekologiczne, wspieranie działań sprzyjających poprawie stanu środowiska przyrodniczego podejmowanych przez instytucje publiczne, prywatnych przedsiębiorców oraz zwykłych obywateli.

– **Cel strategiczny 3: Lepsze zarządzanie energią**

Cel operacyjny 3.1.: Optymalizacja gospodarowania energią

realizowana przez następujące kierunki działań: modernizacja sieci przesyłowych, obniżenie energochłonności, termomodernizacja istniejących budynków oraz promocja energooszczędności w budownictwie, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie produkcji różnego rodzaju energii, promocja efektywności energetycznej, w tym promocja urządzeń i technologii energooszczędnych.

– **Cel strategiczny 5: Zwiększenie spójności województwa**

Cel operacyjny 5.4.: Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy, rewitalizacji

realizowane przez następujące kierunki działań: kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, modernizacja oraz lepsze wykorzystanie linii wąskotorowych regionu dla potrzeb turystyki.

Cel operacyjny 5.5.: Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020

realizowane przez następujące kierunki działań: poprawa dostępności komunikacyjnej do usług.

Cel operacyjny 5.6.: Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego

realizowane przez następujące kierunki działań: kompleksowe programy rewitalizacji i aktywizacji gospodarczej wykorzystującej walory kulturowe, tworzenie parków kulturowych, promocja terenów o wybitnych walorach kulturowych, odnowa obiektów dziedzictwa kulturowego.

– **Cel strategiczny 6: Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu**

Cel operacyjny 6.11.: Rozwój gospodarki społecznej

realizowany przez następujące kierunki działań: wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie współpracy trójsektorowej na rzecz rozwoju gospodarki społecznej.

Cel operacyjny 6.13.: Rozwój biznesu i usług zdrowotnych

realizowany przez następujące kierunki działań: rozbudowa infrastruktury dla promocji zdrowego stylu życia, rozbudowa ogólnodostępnej oraz komercyjnej infrastruktury aktywnego odpoczynku.

– **Cel strategiczny 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia**

Cel operacyjny 7.1.: Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji

realizowany przez następujące kierunki działań: rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach, dostosowanie oferty edukacyjnej szkół do potrzeb rynku pracy i aspiracji uczniów, remonty modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej oraz jej doposażenie, wsparcie tworzenia centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego, wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji.

Cel operacyjny 7.3.: Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności

realizowana przez następujące kierunki działań: rozwój systemu doradztwa zawodowego, wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej, promocja przedsiębiorczości społecznej, promocja przedsiębiorczości opartej na wiedzy, system szkoleń rozwijających pozazawodowe umiejętności na rynku pracy i w biznesie łączących umiejętności twarde z miękkimi.

Cel operacyjny 7.4.: Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych

realizowany przez następujące kierunki działań: zapewnienie wyposażenia szkół i przedszkoli umożliwiającego realizację nowoczesnych treści nauczania.

– **Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa**

Cel operacyjny 8.1.: Wzmacnianie aktywności zawodowej

realizowane przez następujące kierunki działań: efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, zwiększenie mobilności przestrzennej pracowników i osób poszukujących pracy, poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, wyrównanie szans różnych grup społeczno-demograficznych na rynku pracy, wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny 8.6.: Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej

realizowane przez następujące kierunki działań: rozwój gminnych i powiatowych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnych, wsparcie jakościowego rozwoju usług socjalnych oraz innowacyjnych modeli pomocy i wsparcia społecznego, wsparcie organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą społeczną i aktywną integracją.

Cel operacyjny 8.9.: Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny

realizowana przez następujące kierunki działań: wzmacnianie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz rodzin opiekujących się dorosłymi osobami wymagającymi stałej opieki, rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020

wielodzielnych, wsparcie dla aktywności zawodowej rodziców, w tym samotnie wychowujących dzieci, wsparcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 8.10.: Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego

realizowana przez następujące kierunki działań: promocja kultury regionalnej, ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz historycznego regionu.

Cel operacyjny 8.11.: Poprawa warunków mieszkaniowych

realizowana przez następujące kierunki działań: rewitalizacja dzielnic mieszkaniowych wraz z poprawą ogólnodostępnej infrastruktury usług i wypoczynku, wsparcie systemu tanich mieszkań na wynajem, realizacja polityki mieszkaniowej dla osób starszych i osób z dysfunkcjami.

Opis powiązań

Niniejszy program rewitalizacji jest spójny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.

Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania oraz estetyki zdegradowanych przestrzeni publicznych.

Powyższe założenia planistyczne odnoszą się całościowo do poszczególnych elementów zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, dotycząc kwestii społecznych, infrastrukturalnych i gospodarczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.

Tabela 9 Spójność dokumentu z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Cel główny: Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców

- **Cel szczegółowy:** Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku (poprzez: poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych, wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych, restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym).
- **Cel szczegółowy:** Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa (poprzez: wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu, wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej, zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu).

Opis powiązań

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Stanowi też ważne źródło informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Lokalny Program Rewitalizacji miasta i gminy Stęszew uwzględnia wskazane zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Planowana interwencja uwzględnia konieczność dostosowania przestrzeni do wyzwań XXI wieku i konieczność zwiększenia efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa. Zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zostaną urzeczywistnione poprzez

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

wskazane cele i kierunki działań skoncentrowane na pracach modernizacyjnych, remontowych i infrastrukturalnych, które wynikają ze zdiagnozowanych problemów społecznych.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że gmina Stęszew zlokalizowana jest w:

- centralnym obszarze problemowym (minimalizacji konfliktów przestrzennych związanych z procesem suburbanizacji i metropolizacji),
- systemie obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych,
- strefie rozwoju działalności logistycznej,
- strefie intensywnej gospodarki rolnej,
- strefie dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa wielkopolskiego.

1.2 Opis powiązań LPR z dokumentami lokalnymi

Tabela 10 Spójność dokumentu ze Strategią Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016-2026

Strategia Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016-2026

— Priorytet 2: Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew

Cel szczegółowy 1: Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego na terenie gminy poprzez realizację projektów aktywizacji społecznej i zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (przy współpracy OPS, lokalnych NGO i podmiotów zewnętrznych)

Cel szczegółowy 2: Poprawa opieki nad osobami starszymi poprzez tworzenie domów dziennego pobytu dla seniorów

Cel szczegółowy 3: Poprawa uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wdrożenie programów aktywizacji zawodowej i społecznej adresowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Cel szczegółowy 4: Integracja środowisk lokalnych poprzez wzrost udziału organizacji społecznych i mieszkańców w realizacji zadań własnych gminy w tym w szczególności zadań z dziedziny edukacji, rekreacji, opieki nad osobami starszymi i integracji osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 5: Poprawa szans rozwojowych i zawodowych dzieci oraz młodzieży z terenów gminy Stęszew poprzez wsparcie uczniów w rozwijaniu kluczowych kompetencji na rynku pracy w zakresie matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych, przedsiębiorczości oraz języków obcych, a także zajęć z doradztwa zawodowego

Cel szczegółowy 6: Zwiększenie szans rodziców wychowujących dzieci na aktywność zawodową poprzez przygotowanie lokalnego systemu opieki nad dziećmi w wieku lat 1- 3 przy współpracy z partnerami społecznymi i niepublicznymi

Cel szczegółowy 7: Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez realizację programów profilaktycznych i leczenie osób uzależnionych

Cel szczegółowy 8: Poprawa wiedzy o Gminie Stęszew w środowisku społecznym Wielkopolski poprzez zwiększenie zakresu współpracy Gminy Stęszew z gminami ościennymi i aglomeracją poznańską

— Priorytet 3: Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew

Cel szczegółowy 1: Poprawa stanu dróg lokalnych poprzez budowę nowych i remonty starych dróg gminnych i powiatowych, wojewódzkich oraz budowę drogi ekspresowej S-5

Cel szczegółowy 2: Rozwój budownictwa mieszkalnego poprzez prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej Gminy Stęszew poprzez budowę, rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, turystycznej oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych

Cel szczegółowy 4: Poprawa komunikacji lokalnej i dostępu mieszkańców do transportu publicznego poprzez powiększenie sieci transportu publicznego na terenie Gminy Stęszew oraz budowę węzłów przesiadkowych

Cel szczegółowy 5: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę, modernizację infrastruktury edukacyjnej

Opis powiązań

Priorytety zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016-2026 są tożsame z strategicznymi celami rewitalizacji – przede wszystkim celem strategicznym 1 oraz 3. Prace diagnostyczne będące rdzeniem opracowania LPR miasta i gminy Stęszew potwierdzają występowanie negatywnych zjawisk z zakresu sfery społecznej i infrastrukturalnej (technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej), których odbicie znajduje się także w priorytetach Strategii Rozwoju Gminy Stęszew.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016-20126.

Tabela 11 Spójność dokumentu z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017

- **Cel strategiczny 2:** Wsparcie rodzin z dziećmi a w szczególności zapobieganie patologiom w rodzinie
  - Cel szczegółowy 1:** Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych prowadzące do utrzymania dziecka w rodzinie
  - Cel szczegółowy 2:** Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępcze
  - Cel szczegółowy 3:** Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie
- **Cel strategiczny 3:** Budowa systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa m.in. z uwagi na brak pracy ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywizacji i przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie
  - Cele szczegółowe:**
    - Monitoring socjalny – wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji kryzysowej długotrwałego pozostawania bez pracy.
    - Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych, w tym szczególnie do kobiet.
    - Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie
- **Cel strategiczny 4:** Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zapewniającego im właściwą opiekę.
  - Cele szczegółowe:**
    - Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy.
    - Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym.
    - Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.
    - Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym.
- **Cel strategiczny 5:** Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.
  - Cel szczegółowy 5.1:** Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017

Cel szczegółowy 5.2: Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.

Cel szczegółowy 5.3: Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.

- **Cel strategiczny 6:** Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych i rozwój wolontariatu.

Cele szczegółowe:

- Ocena działań organizacji pozarządowych na terenie gminy.
- Zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi.
- Stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju działalności wolontaryjnej na terenie gminy.

Opis powiązań

Rozbudowana diagnoza społeczna wykonana na potrzeby LPR dla miasta i gminy Stęszew wykazała obszary gminy w których występuje przekroczenie wartości referencyjnych (średniej gminnej) w takich kwestiach jak bezrobocie, demografia, liczba osób uzależnionych, przestępczość i aktywność społeczna. Na podstawie uzyskanych wyników został sformułowany cel strategiczny rewitalizacji 1 Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, który w sposób kompleksowy realizuje założenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017.

Tabela 12 Spójność dokumentu z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stęszew 2015-2020

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stęszew 2015-2020

- **Cele szczegółowe:**

- Ograniczenie do roku 2020 emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do roku bazowego
- Ograniczenie do roku 2020 zużycia energii o 20% w stosunku do roku bazowego
- Zwiększenie do roku 2020 udziału energii ze źródeł odnawialnych do 15% w końcowym zużyciu energii.

Opis powiązań

Planowana interwencja w ramach zapisów LPR dla miasta i gminy Stęszew jest komplementarna z celami szczegółowymi Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stęszew 2015-2020. Realizacja zadań inwestycyjnych (uwzględnionych w 3 celu strategicznym rewitalizacji) winna doprowadzić do zwiększonej efektywności energetycznej infrastruktury gminnej i tym samym pozytywnie wpłynąć na warunki środowiskowe gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stęszew 2015-2020.

Tabela 13 Spójność dokumentu ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew

- **Cel główny:**

Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń

istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. W związku z powyższym studium może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów.

Opis powiązań

Działania zaplanowane w ramach LPR miasta i gminy Stęszew uwzględniają wskazania zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew. Trzy cele strategiczne rewitalizacji ujęte w LPR realizują cel główny Studium odnosząc się do kwestii społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew.

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Diagnoza zawarta w LPR składa się z trzech elementów:

- Prezentacji uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które tworzą syntetyczny portret gminy ułatwiający analizę kolejnych rozdziałów diagnostycznych prezentujących zagadnienia w podziale na poszczególne wydzielone jednostki statystyczne – **rozdział 2.**
- Analizy porównawczej jednostek statystycznych miasta i gminy Stęszew. W tej części dokonuje się wielokryterialnej analizy wskaźnikowej oraz dokonuje delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – **rozdział 3.**
- Analizy pogłębionej wyłonionego obszaru rewitalizacji. W jej zakres wchodzi analiza przyczyn degradacji i charakterystyka sytuacji na obszarze objętym LPR, z punktu widzenia czynników oraz zjawisk kryzysowych – **rozdział 4.**

2. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze miasta i gminy Stęszew

Gmina Stęszew to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie poznańskim. Zaliczana jest do gmin średniej wielkości. Leży w odległości ok. 25 kilometrów na południowy – zachód od stolicy województwa. Gmina Stęszew sąsiaduje z ośmioma gminami: Dopiewem i Komornikami od północy, Mosiną od wschodu, Czempiniem i Kościanem od południa i Kamieńcem, Granowem oraz Bukiem od zachodu.

Powierzchnia gminy wynosi 17 467 ha i zamieszkuje ją niemal 15 tysięcy osób. Gmina Stęszew jest to jedna z 226 gmin należących do województwa wielkopolskiego. Jest trzecią pod względem powierzchni gminą powiatu poznańskiego, zaraz po Pobiedziskach oraz Kórniku. W jej skład wchodzi miasto Stęszew oraz 26 miejscowości wiejskich, w tym 21 sołectw: Będlewo, Dębno, Drożdżyce, Jeziorki, Łódź, Mirosławki, Modrze, Piekary, Sapowice, Skrzynki, Słupia, Srocko Małe, Strykowo, Tomice, Tomiczki, Trzebaw, Twardowo, Witobel, Wielkawieś, Wronczyn i Zamysłowo. Największą miejscowością, która zarazem jest głównym ośrodkiem administracyjno-gospodarczym jest miasto Stęszew, a najmniejszą liczbę ludności w 2016 roku odnotowano w sołectwie Twardowo.

Stęszew zaliczany jest do aglomeracji poznańskiej, której wpływ możemy obserwować szczególnie w wschodniej części tej gminy, która jest najbardziej zaludniona. W obrębie gminy zlokalizowane są tereny wchodzące w skład Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Z uwagi na słabo rozwiniętą sieć rzeczną oraz występowanie zbiorników wodnych, o charakterze liniowym, sieć osadnicza w tej gminie jest rozmieszczona dość równomiernie. Do atutów tej gminy należy przede wszystkim lokalizacja – położenie w niewielkiej odległości od Poznania oraz innych miast m.in. Wrocławia czy Zielonej Góry.

Gmina jest dobrze rozwinięta pod względem infrastruktury, szczególnie drogowej. W gminie Stęszew znajduje się ponad 200 km dróg – są to drogi krajowe (nr 5 i nr 32), drogi wojewódzkie (nr 306 i nr 431), drogi powiatowe oraz drogi gminne, które stanowią zdecydowaną większość. Przez teren tej gminy przebiegają również dwa szlaki kolejowe - linia łącząca Poznań i Wolsztyn, oraz linia międzynarodowa, która pozwala na podróż na trasie - Warszawa - Berlin.

Środowisko przyrodnicze tej gminy jest atrakcyjne i cenne, a wpływ na to mają występujące tutaj jeziora, i kompleksy leśne, które są idealnym miejscem do życia różnorodnych gatunków zwierząt i roślin. Gmina Stęszew jest cenna również pod względem historycznym i kulturowym. Warte uwagi są krajobrazy obszarów wiejskich, które tworzy mozaika pól, łąk i pastwisk oraz różnych zabudowań zagrodowych, a także zabytki które zachowały się na tym terenie.

Obszar gminy w prawie 35% objęty jest różnymi formami przyrody, m.in. programem Natura 2000, a w północnej i północno-wschodniej części należy do Wielkopolskiego Parku Narodowego. Te tereny stanowią główne siedliska zróżnicowanej fauny, przebywającej na tym terenie. Występuje tu wiele

gatunków owadów, pajęczaków oraz mięczaków. Południowa część gminy wchodzi w skład paneuropejskiej sieci ekologicznej ECONET.

Teren Wielkopolskiego Parku Narodowego obejmuje obszar 3397,7 ha. Centralnym punktem WPN jest rynnowe jezioro - Góreckie, a jego zachodnia część to rezerwat przyrody chroniący ptactwo wodne. Jeziora znajdujące się na terenie tego parku to w większości jeziora eutroficzne, które odznaczają się dużym stężeniem substancji odżywczych. Występują w nich różnorodne zbiorowiska roślin wodnych i bagiennych.

Gmina Stęszew leży na obszarze Pojezierza Południowobałtyckiego. Położona jest w obrębie trzech mezoregionów: Pojezierza Poznańskiego, na obszarze którego znajduje się jej zdecydowana większość, natomiast południowa część gminy leży w obrębie Doliny Środkowej Obry i Kotliny Śremskiej.

Gmina Stęszew leży w zlewni rzeki Warty, ale jej sieć rzeczna jest bardzo słabo wykształcona. Oprócz najważniejszej rzeki – Samicy Stęszewskiej, która jest lewobrzeżnym dopływem Kanału Mosińskiego, i ma długość 37,8 km. można zaobserwować tutaj tylko niewielkie ciek i sztuczne kanały i rowy. Sieć rzeczna tego obszaru uzupełniają jednakże jeziora. Na terenie gminy Stęszew jest ich 9. Największą powierzchnię ma Jezioro Strykowskie (73 ha) i zajmuje ono ponad 40% ogólnej powierzchni jezior znajdujących się na terenie tej gminy. Inne jeziora to : Bochenek, Dębno, Góreckie, Lipno, Łódzko – Dymaczewskie, Tomickie, Wielkowiejskie i Witobelskie.

Opisywana gmina ma charakter rolniczy, przeważają tutaj gospodarstwa których powierzchnia przekracza 10 ha. W strukturze użytkowania terenu użytki rolne stanowią zdecydowaną większość, zajmują one ponad 70% powierzchni gminy, lesistość terenu wynosi niecałe 18%, a pozostałe tereny to ok. 12%. Na obszarze gminy przeważają gleby zaliczane do klasy IV, nie występują tutaj natomiast gleby znajdujące się w klasach I-II. Gleby bielcowe występujące tutaj powstały na piaskach słabo gliniastych oraz gliniastych lekkich, i charakteryzują się małą zawartością składników odżywczych. Mimo tego obszar gminy jest intensywnie wykorzystywany rolniczo. Bardziej zasobne gleby występują na obniżonych terenach znajdujących się w bliskiej odległości od zbiorników i cieków wodnych, a także na terenach gdzie nisko zalegają wody gruntowe, są to : gleby torfowe, murszowe oraz czarne ziemie, jednakże jest ich zdecydowanie mniej niż gleb bielcowych.

Gmina Stęszew jest atrakcyjna nie tylko ze względu na środowisko przyrodnicze. Miasto Stęszew jest przykładem miasta średniowiecznego. Do dziś zachował się wyraźny układ tego miasta, z centralnym rynkiem oraz wychodzącymi od niego ulicami. Ten układ urbanistyczny został objęty ochroną i wpisany jest do rejestru zabytków. Zachowało się tutaj wiele cennych, zabytkowych budowli a także elementów krajobrazu kulturowego, które dokumentują dzieje regionu.

3. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Przedmiotowy rozdział obejmuje analizę miasta i gminy Stęszew celem zdiagnozowania deficytów w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Analiza pozwala na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W niniejszym rozdziale przedstawiono również delimitację jednostek statystycznych wraz z uzasadnieniem przyjętej metodologii oraz wynikami badania ankietowego.

3.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Na potrzeby sporządzenia poprawnej metodologicznie diagnozy analizowanego obszaru – terenu gminy i miasta Stęszew, zdecydowano o delimitacji jednostek statystycznych w oparciu o siatkę sołectw w odniesieniu do części wiejskiej oraz identyfikowane powiązania funkcjonalne dzielące część miejską gminy Stęszew. W tym miejscu warto podkreślić, że Stęszew definiowany jako jednostka samorządu terytorialnego to gmina wiejsko-miejska. Zatem podział jednostek statystycznych został opracowany w sposób oddający specyfikę tych dwóch integralnych części składowych gminy. Drugim krokiem w zakresie metodyki wyznaczania obszaru zdegradowanego było zbudowanie wielokryterialnego katalogu wskaźników obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną wraz z uzasadnieniem ich adekwatności. Wskaźniki zoperacjonalizowano w odniesieniu do wyodrębnionych jednostek statystycznych (ich opis znajduje się w podrozdziale 3.1.1).

3.1.1 Wyróżnione jednostki statystyczne

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego obszar gminy i miasta Stęszew został podzielony na 27 jednostek statystycznych w tym: 6 jednostek tworzących, składających się na część miejską Stęszewa oraz 21 jednostek stanowiących sołectwa, jednostki pomocnicze gminy.

Przeprowadzenie analizy porównawczej jest obligatoryjnym warunkiem i narzędziem pozwalającym na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Kluczowe znaczenie w tym kontekście ma delimitacja – wyróżnienie jednostek statystycznych. W niniejszym opracowaniu zdecydowano o analizie sołectw oraz funkcjonalnych części miasta.

Przyjęta delimitacja wynika z następujących przesłanek:

- Miejsko-wiejskiego charakteru gminy, który wymusza zastosowanie odrębnych metod delimitacyjnych dla części wiejskich (sołectwa) oraz miasta (jednostki funkcjonalne),

- Braku ustalonego podziału usankcjonowanego prawnie. Statut Gminy Stęszew (Załącznik do Uchwały Nr III/30/2002 Rady Miejskiej Gminy Stęszew z dnia 30 grudnia 2002 r.) nie sankcjonuje konkretnego rozwiązania w zakresie powoływania jednostek pomocniczych,
- W wymienionym statucie wymienia się 35 wsi o zróżnicowanej liczbie ludności, w związku z istotnym rozdrobnieniem zdecydowano się na skorzystanie z podziału na sołectwa, który zmniejsza z jednej strony liczbę porównywanych jednostek, a z drugiej ułatwia agregowanie i pozyskiwanie danych niezbędnych do wykonania diagnozy,
- W związku z brakiem usankcjonowanego prawnie podziału miasta Stęszew skorzystano z tradycyjnego i identyfikowanego przez mieszkańców podziału miasta, który wynika z dynamiki jego procesów rozwojowych i tym samym wytwarzania się jednostek powiązanych funkcjonalnie i urbanistycznie. Efektem przeprowadzonych prac jest wyznaczenie sześciu poddanych analizie części miasta.
- Zbudowany podział gminy na jednostki funkcjonalne i sołectwa jest spójny z układem osiedleńczym miasta i gminy Stęszew, jak również jest akceptowany i rozumiany przez mieszkańców, co zostało zidentyfikowane i potwierdzone na etapie partycypacji społecznej.

W związku z powyższymi przesłankami, zdecydowano o analizie miasta w oparciu o sołectwa i jednostki funkcjonalne, które są spójne z układem osiedleńczym. Jednocześnie przyjęta delimitacja była konsultowana z mieszkańcami i nie została poddana pod dyskusję jako niezrozumiała, niepoprawna bądź nieodpowiadająca specyfice gminy – jej terenów wiejskich czy też miejskich. Dlatego uznano, że przyjęta delimitacja ma charakter poprawny i będzie stanowiła punkt wyjścia do opracowania diagnozy porównawczej. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności oraz powierzchnię poszczególnych jednostek statystycznych, które stanowią podstawę dla przedmiotowej analizy.

Tabela 14 Jednostki statystyczne gminy i miasta Stęszew – ludności i powierzchnia (2016 r.)

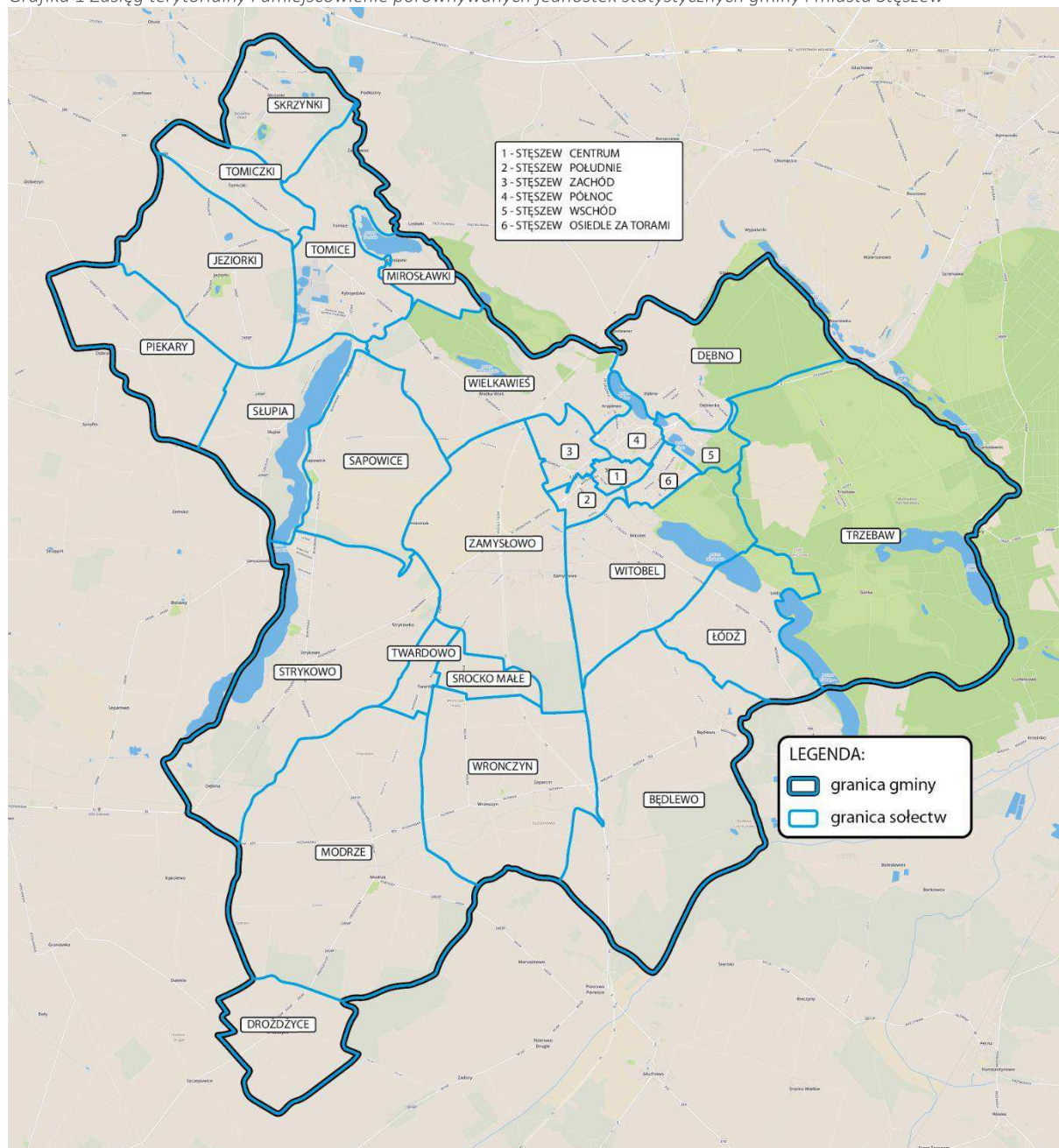
L.p.	Nazwa jednostki statystycznej	Liczba ludności [os.]	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
1.	Będlewo	414	2,79%	1577,00	9,0%
2.	Dębno	1012	6,81%	801,00	4,6%
3.	Drożdżyce	152	1,02%	446,00	2,5%
4.	Jeziorki	463	3,12%	772,00	4,4%
5.	Łódź	213	1,43%	591,00	3,4%
6.	Miroślawki	130	0,88%	210,00	1,2%
7.	Modrze	737	4,96%	1787,00	10,2%
8.	Piekary	103	0,69%	618,00	3,5%
9.	Sapowice	452	3,04%	735,00	4,2%
10.	Skrzynki	518	3,49%	414,00	2,4%
11.	Słupia	176	1,18%	572,00	3,3%
12.	Srocko Małe	111	0,75%	141,00	0,8%
13.	Strykowo	1448	9,75%	1349,00	7,7%
14.	Tomice	263	1,77%	629,00	3,6%
15.	Tomiczki	122	0,82%	282,00	1,6%

L.p.	Nazwa jednostki statystycznej	Liczba ludności [os.]	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
16.	Trzebaw	643	4,33%	2284,00	13,0%
17.	Twardowo	54	0,36%	117,00	0,7%
18.	Witobel	743	5,00%	777,00	4,4%
19.	Wielkawieś	461	3,10%	785,00	4,5%
20.	Wronczyn	474	3,19%	988,00	5,6%
21.	Zamysłowo	339	2,28%	1058,00	6,0%
22.	Stęszew-Centrum	1088	7,32%	54,86	0,3%
23.	Stęszew-Wschód	352	2,37%	106,06	0,6%
24.	Stęszew-Zachód	630	4,24%	140,79	0,8%
25.	Stęszew-Północ	2535	17,06%	112,42	0,6%
26.	Stęszew-Południe	609	4,10%	72,83	0,4%
27.	Stęszew-za torami	615	4,14%	84,02	0,5%
	Gmina i miasto Stęszew	14857	100,00%	17503,98	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Stęszewie

Na poniższej rycinie przedstawiono wyodrębnione jednostki statystyczne wraz z przypisaną im liczbą ludności.

Grafika 1 Zasięg terytorialny i umiejscowienie porównywanych jednostek statystycznych gminy i miasta Stęszew

Źródło: opracowanie własne

3.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji konieczny był dobór odpowiednich zmiennych, które w istotny sposób je różnicują. Ze względu na m.in. miejsko-wiejski charakter gminy i występujące na jej obszarze zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę każdej ze sfer wskazanych w Wytocznych. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Na potrzeby opracowania LPR wybrano łącznie 26 wskaźników. Wskaźniki te, pozwalają na zaprezentowanie zmienności poszczególnych zjawisk w gminie oraz wyprowadzenie syntetycznych wskaźników degradacji, które umożliwią docelowo wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W ramach analizy porównawczej dokonano diagnozy 12 wskaźników w sferze społecznej, 2 w sferze gospodarczej, 4 w sferze technicznej, 2 w sferze środowiskowej i 6 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 15 Katalog wskaźników służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Obszar analizy	Nazwa wskaźnika	Opis zmiennej	Stymulanta/destymulanta	Źródło danych
Sfera społeczna	Indeks starości	Wskaźnik opisujący liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania.	stymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Przyrost naturalny	Wskaźnik opisujący różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartość dodatnia oznacza liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna - odwrotnie. Jeśli mamy do czynienia z wartością ujemną, mówimy o ubytku naturalnym.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	Wskaźnik określający sytuację społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	stymulanta	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	Wskaźnik wskazuje na populację osób pozostająca bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	stymulanta	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu
	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	stymulanta	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	Wskaźnik ilustrując liczbę osób uzależnionych od alkoholu. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	stymulanta	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie
	Liczba ofiar przemocy na 100 osób	Wskaźnik prezentuje liczbę ofiar przemocy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	stymulanta	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie
	Poziom przestępczości	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa, dotyczy prezentacji szacunkowych danych jakościowych w zakresie poważnych naruszeń prawa.	stymulanta	Komisariat Policji w Stęszewie/badanie jakościowe
	Poziom bezpieczeństwa w	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym, dotyczy prezentacji szacunkowych danych	stymulanta	Komisariat Policji w Stęszewie/badanie

Obszar analizy	Nazwa wskaźnika	Opis zmiennej	Stymulanta/destymulanta	Źródło danych
	ruchu drogowym	jakościowych w zakresie poważnych naruszeń prawa w tym zakresie.		jakościowe
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	Wskaźnik prezentuje poziom kapitału ludzkiego mierzonego liczbą zarejestrowanych podmiotów trzeciego sektora. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik opisujący aktywność obywatelską na danym obszarze, prezentujący dane dotyczące poziomu uczestnictwa mieszkańców w wyborach samorządowych w 2014 r.	destymulanta	Państwowa Komisja Wyborcza
	Wyniki egzaminu 6-klasisty	Wskaźnik opisujący jakość kształcenia, prezentujący dane dotyczące średnich wyników punktowych osiągniętych przez uczniów szkół podstawowych na zakończenie edukacji na tym szczeblu w ramach egzaminu 6-klasisty. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej dla każdej jednostki na podstawie rejonizacji.	destymulanta	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
Sfera gospodarcza	Poziom przedsiębiorczości	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości, prezentowany w formie przeliczeniowej, wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	destymulanta	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG)
	Kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Wskaźnik opisuje liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania.	destymulanta	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG)
Sfera techniczna	Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób	Wskaźnik opisujący dostępność do infrastruktury kanalizacyjnej przez mieszkańców poszczególnych jednostek. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Udział obiektów użyteczności publicznej	Wskaźnik opisujący poziom dewaloryzacji infrastruktury technicznej prezentujący liczbę budynków wymagających termomodernizacji. Zmienna	stymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie

Obszar analizy	Nazwa wskaźnika	Opis zmiennej	Stymulanta/destymulanta	Źródło danych
	wymagających termomodernizacji	prezentowana w formie udziału obiektów wymagających termomodernizacji w danej jednostce w stosunku do łącznej liczby budynków wymagających podjęcia interwencji.		
	Poziom degradacji technicznej jednostki	Zmienna prezentuje ogólną ocenę poziomu degradacji technicznej całej jednostki. Wskaźnik skalkulowano na podstawie wizji lokalnych oraz spacerów studyjnych w poszczególnych częściach gminy i dokonano oceny w skali punktowej od 1 do 5, gdzie 1 oznacza wysoki poziom degradacji, a 5 niski.	stymulanta	Badanie jakościowe
Sfera środowiskowa	Udział uciążliwych zakładów przemysłowych na terenie danej jednostki	Wskaźnik opisujący zagrożenie związane z presją zakładów przemysłowych na środowisko naturalne i mieszkańców, prezentujący dane dotyczące liczby uciążliwych zakładów przemysłowych. Zmienna prezentowana w formie udziału zakładów w danej jednostce w stosunku do ich łącznej liczby w gminie.	stymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Poziom hałasu	Zmienna prezentuje ogólną ocenę poziomu hałasu na terenie jednostki, szczególnie z punktu widzenia hałasu generowanego przez ruch samochodowy. Wskaźnik skalkulowano na podstawie wizji lokalnych oraz spacerów studyjnych w poszczególnych częściach gminy i dokonano oceny w skali punktowej od 1 do 5, gdzie 1 oznacza wysoki poziom hałasu, a 5 niski.	stymulanta	Badanie jakościowe
	Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	Wskaźnik prezentuje łączną masę zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki.	stymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Zmienna prezentuje ogólną ocenę dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru. Wskaźnik skalkulowano na podstawie wizji lokalnych oraz spacerów studyjnych w poszczególnych częściach gminy i dokonano oceny w skali punktowej od 1 do 5, gdzie 1 oznacza niskie dostosowanie, a 5 wysokie.	destymulanta	Badanie jakościowe

Obszar analizy	Nazwa wskaźnika	Opis zmiennej	Stymulanta/destymulanta	Źródło danych
	Jakość terenów publicznych	Zmienna prezentuje ocenę stanu ogólnodostępnych przestrzeni publicznych w danej jednostce. Wskaźnik skalkulowano na podstawie wizji lokalnych oraz spacerów studyjnych w poszczególnych częściach gminy i dokonano oceny w skali punktowej od 1 do 5, gdzie 1 oznacza niską jakość, a 5 wysoką.	destymulanta	Badanie jakościowe
	Dostępność obiektów sportowych	Zmienna prezentuje liczbę obiektów sportowych w stosunku do gęstości zaludnienia danej jednostki analitycznej. Wysoka wartość wskaźnika oznacza wysoką dostępność obiektów sportu.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Dostępność obiektów rekreacyjnych	Zmienna prezentuje liczbę obiektów rekreacyjnych w stosunku do gęstości zaludnienia danej jednostki analitycznej. Wysoka wartość wskaźnika oznacza wysoką dostępność obiektów rekreacyjnych.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Dostępność infrastruktury kulturalnej	Zmienna prezentuje liczbę obiektów kultury w stosunku do gęstości zaludnienia danej jednostki analitycznej. Wysoka wartość wskaźnika oznacza wysoką dostępność obiektów kultury.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie
	Dostępność infrastruktury edukacyjnej	Zmienna prezentuje liczbę obiektów edukacyjnych w stosunku do gęstości zaludnienia danej jednostki analitycznej. Wysoka wartość wskaźnika oznacza wysoką dostępność obiektów edukacyjnych.	destymulanta	Urząd Miejski w Stęszewie

Źródło: opracowanie własne

3.2 Sfera społeczna

Sfera społeczna to kluczowy obszar wielokryterialnej analizy wskaźnikowej miasta i gminy Stęszew służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Identyfikacja stanu kryzysowego w danej jednostce statystycznej jest warunkiem kwalifikującym do uznania ją za obszar zdegradowany i następnie obszar rewitalizacji. Obszar ten jest wyznaczony wtedy, gdy występują na nim co najmniej zjawiska kryzysowe w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, technicznej, środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które zostały poddane analizie w dalszych podrozdziałach diagnostycznych.

W ramach analizy sfery społecznej dokonano diagnozy dwunastu zmiennych opisujących zagadnienia społeczne we wszystkich zdelimitowanych jednostkach statystycznych w mieście.

Katalog wskaźników obejmuje:

- Indeks starości,
- Przyrost naturalny,
- Liczba osób bezrobotnych na 100 osób,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób,
- Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób,
- Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób,
- Liczba ofiar przemocy na 100 osób,
- Poziom przestępczości,
- Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób,
- Frekwencja wyborcza,
- Wyniki egzaminu 6-klasisty.

Analiza jest prowadzona z wykorzystaniem danych przeliczeniowych, następnie dokonuje się normalizacji i kategoryzacji wskaźników. Na potrzeby przejrzystości analizy każdy z omawianych wskaźników jest zaprezentowany w wymiarze przestrzennym za pomocą kartogramów. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej:

- 1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego,
- 2 – wysokie natężenie zjawiska kryzysowego,
- 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego,
- 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego,
- 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego.

Wartości oraz przedziały dla poszczególnych wskaźników zostały zaprezentowane w formie tabel dedykowanych każdemu z nich. Chcąc wyznaczyć miarę syntetyczną poziomu degradacji dokonano normalizacji zmiennych w celu sprowadzenia ich do skali niemianowanej (pozbawionej jednostek miary), co umożliwiło porównanie ich w jednakowej skali. Jest to istotne z uwagi na poprawność wyliczeń - za sprawą normalizacji różne wielkości zmiennych nie zniekształcają wagi czynników przyjmujących wartość z wyższych przedziałów. Na kolejnym etapie wyznaczono skale dla ujętych zakresów, które zawarto w poszczególnych tabelach kalkulacyjnych oraz kartogramach. Mając na uwadze konieczność wyznaczenia realnych, w relacji do analizowanych danych, skal oceny, umożliwiających ich rzeczywistą interpretację, przedziały zostały skalkulowane jako odchylenia od wartości wskaźnika dla miasta i gminy Stęszew. Zabieg ten umożliwił kategoryzację wartości wskaźnika przy wykorzystaniu pięciostopniowej skali. Na podstawie skategoryzowanych wartości wskaźników wygenerowano wskaźnik syntetyczny dla każdej jednostki, będący ich wartością średnią. Z kolei wartość referencyjną stanowi średnia wyliczona ze wskaźników syntetycznych poszczególnych jednostek, która dla strefy społecznej wyniosła 3,16. Z uwagi na mnogość jednostek, których wskaźnik syntetyczny jest równy lub jest mniejszy od wartości referencyjnej, przyjęto, iż jako zdegradowana w sferze społecznej oznaczona zostanie jednostka o najniższej wartości wskaźnika syntetycznego.

Analogiczną metodologię zastosowano w przypadku pozostałych sfer, które zostały przeanalizowane w dalszej części opracowania.

3.2.1 Indeks starości

Indeks starości to zmienna opisująca ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku przedprodukcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania. Tym samym, analizowany wskaźnik prezentuje obciążenie demograficzne w danej jednostce statystycznej. Wartość indeksu starości dla całej gminy miejsko-wiejskiej Stęszew kształtuje się na relatywnie korzystnym poziomie i wynosi 79,5. Najbardziej zaawansowany proces starzenia się społeczności lokalnej zanotowano w następujących jednostkach statystycznych Srocko Małe (116,7), Stęszew-Wschód (114,5), Stęszew-Centrum (107,0), Drożdżyce (105,6), Łódź (105,6) oraz Będziewo (104,7). Natomiast najniższy, najkorzystniejszy wskaźnik indeksu starości odnotowano w jednostce Stęszew-za torami i oscylowała ona na poziomie 20,2. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich poddanych analizie jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji (wskaźniki będą prezentowane w zależności od wartości danej zmiennej, w szeregu od najwyższej wartości do najniższej lub odwrotnie – mając na względzie, czy dany wskaźnik to destymulanta lub stymulanta).

Tabela 16 Indeks starości w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

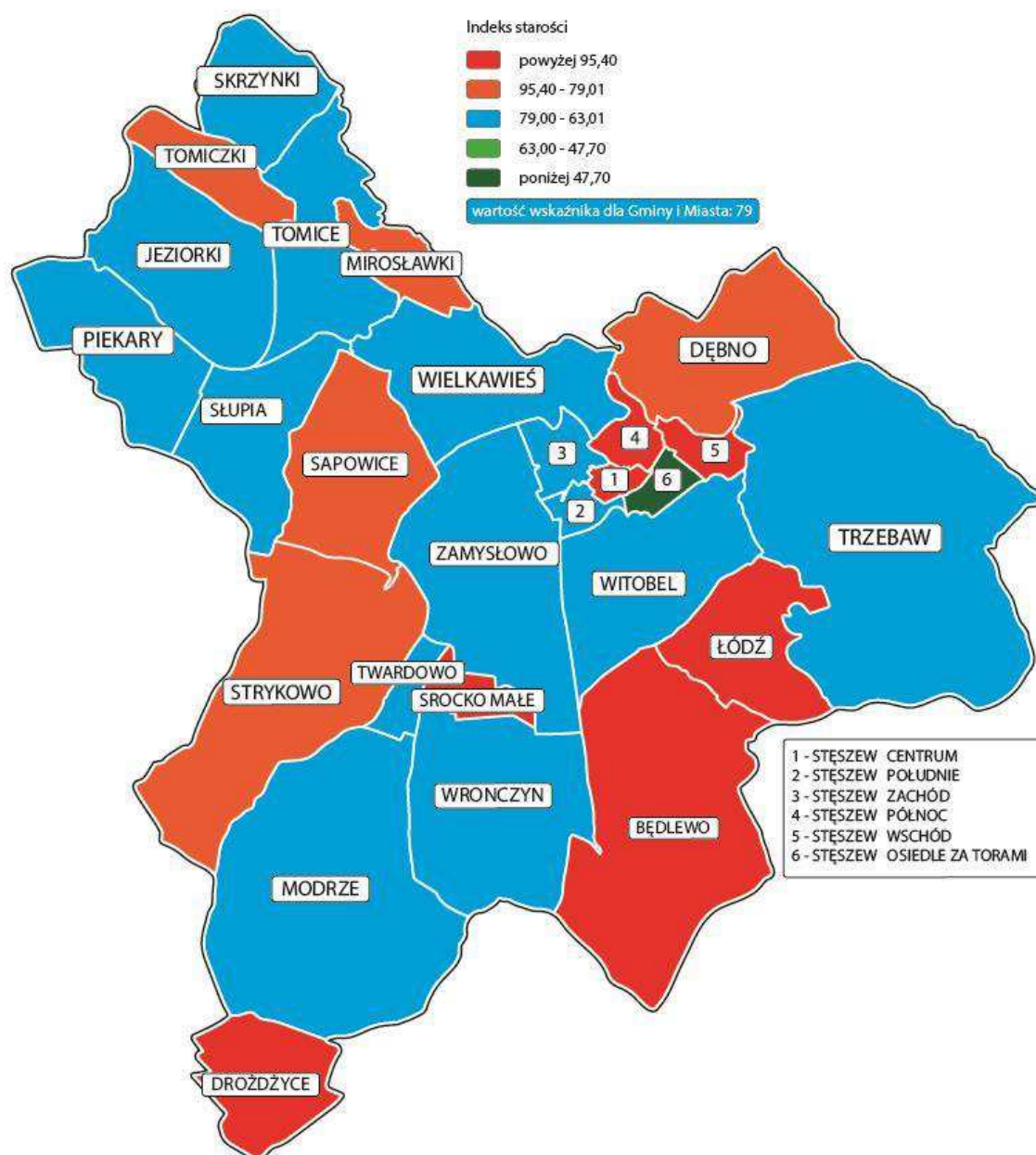
Jednostka statystyczna	Indeks starości
Srocko Małe	116,7

Jednostka statystyczna	Indeks starości
Stęszew-Wschód	114,5
Stęszew-Centrum	107,0
Drożdżyce	105,6
Łódź	105,6
Będlewo	104,7
Stęszew-Północ	99,1
Mirosławki	91,7
Tomiczki	85,7
Strykowo	84,7
Sapowice	81,2
Dębno	80,4
Stęszew-Południe	78,4
Piekary	77,8
Twardowo	77,8
Modrze	74,8
Jeziorki	74,7
Wronczyn	74,0
Witobel	72,4
Trzebaw	71,4
Wielkawieś	68,1
Stęszew-Zachód	66,9
Skrzynki	65,5
Tomice	65,1
Słupia	64,3
Zamysłowo	63,3
Stęszew-za torami	20,2
Gmina i Miasto Stęszew	79,5
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 95,40	1 – bardzo wysoki indeks starości
95,40 - 79,01	2 – wysoki indeks starości
79,00 - 63,01	3 – umiarkowany indeks starości
63,00 - 47,70	4 – niski indeks starości
poniżej 47,70	5 – bardzo niski indeks starości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie indeksu starości dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 2 Indeks starości w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

3.2.2 Przyrost naturalny

Kolejna z omawianych zmiennych podobnie jak indeks starości odnosi się do kwestii demograficznych. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartość dodatnia oznacza liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna - odwrotnie. Jeśli mamy do czynienia z wartością ujemną, mówimy o ubytku naturalnym. Innymi słowy ujemna wartość przyrostu naturalnego wskazuje na stan kryzysowy skutkujący starzeniem się społeczności lokalnej. Przyrost naturalny w Gminie i Mieście Stęszew kształtuje się na poziomie 12. Najbardziej niekorzystny przyrost naturalny odnotowano w Wroncynie (-5), Stęszewie-Centrum (-4) oraz Dębnie (-3), natomiast najkorzystniejszy wskaźnik w tym zakresie uzyskało Będlewo (7). Warto zwrócić uwagę, że przyrost

naturalny w dużej mierze determinuje kwestie związane z lokalną gospodarką oraz usługami publicznymi w perspektywie długookresowej, w związku z tym analizowany miernik należy uznać za istotny. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich poddanych analizie jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 17 Przyrost naturalny w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

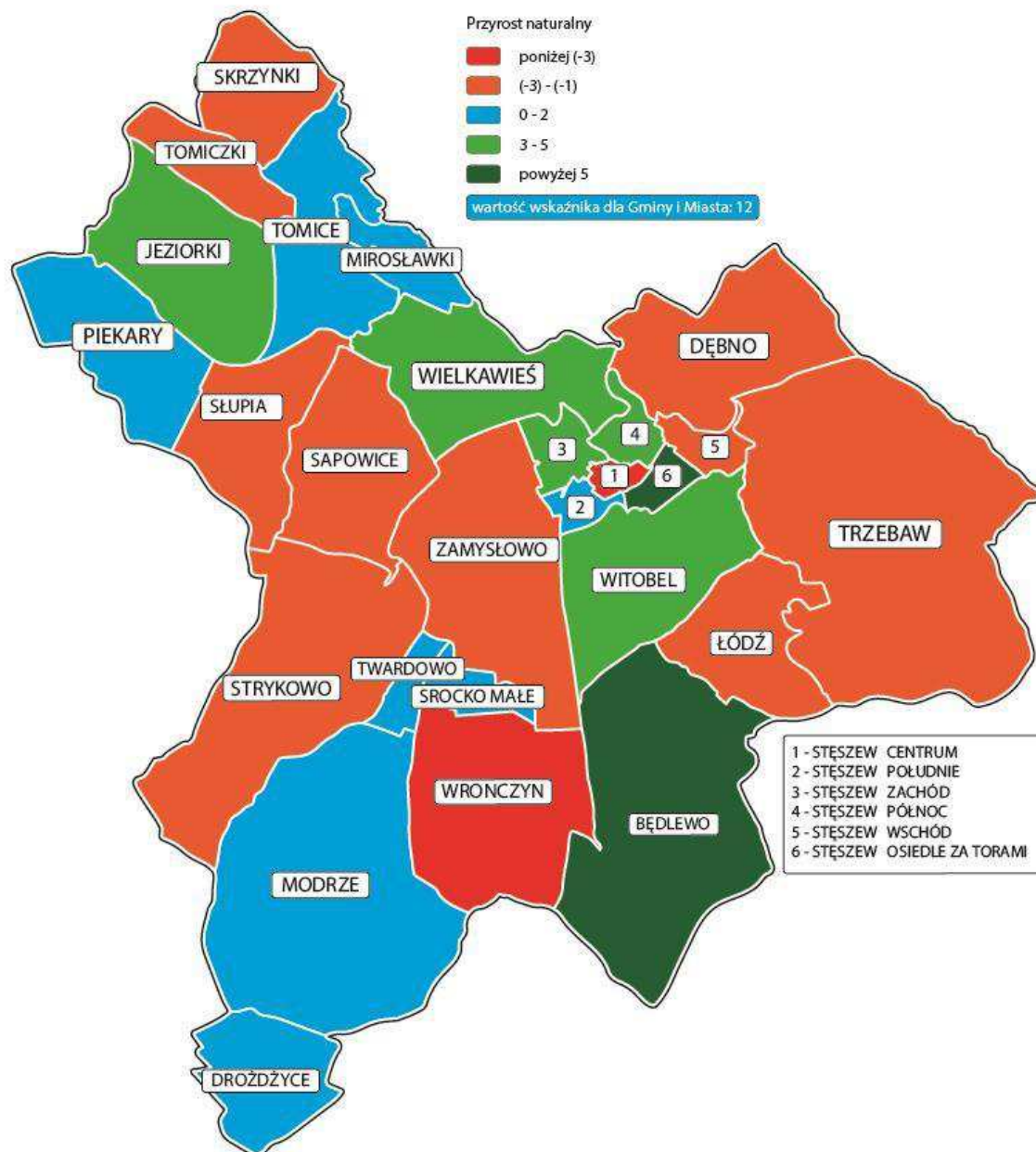
Jednostka statystyczna	Przyrost naturalny
Wronczyn	-5
Stęszew-Centrum	-4
Dębno	-3
Sapowice	-2
Tomiczki	-2
Zamysłowo	-2
Stęszew-Wschód	-2
Łódź	-1
Skrzynki	-1
Słupia	-1
Strykowo	-1
Trzebaw	-1
Mirosławki	0
Modrze	0
Srocko Małe	0
Twardowo	0
Stęszew-Południe	0
Drożdżyce	1
Piekary	1
Tomice	1
Jeziorki	4
Wielkawieś	4
Stęszew-Zachód	4
Stęszew-Północ	4
Witobel	5
Stęszew-za torami	6
Będlewo	7
Gmina i Miasto Stęszew	12
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej (-3)	1 – bardzo niski przyrost naturalny
(-3) - (-1)	2 – niski przyrost naturalny
0 - 2	3 – umiarkowany przyrost naturalny
3 - 5	4 – wysoki przyrost naturalny
powyżej 5	5 – bardzo wysoki przyrost naturalny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie przyrostu naturalnego dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 3 Przyrost naturalny w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

3.2.3 Liczba osób bezrobotnych na 100 osób

Analizując sferę społeczną zdecydowano o wykorzystaniu danych dotyczących bezrobocia i agregowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, na ich podstawie zbudowano dwa wskaźniki – pierwszym z nich jest liczba osób bezrobotnych na 100 osób. W grupie osób w wieku produkcyjnym w mieście i gminie Stęszew (9 368 osób; dane UM), w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w

Poznaniu, zarejestrowano łącznie 215 osób, natomiast liczba osób bezrobotnych na 100 osób wynosiła 1,45. Tym samym należy stwierdzić, że analizowana problematyka w skali miasta i gminy nie stanowi dużego problemu. Niemniej warto zwrócić uwagę, w których jednostkach zidentyfikowane najwyższą wartość wskaźnika, są nimi Stęszew-Wschód (3,69), Będlewo (3,14), Mirosławki (3,08) oraz Jeziorki (3,02), z kolei w siedmiu jednostkach wartość wskaźnika bezrobocia kształtuje się na poziomie nieco przekraczającym zero, co w istocie wskazuje na brak występowania problemu bezrobocia (bazując na jego ewidencjonowanym i rejestrowanym charakterze). Jednocześnie omawiany wskaźnik to informacja wskazująca, gdzie potencjalnie znajdują się ogniska zapalne i natężenie negatywnych zjawisk społecznych często korelujące z innymi czynnikami społecznymi, takimi jak ubóstwo czy uzależnienia. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 18 Poziom bezrobocia w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

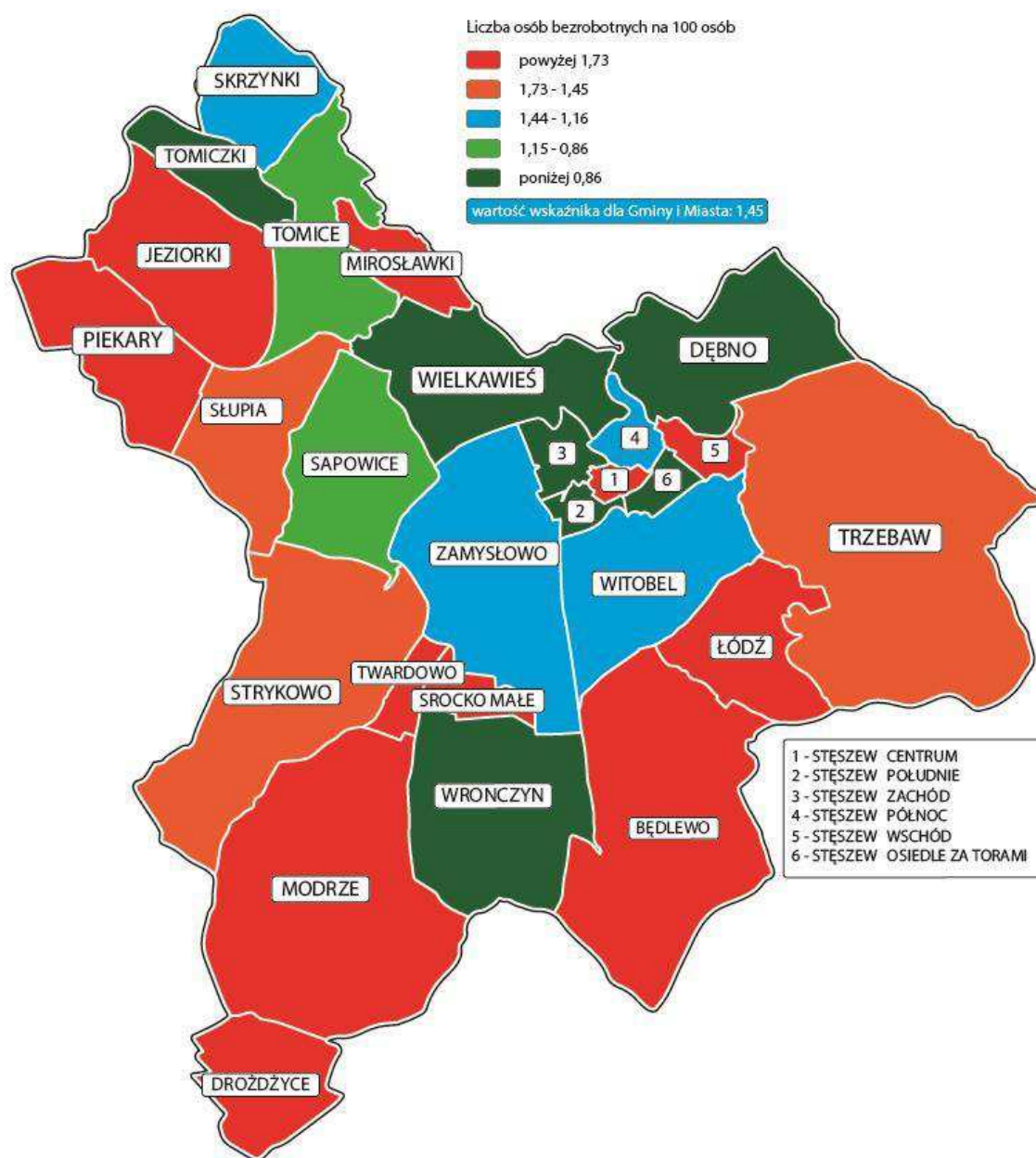
Jednostka statystyczna	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób
Stęszew-Wschód	3,69
Będlewo	3,14
Mirosławki	3,08
Jeziorki	3,02
Łódź	2,82
Modrze	2,04
Drożdżyce	1,97
Piekary	1,94
Twardowo	1,85
Stęszew-Centrum	1,84
Srocko Małe	1,80
Trzebaw	1,71
Słupia	1,70
Strykowo	1,52
Skrzynki	1,35
Stęszew-Północ	1,22
Witobel	1,21
Zamysłowo	1,18
Tomice	1,14
Sapowice	1,11
Wronczyn	0,84
Stęszew-Południe	0,82
Tomiczki	0,82
Stęszew-za torami	0,81
Dębno	0,69
Wielkawieś	0,65
Stęszew-Zachód	0,32
Gmina i Miasto Stęszew	1,45

Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 1,73	1 – bardzo wysoki poziom bezrobocia
1,73 - 1,45	2 – wysoki poziom bezrobocia
1,44 - 1,16	3 – umiarkowany poziom bezrobocia
1,15 - 0,86	4 – niski poziom bezrobocia
poniżej 0,86	5 – bardzo niski poziom bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Poznaniu 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu bezrobocia dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 4 Poziom bezrobocie w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Poznaniu 2016 r..

3.2.4 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób

Drugim wskaźnikiem dotyczącym bezrobocia jest liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób. Wskazana zmienna wskazuje na populację osób pozostająca bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat. Innymi słowy długotrwale bezrobotni to osoby w szczególnie niekorzystnej sytuacji, którzy w sposób trwały znajdują się poza rynkiem pracy. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w mieście i gminie Stęszew jest niska i oscyluje na poziomie 0,94 (w liczbach bezwzględnych 139 osób stanowiących 64,6% wszystkich pozostających bez pracy w Stęszewie). Długotrwale bezrobocie jest najsilniej identyfikowane w następujących jednostkach: Łódź (2,35), Mirosławki (2,31), Jeziorki (1,94), Piekary (1,94), Twardowo (1,85) oraz Srocko Małe (1,80). W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 19 Długotrwale bezrobocie w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

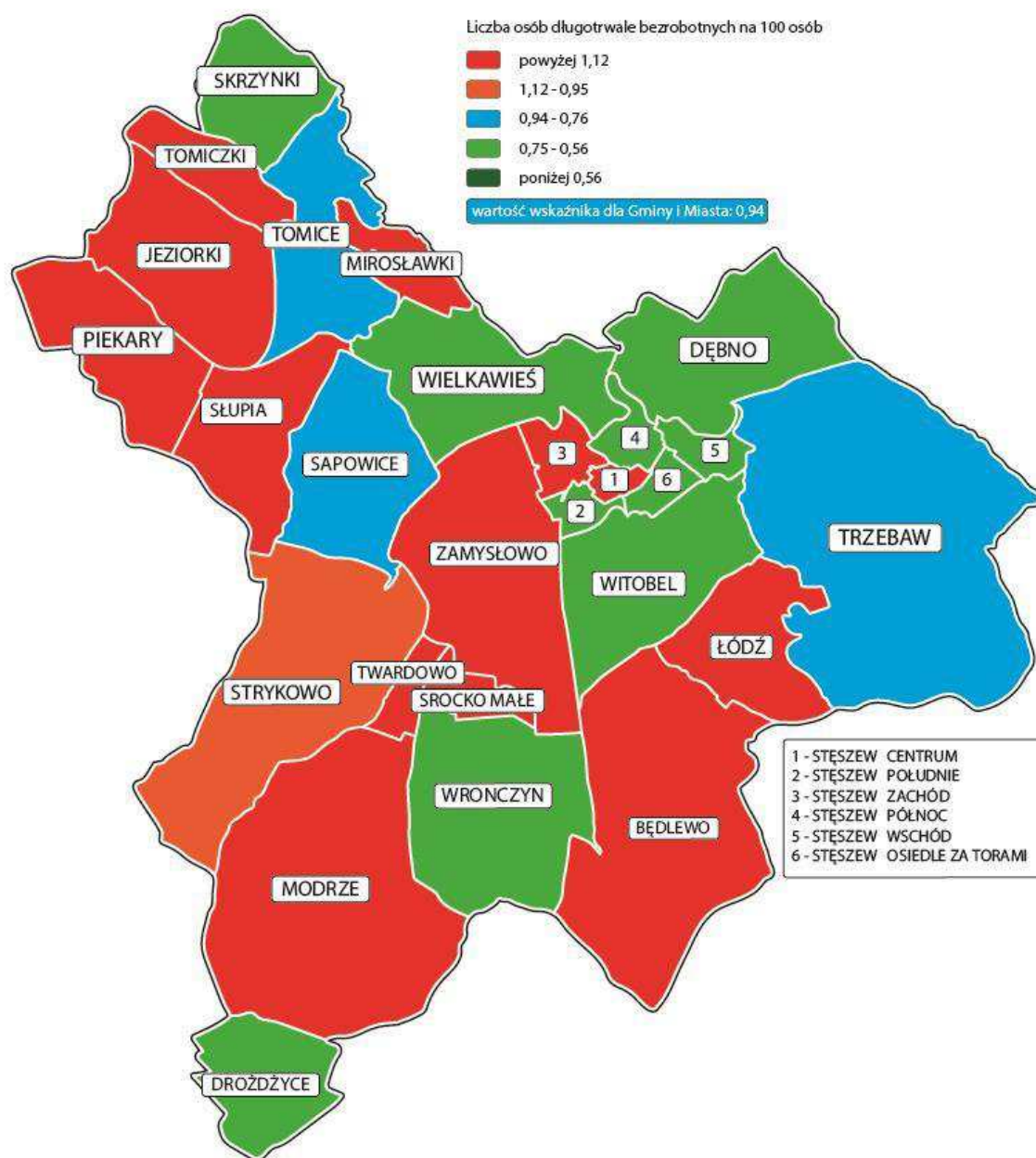
Jednostka statystyczna	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób
Łódź	2,35
Mirosławki	2,31
Jeziorki	1,94
Piekary	1,94
Twardowo	1,85
Srocko Małe	1,80
Tomiczki	1,64
Modrze	1,63
Będlewo	1,45
Stęszew-Centrum	1,29
Stęszew-Zachód	1,27
Zamysłowo	1,18
Słupia	1,14
Strykowo	1,04
Sapowice	0,88
Trzebaw	0,78
Tomice	0,76
Stęszew-Północ	0,71
Witobel	0,67
Drożdżyce	0,66
Stęszew-za torami	0,65
Wronczyn	0,63
Dębno	0,59
Wielkawieś	0,43
Skrzynki	0,39
Stęszew-Wschód	0,28
Stęszew-Południe	0,16
Gmina i Miasto Stęszew	0,94

Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 1,12	1 – bardzo wysoki poziom bezrobocia długotrwałego
1,12 - 0,95	2 – wysoki poziom bezrobocia długotrwałego
0,94 - 0,76	3 – umiarkowany poziom bezrobocia długotrwałego
0,75 - 0,56	4 – niski poziom bezrobocia długotrwałego
poniżej 0,56	5 – bardzo niski poziom bezrobocia długotrwałego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Poznaniu 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie zjawiska długotrwałego bezrobocia dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 5 Długotrwałe bezrobocie w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Poznaniu 2016 r.

3.2.5 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób

Istotne dane dotyczące sfery społecznej pozyskano z Ośrodka Pomocy Społecznej w Stęszewie. Pierwszym ze wskaźników w tym zakresie jest liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób, wartość średnia dla Gminy i Miasto Stęszew kształtuje się na poziomie 8,98. Łączna liczba klientów OPS w Stęszewie wynosi 1 334. Spośród 27 analizowanych jednostek 12 cechuje się wskaźnikiem przekraczającym 10,00 wskazującym na kryzys w kwestii ubóstwa. Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w jednostkach Piekary (17,48), Srocko Małe (16,22), Tomiczki (13,93), Trzebaw (13,69), Będlewo (13,53) oraz Wronczyn (13,08). Identyfikowany poziom ubóstwa w istotnym stopniu koreluje z poziomem bezrobocia rejestrowanego. Jednostki cechujące się niskim wskaźnikiem ubóstwa, to: Twardowo (5,56), Jeziorki (5,40), Skrzynki (4,63) oraz Stęszew-za torami (4,39). W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 20 Poziom ubóstwa w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób
Piekary	17,48
Srocko Małe	16,22
Tomiczki	13,93
Trzebaw	13,69
Będlewo	13,53
Wronczyn	13,08
Słupia	11,93
Łódź	10,80
Mirosławki	10,77
Stęszew-Centrum	10,66
Modrze	10,31
Stęszew-Zachód	10,00
Dębno	9,78
Strykowo	9,39
Wielkawieś	9,33
Sapowice	9,07
Stęszew-Południe	8,70
Zamysłowo	8,26
Witobel	8,08
Drożdżyce	7,89
Tomice	7,60
Stęszew-Wschód	6,82
Stęszew-Północ	6,59
Twardowo	5,56

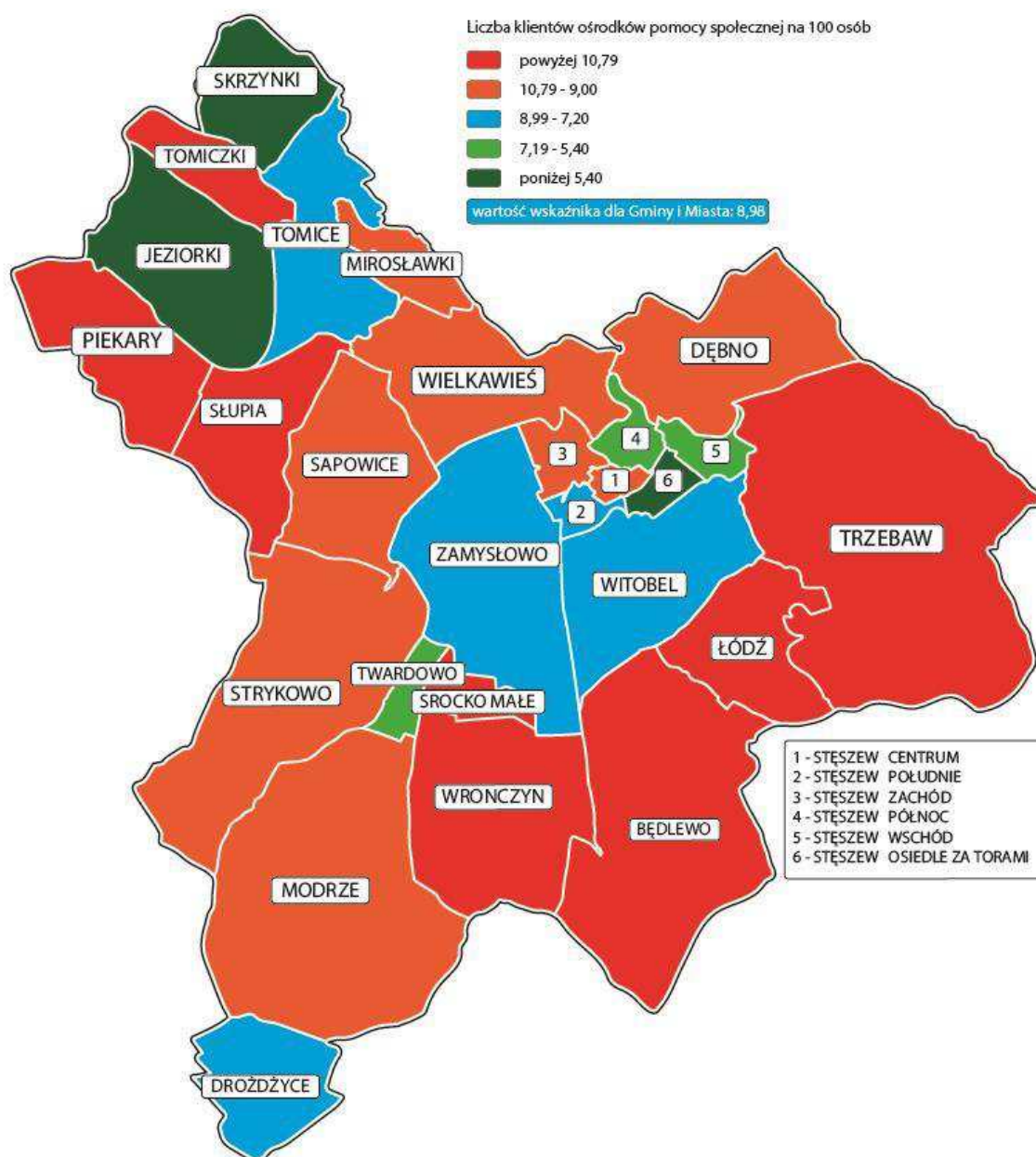
Jeziorki	5,40
Skrzynki	4,63
Stęszew-za torami	4,39
Gmina i Miasto Stęszew	8,98
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 10,79	1 – bardzo wysoki poziom ubóstwa
10,79 - 9,00	2 – wysoki poziom ubóstwa
8,99 - 7,20	3 – umiarkowany poziom ubóstwa
7,19 - 5,40	4 – niski poziom ubóstwa
poniżej 5,40	5 – bardzo niski poziom ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu ubóstwa dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 6 Poziom ubóstwa w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

3.2.6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób

Na podstawie danych OPS zidentyfikowano osoby uzależnione od alkoholu, ich łączna liczba na terenie gminy wynosi 15 osób. Dane te mają charakter rejestrowy i nie obrazują całości zjawisk niemniej warto pokazać zróżnicowanie przestrzenne zjawiska w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach Będlewo (0,72), Jeziorki (0,43) oraz Modrze (0,41). Natomiast w osiemnastu jednostkach nie odnotowano osób uzależnionych od alkoholu. Średnia liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób w Gminie i Mieście Stęszew wyniosła 0,10 i należy ją ocenić jako relatywnie niską i korzystną. Analizowana zmienna opisuje zagrożenie związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych i wskazuje pośrednio na skalę potrzeb związanych z profilaktyką

prozdrowotną. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

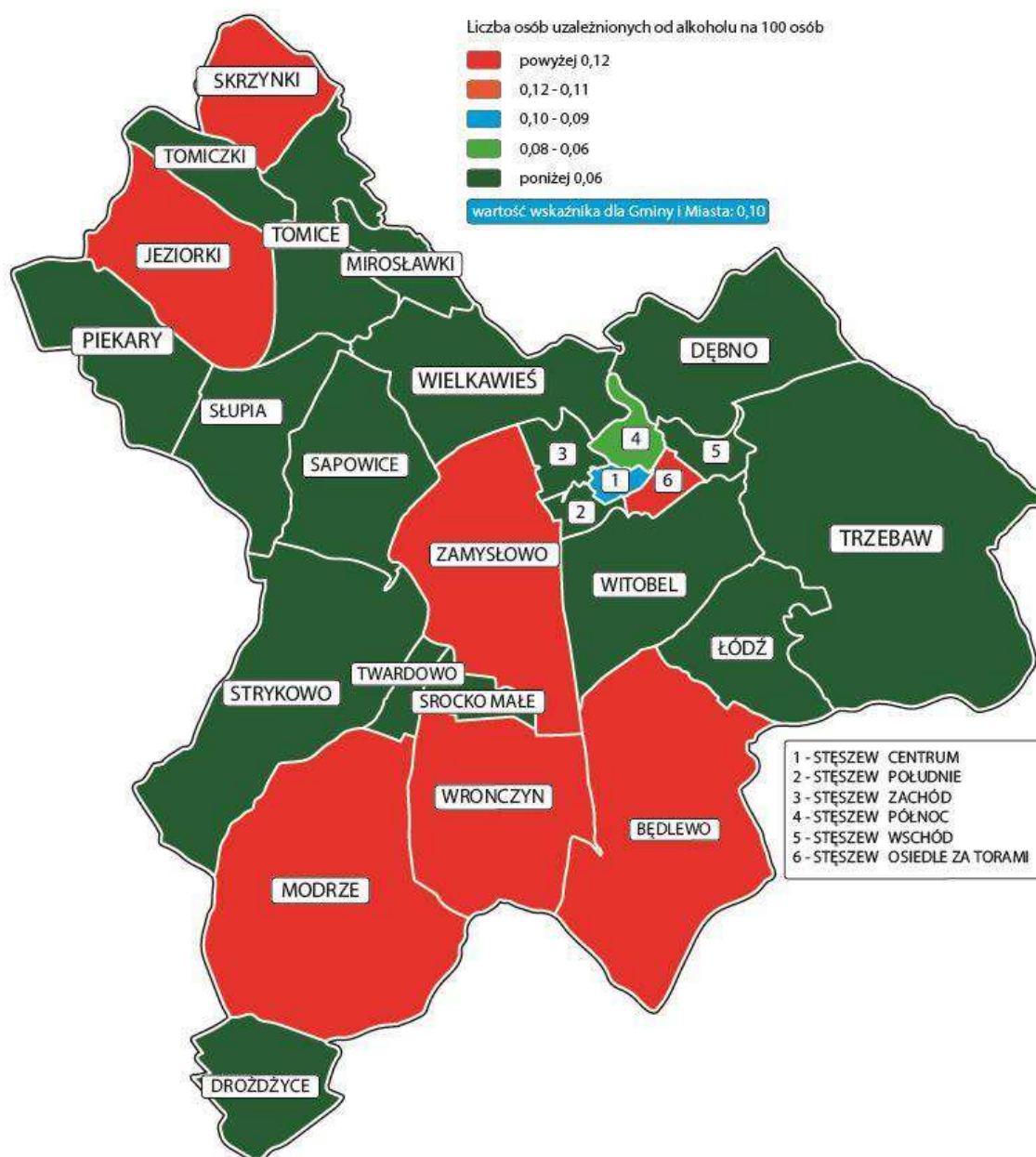
Tabela 21 Uzależnienie od alkoholu w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób
Będlewo	0,72
Jeziorki	0,43
Modrze	0,41
Zamysłowo	0,29
Wronczyn	0,21
Skrzynki	0,19
Stęszew-za torami	0,16
Stęszew-Centrum	0,09
Stęszew-Północ	0,08
Dębno	0,00
Drożdżyce	0,00
Łódź	0,00
Mirosławki	0,00
Piekary	0,00
Sapowice	0,00
Słupia	0,00
Srocko Małe	0,00
Strykowo	0,00
Tomice	0,00
Tomiczki	0,00
Trzebaw	0,00
Twardowo	0,00
Witobel	0,00
Wielkawieś	0,00
Stęszew-Wschód	0,00
Stęszew-Zachód	0,00
Stęszew-Południe	0,00
Gmina i Miasto Stęszew	0,10
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 0,12	1 – bardzo wysoki poziom uzależnienia od alkoholu
0,12 - 0,11	2 – wysoki poziom uzależnienia od alkoholu
0,10 - 0,09	3 – umiarkowany poziom uzależnienia od alkoholu
0,08 - 0,06	4 – niski poziom uzależnienia od alkoholu
poniżej 0,06	5 – bardzo niski poziom uzależnienia od alkoholu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 7 Uzależnienie od alkoholu w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

3.2.7 Liczba ofiar przemocy na 100 osób

Ostatnią zmienną poddaną analizie na podstawie danych OPS w Stęszewie jest liczba ofiar przemocy na 100 osób. Łączna liczba ofiar przemocy w Stęszewie wynosi 38, natomiast wskaźnik pokazujący relację w przeliczeniu na 100 osób kształtuje się na poziomie 0,26. Najwyższą wartość analizowanej zmiennej (przekraczającą 1,00) odnotowano w dwóch jednostkach Twardowo (1,85) oraz Stęszew-za torami (1,30). Omawiany wskaźnik ilustruje zagrożenie przemocą i pochodnymi zjawiskami patologicznymi, które są rejestrowane przez odpowiednie służby i powołane do tego podmioty. Skala ewidencjonowanej przemocy w gminie nie jest wysoka natomiast stanowi element wpływający na stopień degradacji poszczególnych analizowanych terenów. W poniższej tabeli zaprezentowano

wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

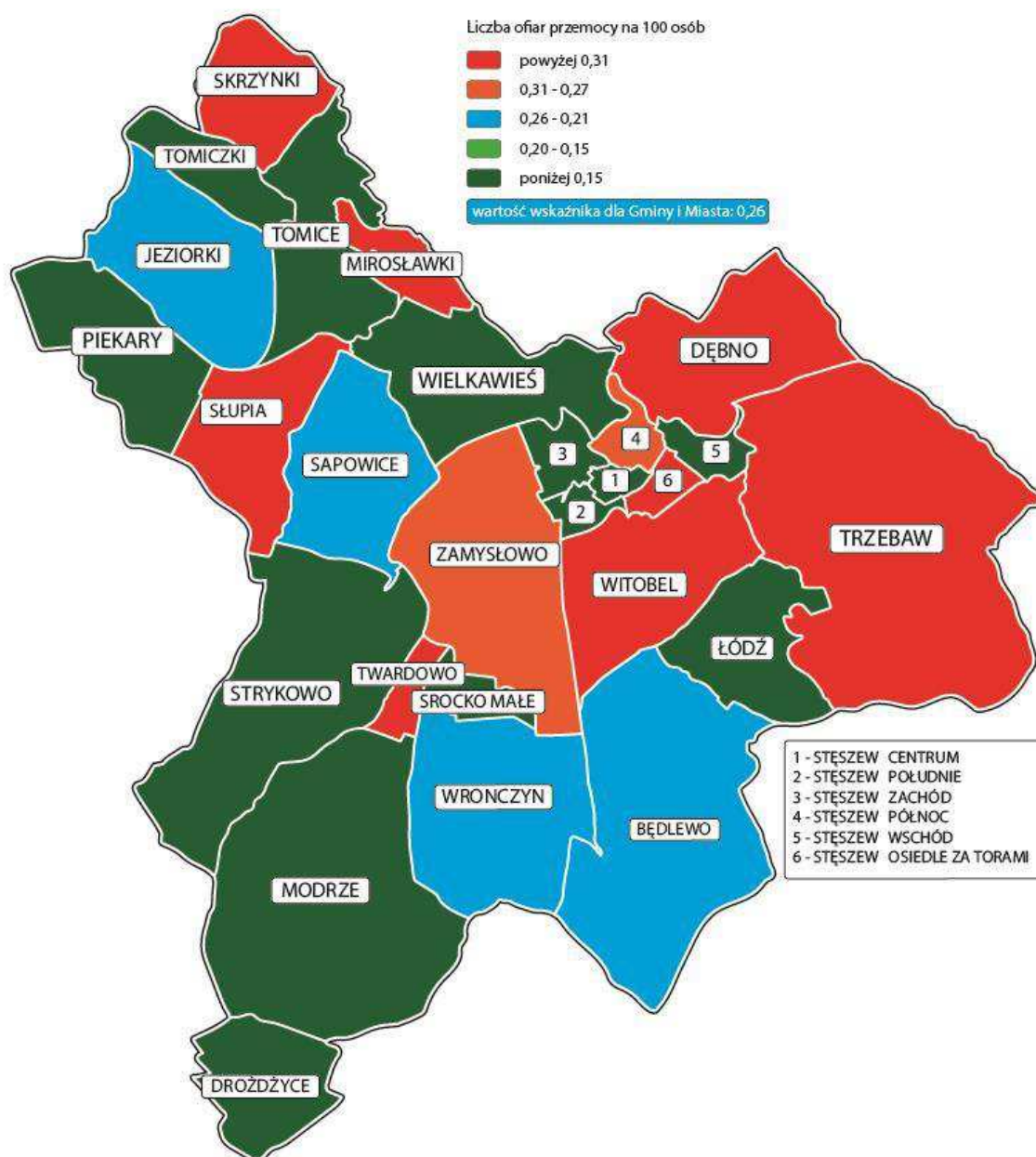
Tabela 22 Ofiary przemocy w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba ofiar przemocy na 100 osób
Twardowo	1,85
Stęszew-za torami	1,30
Mirosławki	0,77
Skrzynki	0,58
Słupia	0,57
Witobel	0,40
Dębno	0,40
Trzebaw	0,31
Zamysłowo	0,29
Stęszew-Północ	0,28
Będlewo	0,24
Sapowice	0,22
Jeziorki	0,22
Wronczyn	0,21
Modrze	0,14
Stęszew-Centrum	0,09
Strykowo	0,07
Drożdżyce	0,00
Łódź	0,00
Piekary	0,00
Srocko Małe	0,00
Tomice	0,00
Tomiczki	0,00
Wielkawieś	0,00
Stęszew-Wschód	0,00
Stęszew-Zachód	0,00
Stęszew-Południe	0,00
Gmina i Miasto Stęszew	0,26
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 0,31	1 – bardzo wysoka liczba ofiar przemocy
0,31 - 0,27	2 – wysoka liczba ofiar przemocy
0,26 - 0,21	3 – umiarkowana liczba ofiar przemocy
0,20 - 0,15	4 – niska liczba ofiar przemocy
poniżej 0,15	5 – bardzo niska liczba ofiar przemocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie liczby ofiar przemocy dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 8 Ofiary przemocy w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stęszewie 2016 r.

3.2.8 Poziom przestępczości

Kolejny wskaźnik to poziom przestępczości – został on opracowany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Stęszewie. Zostali oni poproszeni o dokonanie oceny poziomu przestępczości w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo duże zagrożenie przestępczością a 5 niktę, cechujące bardzo bezpieczne miejscowości. Kwestie związane z bezpieczeństwem zostały zanalizowane na podstawie ocen jakościowych. Skorzystanie z metody badania jakościowego wynikało z braku możliwości wyprowadzenia wskaźników bazujących na bezwzględnej liczbie przestępstw popełnionych na terenie gminy i miasta Stęszew. Istniejące uwarunkowania to pochodna rejonizacji prac policji, która nie pokrywa się z przyjętą delimitacją na potrzeby opracowania niniejszego opracowania. Poziom

przestępczości jako wskaźnik opisuje problematykę związaną z poczuciem bezpieczeństwa i poziomem bezpieczeństwa publicznego. Ta zmienna pozwala na wskazanie obszarów w największym stopniu zagrożenia patologiami życia społecznego. Na podstawie ocen przedstawionych w poniższej tabeli, największe zagrożenie przestępczością odnotowano w następujących jednostkach: Stęszew-Centrum, Łódź, Skrzynki, Strykowo, Trzebaw, Stęszew-Wschód, Stęszew-Północ, Stęszew-za torami. Jednocześnie średnia wartość poziomu przestępczości w gminie i mieście Stęszew wynosi 4,00 (należy ją ocenić jako wysoką).

Tabela 23 Poziom przestępczości w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

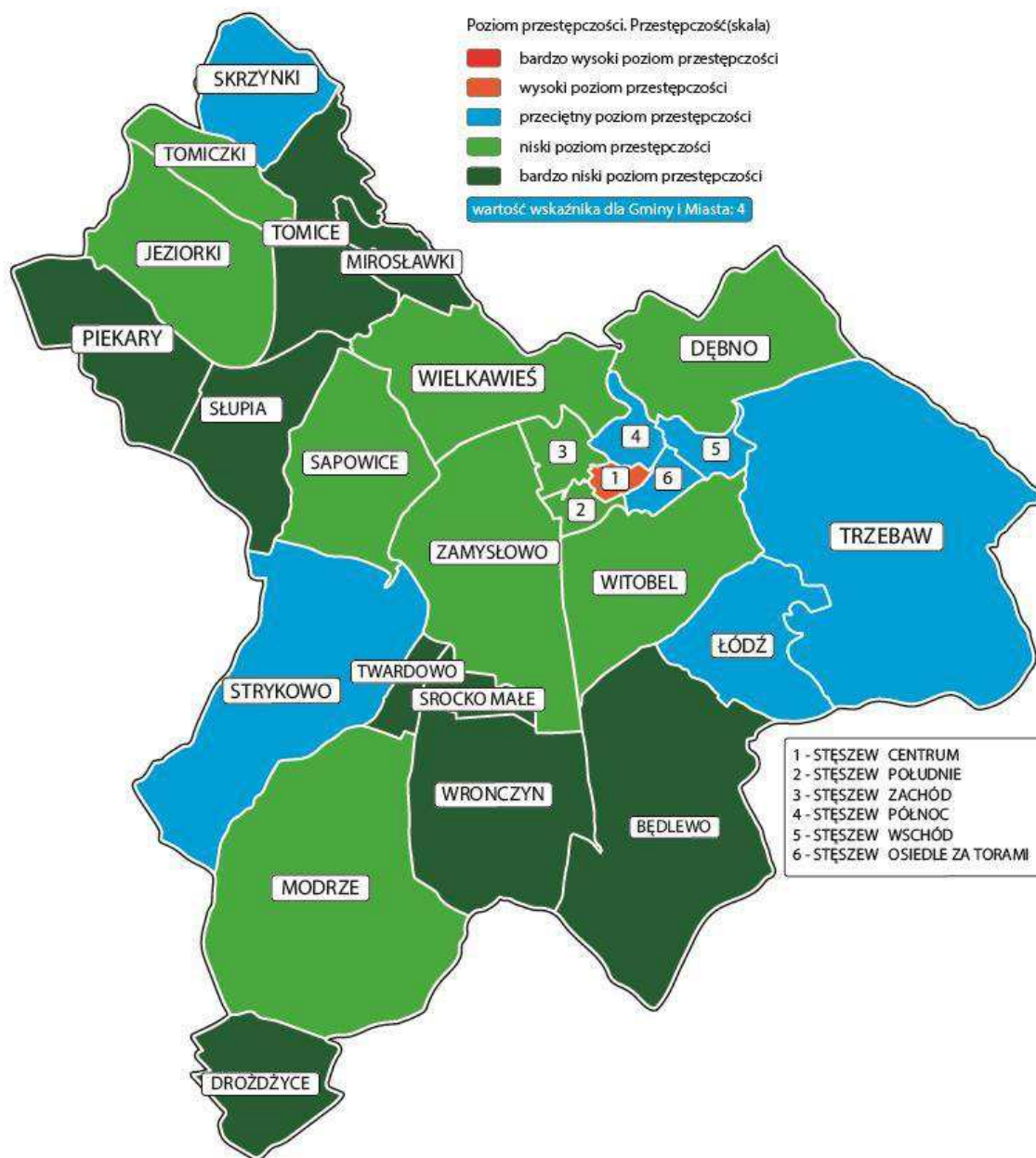
Jednostka statystyczna	Poziom przestępczości
Stęszew-Centrum	2,00
Łódź	3,00
Skrzynki	3,00
Strykowo	3,00
Trzebaw	3,00
Stęszew-Wschód	3,00
Stęszew-Północ	3,00
Stęszew-za torami	3,00
Dębno	4,00
Jeziorki	4,00
Modrze	4,00
Sapowice	4,00
Tomiczki	4,00
Witobel	4,00
Wielkawieś	4,00
Zamysłowo	4,00
Stęszew-Zachód	4,00
Stęszew-Południe	4,00
Będlewo	5,00
Drozdzyce	5,00
Mirosławki	5,00
Piekary	5,00
Słupia	5,00
Srocko Małe	5,00
Tomice	5,00
Twardowo	5,00
Wronczyn	5,00
Gmina i Miasto Stęszew – średnia wartość	4,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Stęszewie 2016r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu przestępczości dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 9 Poziom przestępczości w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Stęszewie 2016r.

3.2.9 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym został poddany analogicznej procedurze jak wskaźnik odnoszący się poziomu przestępczości. Wynika to z rejonizacji policji niepokrywającej się z delimitacją, jak również najlepszą wiedzą w zakresie bezpieczeństwa, którą posiadają funkcjonariusze miejscowych służb porządkowych. Relatywnie najmniej korzystną sytuację odnotowano na terenie następujących jednostek: Stęszew-Centrum, Będziewo, Strykowo, Tomice, Tomiczki, Witobel oraz Stęszew-Wschód. Jednocześnie średnia wartość ocenianego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie i mieście Stęszew wynosi 4,07 i jest stosunkowo wysoka.

Tabela 24 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

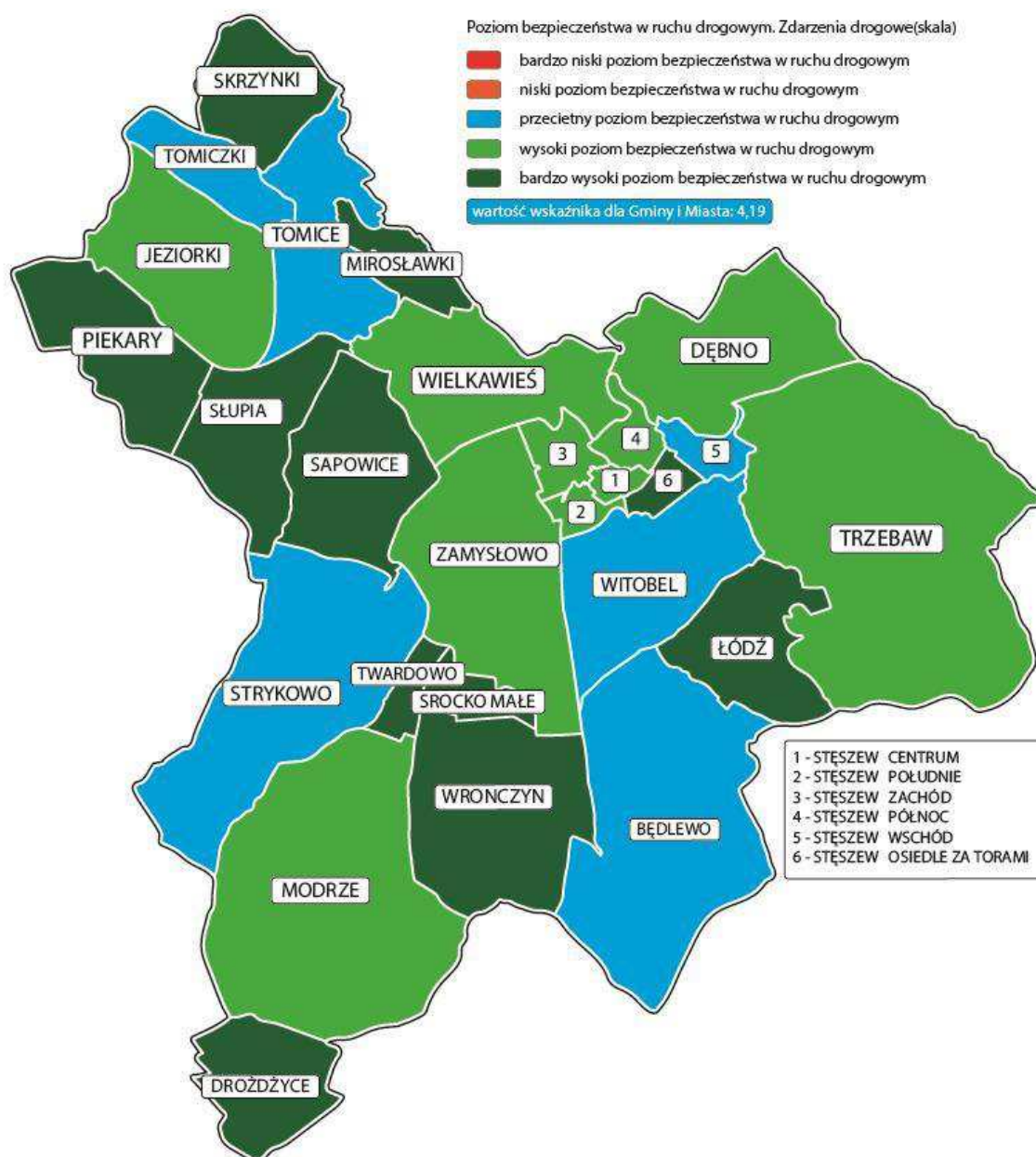
Jednostka statystyczna	Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Stęszew-Centrum	2,00
Będlewo	3,00
Strykowo	3,00
Tomice	3,00
Tomiczki	3,00
Trzebaw	3,00
Witobel	3,00
Stęszew-Wschód	3,00
Dębno	4,00
Jeziorki	4,00
Modrze	4,00
Wielkaweś	4,00
Zamysłowo	4,00
Stęszew-Zachód	4,00
Stęszew-Północ	4,00
Stęszew-Południe	4,00
Drożdżyce	5,00
Łódź	5,00
Mirosławki	5,00
Piekary	5,00
Sapowice	5,00
Skrzynki	5,00
Słupia	5,00
Srocko Małe	5,00
Twardowo	5,00
Wronczyn	5,00
Stęszew-za torami	5,00
Gmina i Miasto Stęszew – średnia wartość	4,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Stęszewie 2016r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 10 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Stęszewie 2016r.

3.2.10 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób

Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób to wskaźnik pozwalający na wnioskowanie na temat kapitału społecznego w poszczególnych wyznaczonych jednostkach gminy i miasta Stęszew. Średnia liczba organizacji pozarządowych na 100 osób w gminie kształtuje się na poziomie 0,28, natomiast łączna ich liczba na terenie całego Stęszewa oscyluje na poziomie 41. Większość z nich znajduje się na terenach wiejskich, co dobrze świadczy o samoorganizacji mieszkańców i ich przywiązaniu do swoich małych ojczyzn. Jedynie na terenie czterech jednostek nie odnotowano organizacji pozarządowych, dwóch na obszarach wiejskich: Jeziorki i Trzebaw oraz dwóch w mieście: Stęszew-Wschód i Stęszew-Południe. Z drugiej strony najwyższy wskaźnik odnotowano w przypadku Twardowa, gdzie kształtował

się on na poziomie 1,85. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

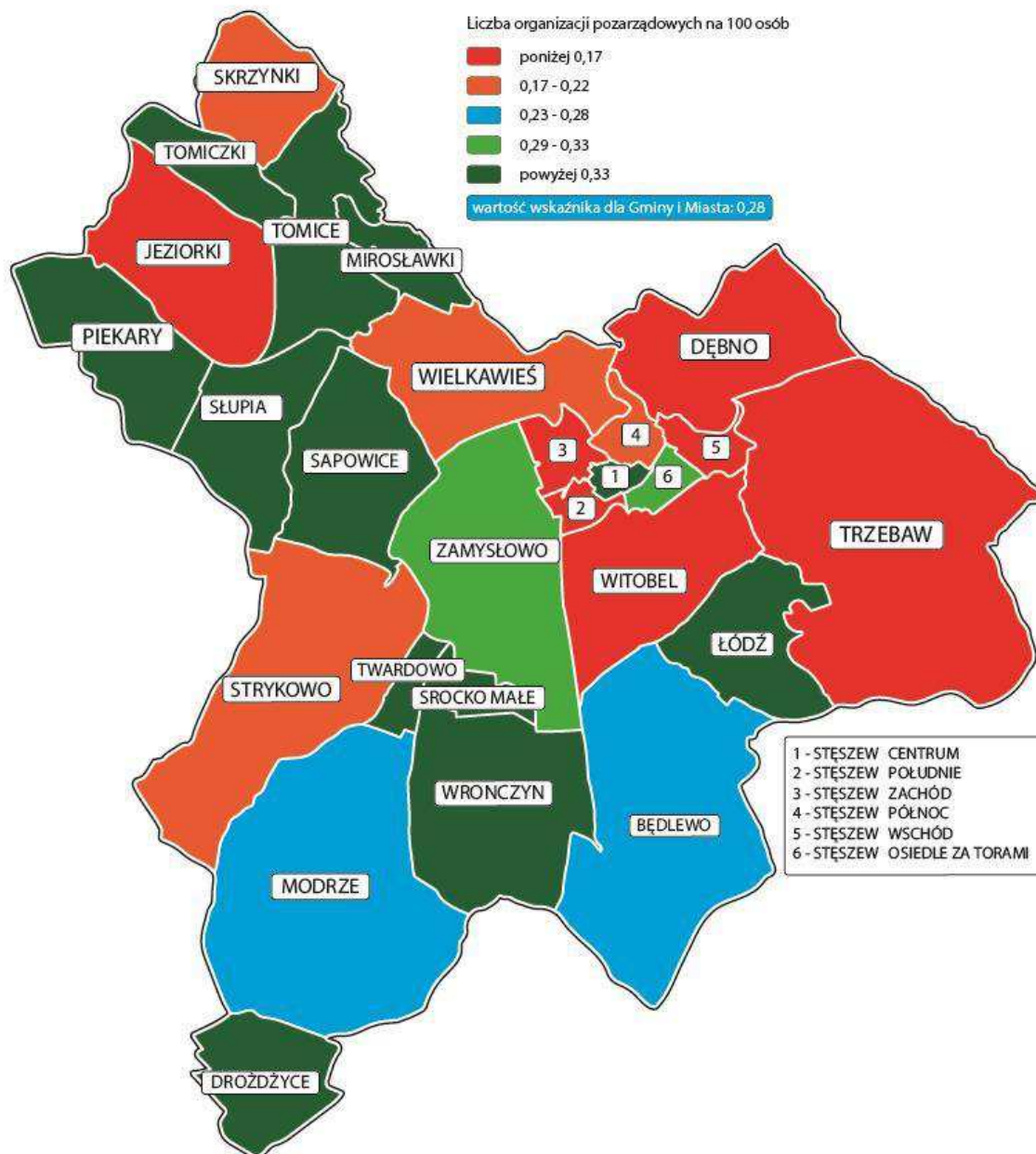
Tabela 25 Organizacje pozarządowe w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób
Jeziorki	0,00
Trzebaw	0,00
Stęszew-Wschód	0,00
Stęszew-Południe	0,00
Dębno	0,10
Witobel	0,13
Stęszew-Zachód	0,16
Skrzynki	0,19
Stęszew-Północ	0,20
Strykowo	0,21
Wielkawieś	0,22
Będlewo	0,24
Modrze	0,27
Zamysłowo	0,29
Stęszew-za torami	0,33
Tomice	0,38
Sapowice	0,44
Łódź	0,47
Wronczyn	0,63
Stęszew-Centrum	0,64
Drożdżyce	0,66
Mirosławki	0,77
Tomiczki	0,82
Srocko Małe	0,90
Piekary	0,97
Słupia	1,14
Twardowo	1,85
Gmina i Miasto Stęszew	0,28
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,17	1 – bardzo niska liczba organizacji pozarządowych
0,17 - 0,22	2 – niska liczba organizacji pozarządowych
0,23 - 0,28	3 – umiarkowana liczba organizacji pozarządowych
0,29 - 0,33	4 – wysoka liczba organizacji pozarządowych
powyżej 0,33	5 – bardzo wysoka liczba organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie występowanie organizacji pozarządowych w poszczególnych jednostkach statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 11 Organizacje pozarządowe w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

3.2.11 Frekwencja wyborcza

Frekwencja wyborcza to zmienna uprawniająca do wnioskowania na temat poziomu aktywności obywatelskiej. Szczególnie ważny w tym względzie jest udział w wyborach samorządowych, który został poddany analizie. Pośrednio frekwencja wyborcza pozwala na określenie poziomu kapitału społecznego w społecznościach lokalnych. Średnia frekwencja w gminie i mieście Stęszew w 2014 roku

wynosiła 39,63% i była znacznie niższa od frekwencji ogólnopolskiej, która wyniosła 47,40%. Najmniej korzystną frekwencję odnotowano w następujących jednostkach Będlewo, Łódź, Trzebaw, Witobel, Drożdżyce, Modrze i Wronczyn. Z drugiej strony tylko w dziewięciu jednostkach omawiany wskaźnik przewyższa średnią gminną. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości dla wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 26 Frekwencja wyborcza w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

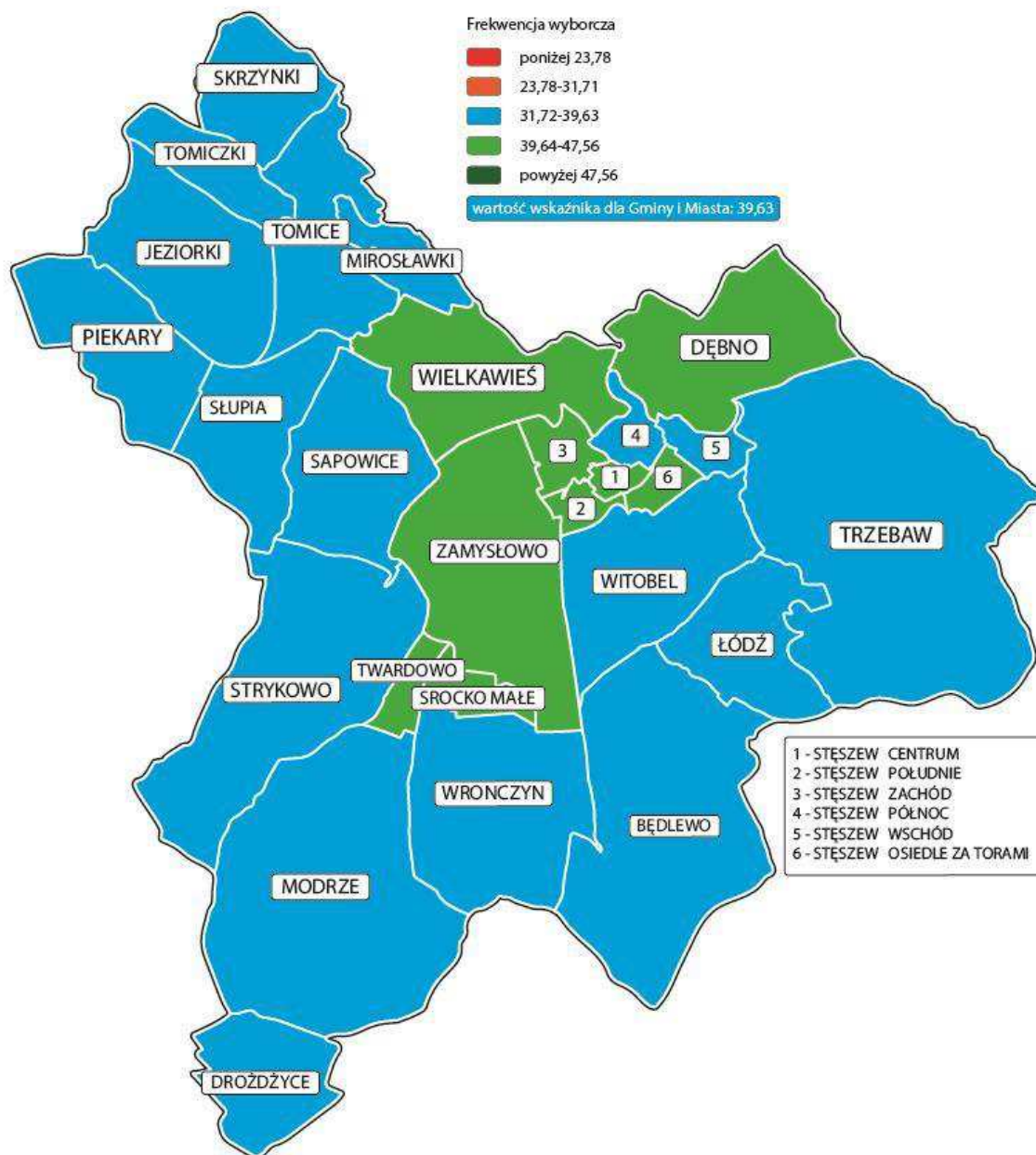
Jednostka statystyczna	Frekwencja wyborcza
Będlewo	32,13%
Łódź	32,13%
Trzebaw	32,13%
Witobel	32,13%
Drożdżyce	32,15%
Modrze	32,15%
Wronczyn	32,15%
Jeziorki	35,40%
Mirosławki	35,40%
Piekary	35,40%
Sapowice	35,40%
Skrzynki	35,40%
Słupia	35,40%
Tomice	35,40%
Tomiczki	35,40%
Strykowo	36,65%
Stęszew-Północ	39,37%
Stęszew-Wschód	39,62%
Stęszew-za torami	40,74%
Stęszew-Centrum	40,85%
Dębno	41,61%
Srocko Małe	41,61%
Twardowo	41,61%
Wielkawieś	41,61%
Zamysłowo	41,61%
Stęszew-Południe	41,98%
Stęszew-Zachód	42,06%
Gmina i Miasto Stęszew	39,63%
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 23,78	1 – bardzo niska frekwencja wyborcza
23,78-31,71	2 – niska frekwencja wyborcza
31,72-39,63	3 – umiarkowana frekwencja wyborcza
39,64-47,56	4 – wysoka frekwencja wyborcza
powyżej 47,56	5 – bardzo wysoka frekwencja wyborcza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 12 Frekwencja wyborcza w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW, 2014 r.

3.2.12 Wyniki egzaminu 6-klasisty

W poprzednich podrozdziałach poddano analizie m.in. podstawowe dane związane z ubóstwem, rynkiem pracy oraz kapitałem społecznym. W niniejszym podrozdziale analizie poddano wyniki egzaminu 6-klasisty, które pozwalają na wnioskowanie na temat jakości edukacji na poziomie podstawowym. Analiza została przeprowadzona na podstawie danych Okręgowej Komisji

Egzaminacyjnej w Poznaniu i pozwala na dokonanie oceny procesu kształcenia w poszczególnych jednostkach. Średni wynik egzaminu 6-klasisty był relatywnie wysoki i wyniósł 61,70. Najkorzystniejsze wskaźniki osiągnęły Jeziorki, Mirosławki, Piekary, Skrzynki, Słupia, Tomice oraz Tomiczki. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

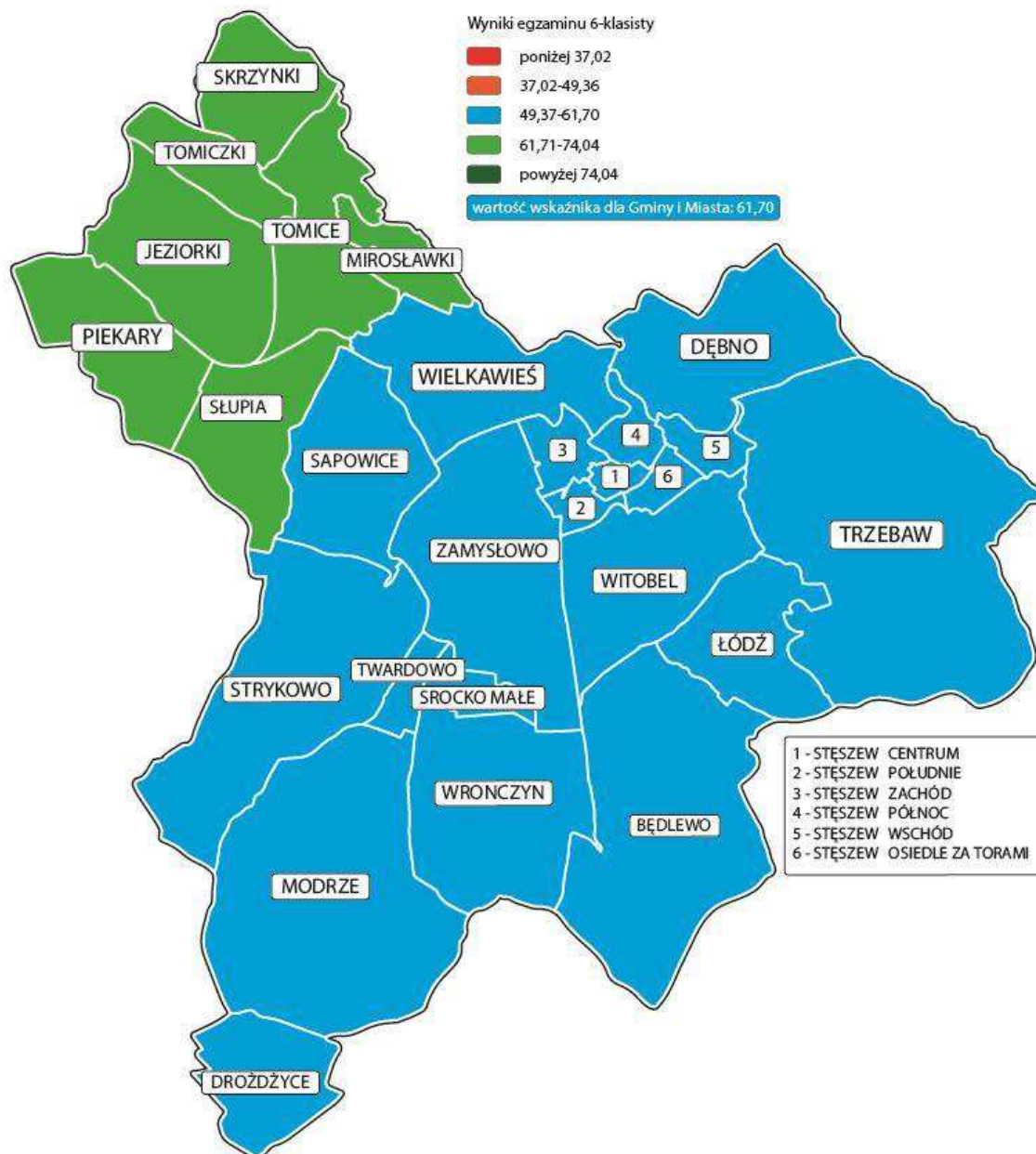
Tabela 27 Wyniki egzaminu 6-klasisty w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Wyniki egzaminu 6-klasisty
Będlewo	59,18
Drożdżyce	59,18
Modrze	59,18
Sapowice	59,18
Srocko Małe	59,18
Strykowo	59,18
Twardowo	59,18
Wronczyn	59,18
Dębno	61,64
Łódź	61,64
Trzebaw	61,64
Witobel	61,64
Wielkawieś	61,64
Zamysławo	61,64
Stęszew-Centrum	61,64
Stęszew-Wschód	61,64
Stęszew-Zachód	61,64
Stęszew-Północ	61,64
Stęszew-Południe	61,64
Stęszew-za torami	61,64
Jeziorki	67,19
Mirosławki	67,19
Piekary	67,19
Skrzynki	67,19
Słupia	67,19
Tomice	67,19
Tomiczki	67,19
Gmina i Miasto Stęszew	61,70
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 37,02	1 – bardzo niski wynik egzaminu 6-klasisty
37,02-49,36	2 – niski wynik egzaminu 6-klasisty
49,37-61,70	3 – umiarkowany wynik egzaminu 6-klasisty
61,71-74,04	4 – wysoki wynik egzaminu 6-klasisty
powyżej 74,04	5 – bardzo wysoki wynik egzaminu 6-klasisty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Poznaniu, 2016r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie osiąganych wyników przez uczniów na podstawie egzaminu 6-klasisty dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 13 Wyniki egzaminu 6-klasisty w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Poznaniu, 2016r.

3.2.13 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze społecznej

W sferze społecznej dokonano analizy łącznie 12 wskaźników opisujących kondycję społeczną miasta i gminy Stęszew. Ze względu na wielowymiarową charakterystykę sfery społecznej tę część diagnostyczną podsumowano w formie tabeli kalkulacyjnej oraz ryciny, na której oznaczono syntetyczny wskaźnik degradacji wyliczony jako średnia ze skategoryzowanych wartości wskaźników

poszczególnych jednostek. Największe zagęszczenie problemów społecznych odnotowano w jednostkach Będlewo, Stęszew-Centrum oraz Trzebaw. Te jednostki osiągnęły najniższą wartość wskaźnika syntetycznego (2,50) spośród wszystkich badanych jednostek w mieście i gminie Stęszew.

Tabela 28 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera społeczna

Jednostka statystyczna	Wskaźnik syntetyczny
Będlewo	2,50
Dębno	3,08
Drożdżyce	3,58
Jeziorki	2,83
Łódź	2,92
Mirosławki	3,08
Modrze	2,75
Piekary	3,42
Sapowice	3,42
Skrzynki	3,08
Słupia	3,08
Srocko Małe	3,25
Strykowo	2,83
Tomice	3,83
Tomiczki	3,33
Trzebaw	2,50
Twardowo	3,33
Witobel	3,08
Wielkawieś	3,83
Wronczyn	3,25
Zamysłowo	2,83
Stęszew-Centrum	2,50
Stęszew-Wschód	3,00
Stęszew-Zachód	3,42
Stęszew-Północ	3,08
Stęszew-Południe	3,75
Stęszew-za torami	3,75
Miasto i Gmina Stęszew – wartość referencyjna	3,16
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 1,90	1 – bardzo niski wskaźnik syntetyczny
1,90-2,52	2 – niski wskaźnik syntetyczny
2,53-3,16	3 – umiarkowany wskaźnik syntetyczny
3,17-3,79	4 – wysoki wskaźnik syntetyczny
powyżej 3,79	5 – bardzo wysoki wskaźnik syntetyczny

Źródło: opracowanie własne

Na kryzys w sferze społecznej jednostki Będlewo składają się następujące czynniki:

- wysoka wartość indeksu starości (104,7);
- wysoka liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców (3,14);

- wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób (1,45);
- wysoka liczba klientów pomocy społecznej na 100 mieszkańców (13,53);
- wysoka liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 mieszkańców (0,72);
- niska frekwencja wyborcza (32,13%).

W jednostce Stęszew-centrum kryzys w sferze społecznej powodowany jest przez:

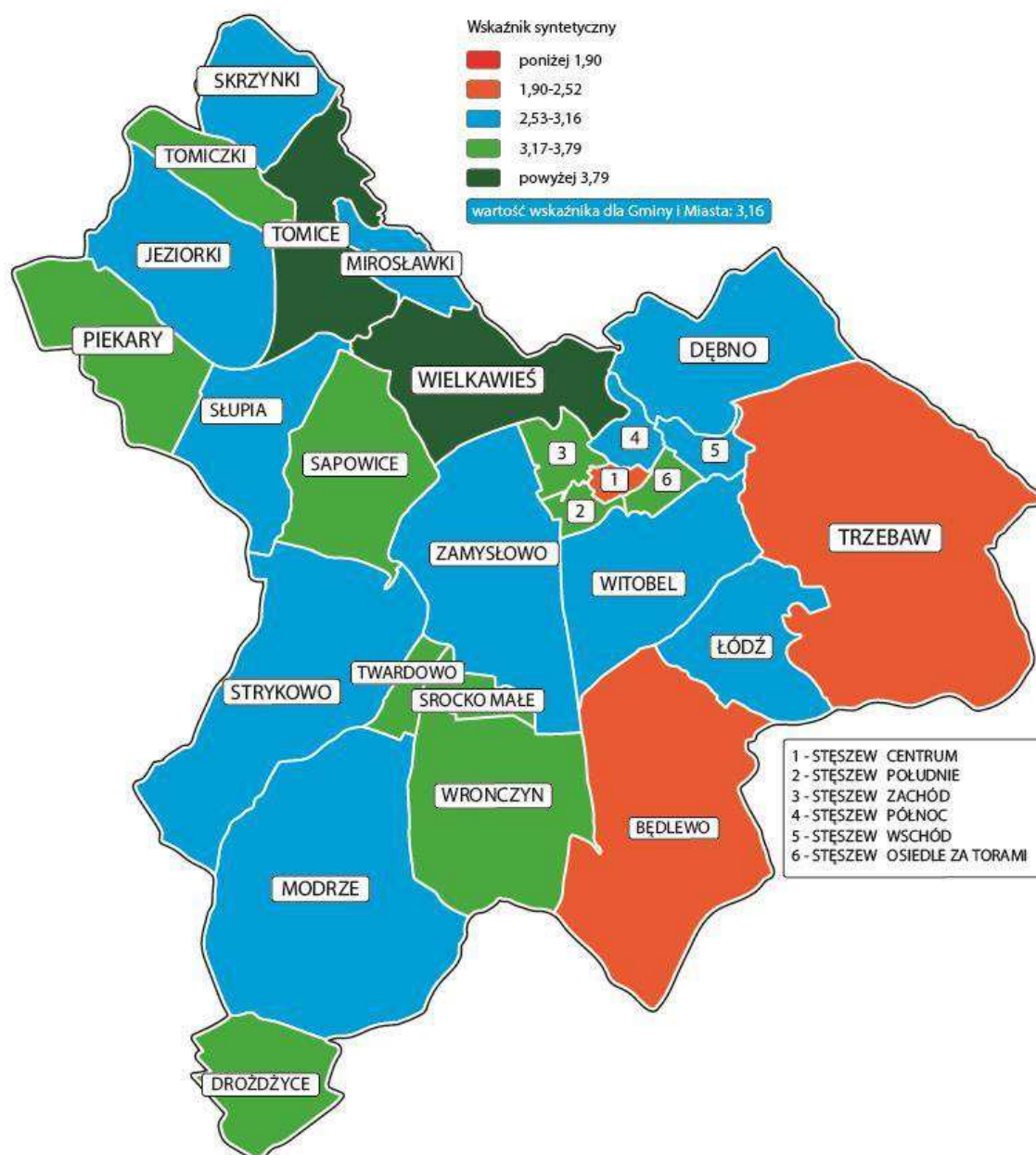
- wysoką wartość indeksu starości (107,0);
- ujemny przyrost naturalny (-4);
- wysoką liczbę osób bezrobotnych przypadającą na 100 mieszkańców (1,84);
- wysoką liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób (1,29);
- niski poziom bezpieczeństwa publicznego i w ruchu drogowym (2,00).

W miejscowości Trzebaw natężenie problemów w sferze społecznej zasadza się na:

- ujemnym przyroście naturalnym (-1);
- wysokiej liczbie bezrobotnych na 100 mieszkańców (1,71);
- wysokiej liczbie klientów pomocy społecznej na 100 mieszkańców (13,69);
- wysokiej liczbie ofiar przemocy na 100 mieszkańców (0,31);
- niskiej liczbie organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców (0,00).

Poniższa grafika obrazuje rozmieszczenie przestrzenne wartości syntetycznego wskaźnika degradacji sfery społecznej przy użyciu pięciostopniowej skali skalkulowanej jako odchylenia od wartości referencyjnej (3,16) dla miasta i gminy Stęszew.

Grafika 14 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera społeczna

Źródło: opracowanie własne

3.3 Sfera gospodarcza

W ramach analizy sfery gospodarczej dokonano analizy dwóch wskaźników. Pierwszym z nich jest poziom przedsiębiorczości, drugim kondycja lokalnych przedsiębiorstw. W kolejnych podrozdziałach dokonano szczegółowej analizy wymienionych zmiennych, które diagnozują poziom i charakter rozwoju gospodarczego poszczególnych części miasta i gminy Stęszew.

3.3.1 Poziom przedsiębiorczości

Poziom przedsiębiorczości to podstawowa zmienna opisująca sferę gospodarczą. Średnia liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób w gminie kształtuje się na poziomie 8,77. Analizowana zmienna prezentuje poziom przedsiębiorczości mieszkańców poszczególnych jednostek istotny w kontekście identyfikowanych problemów społecznych. Im wyższa jego wartość tym większy potencjał i możliwości przewyższania odnotowywanych problemów. Najkorzystniejszy poziom przedsiębiorczości identyfikowano w mieście w następujących jednostkach: Stęszew-Wschód (13,35), Stęszew-Centrum (16,08), Stęszew-za torami (18,54), Stęszew-Południe (20,36) oraz Stęszew-Zachód (21,43). Najniższy poziom przedsiębiorczości charakteryzuje natomiast tereny wiejskie, przede wszystkim sołectwa Jeziorki, Drożdżyce, Twardowo, Wronczyn, Srocko Małe i Trzebaw. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 29 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

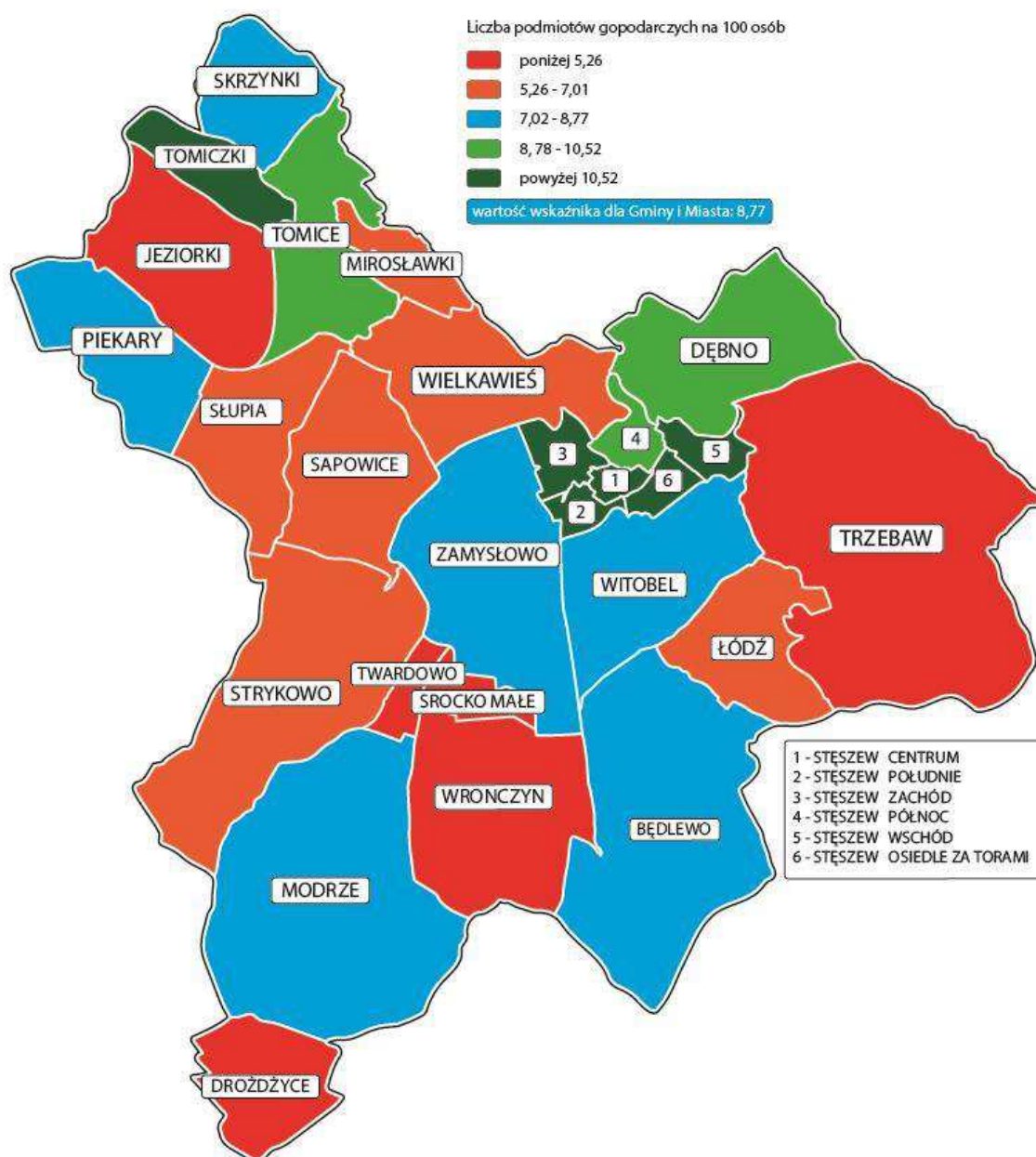
Jednostka statystyczna	Poziom przedsiębiorczości
Jeziorki	2,59
Drożdżyce	3,29
Twardowo	3,70
Wronczyn	4,22
Srocko Małe	4,50
Trzebaw	4,98
Sapowice	5,53
Słupia	5,68
Strykowo	5,73
Wielkaweś	6,07
Łódź	6,10
Mirosławki	6,15
Modrze	7,19
Witobel	7,40
Piekary	7,77
Zamysłowo	8,26
Skrzynki	8,69
Będlewo	8,70

Stęszew-Północ	9,66
Tomice	9,89
Dębno	10,18
Tomiczki	10,66
Stęszew-Wschód	13,35
Stęszew-Centrum	16,08
Stęszew-za torami	18,54
Stęszew-Południe	20,36
Stęszew-Zachód	21,43
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	8,77
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 5,26	1 – bardzo niski poziom przedsiębiorczości
5,26 - 7,01	2 – niski poziom przedsiębiorczości
7,02 - 8,77	3 – umiarkowany poziom przedsiębiorczości
8,78 - 10,52	4 – wysoki poziom przedsiębiorczości
powyżej 10,52	5 – bardzo wysoki poziom przedsiębiorczości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu przedsiębiorczości dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 15 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

3.3.2 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw

Wskaźnik kondycji lokalnych przedsiębiorstw odnosi się do liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania. Tym samym zmienna prezentuje atrakcyjność inwestycyjną (gospodarczą) danej jednostki oraz potencjał do prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej. Liczba noworejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2016 roku wyniosła 80, a średnia liczba nowo powstających firm w przeliczeniu na 100 osób mieszkających w danej jednostce oscyluje na poziomie 0,51. Brak nowych podmiotów odnotowano w Drożdżycach, Łodzi, Mirosławkach, Słupi, Srocku Małym, Tomicach, Twardowie, Wronczynie oraz Zamysławie. Najkorzystniejsza sytuacja w zakresie kondycji

przedsiębiorczości sytuują się natomiast m.in. Modrze (1,09), Stęszew-Zachód (1,27) oraz Tomiczki (1,64) – przekraczając wartość 1,00.

Tabela 30 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

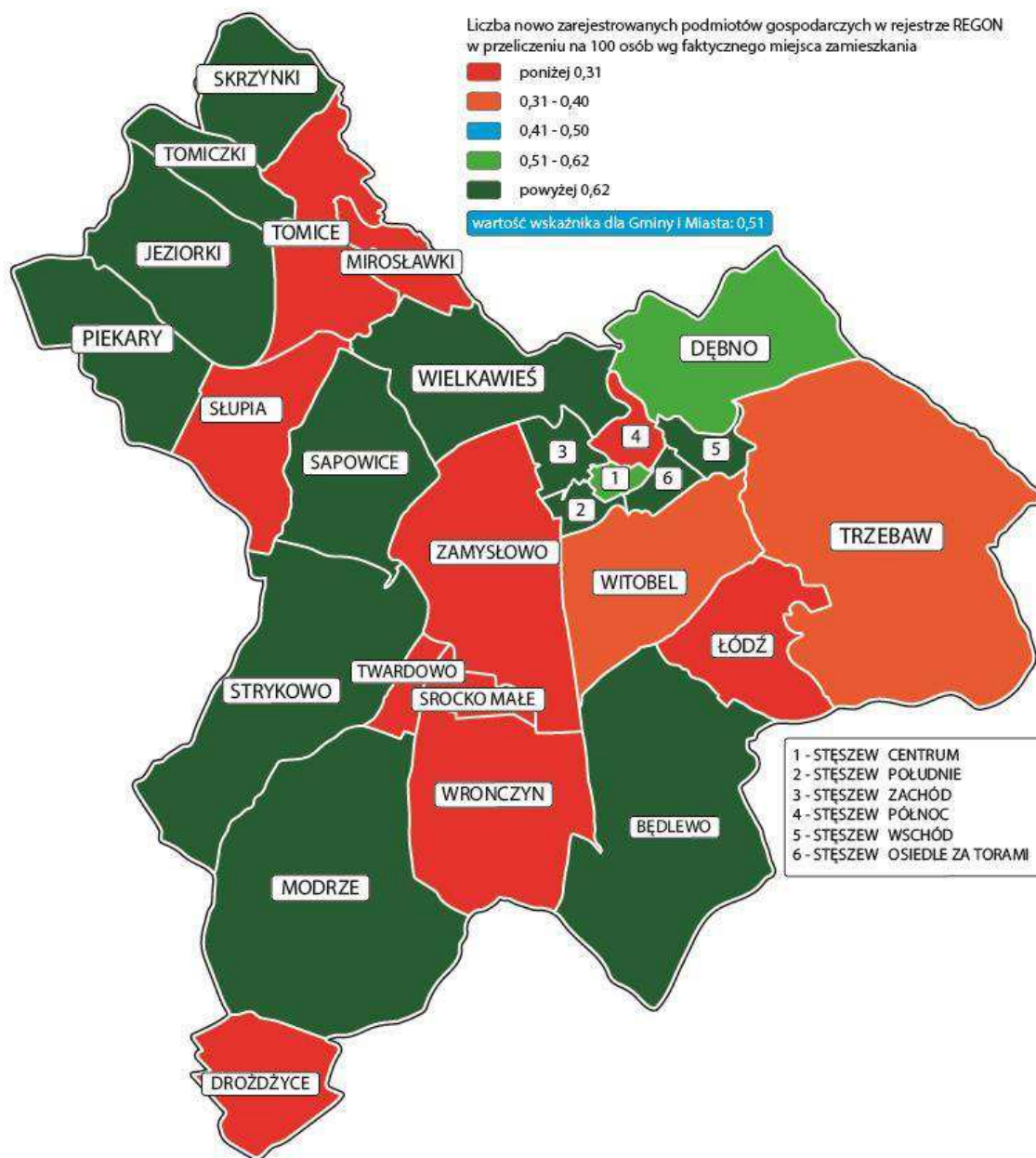
Jednostka statystyczna	Kondycja lokalnych przedsiębiorstw
Drożdżyce	0,00
Łódź	0,00
Mirosławki	0,00
Słupia	0,00
Srocko Małe	0,00
Tomice	0,00
Twardowo	0,00
Wronczyn	0,00
Zamysłowo	0,00
Stęszew-Północ	0,20
Trzebaw	0,31
Witobel	0,40
Stęszew-Centrum	0,55
Dębno	0,59
Stęszew-za torami	0,65
Wielkaweś	0,65
Stęszew-Południe	0,66
Sapowice	0,66
Strykowo	0,69
Będlewo	0,72
Stęszew-Wschód	0,85
Jeziorki	0,86
Skrzynki	0,97
Piekary	0,97
Modrze	1,09
Stęszew-Zachód	1,27
Tomiczki	1,64
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	0,51
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,31	1 – bardzo niski poziom przedsiębiorczości
0,31 - 0,40	2 – niski poziom przedsiębiorczości
0,41 - 0,50	3 – umiarkowany poziom przedsiębiorczości
0,51 - 0,62	4 – wysoki poziom przedsiębiorczości
powyżej 0,62	5 – bardzo wysoki poziom przedsiębiorczości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie kondycji przedsiębiorczości dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 16 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

3.3.3 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej

Najwyższe natężenie zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej odnotowano na terenie jednostek Drożdżyce, Łódź, Mirosławki, Słupia, Srocko Małe, Trzebow, Twardowo i Wronczyn we wszystkich wymienionych jednostkach odnotowano najniższe wskaźniki dotyczące liczby działalności gospodarczych na 100 mieszkańców oraz niską liczbę nowo rejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców.

Tabela 31 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera gospodarcza

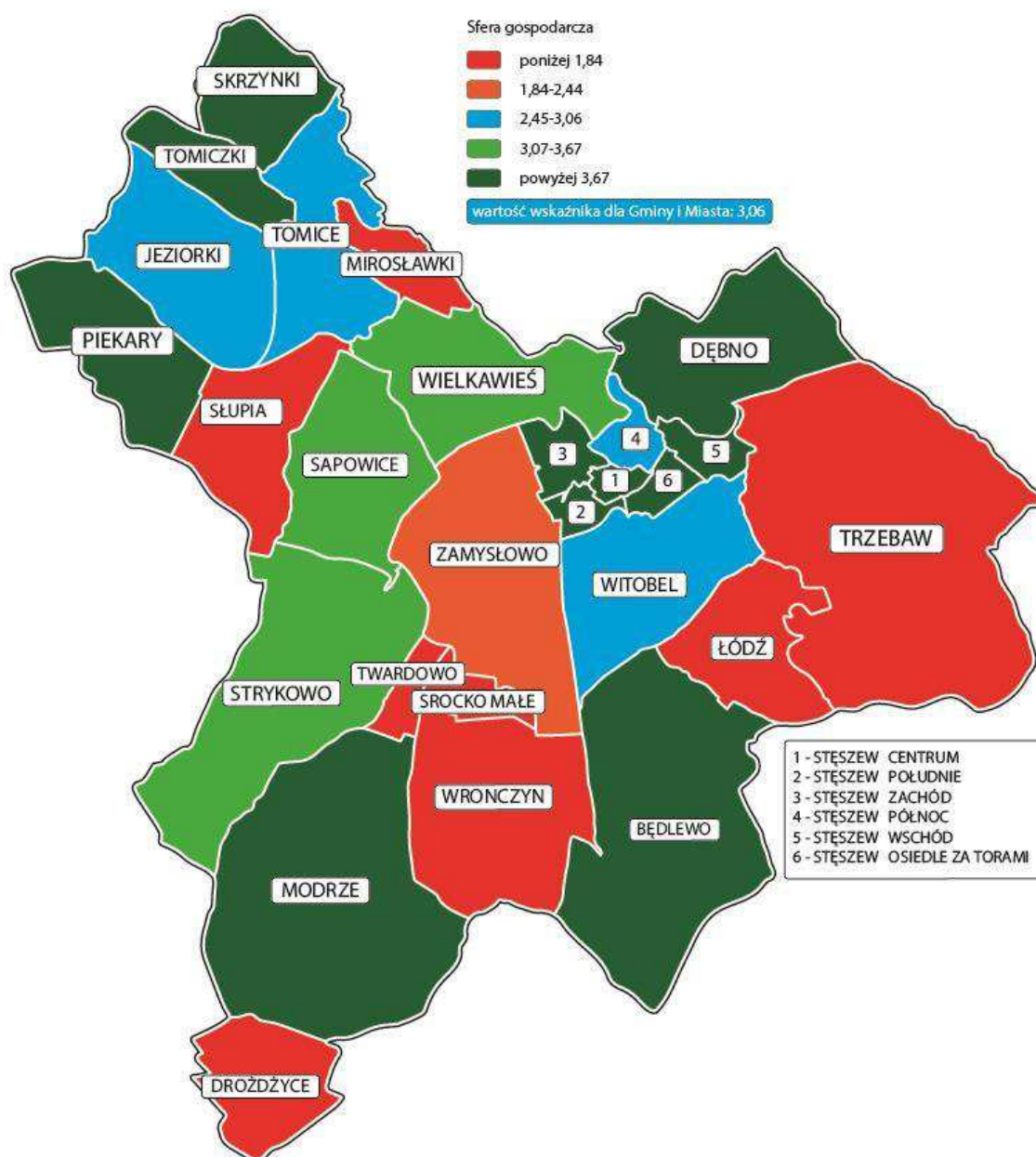
Jednostka statystyczna	Wskaźnik syntetyczny
------------------------	----------------------

Będlewo	4,00
Dębno	4,00
Drożdżyce	1,00
Jeziorki	3,00
Łódź	1,50
Mirosławki	1,50
Modrze	4,00
Piekary	4,00
Sapowice	3,50
Skrzynki	4,00
Słupia	1,50
Srocko Małe	1,00
Strykowo	3,50
Tomice	2,50
Tomiczki	5,00
Trzebaw	1,50
Twardowo	1,00
Witobel	2,50
Wielkaweś	3,50
Wronczyn	1,00
Zamysłowo	2,00
Stęszew-Centrum	4,50
Stęszew-Wschód	5,00
Stęszew-Zachód	5,00
Stęszew-Północ	2,50
Stęszew-Południe	5,00
Stęszew-za torami	5,00
Miasto i Gmina Stęszew – wartość referencyjna	3,06
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 1,84	1 – bardzo niski wskaźnik syntetyczny
1,84-2,44	2 – niski wskaźnik syntetyczny
2,45-3,06	3 – umiarkowany wskaźnik syntetyczny
3,07-3,67	4 – wysoki wskaźnik syntetyczny
powyżej 3,67	5 – bardzo wysoki wskaźnik syntetyczny

Źródło: opracowanie własne

Na rycinie załączonej poniżej przedstawiono terytorialny wymiar syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze gospodarczej.

Grafika 17 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera gospodarcza

Źródło: opracowanie własne

3.4 Sfera techniczna

Sfera techniczna to kolejna z pozaspółecznych sfer badana w ramach wielokryterialnej analizy wskaźnikowej. W ramach diagnozy przeprowadzono analizę czterech zmiennych opisujących następujące zagadnienia:

- Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
- Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób
- Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji

- Poziom degradacji technicznej jednostki

3.4.1 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób

Wskaźnik skanalizowania miasta i gminy Stęszew kształtuje się na poziomie 79,85%. Innymi słowy infrastrukturą kanalizacyjną jest objętych 11 863 mieszkańców, a średnia liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób wynosi 79,85. Wskaźnik ten należy uznać za wysoki niemniej jest on istotnie zróżnicowany w ramach poszczególnych jednostek. 10 jednostek statystycznych nie jest wyposażonych w omawianą infrastrukturę, natomiast dwanaście jednostek cechuje wskaźnik powyżej 90%. Poziom skanalizowania wskazuje wprost na zapóźnienia o charakterze cywilizacyjnym, które wpływają na oczekiwania i obiektywne potrzeby interesariuszy rewitalizacji. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

Tabela 32 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób
Będlewo	0,00
Drożdżyce	0,00
Łódź	0,00
Mirosławki	0,00
Piekary	0,00
Skrzynki	0,00
Srocko Małe	0,00
Tomice	0,00
Tomiczki	0,00
Twardowo	0,00
Wielkawieś	59,44
Stęszew-Południe	63,88
Stęszew-za torami	73,33
Słupia	89,20
Zamysłowo	89,97
Sapowice	90,93
Jeziorki	91,14
Witobel	91,79
Dębno	91,80
Stęszew-Zachód	91,90
Trzebaw	94,87
Strykowo	96,48
Stęszew-Wschód	98,01
Modrze	98,37
Wronczyn	100,00
Stęszew-Północ	100,00
Stęszew-Centrum	100,00

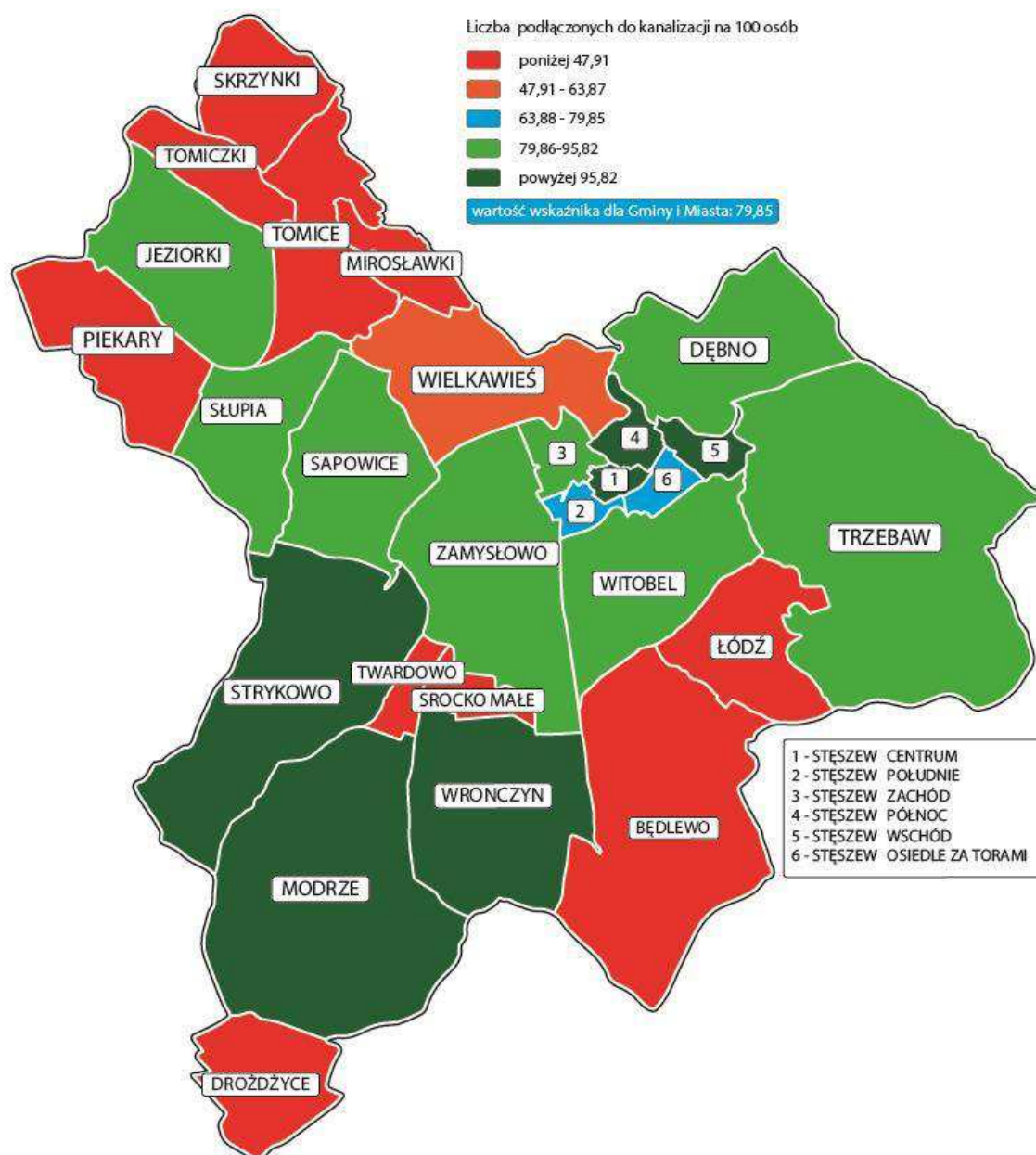
Gmina i Miasto Stęszew	79,85
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 47,91	1 – bardzo niski poziom skanalizowania
47,91-63,87	2 – niski poziom skanalizowania
63,88-79,85	3 – umiarkowany poziom skanalizowania
79,86-95,82	4 – wysoki poziom skanalizowania
powyżej 95,82	5 – bardzo wysoki poziom skanalizowania

Źródło: opracowanie własne

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie dostępności do sieci kanalizacyjnej przy pomocy wskaźnika opisującego liczbę mieszkańców podłączonych do kanalizacji na 100 osób dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 18 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.4.2 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji

W gminie zidentyfikowano 19 obiektów użyteczności publicznej, które wymagają termomodernizacji. W 15 spośród analizowanych jednostek nie odnotowano tego typu obiektów, natomiast ich największe zagęszczenie znajduje się w Stęszewie-Centrum, ich udział kształtuje się na poziomie 31,58%. Potrzeby termomodernizacyjne świadczą o niedostosowaniu do aktualnych wymogów i potrzeb znacznej części obiektów na terenie gminy. Są one wykorzystywane do realizacji zadań własnych gminy oraz służą mieszkańcom jako baza do działań integracyjnych i wypoczynkowych. Niefunkcjonalność lub dysfunkcjonalność części obiektów użyteczności publicznej utrudnia lub wręcz uniemożliwia ich efektywne wykorzystanie i wpływa na narastanie kryzysu w sferze technicznej. W poniższej tabeli

zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji.

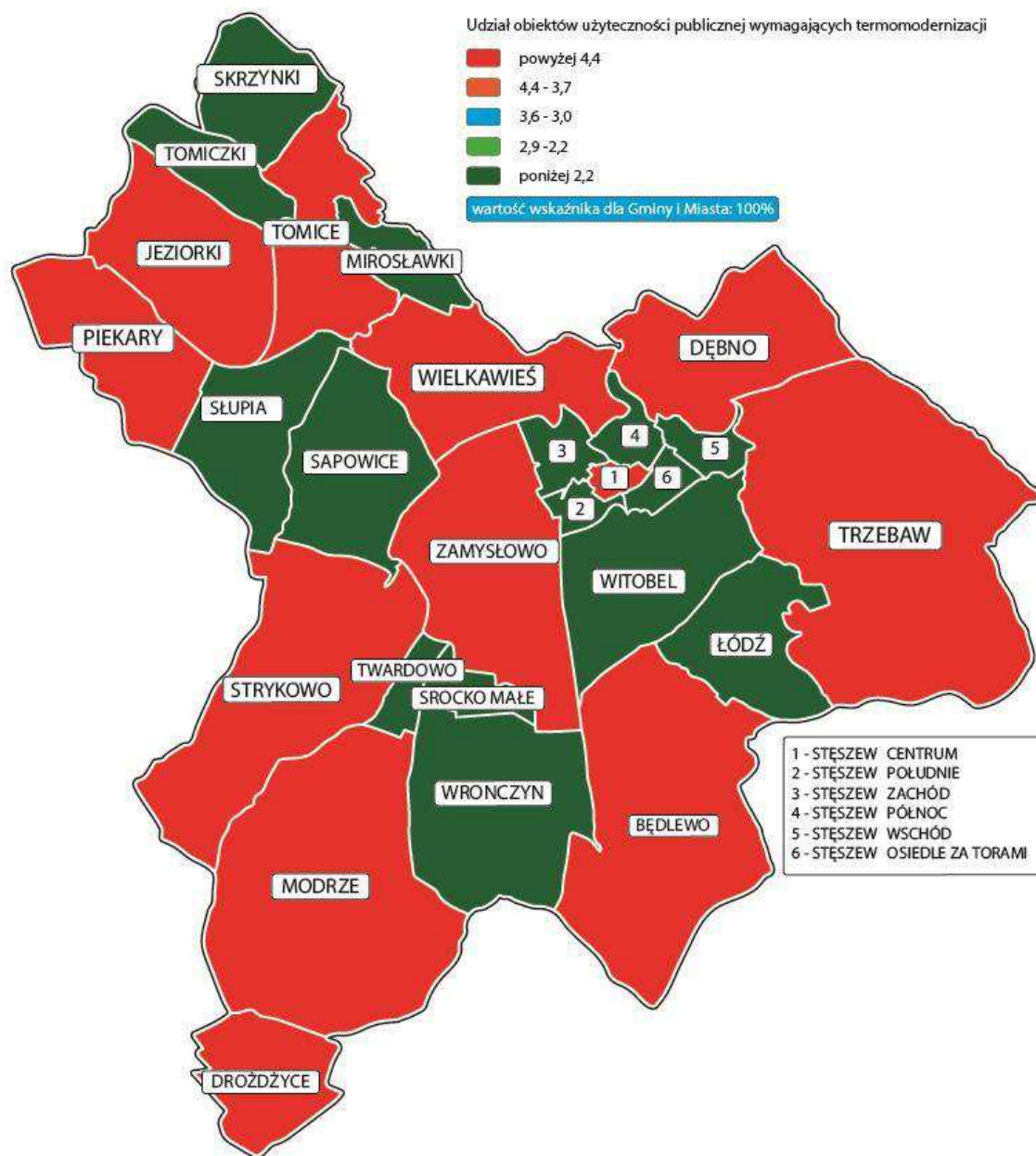
Tabela 33 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w liczbie obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w mieście i gminie Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w liczbie obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w mieście i gminie Stęszew
Stęszew-Centrum	31,58%
Jeziorki	10,53%
Modrze	10,53%
Będlewo	5,26%
Dębno	5,26%
Drożdżyce	5,26%
Piekary	5,26%
Strykowo	5,26%
Tomice	5,26%
Trzebaw	5,26%
Wielkawieś	5,26%
Zamysłowo	5,26%
Łódź	0,00%
Miostawki	0,00%
Sapowice	0,00%
Skrzynki	0,00%
Słupia	0,00%
Srocko Małe	0,00%
Tomiczki	0,00%
Twardowo	0,00%
Witobel	0,00%
Wronczyn	0,00%
Stęszew-Wschód	0,00%
Stęszew-Zachód	0,00%
Stęszew-Północ	0,00%
Stęszew-Południe	0,00%
Stęszew-za torami	0,00%
Miasto i Gmina Stęszew	100%
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 4,4	1 – bardzo wysoki udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
3,7-4,4	2 – wysoki udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
3,6 - 3,0	3 – umiarkowany udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
2,9 -2,2	4 – niski udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
poniżej 2,2	5 – bardzo niski udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie udziału obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 19 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

3.4.3 Poziom degradacji technicznej jednostki

Poziom degradacji technicznej jednostki to wskaźnik o charakterze jakościowym. Ekspertzy uczestniczący w wizjach lokalnych poproszeni zostali o dokonanie oceny poziomu degradacji technicznej jednostki w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo dużą degradację, a 5 bardzo małą, cechującą najmniej zdegradowane części gminy. Średnia wartość degradacji technicznej miasta i gminy Stęszew kształtuje się na poziomie 3,04. Jedenaście jednostek legitymuje się ponadprzeciętnym wynikiem omawianej zmiennej są nimi m.in.: Łódź, Mirosławki, Sapowice, Tomiczki, Twardowo, Witobiel, Wielkawieś, Wronczyń, Zamysłowo, Skrzyńki oraz Słupia.

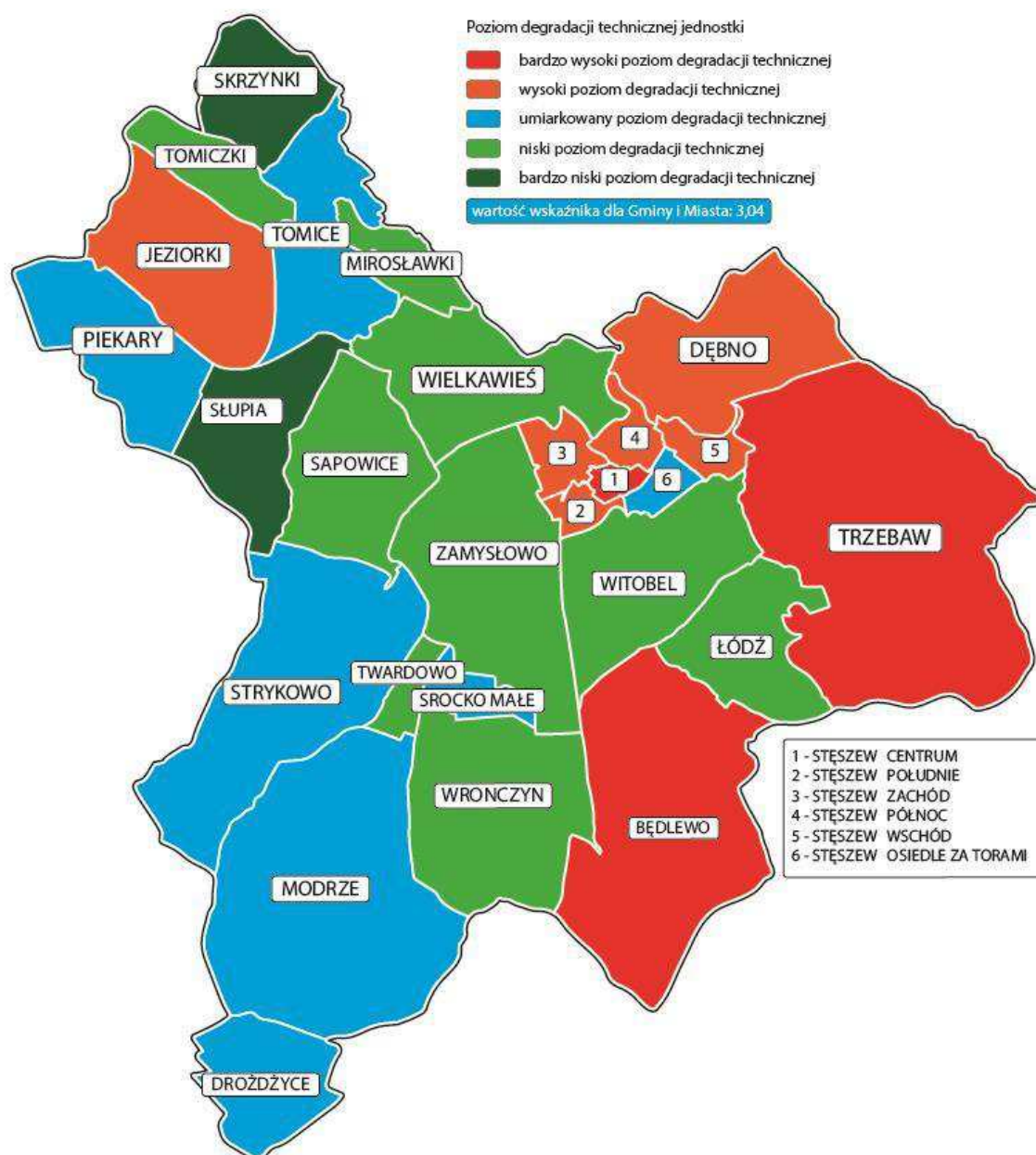
Tabela 34 Poziom degradacji technicznej jednostki w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Poziom degradacji technicznej jednostki
Będlewo	1
Trzebaw	1
Stęszew-Centrum	1
Dębno	2
Jeziorki	2
Stęszew-Wschód	2
Stęszew-Zachód	2
Stęszew-Północ	2
Stęszew-Południe	2
Drożdżyce	3
Modrze	3
Piekary	3
Srocko Małe	3
Strykowo	3
Tomice	3
Stęszew-za torami	3
Łódź	4
Mirostawki	4
Sapowice	4
Tomiczki	4
Twardowo	4
Witobel	4
Wielkawieś	4
Wronczyn	4
Zamysłowo	4
Skrzynki	5
Słupia	5
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	3,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu degradacji technicznej dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 20 Poziom degradacji technicznej jednostki w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.4.4 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze technicznej

W ramach sfery technicznej przeanalizowano 3 zmienne, wskazując obszary o dużej koncentracji problemów o charakterze infrastrukturalnym. Poniżej umieszczono tabelę przedstawiającą wartości wskaźników syntetycznych wyliczonych jako średnia ze skategoryzowanych wartości wskaźników z zakresu sfery technicznej. Przeprowadzona diagnoza wskazuje na zagęszczenie problemów w sferze technicznej w jednostkach Będlewo, Drożdżycze, Piekary i Tomice.

Tabela 35 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera techniczna

Jednostka statystyczna	Wskaźnik syntetyczny
Będlewo	1,00

Dębno	2,33
Drożdżyce	1,67
Jeziorki	2,33
Łódź	3,33
Mirosławki	3,33
Modrze	3,00
Piekary	1,67
Sapowice	4,33
Skrzynki	3,67
Stupia	4,67
Srocko Małe	3,00
Strykowo	3,00
Tomice	1,67
Tomiczki	3,33
Trzebaw	2,00
Twardowo	3,33
Witobel	4,33
Wielkawieś	2,33
Wronczyn	4,67
Zamysławo	3,00
Stęszew-Centrum	2,33
Stęszew-Wschód	4,00
Stęszew-Zachód	3,67
Stęszew-Północ	4,00
Stęszew-Południe	3,00
Stęszew-za torami	3,67
Miasto i Gmina Stęszew – wartość referencyjna	3,06
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 1,84	1 – bardzo niski wskaźnik syntetyczny
1,84-2,45	2 – niski wskaźnik syntetyczny
2,46-3,06	3 – umiarkowany wskaźnik syntetyczny
3,07-3,67	4 – wysoki wskaźnik syntetyczny
powyżej 3,67	5 – bardzo wysoki wskaźnik syntetyczny

Źródło: opracowanie własne

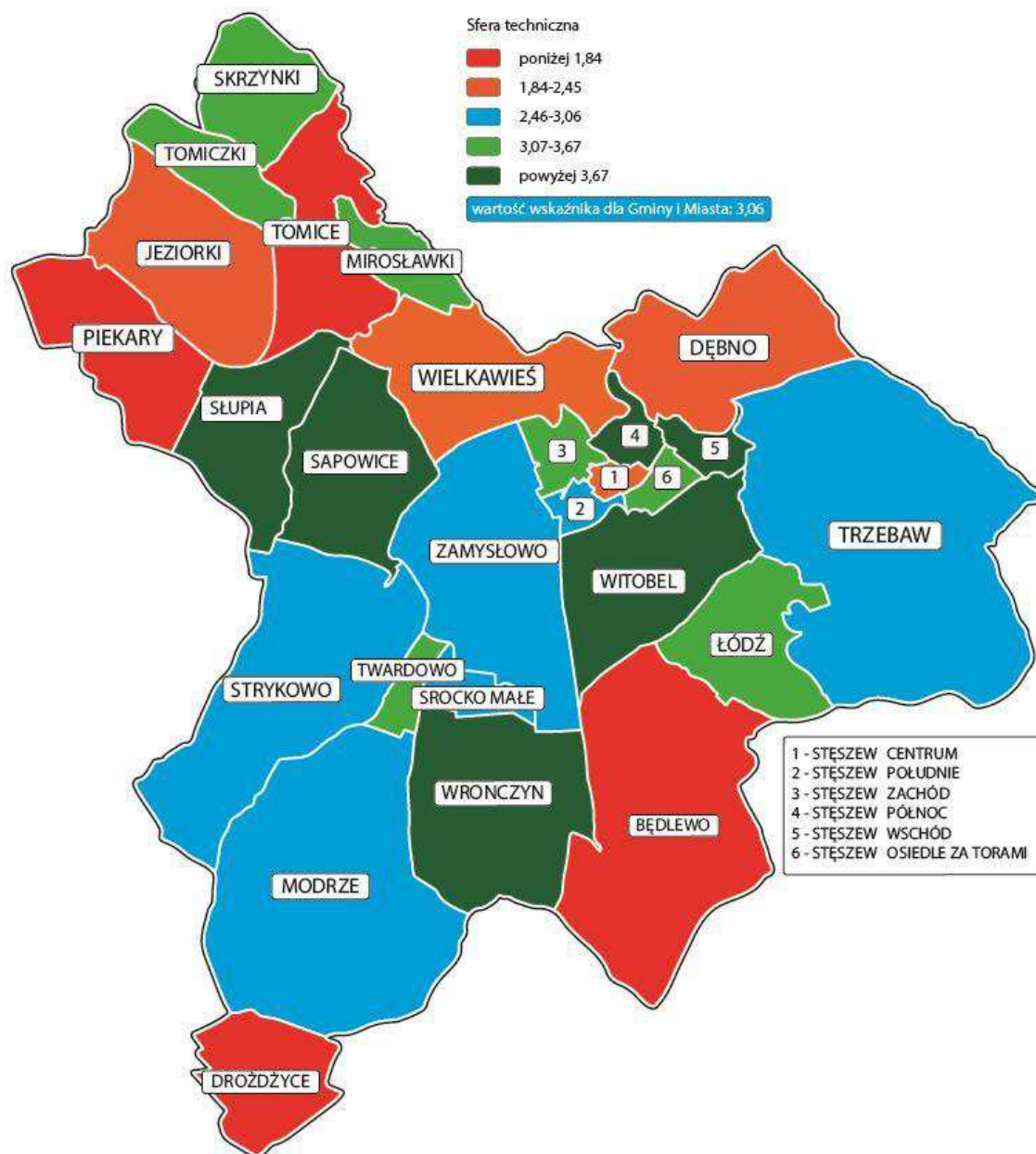
Kryzys w sferze technicznej w Będlewie powodowany jest przez:

- znaczną masę wyrobów azbestowych przypadającą na liczbę ludności (747,07),
- niską liczbę gospodarstw podłączonych do kanalizacji na 100 osób (0,00)
- wysoką liczbę budynków użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji (5,3%)
- najniższą ocenę poziomu degradacji technicznej (1,00)

W pozostałych trzech jednostkach głównymi przyczynami znacznego stopnia degradacji technicznej jest brak dostępu do kanalizacji (0,00) oraz znaczna liczba budynków użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji (5,3%)

Grafika 21 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera techniczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

3.5 Sfera środowiskowa

W ramach diagnozy sfery środowiskowej poddano analizie wskaźniki ilościowe i jakościowe. W przedmiotowym rozdziale szczegółowo zanalizowano: poziom hałasu, udział uciążliwych zakładów przemysłowych oraz masę wyrobów zawierających azbest.

3.5.1 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych na terenie danej jednostki

W gminie Stęszew zidentyfikowano pięć uciążliwych zakładów przemysłowych, które wpływają negatywnie na jakość życia mieszkańców i stanowią potencjalne zagrożenie środowiskowe. Znajdują się one w następujących jednostkach: Wielkawieś, Strykowo, Zamysłowo, Stęszew-Wschód oraz Stęszew-Północ. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych.

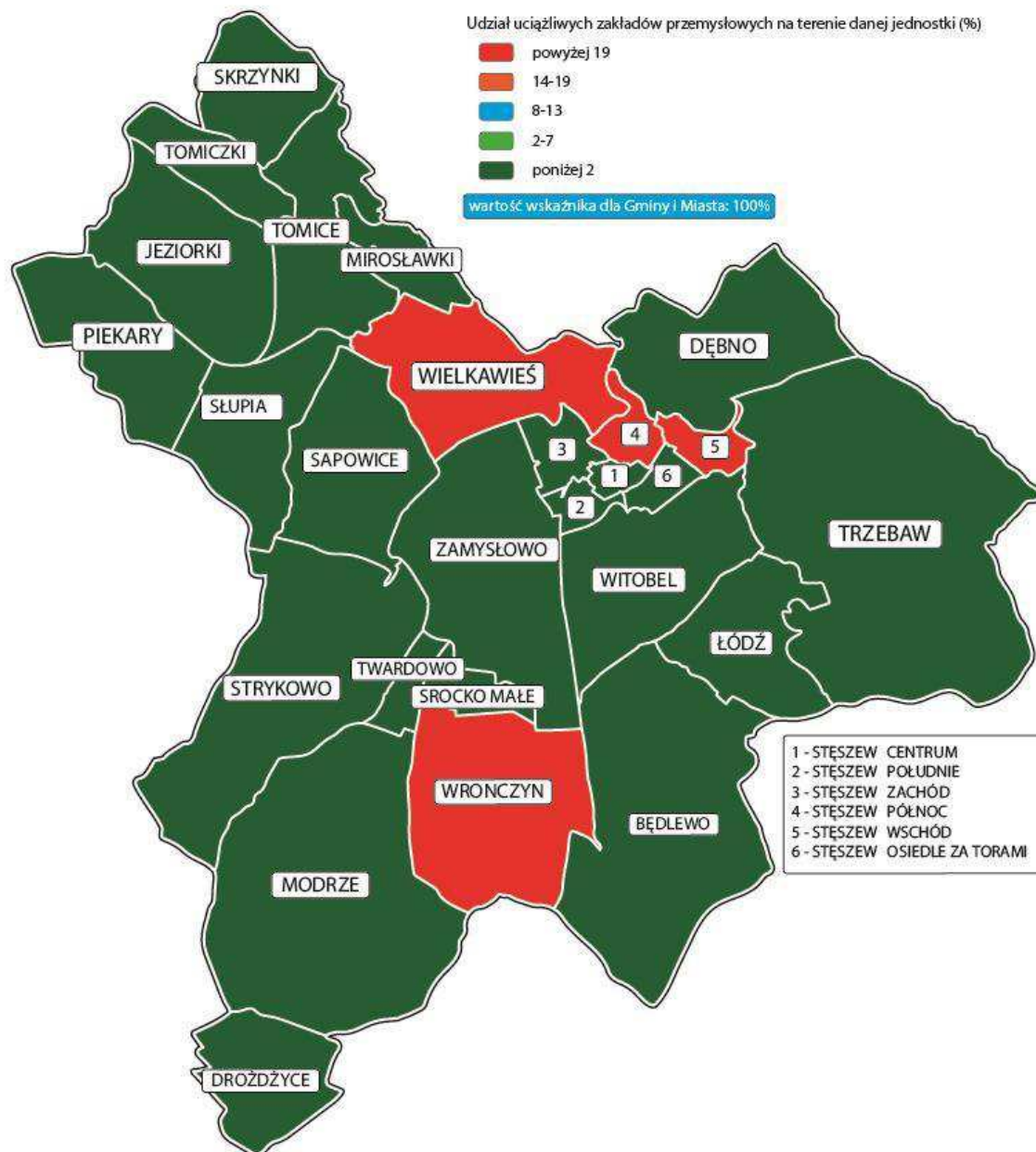
Tabela 36 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Udział uciążliwych zakładów przemysłowych
Strykowo	20,0%
Wielkawieś	20,0%
Zamysłowo	20,0%
Stęszew-Wschód	20,0%
Stęszew-Północ	20,0%
Będlewo	0,0%
Dębno	0,0%
Drozdzyce	0,0%
Jeziorki	0,0%
Łódź	0,0%
Mirosławki	0,0%
Modrze	0,0%
Piekary	0,0%
Sapowice	0,0%
Skrzynki	0,0%
Słupia	0,0%
Srocko Małe	0,0%
Tomice	0,0%
Tomiczki	0,0%
Trzebaw	0,0%
Twardowo	0,0%
Witobel	0,0%
Wronczyn	0,0%
Stęszew-Centrum	0,0%
Stęszew-Zachód	0,0%
Stęszew-Południe	0,0%
Stęszew-za torami	0,0%
Gmina i Miasto Stęszew	100%
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 19	1 – bardzo wysoki udział uciążliwych zakładów przemysłowych
14-19	2 – wysoki udział uciążliwych zakładów przemysłowych
8-13	3 – umiarkowany udział uciążliwych zakładów przemysłowych
2-7	4 – niski udział uciążliwych zakładów przemysłowych
poniżej 2	5 – bardzo niski udział uciążliwych zakładów przemysłowych

Źródło: opracowanie własne

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie występowania uciążliwych zakładów przemysłowych dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 22 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.5.2 Poziom hałasu

Poziom hałas został poddany badaniu jakościowemu uwzględniającemu przede wszystkim przebieg głównych szlaków komunikacyjnych. Ze względu na ograniczone możliwości pozyskania danych przedstawiających zmienność zjawiska w mieście, oceny dokonali eksperci w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo wysoki poziom hałasu, a 5 bardzo niski. Hałas jako komponent środowiskowy istotnie

wpływa na jakość życia mieszkańców. Średnia dla Stęszewa w zakresie omawianej zmiennej oscyluje na poziomie 2,89. Najgorsza sytuacja została zidentyfikowana w jednostkach Będlewo, Dębno, Tomiczki, Zamysłowo.

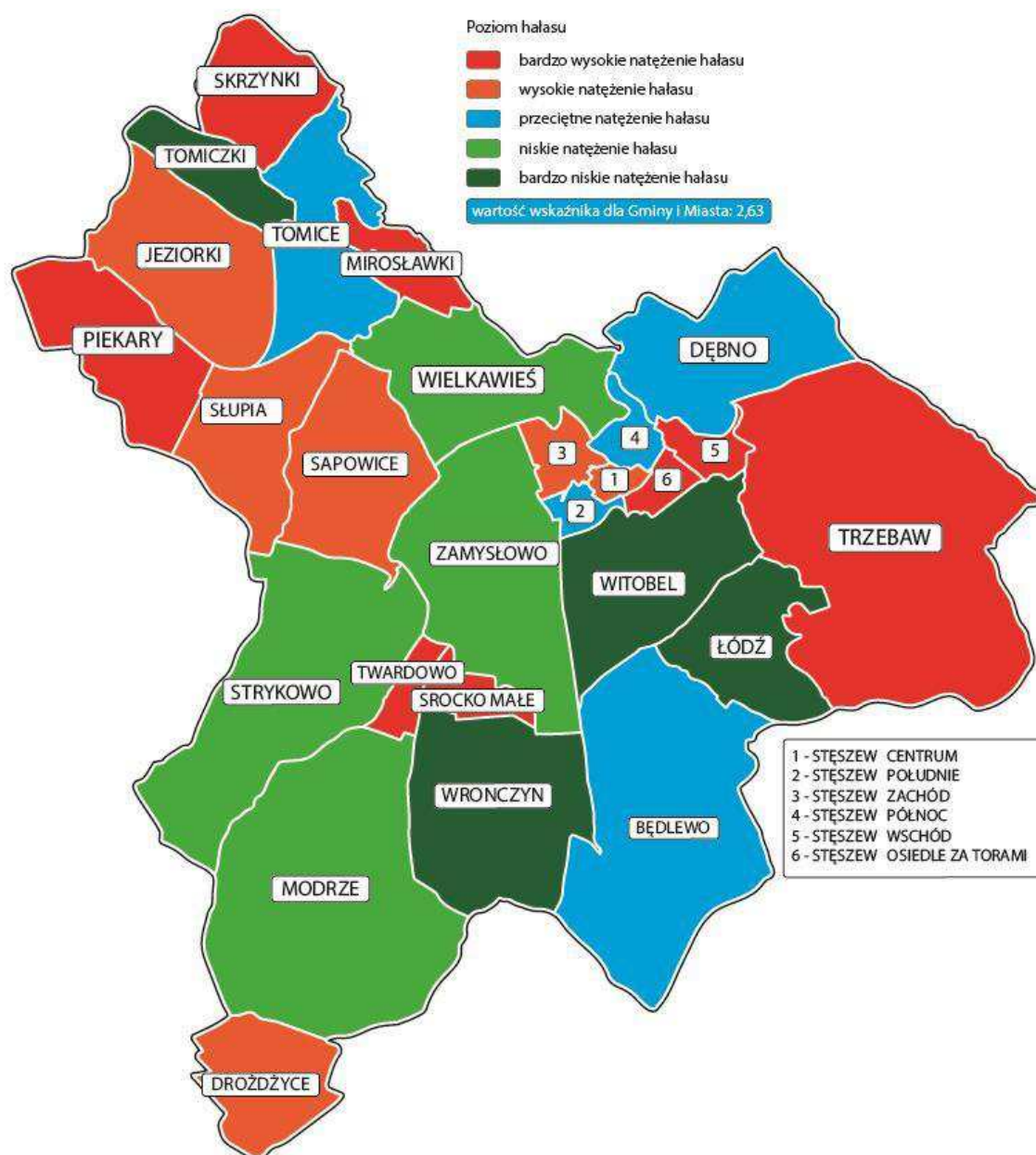
Tabela 37 Poziom hałasu w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Poziom hałasu
Będlewo	1
Dębno	1
Tomiczki	1
Zamysłowo	1
Strykowo	2
Witobel	2
Wielkawieś	2
Wronczyn	2
Stęszew-Centrum	2
Stęszew-Zachód	2
Stęszew-Północ	2
Stęszew-Południe	2
Jeziorki	3
Łódź	3
Modrze	3
Sapowice	3
Skrzynki	3
Stęszew-Wschód	3
Drożdżyce	4
Słupia	4
Srocko Małe	4
Trzebaw	4
Stęszew-za torami	4
Miostawki	5
Piekary	5
Tomice	5
Twardowo	5
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	2,89

Źródło: opracowanie własne

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie poziomu hałasu dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 23 Poziom hałasu w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.5.3 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców

Analizę przedmiotowego wskaźnika przeprowadzono w oparciu o dane uzyskane z inwentaryzacji metodą spisu wyrobów zawierających azbest. Łączna masa wyrobów azbestowych w gminie wynosi 3 088 986, z kolei średnia wartość wyrobów azbestowych przypadająca na jednego mieszkańca kształtuje się na poziomie 367,105. Sytuację gorszą od przeciętnej odnotowano w następujących jednostkach: Drożdżyce, Tomiczki, Piekary, Twardowo, Będlewo, Srocko Małe, Mirosławki, Zamysławo, Wronczyn, Słupia oraz Tomice. Problem występowania azbestu wpisuje się w sferę środowiskową, a pośrednio wpływa także na kwestie zdrowotne. Azbest jest niebezpieczny i może być przyczyną wielu chorób. Najczęściej azbest występuje na dachach i fasadach budynków, a jego usuwanie jest

czynnością skomplikowaną obwarowaną procedurami związanymi m.in. z pakowaniem, transportem i składowaniem odpadów. Problem występowania azbestu jest dodatkowo silnie obecny ze względu na dużą liczbę zabudowań gospodarczych i rolniczych na terenach wiejskich. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości odnoszące się do wszystkich jednostek statystycznych oraz przedstawiono kategoryzację wskaźników niezbędną do wyprowadzenia syntetycznego wskaźnika degradacji z zakresu sfery środowiskowej.

Tabela 38 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

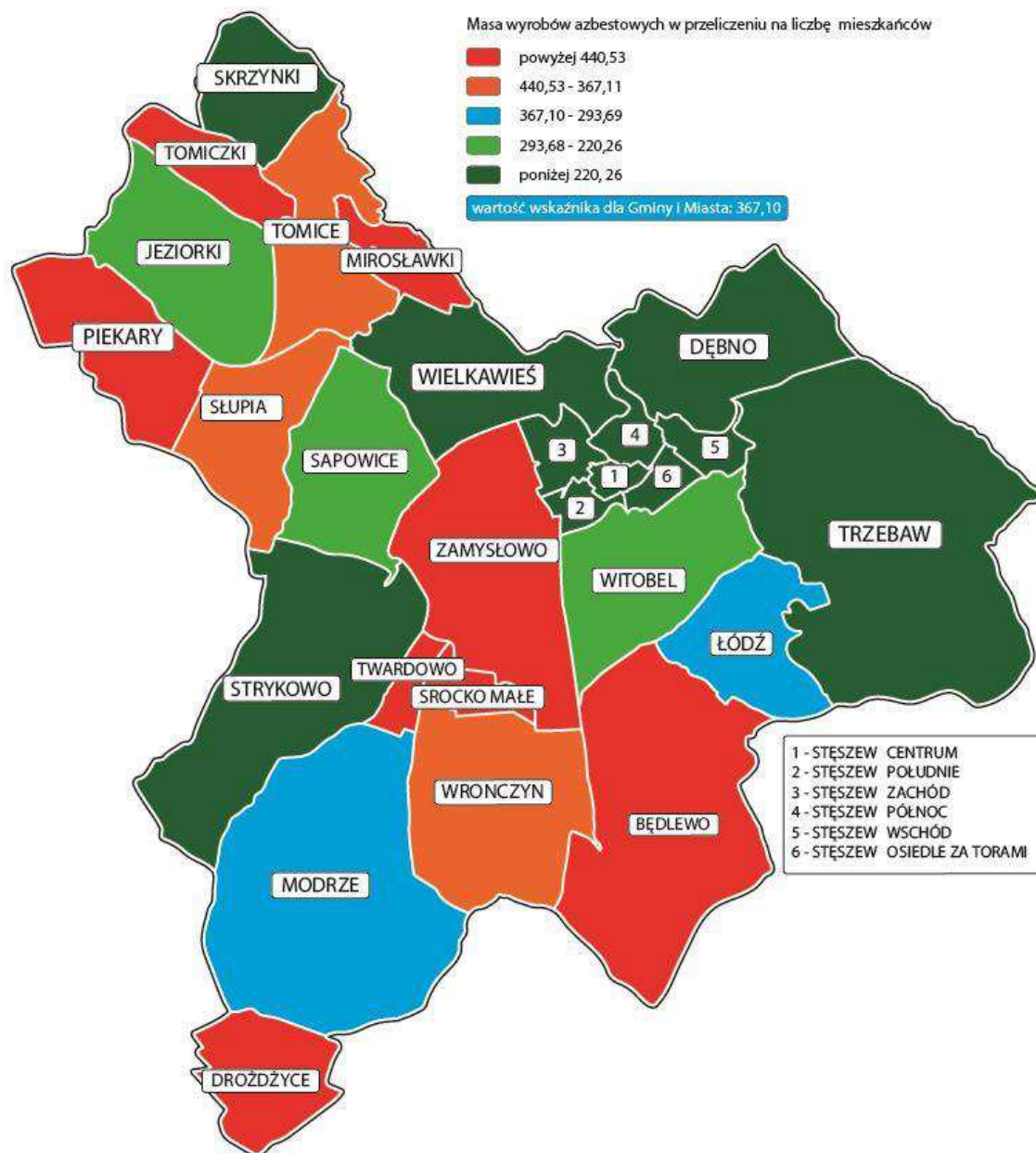
Jednostka statystyczna	Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
Drożdżyce	1081,013
Tomiczki	907,4754
Piekary	833,2427
Twardowo	760,8333
Będlewo	747,0676
Srocko Małe	623,4234
Miostawki	581,0923
Zamysłowo	449,4041
Wronczyn	424,5506
Słupia	391,3125
Tomice	391,1293
Łódź	306,2629
Modrze	303,9607
Jeziorki	293,3218
Witobel	283,4199
Sapowice	266,9381
Dębno	211,8152
Trzebaw	207,7621
Wielkawieś	175,7896
Skrzynki	161,7432
Strykowo	133,087
Stęszew-Wschód	129,7705
Stęszew-Zachód	96,25095
Stęszew-za torami	58,84206
Stęszew-Południe	51,50662
Stęszew-Centrum	21,71796
Stęszew-Północ	19,10065
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	367,105
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
powyżej 440,53	1 – bardzo duża masa wyrobów azbestowych
440,53 - 367,11	2 – duża masa wyrobów azbestowych
367,10 - 293,69	3 – umiarkowany masa wyrobów azbestowych
293,68 - 220,26	4 – mała masa wyrobów azbestowych
poniżej 220,26	5 – bardzo mała masa wyrobów azbestowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

Na poniższym kartogramie zilustrowano zróżnicowanie wskaźnika opisującego masę wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców dla poszczególnych jednostek statystycznych. Kategoryzacja wartości została opracowana na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli.

Grafika 24 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Stęszew, 2016 r.

3.5.4 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej

Kryzys w sferze środowiskowej został zobrazowany za pomocą tabeli kalkulacyjnej oraz ryciny. Wartość wskaźnika syntetycznego została obliczona na podstawie trzech zmiennych – udziału zakładów uciążliwych dla środowiska, poziomu hałasu oraz masy wyrobów zawierających azbest. Najniższą

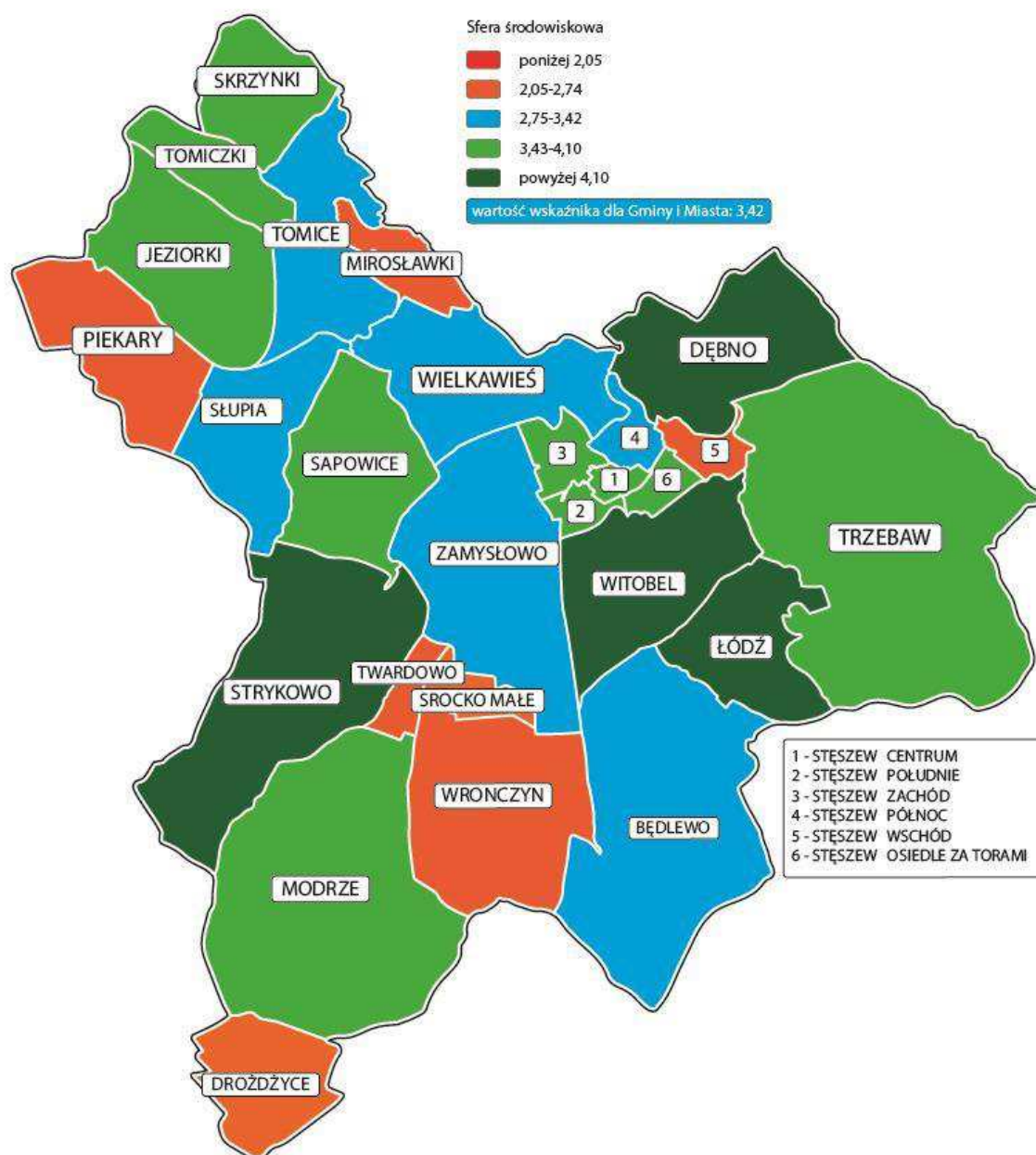
wartość wskaźnika syntetycznego, a tym samym największe natężenie problemów w sferze środowiskowej odnotowano na terenie jednostek Mirosławki, Piekary, Srocko Małe, Twardowo oraz Stęszew Wschód.

Tabela 39 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera środowiskowa

Jednostka statystyczna	Wskaźnik syntetyczny
Będlewo	3,00
Dębno	4,33
Drożdżyce	2,67
Jeziorki	3,67
Łódź	4,33
Mirosławki	2,33
Modrze	4,00
Piekary	2,33
Sapowice	3,67
Skrzynki	3,67
Słupia	3,00
Srocko Małe	2,33
Strykowo	4,67
Tomice	3,33
Tomiczki	3,67
Trzebaw	3,67
Twardowo	2,33
Witobel	4,67
Wielkawieś	3,33
Wronczyn	2,67
Zamysłowo	3,33
Stęszew-Centrum	4,00
Stęszew-Wschód	2,33
Stęszew-Zachód	4,00
Stęszew-Północ	3,00
Stęszew-Południe	4,33
Stęszew-za torami	3,67
Miasto i Gmina Stęszew – wartość referencyjna	3,42
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 2,05	1 – bardzo niski wskaźnik syntetyczny
2,05-2,74	2 – niski wskaźnik syntetyczny
2,75-3,42	3 – umiarkowany wskaźnik syntetyczny
3,43-4,10	4 – wysoki wskaźnik syntetyczny
powyżej 4,10	5 – bardzo wysoki wskaźnik syntetyczny

Źródło: opracowanie własne

Grafika 25 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera środowiskowa

Źródło: opracowanie własne

3.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej poddano analizie zmienne jakościowe i ilościowe. Łącznie przeanalizowano sześć wskaźników: dostępność obiektów kulturalnych, dostępność obiektów sportowych, poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, jakość terenów publicznych oraz dostępność infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej.

3.6.1 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru

Badana zmienna ma charakter jakościowy a jej szacunkowa wartość została ustalona na podstawie wizji lokalnej. Uczestnicy zostali poproszeni w jej trakcie o dokonanie oceny w skali 1-5 (gdzie 1

oznaczało bardzo wysoki poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, natomiast 5 bardzo niski poziom niedostosowania rozwiązań). Podczas wizji lokalnej w głównej mierze rozpatrywano obszary z punktu widzenia pełnionych przez nie funkcji i tym samym oceniono na ile rozwiązania urbanistyczne na danym obszarze spełniają wymogi funkcjonalne. W tabeli poniżej przedstawiono przyporządkowane oceny do poszczególnych obszarów.

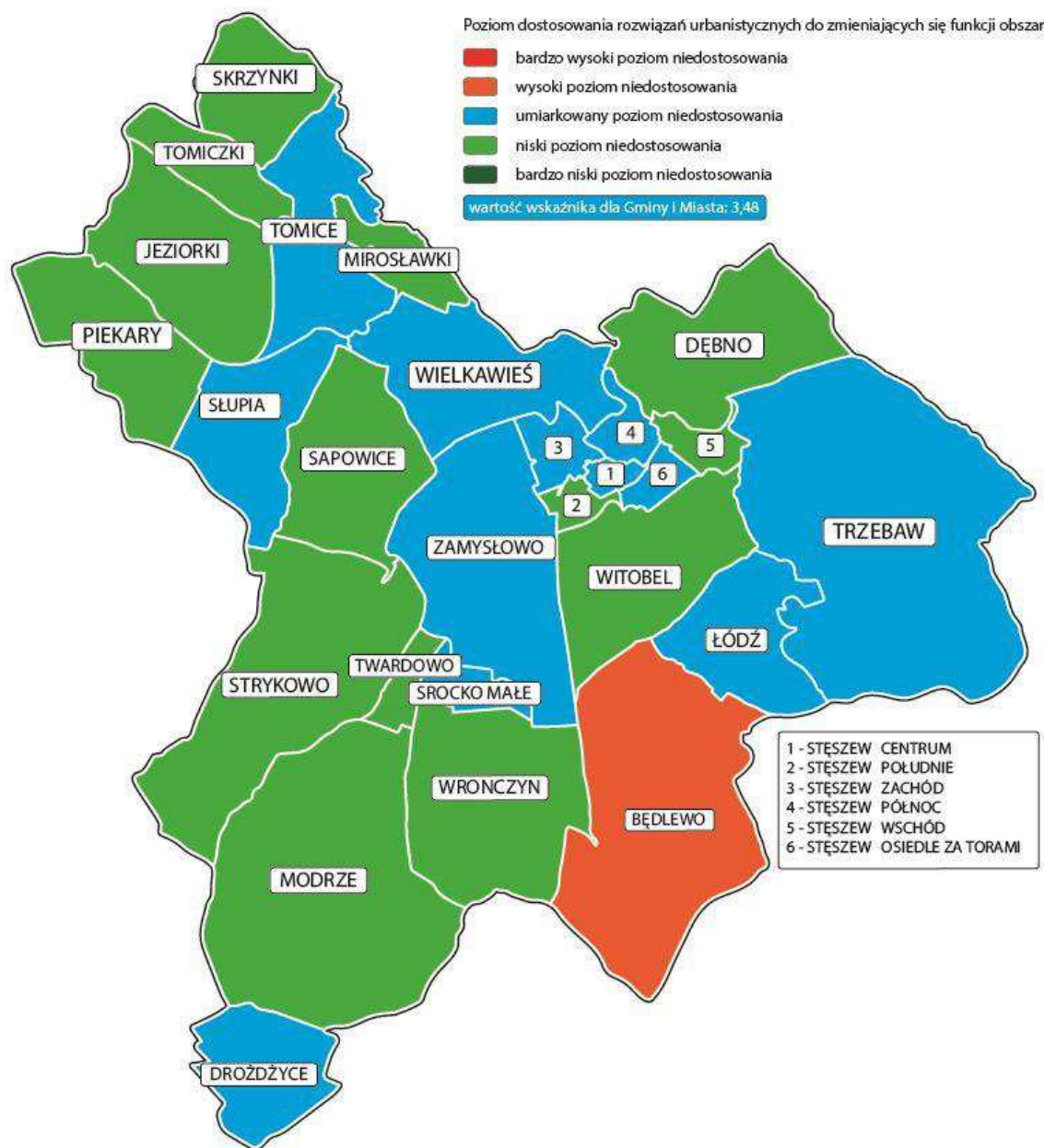
Tabela 40 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru
Będlewo	2
Drożdżyce	3
Łódź	3
Stupia	3
Srocko Małe	3
Tomice	3
Trzebaw	3
Wielkowieś	3
Zamysłowo	3
Stęszew-Centrum	3
Stęszew-Zachód	3
Stęszew-Północ	3
Stęszew-za torami	3
Dębno	4
Jeziorki	4
Mirosławki	4
Modrze	4
Piekary	4
Sapowice	4
Skrzynki	4
Strykowo	4
Tomiczki	4
Twardowo	4
Witobel	4
Wronczyn	4
Stęszew-Wschód	4
Stęszew-Południe	4
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	3,48

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych jednostek statystycznych została oceniona na poziomie przeciętnym bądź ponadprzeciętnym. Najwięcej negatywnych zjawisk w zakresie niedostosowania rozwiązań urbanistycznych obszaru wskazano w miejscowości Będlewo. Na kolejnej grafice przedstawiono wymiar terytorialny badanej zmiennej.

Grafika 26 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.6.2 Jakość terenów publicznych

Jakość terenów publicznych jest istotną zmienną kształtującą sferę przestrzenno-funkcjonalną. Po pierwsze wpływa ona na funkcjonalność przestrzeni publicznej. Po drugie związana jest ściśle z estetyką danego obszaru co wpływa między innymi na atrakcyjność osiedleńczą czy też inwestycyjną. Analogicznie jak poprzednio wartość wskaźnika została ustalona na podstawie wizji lokalnej i ma charakter jakościowy.

Tabela 41 Jakość terenów publicznych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

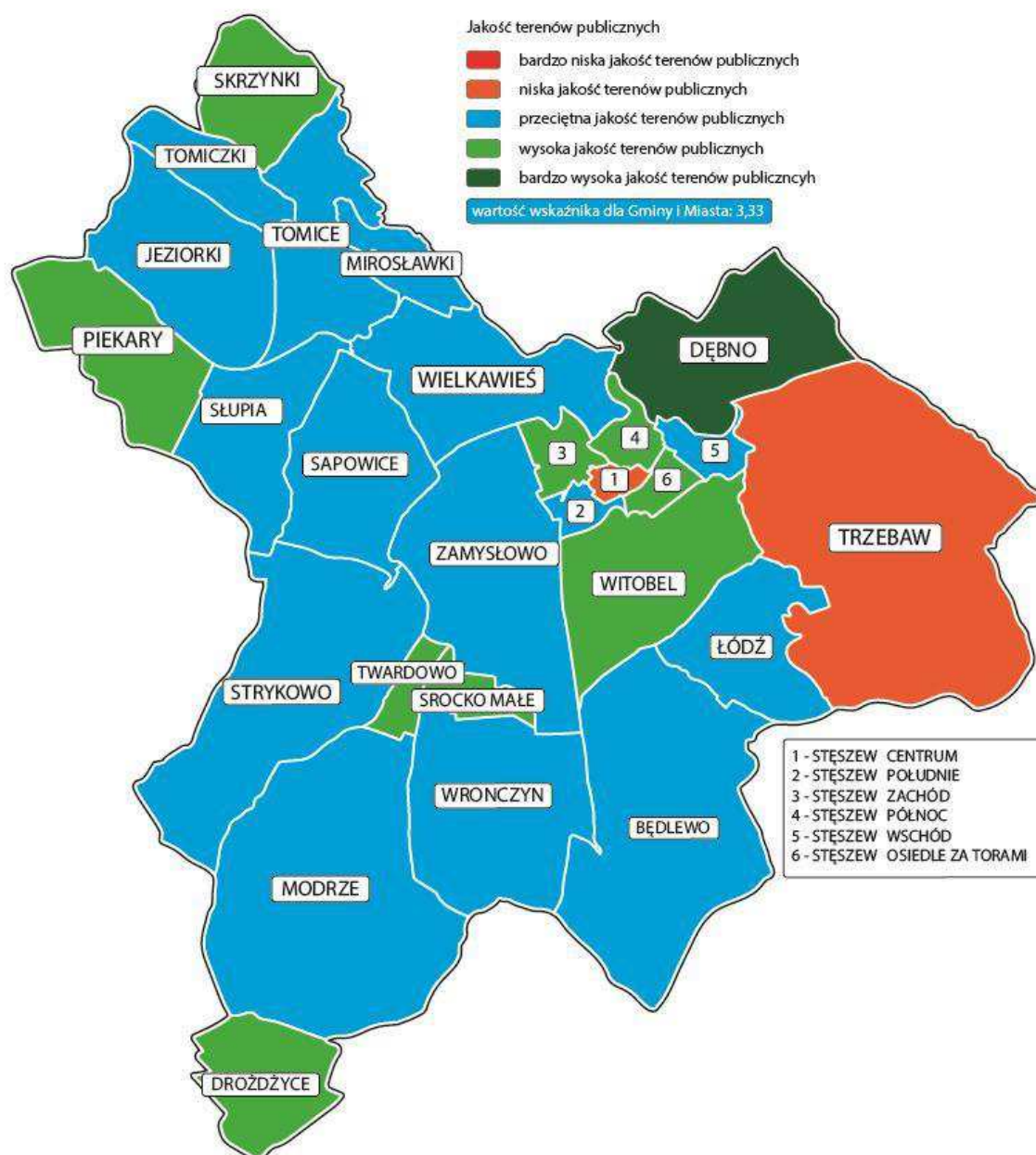
Jednostka statystyczna	Jakość terenów publicznych
Trzebaw	2
Stęszew-Centrum	2
Będlewo	3
Jeziorki	3
Łódź	3
Mirosławki	3
Modrze	3
Sapowice	3
Słupia	3
Strykowo	3
Tomice	3
Tomiczki	3
Wielkaweś	3
Wronczyn	3
Zamysłowo	3
Stęszew-Wschód	3
Stęszew-Południe	3
Drożdżyce	4
Piekary	4
Skrzynki	4
Srocko Małe	4
Twardowo	4
Witobel	4
Stęszew-Zachód	4
Stęszew-Północ	4
Stęszew-za torami	4
Dębno	5
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	3,33

Źródło: opracowanie własne

Najniższej jakości tereny publiczne zlokalizowano w miejscowości Trzebaw oraz jednostce Stęszew-Centrum. Zdecydowana większość porównywanych jednostek statystycznych cechowała się przeciętną lub wysoką jakością terenów publicznych. Następną grafiką przedstawia wyniki prowadzonych badań.

Grafika 27 Jakość terenów publicznych w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.6.3 Dostępność obiektów sportowych

W kolejnych akapitach przedstawiono dostępność obiektów użyteczności publicznej. Wskaźnik dla każdej jednostki obliczono na podstawie stosunku liczby obiektów do gęstości zaludnienia danego obszaru. W ten sposób otrzymano zobiektywizowane dane niezależne tylko od jednej zmiennej – powierzchni czy liczby ludności. Wartość referencyjna dla miasta i gminy została natomiast obliczona na podstawie stosunku średniej liczby obiektów przypadających na jednostkę statystyczną w stosunku do średniej gęstości zaludnienia. Analizowana dostępność infrastruktury sportu ma znaczny wpływ na kształtowanie się sfery społecznej – w szczególności w zakresie realizacji potrzeb rozwojowych jak i

profilaktyki zdrowotnej. Do kategorii obiektów sportowych zaliczono różnego typu boiska, ścieżki zdrowia oraz siłownie na wolnym powietrzu. Poniższa tabela prezentuje dane przeliczone dla każdej jednostki oraz kategoryzację wskaźnika.

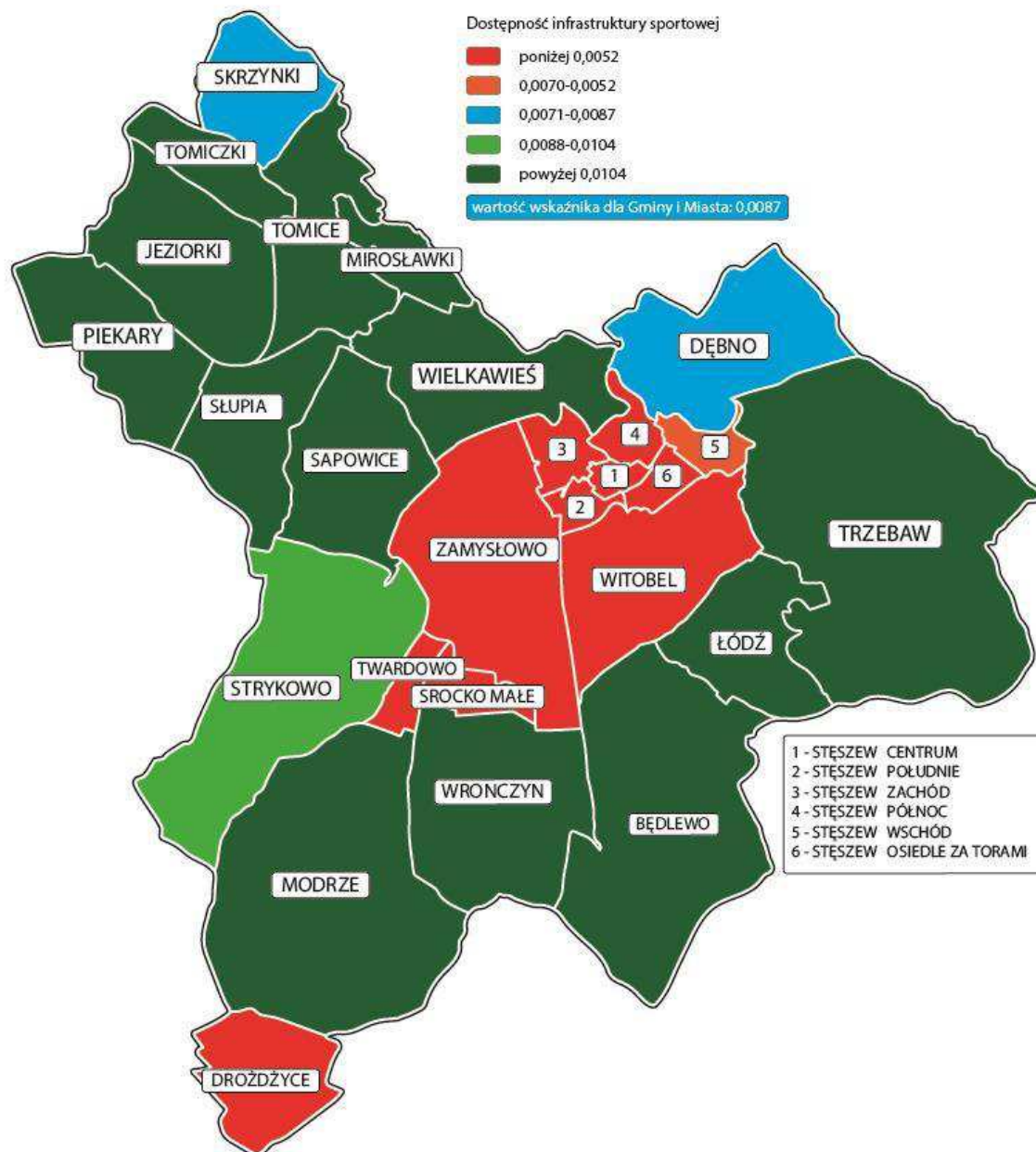
Tabela 42 Dostępność obiektów sportowych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba obiektów sportowych w stosunku do gęstości zaludnienia – dostępność obiektów sportowych
Drożdżyce	0,0000
Słupia	0,0000
Srocko Małe	0,0000
Tomice	0,0000
Twardowo	0,0000
Witobel	0,0000
Zamysłowo	0,0000
Stęszew-Zachód	0,0000
Stęszew-Północ	0,0000
Stęszew-Centrum	0,0005
Stęszew-Południe	0,0012
Stęszew-za torami	0,0014
Stęszew-Wschód	0,0060
Dębno	0,0079
Skrzynki	0,0080
Strykowo	0,0093
Mirosławki	0,0162
Sapowice	0,0163
Jeziorki	0,0167
Wielkawieś	0,0170
Wronczyn	0,0208
Tomiczki	0,0231
Modrze	0,0242
Łódź	0,0277
Trzebaw	0,0355
Będlewo	0,0381
Piekary	0,0600
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	0,0087
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,0052	1 – bardzo niska dostępność infrastruktury sportowej
0,0052-0,0070	2 – niska dostępność infrastruktury sportowej
0,0071-0,0087	3 – umiarkowana dostępność infrastruktury sportowej
0,0088-0,0104	4 – wysoka dostępność infrastruktury sportowej
powyżej 0,0104	5 – bardzo wysoka dostępność infrastruktury sportowej

Źródło: opracowanie własne

Najwyższą dostępność infrastruktury sportowej odnotowano w jednostkach Piekary, Będlewo, Trzebaw oraz Łódź. Na terenie 9 wyróżnionych jednostek nie ma żadnego obiektu sportu. Na kolejnej grafice przedstawiono wymiar terytorialny analizowanej zmiennej.

Grafika 28 Dostępność infrastruktury sportowej w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.6.4 Dostępność obiektów rekreacyjnych

Zgodnie z obraną metodologią dostępność obiektów rekreacyjnych została zmierzona liczbą obiektów w stosunku do gęstości zaludnienia. Tereny i obiekty rekreacyjne pełnią ważną rolę w życiu lokalnych społeczności, stanowiąc często miejsca aktywnej integracji społecznej a także odpoczynku. Analiza danych wskazuje na największą dostępność obiektów rekreacyjnych w jednostkach Piekary, Będlewo i

Trzebaw. Najniższa wartość wskaźnika została odnotowana w jednostkach miejskich oraz miejscowościach Srocko Małe oraz Twardowo.

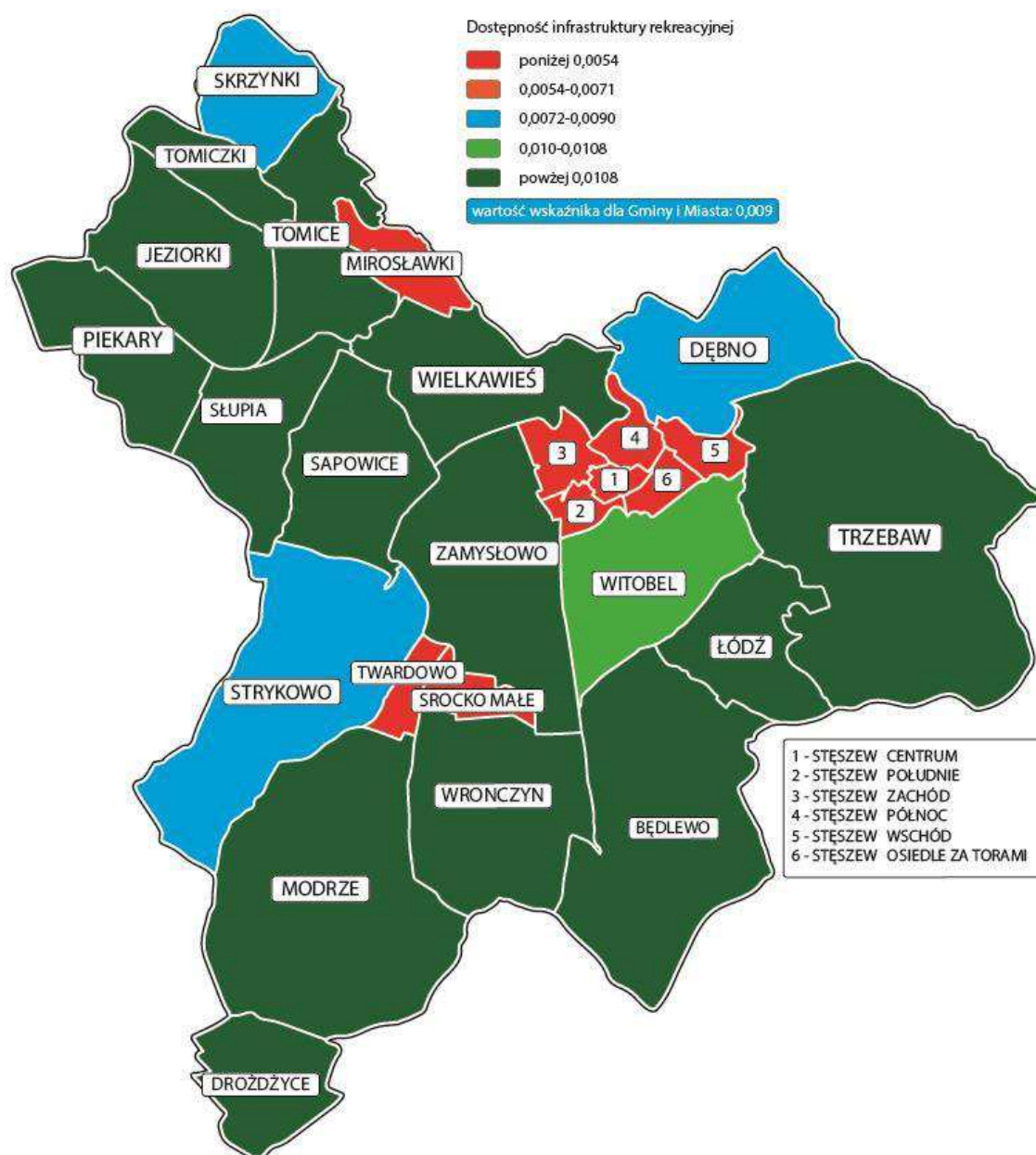
Tabela 43 Dostępność obiektów rekreacyjnych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba obiektów rekreacyjnych w stosunku do gęstości zaludnienia – dostępność obiektów rekreacyjnych
Srocko Małe	0,0000
Twardowo	0,0000
Stęszew-Zachód	0,0000
Stęszew-Centrum	0,0005
Stęszew-Północ	0,0009
Stęszew-Południe	0,0012
Stęszew-za torami	0,0014
Stęszew-Wschód	0,0060
Skrzynki	0,0080
Strykowo	0,0093
Witobel	0,0105
Dębno	0,0158
Miostawki	0,0162
Sapowice	0,0163
Jeziorki	0,0167
Wronczyn	0,0208
Tomiczki	0,0231
Tomice	0,0239
Modrze	0,0242
Łódź	0,0277
Drożdżyce	0,0293
Zamysłowo	0,0312
Słupia	0,0325
Wielkawieś	0,0341
Trzebaw	0,0355
Będlewo	0,0381
Piekary	0,0600
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	0,0118
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,0071	1 – bardzo niska dostępność infrastruktury rekreacyjnej
0,0094-0,0071	2 – niska dostępność infrastruktury rekreacyjnej
0,0095-0,0118	3 – umiarkowana dostępność infrastruktury rekreacyjnej
0,0119-0,0142	4 – wysoka dostępność infrastruktury rekreacyjnej
powyżej 0,0142	5 – bardzo wysoka dostępność infrastruktury rekreacyjnej

Źródło: opracowanie własne

Następna grafika prezentuje wymiar przestrzenny wskaźnika.

Grafika 29 Dostępność infrastruktury rekreacyjnej w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

3.6.5 Dostępność infrastruktury kulturalnej

Sieć infrastruktury kulturalnej jest stosunkowo dobrze rozwinięta na terenie gminy Stęszew. Na terenach wiejskich zaledwie 3 miejscowości (Skrzynki, Srocko Małe, Twardowo) nie posiadają żadnych obiektów kulturalnych. Sytuacja na terenie miasta wydaje się mniej korzystna – mimo, iż na jego terenie funkcjonuje 3 obiekty kulturalne (biblioteka, dom kultury, muzeum) to są one usytuowane jedynie w centrum a biorąc pod uwagę wysoką gęstość zaludnienia otrzymany wskaźnik kształtuje się na niskim poziomie.

Tabela 44 Dostępność obiektów kultury w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

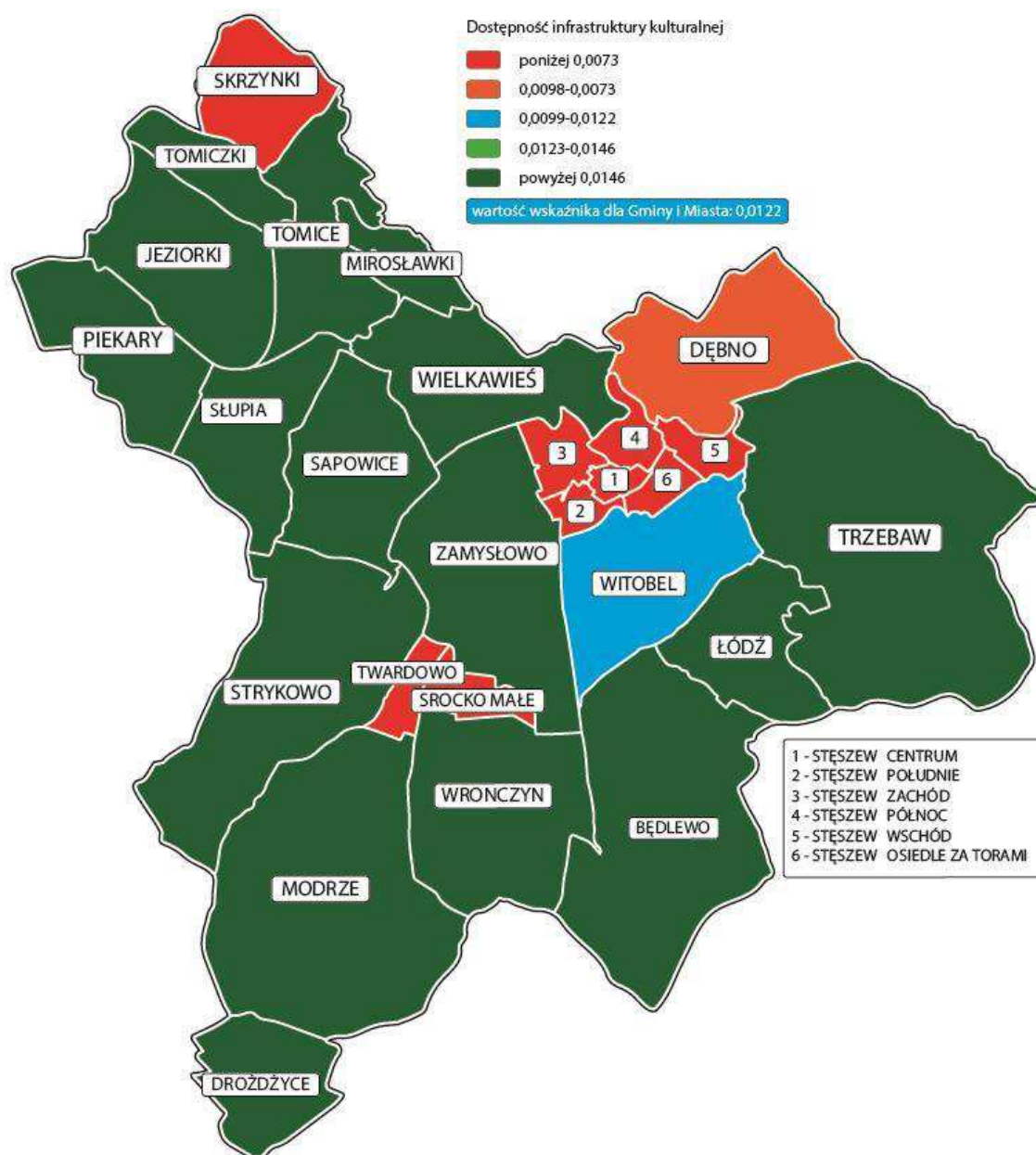
Jednostka statystyczna	Liczba instytucji kultury w stosunku do gęstości zaludnienia – dostępność instytucji kultury
Skrzynki	0,0000
Srocko Małe	0,0000
Twardowo	0,0000
Stęszew-Wschód	0,0000
Stęszew-Zachód	0,0000
Stęszew-Północ	0,0000
Stęszew-Południe	0,0000
Stęszew-za torami	0,0000
Stęszew-Centrum	0,0015
Dębno	0,0079
Witobel	0,0105
Mirosławki	0,0162
Wielkawieś	0,0170
Wronczyn	0,0208
Tomiczki	0,0231
Tomice	0,0239
Łódź	0,0277
Strykowo	0,0279
Drożdżyce	0,0293
Zamysłowo	0,0312
Słupia	0,0325
Sapowice	0,0325
Jeziorki	0,0333
Trzebaw	0,0355
Modrze	0,0485
Piekary	0,0600
Będlewo	0,1143
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	0,0122
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,0073	1 – bardzo niska dostępność infrastruktury kultury
0,0098-0,0073	2 – niska dostępność infrastruktury kultury
0,0099-0,0122	3 – umiarkowana dostępność infrastruktury kultury
0,0123-0,0146	4 – wysoka dostępność infrastruktury kultury
powyżej 0,0146	5 – bardzo wysoka dostępność infrastruktury kultury

Źródło: opracowanie własne

Poniżej zaprezentowano dostępność infrastruktury kulturalnej występującej w poszczególnych jednostkach gminy i miasta Stęszew.

Grafika 30 Dostępność infrastruktury kultury w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

3.6.6 Dostępność infrastruktury edukacyjnej

Ostatnią badaną zmienną z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej jest dostępność obiektów edukacyjnych. Została ona zmierzona stosunkiem liczby obiektów edukacyjnych (szkół podstawowych, i gimnazjów) do gęstości zaludnienia. Uzyskane wyniki wskazują na stosunkowo rzadką sieć placówek oświatowych. Problemem tym dotknięte są przede wszystkim obszary wiejskie.

Tabela 45 Dostępność obiektów edukacyjnych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja

Jednostka statystyczna	Liczba obiektów edukacyjnych w stosunku do gęstości zaludnienia –
------------------------	---

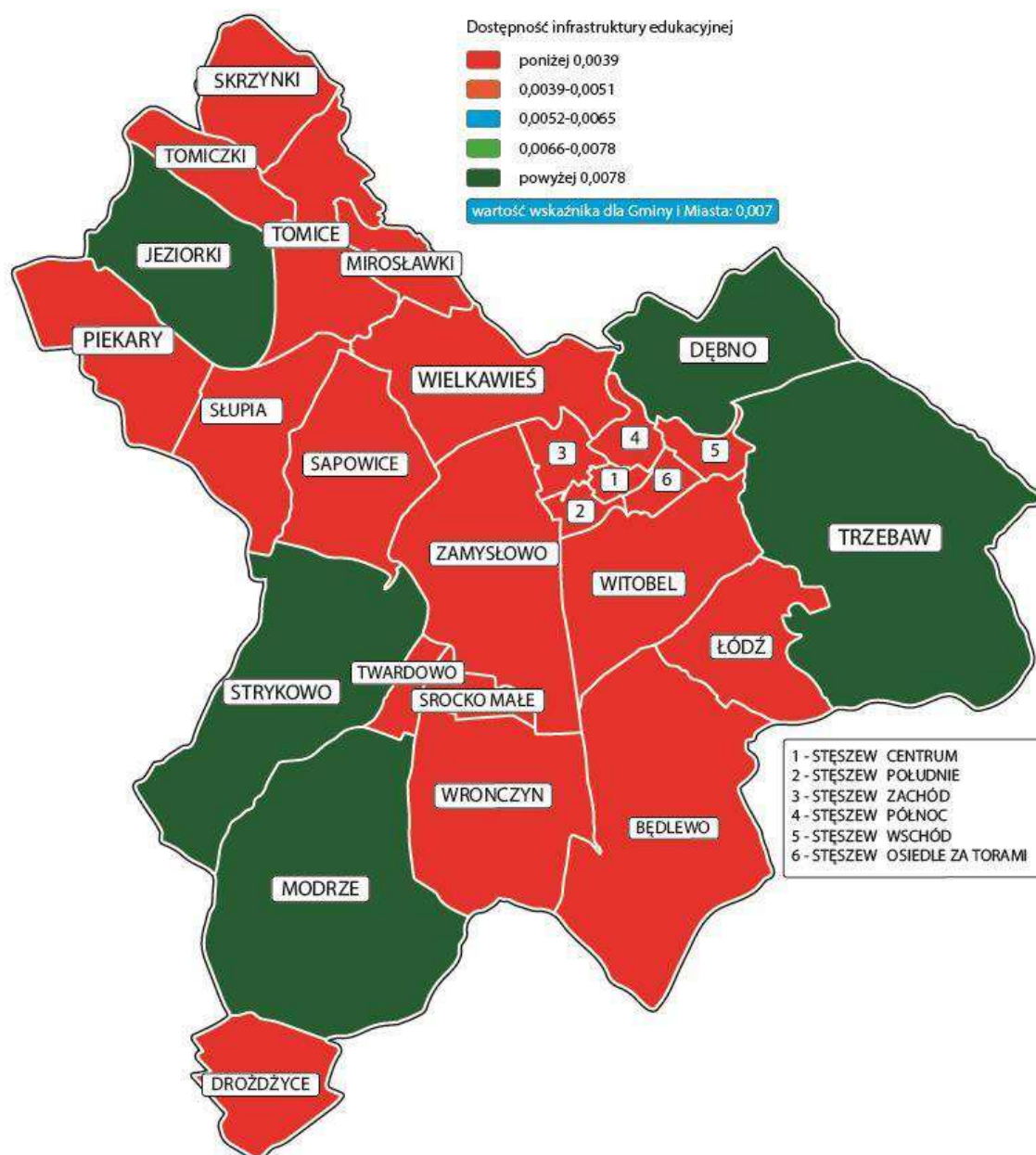

	dostępność obiektów edukacyjnych
Będlewo	0,0000
Dębno	0,0000
Drożdżyce	0,0000
Łódź	0,0000
Mirostawki	0,0000
Piekary	0,0000
Sapowice	0,0000
Skrzynki	0,0000
Stupia	0,0000
Srocko Małe	0,0000
Tomice	0,0000
Tomiczki	0,0000
Twardowo	0,0000
Witobel	0,0000
Wielkawieś	0,0000
Wronczyn	0,0000
Zamysłowo	0,0000
Stęszew-Wschód	0,0000
Stęszew-Zachód	0,0000
Stęszew-Południe	0,0000
Stęszew-za torami	0,0000
Stęszew-Centrum	0,0005
Stęszew-Północ	0,0013
Jeziorki	0,0167
Strykowo	0,0186
Modrze	0,0242
Trzebaw	0,0355
Gmina i Miasto Stęszew – wartość średnia	0,0039
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 0,0023	1 – bardzo niska dostępność infrastruktury edukacyjnej
0,0023-0,0031	2 – niska dostępność infrastruktury edukacyjnej
0,0032-0,0039	3 – umiarkowana dostępność infrastruktury edukacyjnej
0,0040-0,0047	4 – wysoka dostępność infrastruktury edukacyjnej
powyżej 0,0047	5 – bardzo wysoka dostępność infrastruktury edukacyjnej

Źródło: opracowanie własne

Najwyższą dostępność infrastruktury edukacyjnej odnotowano w miejscowościach Trzebaw, Modrze i Strykowo. W obszarze miejskim łącznie odnotowano 4 placówki oświatowe jednak podobnie jak w przypadku infrastruktury kulturalnej ze względu na wysoką gęstość zaludnienia tych jednostek wskaźniki dostępności infrastruktury edukacyjnej kształtują się na stosunkowo niskim poziomie.

Grafika 31 Dostępność infrastruktury edukacyjnej w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny

Źródło: opracowanie własne

3.6.7 Poziom zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej dokonano analizy sześciu wskaźników określających poziom zjawisk kryzysowych. Analogicznie, jak w przypadku sfery społecznej, gospodarczej, technicznej i środowiskowej wszystkie wskaźniki zostały zaprezentowane za pomocą grafik. Mając na uwadze rozbudowany charakter pozyskanego materiału empirycznego, podsumowanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej przygotowane zostało w postaci syntetycznego wskaźnika poziomu degradacji. Najwięcej zjawisk kryzysowych w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej odnotowano w jednostce Stęszew-Centrum, w następnej kolejności w pozostałych jednostkach miejskich oraz Srocku Małym i Twardowie.

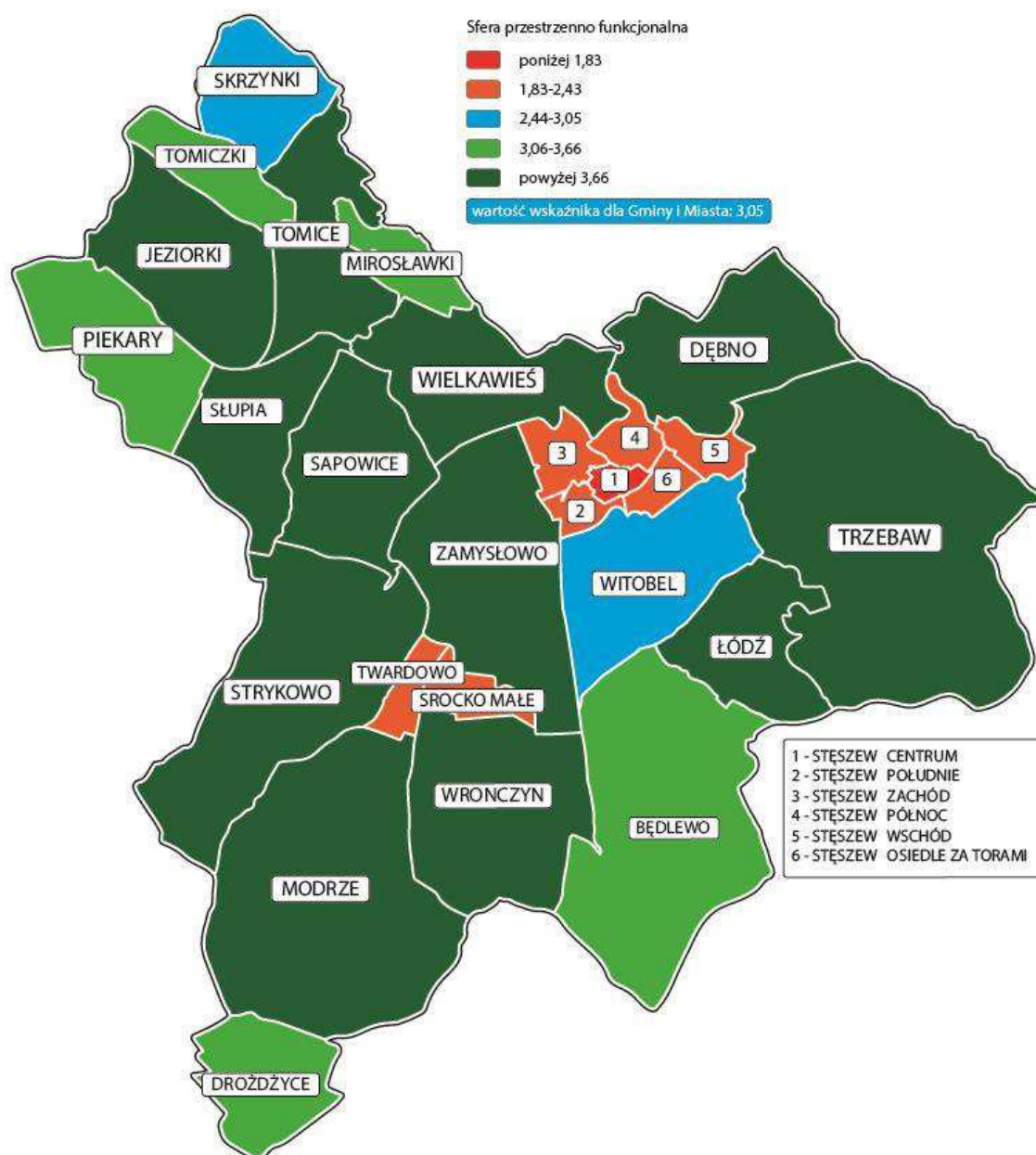
Kryzys w obrębie Stęszew-Centrum powodowany jest przez niską dostępność poszczególnych usług publicznych oraz niską jakość terenów publicznych.

Tabela 46 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Jednostka statystyczna	Wskaźnik syntetyczny
Będlewo	3,50
Dębno	3,33
Drożdżyce	3,17
Jeziorki	4,50
Łódź	3,67
Mirosławki	3,83
Modrze	4,50
Piekary	4,00
Sapowice	3,83
Skrzynki	2,50
Słupia	3,67
Srocko Małe	1,83
Strykowo	3,83
Tomice	3,67
Tomiczki	3,83
Trzebaw	4,17
Twardowo	2,00
Witobel	2,67
Wielkawieś	3,67
Wronczyn	3,83
Zamysłowo	3,00
Stęszew-Centrum	1,50
Stęszew-Wschód	2,00
Stęszew-Zachód	1,83
Stęszew-Północ	1,83
Stęszew-Południe	1,83
Stęszew-za torami	1,83
Miasto i Gmina Stęszew – wartość referencyjna	3,10
Kategoryzacja wartości	
Wartości	Przedziały
poniżej 1,86	1 – bardzo niski wskaźnik syntetyczny
2,48-1,86	2 – niski wskaźnik syntetyczny
2,49-3,10	3 – umiarkowany wskaźnik syntetyczny
3,11-3,72	4 – wysoki wskaźnik syntetyczny
powyżej 3,72	5 – bardzo wysoki wskaźnik syntetyczny

Źródło: opracowanie własne

Grafika 32 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Źródło: opracowanie własne

3.7 Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w mieście i gminie Stęszew

Podsumowanie przeprowadzonej analizy, w oparciu o podział gminy miejsko-wiejskiej Stęszew na jednostki statystyczne (sołectwa oraz jednostki funkcyjne) zostało przedstawione w formie zbiorczych tabel, prezentujących poziom występowania negatywnych zjawisk. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej:

- 1 – bardzo wysoki poziom zjawiska kryzysowego,
- 2 – wysoki poziom kryzysowego,

3 – przeciętny poziom zjawiska kryzysowego,

4 – niski poziom zjawiska kryzysowego,

5 – bardzo niski poziom zjawiska kryzysowego.

Wartości oraz przedziały dla poszczególnych wskaźników zostały zaprezentowane w formie tabel dedykowanych każdemu wskaźnikowi. Chcąc wyznaczyć miarę syntetyczną poziomu degradacji dokonano normalizacji wartości oraz wyznaczono przedziały, na podstawie których dokonano kategoryzacji.

Jednocześnie obliczono średnią dla każdej z wyróżnionych jednostek statystycznych, a uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru zdegradowanego.

Pierwsza z tabel obrazuje poziom negatywnych zjawisk w sferze społecznej. W związku z obowiązującą definicją rewitalizacji wskazaną w Wytycznych, kryteria społeczne traktuje się jako kluczowe w zakresie delimitacji obszaru zdegradowanego. W ramach analizy sfery społecznej dokonano analizy dwunastu wskaźników dotyczących m.in. demografii, bezrobocia, ubóstwa, zjawiska uzależnień, przemocy, przestępczości, poziomu edukacji oraz kapitału ludzkiego i społecznego.

Analiza poszczególnych wskaźników częściowych wykazała znaczną zmienność przestrzenną w zakresie występowania negatywnych zjawisk społecznych, a także złożoność procesów związanych z degradacją tkanki społecznej.

Najniższe wartości wskaźnika syntetycznego sfery społecznej spośród wszystkich jednostek statystycznych wystąpiły w 3 przypadkach: Będlewo (2,50), Trzebaw (2,50), Stęszew-Centrum (2,50). W poniższej tabeli zaprezentowane zostały znormalizowane wartości wskaźników częściowych dla poszczególnych jednostek statystycznych.

Sfera gospodarcza		Sfera techniczna			Sfera środowiskowa			Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
Poziom zedziębności – liczba przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	Kondycja lokalnych przedsiębiorców – liczba nowo rejestrowanych działalności na 100 mieszkańców	Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 mieszkańców	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Poziom degradacji technicznej jednostki	Udział uciążliwych zakładów przemysłowych	Poziom hałasu	Masa wyrobów azbestowych w stosunku do liczby mieszkańców	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych	Jakość terenów publicznych	Dostępność infrastruktury sportu	Dostępność infrastruktury rekreacyjnej	Dostępność infrastruktury kultury
3	5	1	1	1	5	2	1	2	3	5	5	5
4	4	4	1	2	5	1	5	4	5	3	5	2
1	1	1	1	3	5	3	1	3	4	1	5	5
1	5	4	1	2	5	3	4	4	3	5	5	5
2	1	1	5	4	5	2	3	3	3	5	5	5
2	1	1	5	4	5	2	1	4	3	5	1	5
3	5	5	1	3	5	2	3	4	3	5	5	5
3	5	1	1	3	5	3	1	4	4	1	5	5
2	5	4	5	4	5	3	4	4	3	5	5	5
3	5	1	5	5	5	3	5	4	4	3	2	1
2	1	4	5	5	5	3	2	3	3	5	5	5
1	1	1	5	3	5	3	1	3	4	1	1	1
2	5	5	1	3	1	2	5	4	3	4	2	5
4	1	1	1	3	5	2	2	3	3	5	5	5
5	5	1	5	4	5	1	1	4	3	1	5	5
1	2	4	1	1	5	3	5	3	2	5	5	5
1	1	1	5	4	5	3	1	4	4	1	1	1
3	2	4	5	4	5	2	4	4	4	1	3	3
2	5	2	1	4	1	2	5	3	3	5	5	5
1	1	5	5	4	5	2	2	4	3	5	5	5
3	1	4	1	4	1	1	1	3	3	5	5	5
5	4	5	1	1	5	2	5	3	2	1	1	1
5	5	5	5	2	1	3	5	4	3	2	1	1
5	5	4	5	2	5	2	5	3	4	1	1	1
4	1	5	5	2	1	2	5	3	4	1	1	1
5	5	2	5	2	5	2	5	4	3	1	1	1
5	5	3	5	3	5	3	5	3	4	1	1	1

statystyczna	- syntetyczny wskaźnik	- syntetyczny wskaźnik	- syntetyczny wskaźnik	- syntetyczny wskaźnik
	4,00	1,00	3,00	3,00
	4,00	2,33	4,33	3,00
	1,00	1,67	2,67	3,00
	3,00	2,33	3,67	4,00
	1,50	3,33	4,33	3,00
	1,50	3,33	2,33	3,00
	4,00	3,00	4,00	4,00
	4,00	1,67	2,33	3,00
	3,50	4,33	3,67	3,00
	4,00	3,67	3,67	2,00
	1,50	4,67	3,00	3,00
	1,00	3,00	2,33	1,00
	3,50	3,00	4,67	3,00
	2,50	1,67	3,33	3,00
	5,00	3,33	3,67	3,00
	1,50	2,00	3,67	4,00
	1,00	3,33	2,33	2,00
	2,50	4,33	4,67	2,00
	3,50	2,33	3,33	3,00
	1,00	4,67	2,67	3,00
	2,00	3,00	3,33	3,00
	4,50	2,33	4,00	1,00
	5,00	4,00	2,33	2,00
	5,00	3,67	4,00	1,00
	2,50	4,00	3,00	1,00
	5,00	3,00	4,33	1,00
	5,00	3,67	3,67	1,00
	3,06	3,06	3,42	3,00

Podsumowując diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

Trzy jednostki: Będlewo, Trzebaw oraz Stęszew-Centrum stanowią, zdelimitowany obszar zdegradowany, który na kolejnym etapie prac będzie podlegał konsultacjom społecznym.

1. Wyznaczony obszar zdegradowany zgodnie z Wytycznymi, to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy (stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Jednostki Będlewo, Trzebaw oraz Stęszew-Centrum spełniają obligatoryjne kryteria warunkujące uznanie danego obszaru za zdegradowany.
2. Wyznaczając obszar zdegradowany kierowano się kryteriami zawartymi w Wytycznych oraz preferencją dla jednostek najbardziej zdegradowanej przede wszystkim społecznie. Takimi jednostkami są Będlewo, Trzebaw oraz Stęszew-Centrum, gdzie występuje najsilniej identyfikowany kryzys społeczny oraz dodatkowo:
  - dla jednostki Będlewo kryzys w sferze technicznej
  - dla jednostki Trzebaw kryzys w sferze gospodarczej
  - dla jednostki Stęszew-Centrum kryzys w sferze przestrzenno-funkcjonalnej
3. Wyznaczając obszar zdegradowany kierowano się również zasadami horyzontalnymi zawartymi w Wytycznych, tj.:
  - Kompleksowość – dokonano analizy możliwie szerokiego katalogu różnicujących się wskaźników społecznych oraz pozaspołecznych (łącznie 26 wskaźników ilościowych oraz jakościowych), które umożliwiają rzetelne porównanie wszystkich obrębów.
  - Koncentracja – wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego cechujących się zwartością terytorialną, zapewni spójność interwencji rewitalizacyjnej. Jednocześnie nie zdecydowano się na rozdrobnienie obszaru, rezygnując z wyznaczania podobszarów zdegradowanych.
  - Komplementarność – wyznaczony obszar zdegradowany umożliwia zapewnienie komplementarności przestrzennej i problemowej.
4. Wyznaczony obszar zdegradowany umożliwia koncentrację interwencji. Jest spójny, co jest istotne z punktu widzenia planowania i możliwości efektywnego wdrażania działań. Możliwości finansowe miasta oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji są ograniczone, a dokonanie hierarchizacji potrzeb w tym zakresie pozwoli na osiągnięcie zakładanych rezultatów.
5. Rozdział pn. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wskazał jednoznacznie jednostki Będlewo, Trzebaw oraz Stęszew-Centrum są obszarami problemowymi i kwalifikują się do objęcia go programem rewitalizacji.

Wyznaczony obszar zdegradowany poddano procesowi uspołecznienia, tj. weryfikacji adekwatności objęcia go działaniami rewitalizacyjnymi. Celem konsultacji społecznych było wyznaczenie ostatecznego kształtu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, który będzie przedmiotem interwencji zaplanowanej w przedmiotowym dokumencie.

3.8 Obszar zdegradowany w świetle badań społecznych

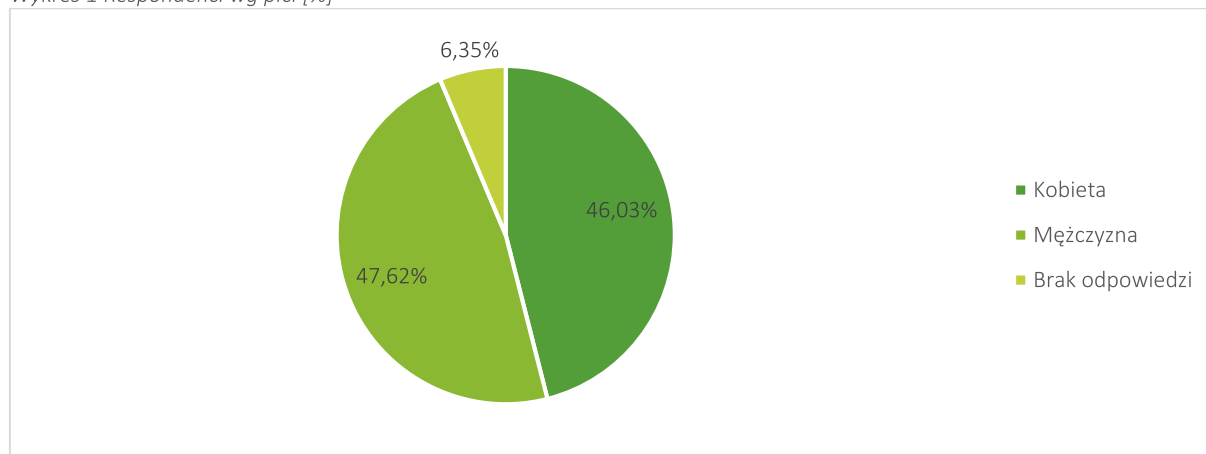
Po przeprowadzeniu diagnozy delimitacyjnej jej wyniki zostały wykorzystane do badania ankietowego. W ramach ankietyzacji poproszono respondentów o weryfikację wyznaczonych w trakcie wielokryterialnej analizy wskaźnikowej podobszarów rewitalizacji oraz o opinie na temat deficytów i potencjałów tych części gminy.

Ankietyzacja była prowadzona od 10 do 18 sierpnia 2017 r. za pomocą elektronicznego formularza umieszczonego na stronie www.deltapartner.pl/webroot/ankiety/steszew oraz za pośrednictwem wersji papierowej ankiety, która była dystrybuowana w Urzędzie Miejskim w Stęszewie. W badaniu wzięło udział łącznie 77 respondentów.

Kwestionariusz ankiety składał się z dwóch części: pierwsza odnosiła się bezpośrednio do zagadnień rewitalizacyjnych, druga natomiast agregowała dane socjodemograficzne ankietowanych, w pierwszej części analizy zanalizowane zostaną dane metryczkowe.

W badaniu wzięło udział 47,6% mężczyzn, natomiast grupa badanych kobiet była nieznacznie niższa i kształtowała się na poziomie 46%.

Wykres 1 Respondenci wg płci [%]

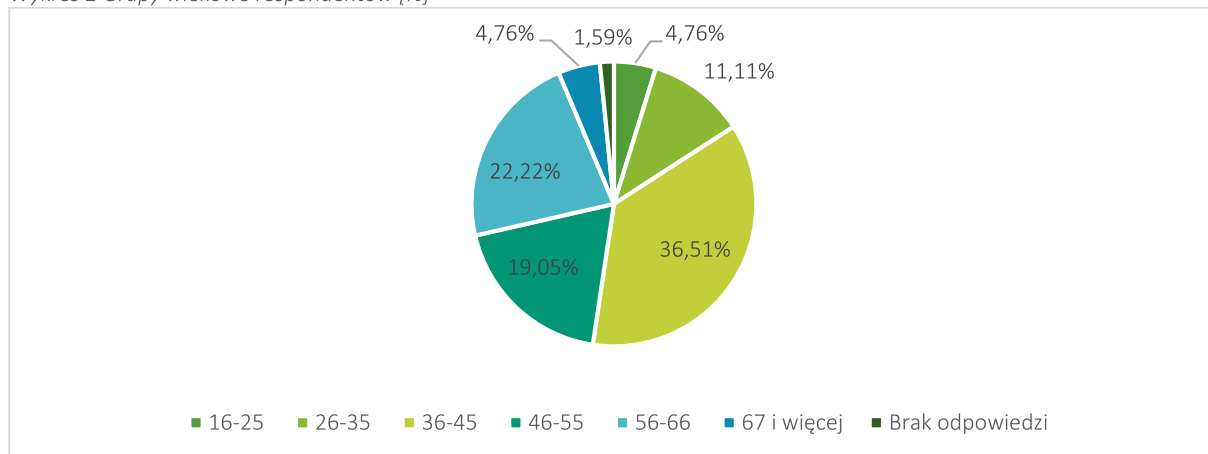

Źródło: opracowanie własne, n=77

Wśród poszczególnych grup wiekowych respondentów dominowały osoby młode, w wieku produkcyjnym, które powszechnie stanowią środowiska najchętniej i najliczniej angażujące się w życie publiczne. Udział osób w wieku 36-45 lat wynosił 36,5%, w dalszej kolejności należy zwrócić uwagę na osoby w wieku średnim, w przedziale wiekowym 56-66 lat ich odsetek stanowił 22,2% respondentów. Jednocześnie należy wskazać na dwie najmniej licznie reprezentowane grupy w

badaniu, są nimi: osoby powyżej 67 roku życia oraz młodzież (przedział 16-25 lat) – ich udział kształtował się na poziomie 1,59%. Ten fakt świadczy również o niedostatecznej aktywności i zaangażowaniu w życie społeczne wspólnot lokalnych przez najmłodszych oraz najstarszych jej członków.

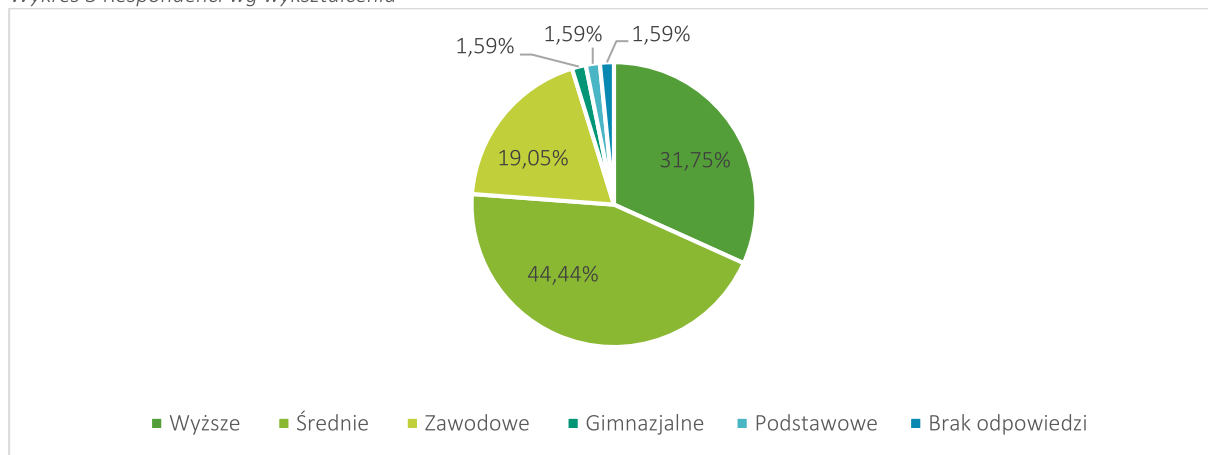
Wykres 2 Grupy wiekowe respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne, n=77

Kolejna zmienna odnosi się do wykształcenia respondentów. Wśród badanych dominują osoby z wykształceniem średnim (44,4%) oraz wyższym (31,7%). Struktura odpowiedzi na poniższym wykresie wskazuje na wyższy poziom zaangażowania w proces partycypacji wśród osób legitymujących minimalnie średnim wykształceniem formalnym.

Wykres 3 Respondenci wg wykształcenia

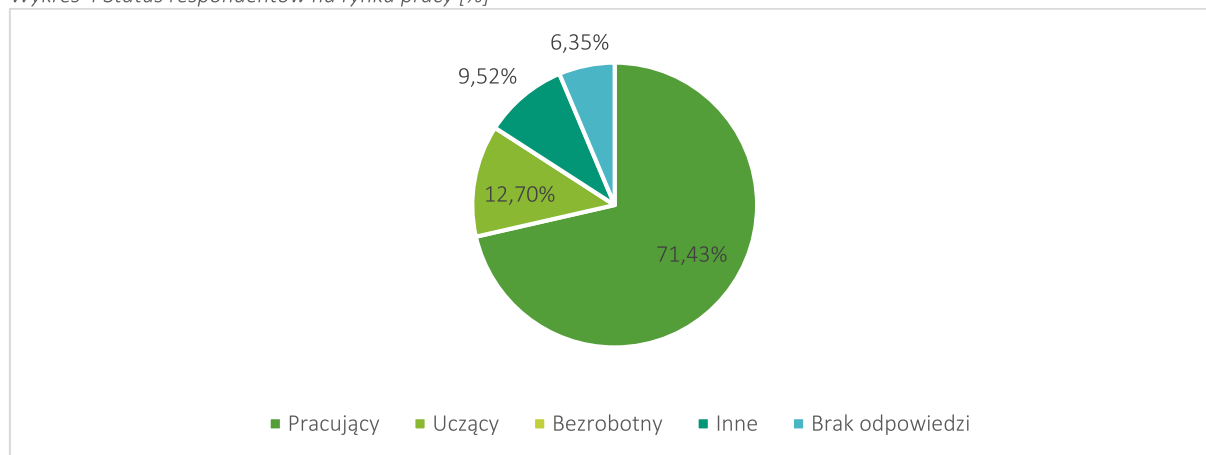

Źródło: opracowanie własne, n=77

Ostatnią zmienną metryczkową jest status na rynku pracy. Zdecydowana większość (nieco ponad 71%) respondentów to osoby aktywne na rynku pracy, w większości pozostające w wieku produkcyjnym.

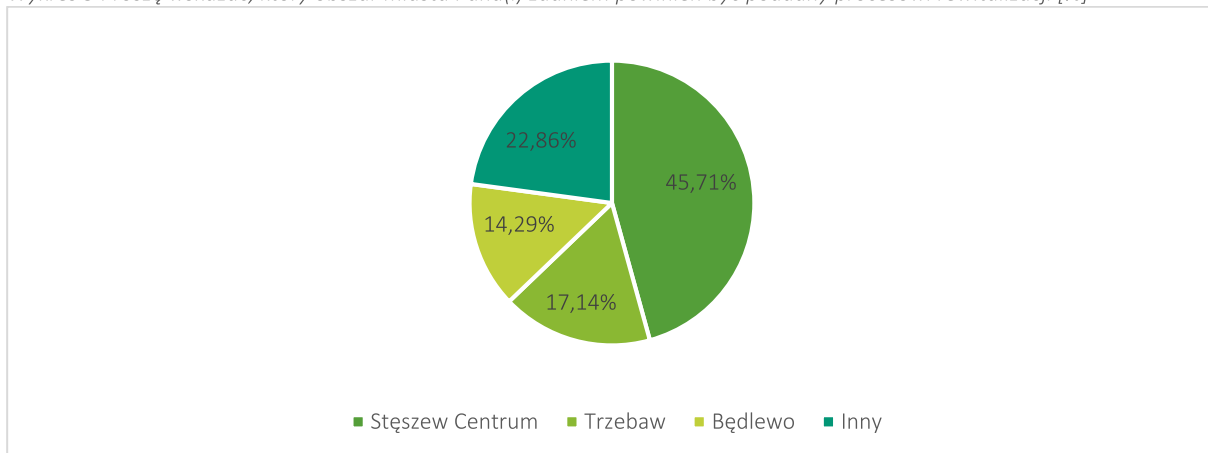
Wykres 4 Status respondentów na rynku pracy [%]

Źródło: opracowanie własne, n=77

Wyniki diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego zostały poddane weryfikacji przez respondentów. Warto podkreślić, że w pytaniu skierowanym do mieszkańców wskazano 3 części gminy, które cechowały się największym zdegradowaniem zgodnie z wynikami analizy porównawczej. Dodatkowo badani mieli możliwość wskazywania innego terenu, który w ich odczuciu stanowi przestrzeń kryzysową (problemową), która powinna być objęta interwencją rewitalizacyjną. Omawiane pytanie było pierwszym z pytań merytorycznych zawartych w kwestionariuszu i miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, co oznaczało, iż respondenci mogli zaznaczać więcej niż jedną odpowiedź. Należy podkreślić, że ponad ¾ odpowiedzi badanych była kierowana na zdelimitowane i proponowane podobszary rewitalizacji, które zostały wyłonione w trakcie analizy wskaźnikowej. Blisko 46% respondentów jako obszar najbardziej wymagający wskazuje na jednostkę Stęszew Centrum, sołectwo Trzebaw wskazywało 17,1% badanych, natomiast 14,2% Bądlewo. Tym samym należy uznać, że opinie respondentów w większości przypadków są zbieżne z wynikami analizy. Odpowiedzi wskazujące na inne obszary (22,8%), które powinny być rewitalizowane były rozproszone i co ważne nie korelowały z wynikami badań empirycznych, jak również nie koncentrowały się na ściśle określonym terenie. Jednocześnie warto podkreślić, że uzyskane wyniki stanowią potwierdzenie trafności dokonanych analiz, jak również wpisują się w sekwencję działań partycypacyjnych realizowanych w trakcie prac nad dokumentem.

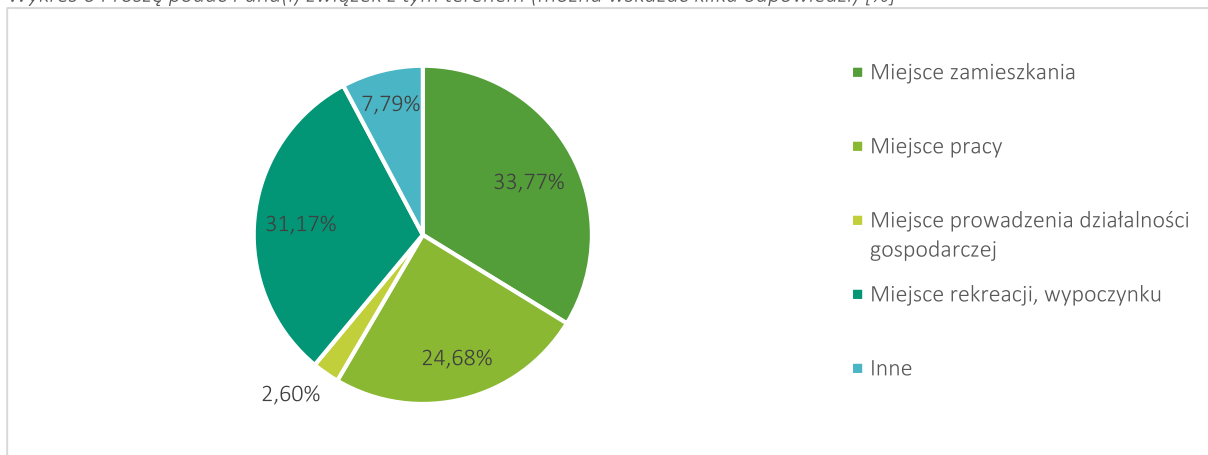
Wykres 5 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji [%]

Źródło: opracowanie własne, n=77

Kolejne pytanie poświęcone było określeniu związku badanych z proponowanym terenem działań rewitalizacyjnych. Rozkład poszczególnych odpowiedzi został zilustrowany na poniższym wykresie. Warto zwrócić na zróżnicowanie funkcji analizowanych terenów (podobszarów). Dominuje związek wynikający z zamieszkaniem danego miejsca (33,77%), natomiast dla nieco ponad 31% omawiane tereny to miejsce rekreacji i wypoczynku. Jednocześnie relatywnie duży odsetek korzysta z terenów zdegradowanych ze względu na fakt, iż jest to ich miejsce pracy. Zatem specyfika analizowanych podobszarów jest zróżnicowana i wiąże się m.in. z miastotwórczym charakterem Stęszewa Centrum, ekologiczno-rolniczo-przyrodniczymi walorami sołectwa Trzebaw oraz wiodącą funkcją mieszkaniową identyfikowaną w Będlewie.

Wykres 6 Proszę podać Pana(i) związek z tym terenem (można wskazać kilka odpowiedzi) [%]

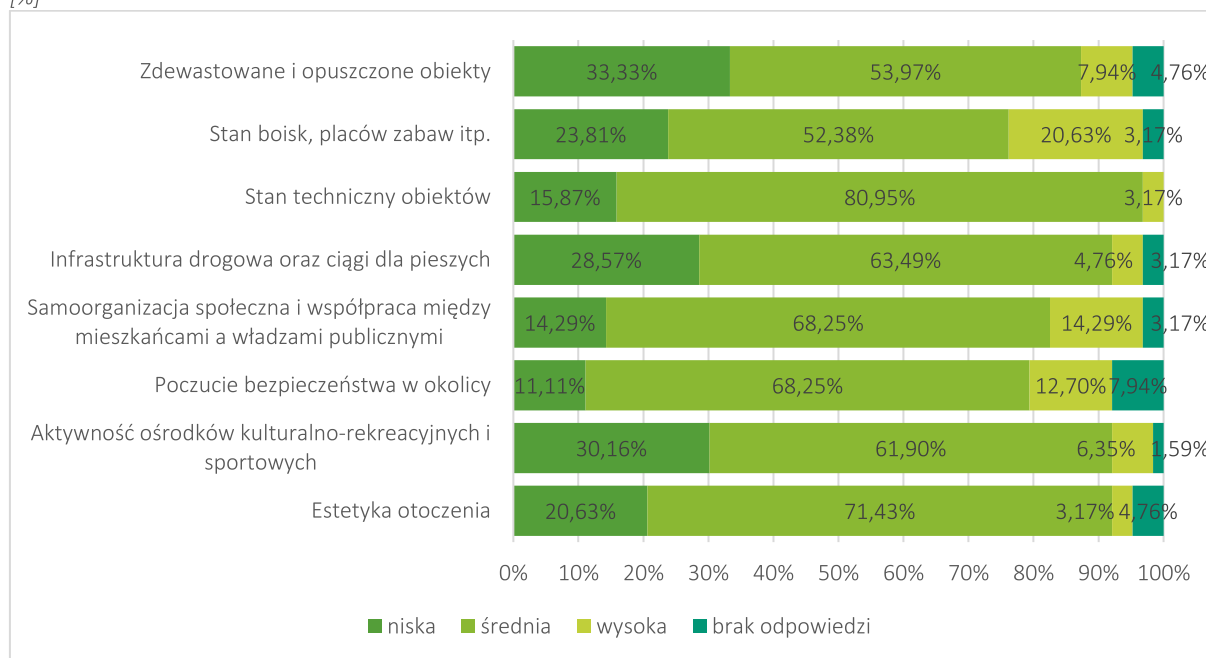

Źródło: opracowanie własne, n=77

Kolejny wykres ilustruje odpowiedzi na pytanie dotyczące jakości życia na proponowanym obszarze rewitalizacji. Respondent odpowiadając na pytanie dokonywał hierarchizacji poszczególnych zjawisk i problemów występujących jego zdaniem na obszarze zgodnie z gradacją: ocena niska, średnia i wysoka. Respondenci wskazali elementy które budują niską jakość życia na wskazanym terenie. Około jedna trzecia badanych wskazuje na zdewastowane i opuszczone obiekty oraz na aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych. Zatem mamy do czynienia z potrzebami infrastrukturalnymi oraz

społecznymi. Identyfikowana komplementarność wpisuje się w ideę rewitalizacji, a artykułowanie wskazanych potrzeb na etapie diagnozy i badań społecznych jest korzystne. Wśród elementów ocenianych relatywnie pozytywnie należy m.in. poczucie bezpieczeństwa w okolicy (tylko 11% wskazań „niska” w tym zakresie) czy też stan techniczny obiektów, który dla większość badanych jest akceptowalny.

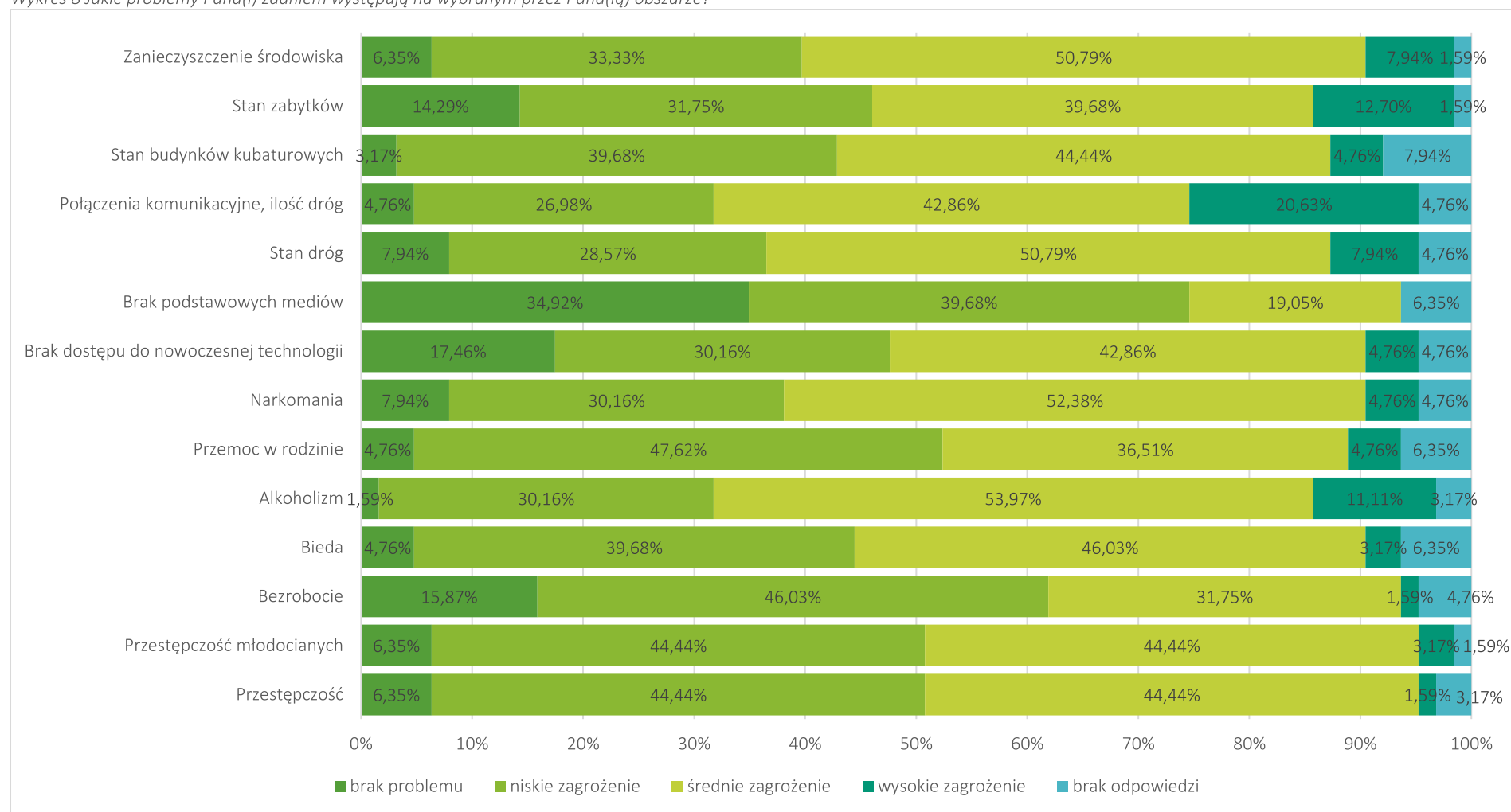
Wykres 7 Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji [%]

Źródło: opracowanie własne, n=77

Następne pytanie poświęcone było diagnozie problemów występujących na wskazanych podobszarach. Zadaniem ankietowanych było określenie natężenia problemów w skali od wysokiego zagrożenia problemem do braku problemu. Z punktu widzenia specyfiki rewitalizacji i jej społecznego wymiaru warto zwrócić uwagę m.in. na ponad 11% odsetek odpowiedzi wskazujących na wysokie zagrożenie problemem alkoholizmu.

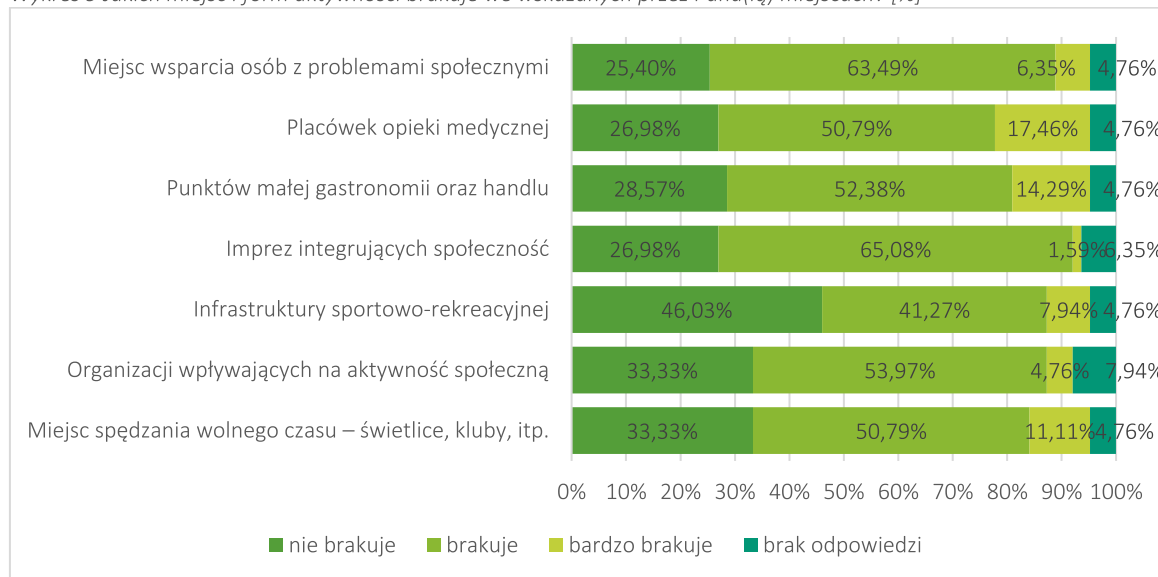
Wykres 8 Jakie problemy Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) obszarze?

Źródło: opracowanie własne, n=77

W ostatnim pytaniu zadaniem badanych było wskazanie rodzaju miejsc i aktywności, których brakuje na wybranym obszarze. Ankietowani mieli wybór po jednej z odpowiedzi w 3-stopniowej skali od „nie brakuje” do „bardzo brakuje”. Respondenci wskazali na deficyty w zakresie placówek opieki medycznej, punktów małej gastronomii oraz handlu oraz miejsc spędzania czasu wolnego.

Wykres 9 Jakich miejsc i form aktywności brakuje we wskazanych przez Pana(ią) miejscach? [%]

Źródło: opracowanie własne, n=77

3.9 Obszar zdegradowany

W związku z przeprowadzoną analizą, obszar zdegradowany składający się z trzech integralnych części (podobszarów) o mieszkaniowo-usługowym charakterze – to jednostka statystyczna Będlewo, Trzebaw oraz Stęszew-Centrum. Obszar zdegradowany jest zamieszkały przez 2 145 osób (14,44% łącznej liczby mieszkańców miasta), i zajmuje powierzchnię 3 915,86 ha (co stanowi 22,37% łącznej powierzchni miasta i gminy Stęszew).

Tabela 50 Zestawienie wskaźników dla obszaru zdegradowanego

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Będlewo	414	2,79%	1 577,00	9%
Trzebaw	643	4,33%	2 284,00	13,04%
Stęszew-Centrum	1 088	7,32%	54,86	0,3%
łącznie obszar zdegradowany	2 145	14,44%	3 915,86	22,37%

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższym, obszar zdegradowany w ramach LPR składa się, z trzech podobszarów, jednego o charakterze miejskim Stęszew-Centrum oraz dwóch o specyfice wiejskiej Będlewo oraz Trzebaw.

3.10 Obszar rewitalizacji

Ze względu na wskazane w ustawie i Wytycznych obligatoryjne wartości dla udziału powierzchni obszaru rewitalizacji na poziomie 20% w ogólnej powierzchni miasta i gminy oraz ze względu na wiejski charakter dwóch jednostek – Trzebaw oraz Będlewo zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji został ograniczony do stref zabudowy obu jednostek. Ze względu na występowanie znacznych powierzchni niezamieszkałych zdecydowano o objęciu rewitalizacją części zurbanizowanych i zamieszkałych. Wynika to z rolniczego charakteru wskazanych terenów oraz z ukierunkowania działań na osoby zamieszkujące obszar kryzysowy – zdefiniowany jako obszar rewitalizacji.

Tabela 51 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych dla obszaru rewitalizacji

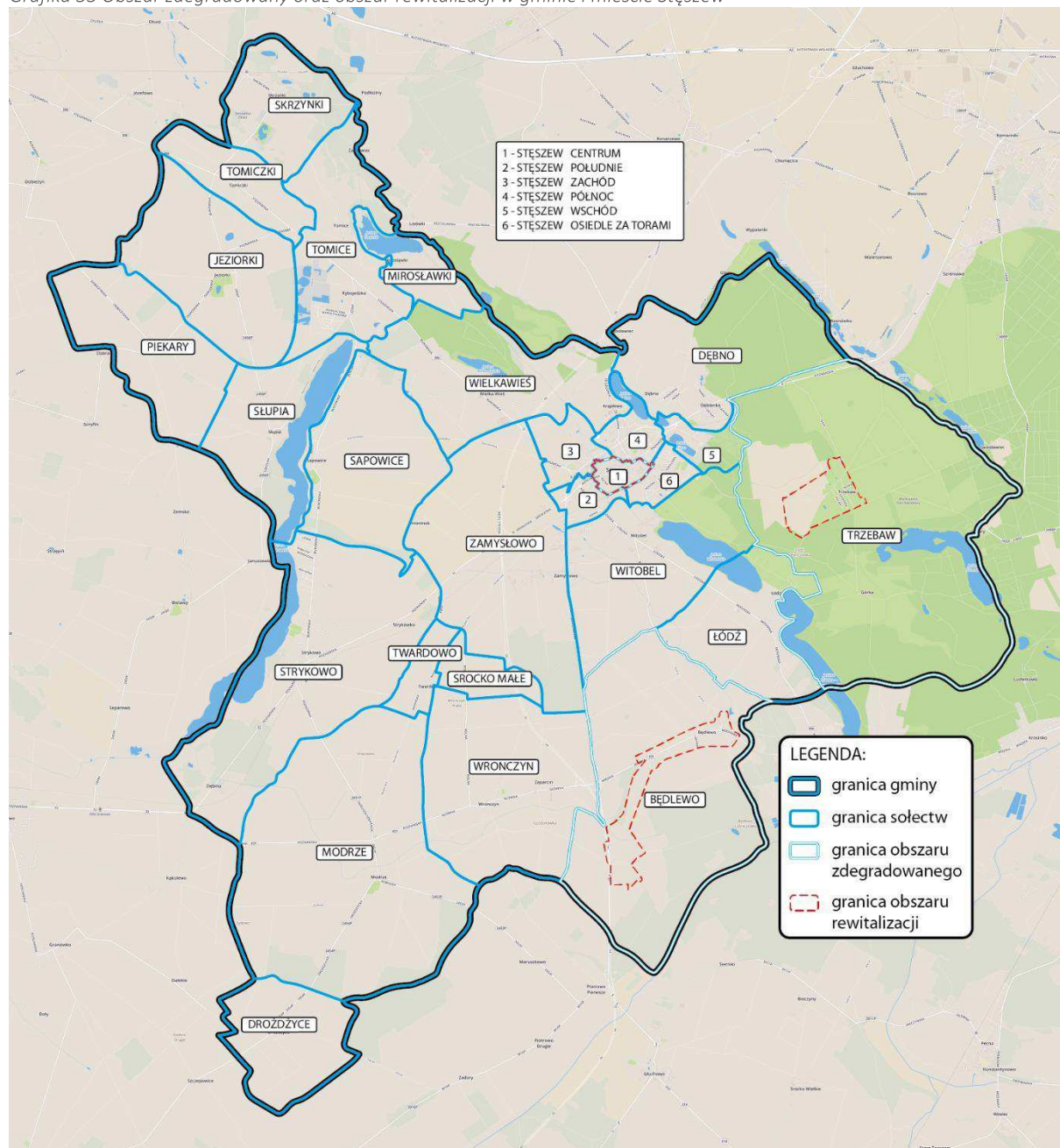
Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Będlewo	414	2,79%	146,00	0,83%
Trzebaw	643	4,33%	199,00	1,13%
Stęszew-Centrum	1 088	7,32%	54,86	0,31%
łącznie obszar rewitalizacji	2 145	14,44%	399,86	2,27%

Źródło: opracowanie własne

Grafika załączona poniżej prezentuje zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego.

Grafika 33 Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji w gminie i mieście Stęszew

Źródło: opracowanie własne

4. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji

W toku przeprowadzonych prac analitycznych, wyłoniono 3 podobszary rewitalizacji na terenie gminy miejsko-wiejskiej Stęszew, które ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, technicznych, środowiskowych gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych uznane zostały za obszary zdegradowane i wskazane jako obszary, na których powinien przebiegać proces rewitalizacji.

Obszary te łącznie zajmują powierzchnię 399,86 ha, który stanowi około 2,27% całkowitej powierzchni gminy Stęszew. Liczba ludności wytypowanych obszarów to 2 145 mieszkańców, czyli około 14,44% ogółu mieszkańców gminy. Wobec powyższego obszary te nie przekraczają limitów powierzchni gminy (20%) oraz liczby mieszkańców (30%). Spełniają zatem formalny wymóg określony w wytycznych.

Analiza pogłębiona podobszarów rewitalizacji skupia się na problemowym podejściu do pozyskanych danych przede wszystkim z punktu widzenia źródeł identyfikowanych deficytów i ich skutków dla odnotowywanego na analizowanym terenie kryzysu.

Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji odnosi się wyłącznie bezpośrednio do granic zdelimitowanych terenów: podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum, podobszaru rewitalizacji Trzebaw oraz podobszaru rewitalizacji Będziewo.

4.1 Podobszar rewitalizacji Stęszew Centrum

Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum – jest to jednostka obejmująca historyczną część miasta Stęszew. Dana jednostka jest centrum administracyjnym miasta, jak i gminy, w którym mieszczą się najważniejsze instytucje tj. Urząd Miejski Gminy Stęszew, Ośrodek Pomocy Społecznej, czy Dom Kultury. Wydzielona jednostka zajmuje 54,86 ha, czyli 0,31% powierzchni całkowitej gminy Stęszew, a także jest zamieszkała przez 1 088 osób co stanowi 7,32% mieszkańców gminy.

Grafika 34 Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.1 Sfera społeczna

Analiza pogłębiona sfery społecznej składa się z dwóch integralnych elementów, pierwszym z nich jest zestawienie dwunastu wykorzystanych w delimitacji wskaźników społecznych w porównaniu do wartości referencyjnych dla całej gminy miejsko-wiejskiej. Poniższa tabela stanowi syntetyczny portret omawianego podobszaru rewitalizacji i umożliwia wnioskowanie na temat kondycji i aktualnego stanu jednostki Stęszew-Centrum. Drugim krokiem w ramach analizy było sporządzenie drzewa problemów, które w pogłębionej formie prezentuje zależności przyczynowo-skutkowe, rezultatem których jest identyfikowany kryzys w sferze społecznej. Wykorzystane narzędzie jest rdzeniem tej części opracowania (analizy pogłębionej) i każdorazowo sporządza się je dla wytypowanych podobszarów rewitalizacji.

Tabela 52 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych

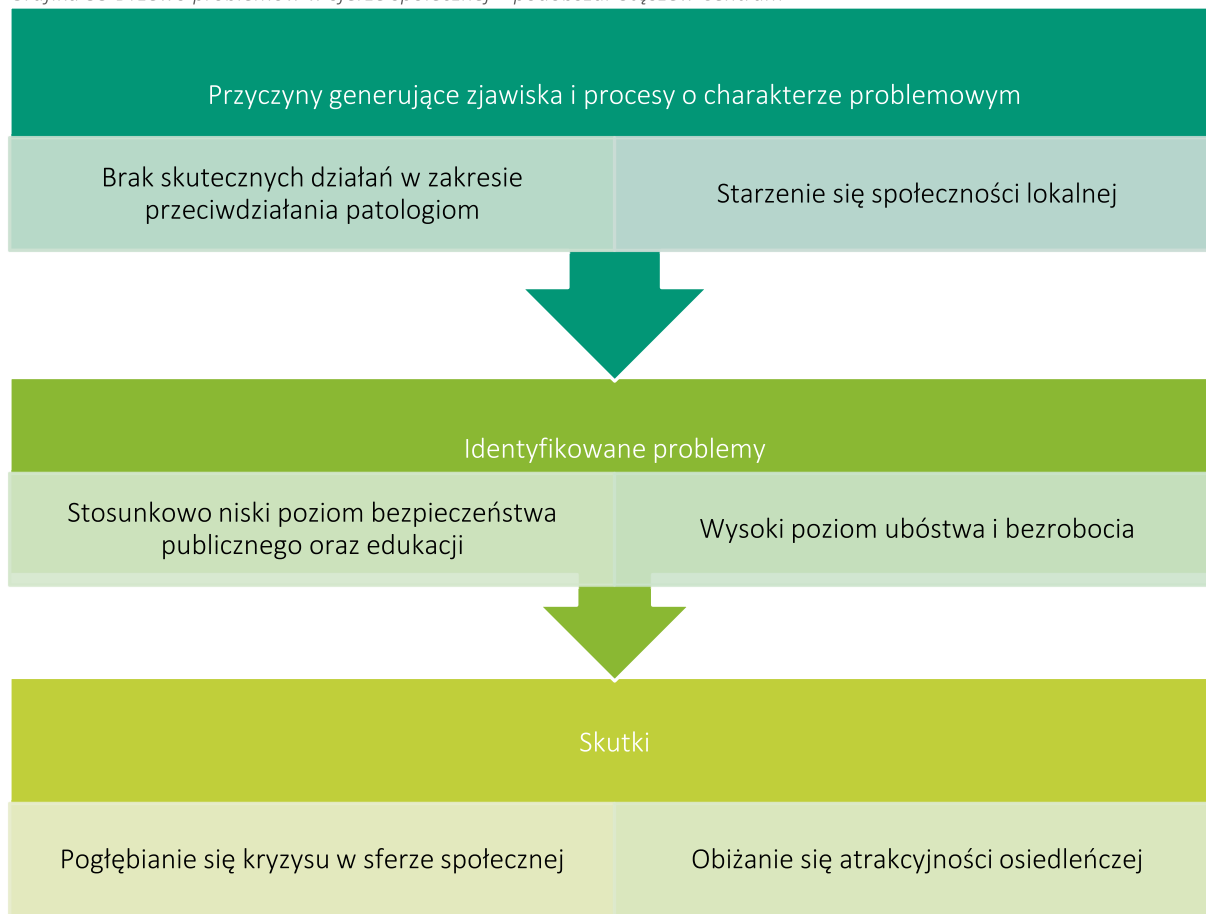
Nazwa jednostki	Stęszew-Centrum	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	54,86	17 503,98
Liczba ludności	1 088	14 857
Indeks starości	107	79,50
Przyrost naturalny	-4	12,00
Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	1,84	1,45
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	1,29	0,94
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	10,66	8,98
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	0,09	0,10
Liczba ofiar przemocy na 100 osób	0,09	0,26
Poziom przestępczości.	2	4,00
Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	2	4,07
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	0,64	0,28
Frekwencja wyborcza	40,85%	39,63%
Wyniki egzaminu 6-klasisty	61,64	61,70

Źródło: opracowanie własne

W zakresie sfery społecznej dostrzega się znaczne problemy demograficzne – bardzo wysoka wartość indeksu starości oraz bardzo niski przyrost naturalny świadczą o stosunkowo szybkim starzeniu się społeczności lokalnej zamieszkującej obszar Stęszew Centrum. Jedną z konsekwencji tej sytuacji jest wysoka stopa bezrobocia oraz znaczny udział w społeczności lokalnej osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia. Bezrobocie a w szczególności długotrwałe bezrobocie zmusza osoby nim dotknięte do włączenia się w system pomocy społecznej czego potwierdzeniem jest wysoka liczba klientów OPS w Stęszewie.

Obszar Stęszew-Centrum dotyczą także negatywne zjawiska z zakresu bezpieczeństwa publicznego, zjawisko to jest charakterystyczne dla centralnie położonych obszarów bowiem cechują się one często wysoką gęstością zaludnienia i większym natężeniem ruchu kołowego a w rezultacie niejako naturalnie narażone są na częstsze występowanie czynów zabronionych. Wydaje się, że jednym z czynników, który mógłby poprawić tę sytuację jest wzmocnienie działań edukacyjnych, których poziom aktualnie jest niższy niż średnia gminna.

Grafika 35 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Stęszew Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.2 Sfera gospodarcza

Obszar Stęszew-Centrum to swoisty ośrodek społeczno-gospodarczy gminy. Oceny sfery gospodarczej dokonano w oparciu o dwa wskaźniki – aktywności gospodarczej, wyrażonej liczbą działalności gospodarczych na 100 mieszkańców oraz kondycji lokalnych przedsiębiorstw wyrażonej liczbą nowo rejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców

Tabela 53 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Stęszew-Centrum	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	54,86	17 503,98
Liczba ludności	1 088	14 857
Liczba działalności gospodarczych na 100 osób	16,08%	8,77
Liczba nowo rejestrowanych działalności na 100 osób	0,55	0,51

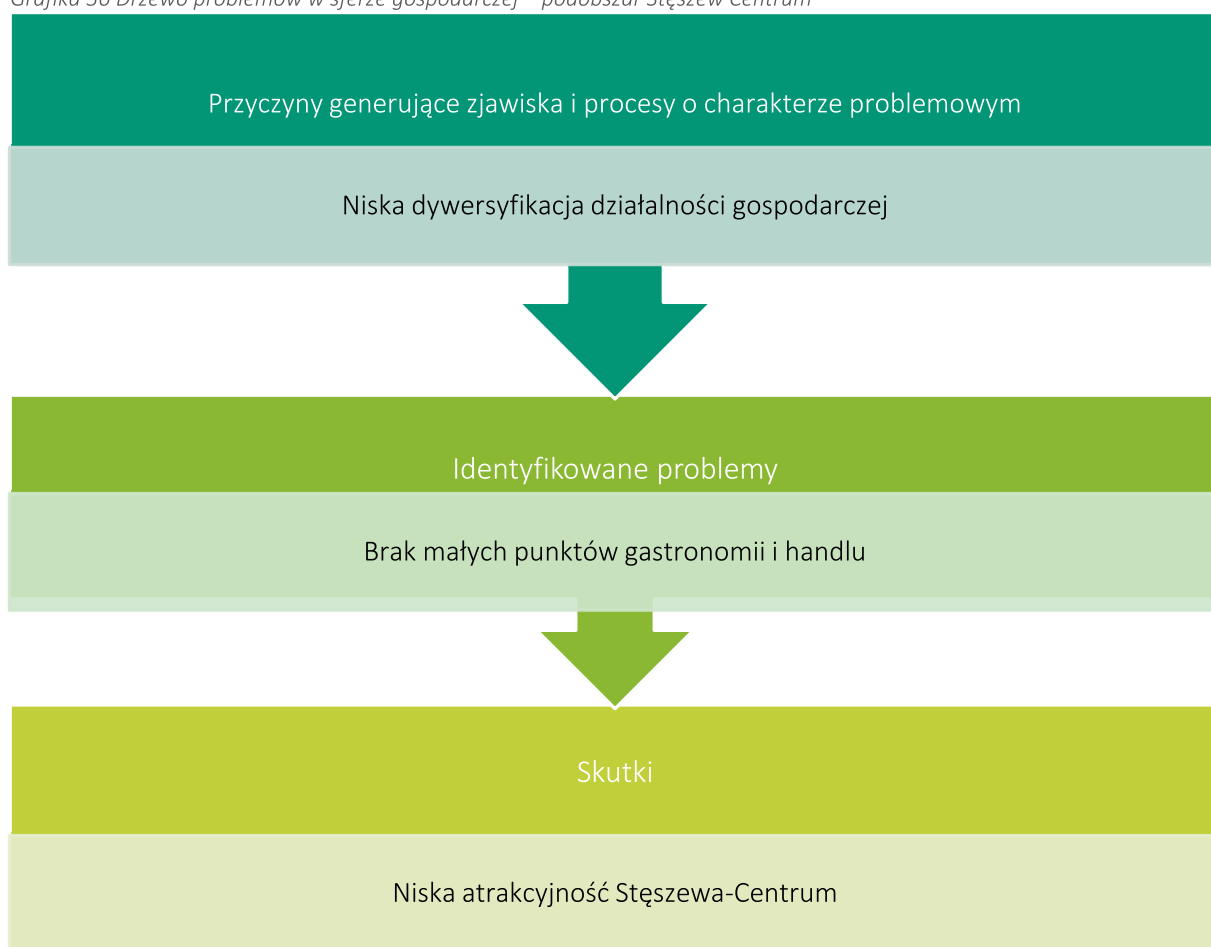
Źródło: opracowanie własne

Dane pozyskane z Urzędu Miasta Gminy Stęszew wskazują, iż na przedmiotowym terenie funkcjonuje 175 działalności gospodarczych co w rezultacie daje jeden z najwyższych wskaźników aktywności

gospodarczej na terenie całej gminy Stęszew. Pozytywnie należy także ocenić kondycję lokalnej gospodarki – obszar Stęszew-Centrum cechuje się wysokim udziałem liczby nowo rejestrowanych podmiotów. Potwierdzeniem tej tezy jest także stosunek liczby podmiotów nowo rejestrowanych (6) do wyrejestrowanych (5). W 2016 roku wyniósł on 1,2 co oznacza, iż powstało więcej podmiotów gospodarczych niż zostało zamkniętych. Wszystkie przytoczone dane statystyczne wskazują na dobrą kondycję lokalnej gospodarki i skłaniają do pozytywnej oceny tej sfery. Jedynym mankamentem ujawnionym w trakcie prac diagnostycznych jest brak w ofercie lokalnych przedsiębiorstw punktów małego handlu i gastronomii (w badaniach ankietowych respondenci udzielili odpowiedzi, iż brakuje (52,38% oraz bardzo brakuje 14,29% tego typu działalności)

Grafika 36 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Stęszew Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum zlokalizowany jest we wschodniej części gminy w sercu miasta Stęszew, gdzie obserwowane jest silne oddziaływanie aglomeracji poznańskiej ze względu na bliską odległość do stolicy województwa. Gęstość zaludnienia jednostki w przeliczeniu na 1000 osób wynosi 1983 os./km². Należy podkreślić, że z punktu widzenia całej gminy omawiana jednostka pełni najważniejszą rolę w strukturze osadniczej. Stęszew posiada cechy morfologiczne małego miasta, m.in.

rynek, zabytkowe kamienice, zabudowę podzieloną na kwartały. Przez Stęszew przechodzi oś komunikacyjna gminy, czyli droga krajowa nr 5. Na terenie miasta Stęszew dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna mieszkaniowo-usługowa, bardzo zwarta w centrum i nieco bardziej rozproszona na obrzeżach.

Miasto Stęszew zachowało aż do czasów obecnych czytelne średniowieczne rozplanowanie urbanistyczne z centralnym rynkiem oraz wychodzącymi z niego ulicami. Układ ten został objęty ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Zachowana zabudowa mieszkaniowa Stęszewa pochodzi w zdecydowanej większości z XIX i początków XX stulecia.

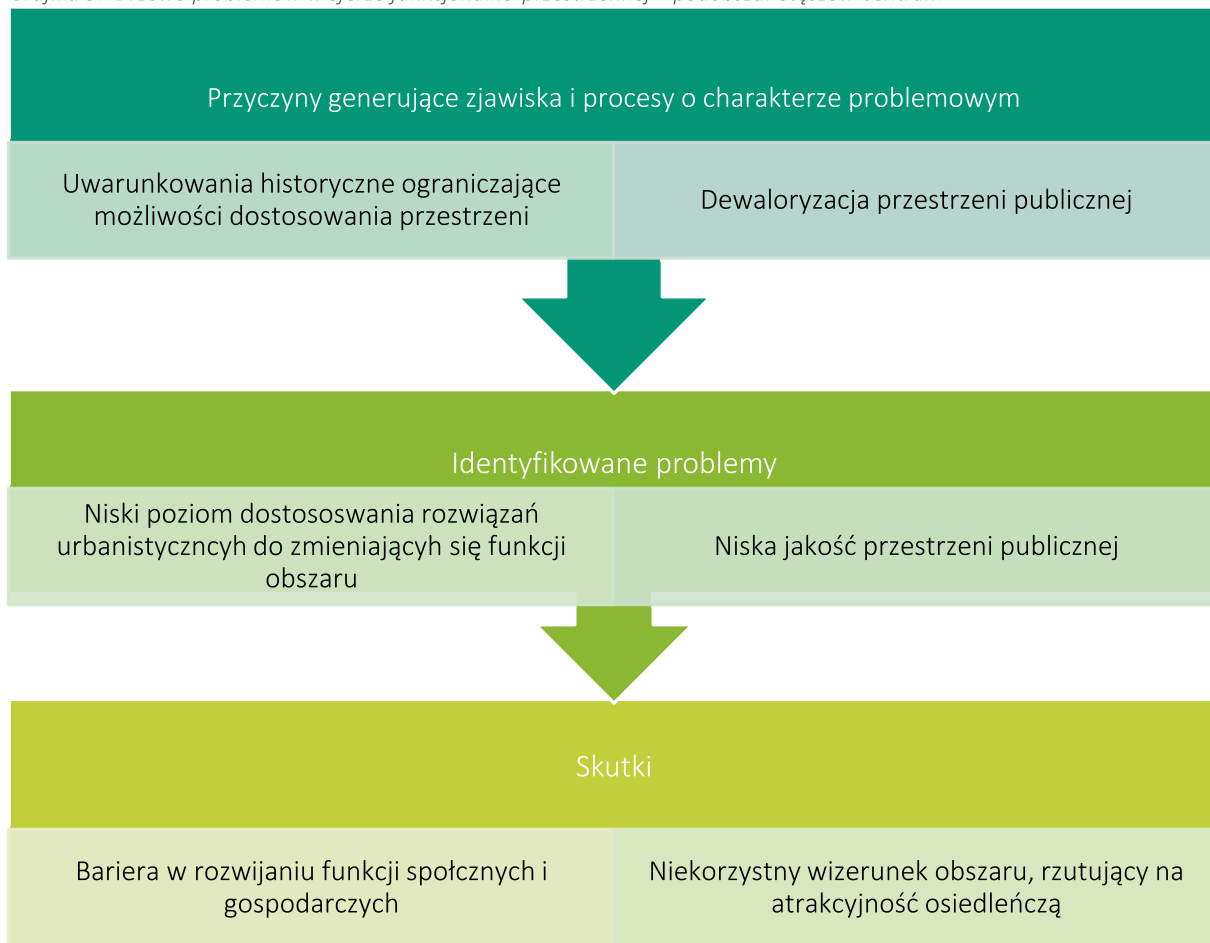
Tabela 54 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Stęszew Centrum	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	54,86	17 503,98
Liczba ludności	1 088	14 857
Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	3	3,48
Jakość przestrzeni publicznych	2	3,33
Dostępność obiektów sportowych	0,001	0,0087
Dostępność obiektów rekreacyjnych	0,001	0,0118
Dostępność obiektów kulturalnych	0,002	0,0122
Dostępność obiektów edukacyjnych	0,0005	0,0039

Źródło: opracowanie własne

Przytoczone powyżej dane wskazują na zagęszczenie problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Pierwsze dwa wskaźniki warunkowane są głównie historią jednostki i wynikają ze średniowiecznego planowania, które w nikłym stopniu odpowiada na współczesne potrzeby. Rynek Stęszewa nie jest wyłączony z ruchu drogowego a niewielkie rezerwy przestrzeni w połączeniu ze wzmożonym ruchem generują szereg problemów zarówno dla pieszych jak i kierowców. Kolejne wskaźniki dotyczące dostępności obiektów użyteczności publicznej zostały obliczone na podstawie liczby poszczególnych obiektów w stosunku do gęstości zaludnienia. Z racji tego, iż w analizowanej jednostce odnotowano jedną z najwyższych gęstości zaludnienia a poszczególnych obiektów jest stosunkowo niewiele, dostępność do nich jest w znacznej mierze ograniczona.

Grafika 37 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Stęszew Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.4 Sfera techniczna

W sferze technicznej dokonano analizy łącznie 4 wskaźników koncentrując się na zasobach sieciowych (kanalizacja), masie wyrobów azbestowych, potrzebach termomodernizacyjnych jednostki oraz ogólnym stopniu degradacji jednostki

Tabela 55 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych

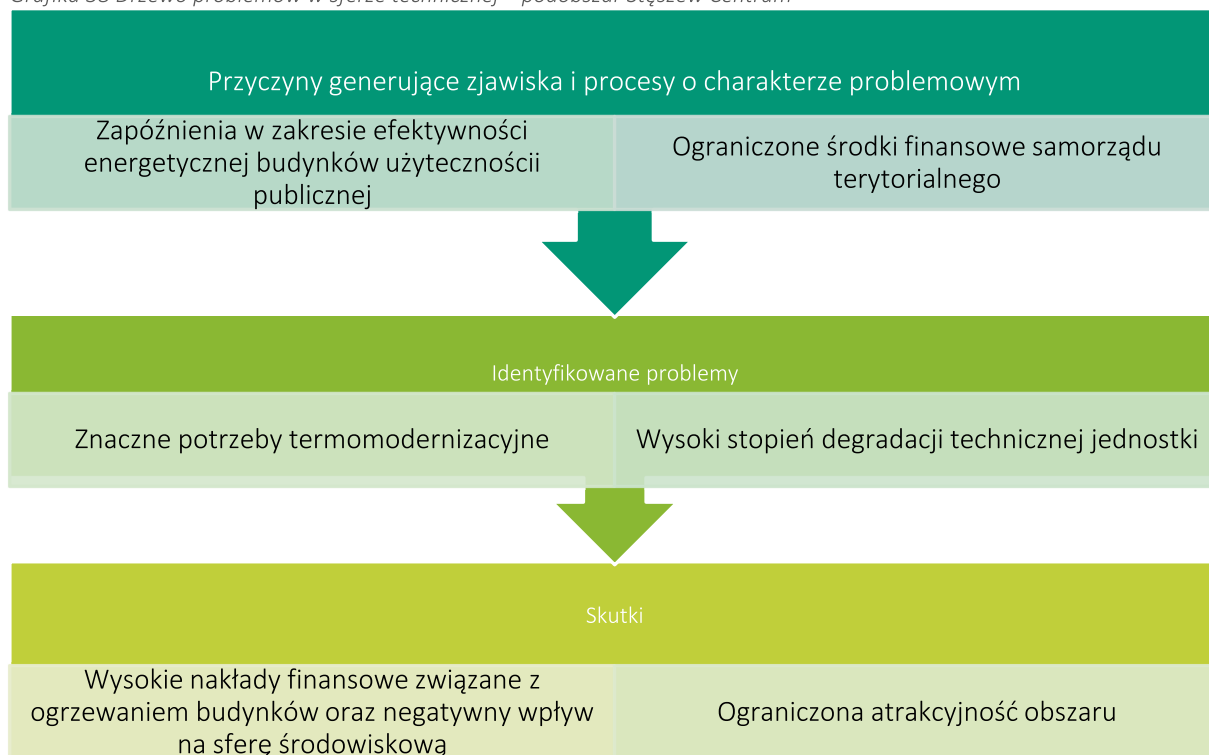
Nazwa jednostki	Stęszew Centrum	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	54,86	17 503,98
Liczba ludności	1 088	14 857
Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	21,71	367,105
Liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji na 100 osób	100%	79,85%
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	31,58%	3,6%
Poziom degradacji technicznej	1	3,04

Źródło: opracowanie własne

Przytoczone dane wskazują na przeciętną kondycję techniczną Stęszewa-Centrum. Do pozytywnych aspektów należy zaliczyć dobre wyposażenie w infrastrukturę sieciową a także niemal kompletną utylizację wyrobów azbestowych.

Elementem z pogranicza sfery technicznej i funkcjonalno-przestrzennej są zabytki zlokalizowane na terenie jednostki Stęszew-Centrum. W obrębie rynku znajduje się 16 zabytków nieruchomych z przełomu XIX i XX wieku i są w dobrym stanie technicznym. Najcenniejszym zabytkiem na terenie jednostki jest kościół parafialny p.w. Św. Trójcy. Świątynia w swym zasadniczym zrębie utrzymana w stylu gotyckim z XV wieku, została przebudowana i barokizowana w 1771 roku, a następnie rozbudowana w 1937 roku. Stan techniczny świątyni należy uznać za dobry. Stosunkowo wysoka liczba zabytków zlokalizowanych na terenie jednostki z jednej strony stanowi kapitał i buduje atrakcyjność terenu z drugiej natomiast stanowi znaczne wyzwanie finansowe – głównie ze względu na koszty utrzymania i renowacji.

Grafika 38 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Stęszew Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.5 Sfera środowiskowa

W tabeli poniżej przedstawiono dane ze sfery środowiskowej w odniesieniu do wartości referencyjnych dla gminy i miasta Stęszew, które wskazują na przeciętną sytuację podobszaru

Tabela 56 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Stęszew-Centrum	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	54,86	17 503,98
Liczba ludności	1 088	14 857
Udział uciążliwych zakładów przemysłowych	0%	4,26
Poziom natężenia hałasu	2	2,30

Źródło: opracowanie własne

W zakresie sfery środowiskowej warto także zwrócić uwagę na możliwość występowania zjawiska niskiej emisji w analizowanej jednostce. Ze względu na skromne instrumentarium badawcze dotyczące jakości powietrza (najbliższe stacje pomiarowe to Borowiec i Poznań Polanka) trudno przytoczyć rzetelne dane liczbowe stężenia pyłów PM 10 i PM 2,5. Nie mniej jednak warto wskazać, iż gmina i miasto Stęszew nie posiadają węzła ciepłowniczego a ciepło otrzymywane jest głównie z sieci gazowej, kotłowni i indywidualnych instalacji grzewczych, w których spalane są paliwa stałe. Uwzględniając gęstą zabudowę i znaczne natężenie ruchu należy liczyć się z możliwością przekroczeń w zakresie stężenia pyłów PM 10, PM 2,5 oraz benzo(α)pirenu.

Grafika 39 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Stęszew Centrum

Źródło: opracowanie własne

4.1.6 Potencjały podobszaru rewitalizacji

Identyfikacja potencjałów obszaru stanowi nieodzowny element umożliwiający prowadzenie procesu odnowy. Potencjały te stanowią kapitał, którego właściwe wykorzystanie może niwelować zdiagnozowane problemy.

1. Na obszarze zidentyfikowano 6 organizacji pozarządowych i w porównaniu z innymi częściami gminy wynik ten jest stosunkowo wysoki. Wydaje się, że podjęcie aktywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi lub animowanie ich działalności może pozytywnie wpłynąć na podniesienie jakości życia w mieście.
2. Przedmiotowy obszar stanowi swoiste centrum administracyjno-usługowe a także realne centrum gminy Stęszew. Zlokalizowane są tu najważniejsze usługi publiczne i tym samym obszar posiada znaczny potencjał centrotwórczy.
3. Do niewątpliwych atutów obszaru należy jego lokalizacja w zasięgu aglomeracji poznańskiej co tworzy warunki do rozwijania takich elementów jak atrakcyjność inwestycyjna i osiedleńcza.
4. Bogate materialne dziedzictwo kulturowe jak i pełnione funkcje symboliczne przez obszar Stęszew-centrum mogą stanowić podstawę do podjęcia działań integrujących społeczność lokalną a także rozwijania potencjału turystycznego.

4.2 Podobszar rewitalizacji Trzebaw

Podobszar Trzebaw zlokalizowany jest w zachodniej części gminy Stęszew i leży na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego i obszarach Natura 2000 (Ostoja Wielkopolska i Ostoja Rogalińska). Powierzchnia wytyczonego podobszaru rewitalizacji wynosi 199 ha i obejmuje teren zabudowy miejscowości. Podobszar zamieszkiwany jest przez 643 osoby stanowiące 4,33% ogólnej liczby mieszkańców gminy i miasta Stęszew. Na poniższej grafice przedstawiono zasięg terytorialny podobszaru Trzebaw.

Grafika 40 Podobszar rewitalizacji Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.1 Sfera społeczna

Analizę zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jednostki Trzebaw w sposób syntetyczny przedstawiono w tabeli poniżej.

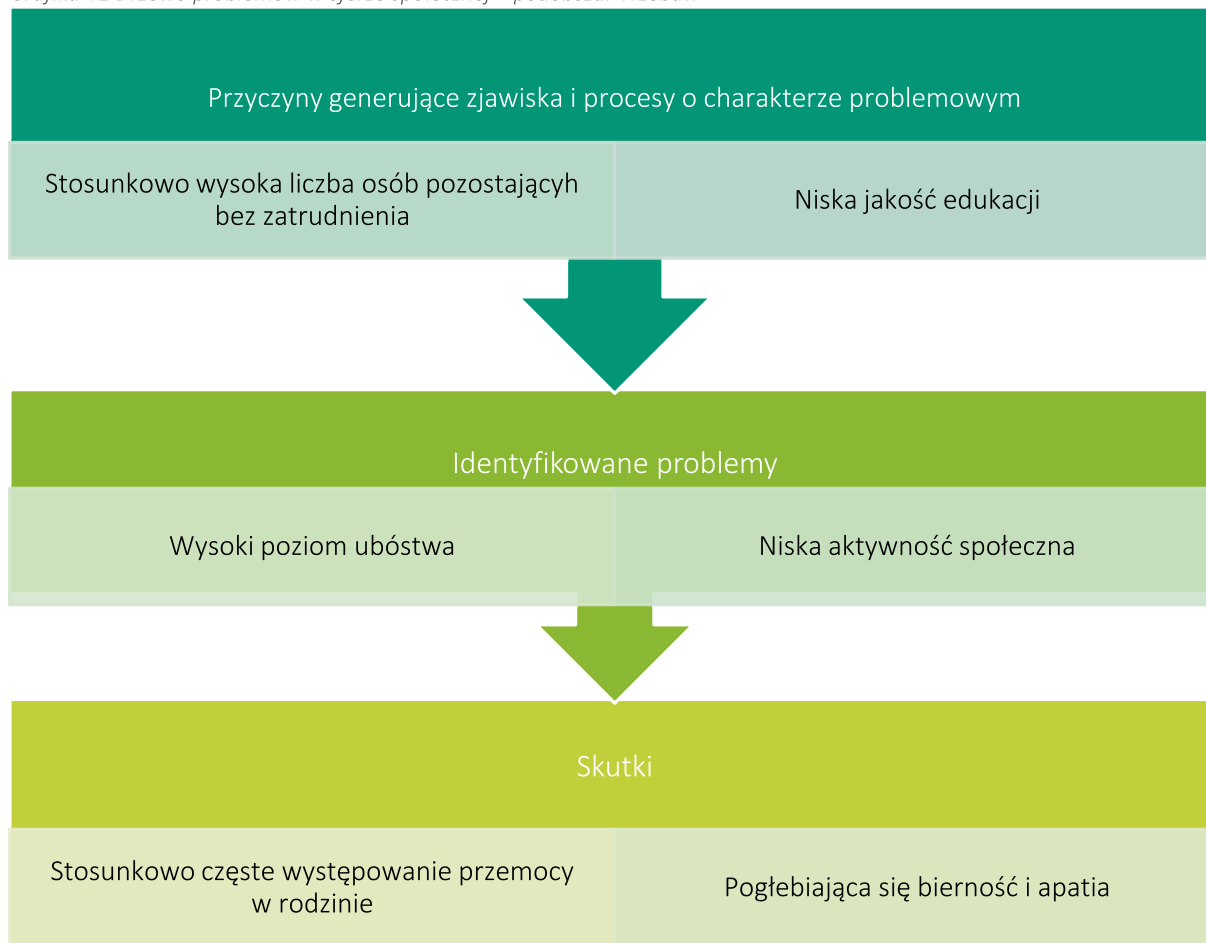
Tabela 57 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	199	17 503,98
Liczba ludności	643	14857
Indeks starości	71,4	79,5
Przyrost naturalny	-1	12
Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	1,71	1,45
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	0,78	0,94
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	13,69	8,98
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	0,00	0,10
Liczba ofiar przemocy na 100 osób	0,31	0,26
Poziom przestępczości. Przestępczość(skala)	3	4
Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zdarzenia drogowe(skala)	3	4,07
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	0,00	0,28
Frekwencja wyborcza	32,13%	39,63%
Wyniki egzaminu 6-klasisty	61,64	61,70

Źródło: opracowanie własne

Przytoczone dane wskazują na podstawowe problemy jednostki. Kondycja demograficzna obszaru wydaje się być dość stabilna – głównie za sprawą niskiej wartości indeksu starości. Do innych pozytywnych zjawisk należy zaliczyć brak osób uzależnionych od alkoholu oraz niską wartość liczby osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia. Wskaźnik bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców na podobszarze rewitalizacji jest wyższy niż wskaźnik bezrobocia na terenie całej gminy. Może to wynikać z braku motywacji do podjęcia pracy lub podejmowaniu pracy poza jej legalnym rynkiem. Długotrwale bezrobocie sprzyja zmniejszeniu aktywności społecznej mieszkańców oraz zwiększeniu wykorzystania świadczeń pomocy społecznej co także znajduje odzwierciedlenie w prezentowanych danych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na niższą od przeciętnej frekwencję wyborczą oraz brak organizacji pozarządowych na wytyczonym podobszarze.

Grafika 41 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.2 Sfera gospodarcza

Na terenie jednostki Trzebaw zidentyfikowano 32 podmioty gospodarcze co wskazuje na niską aktywność gospodarczą mieszkańców obszaru. Lokalizacja Parku Narodowego oraz obszarów Natura 2000 w znacznym stopniu ogranicza możliwość działalności gospodarczej – w szczególności związanej z produkcją oraz tych, które wywierają negatywny wpływ na środowisko. Ponadto niski wskaźnik nowo rejestrowanych działalności może wyznaczać konieczność wsparcia mieszkańców w tym zakresie.

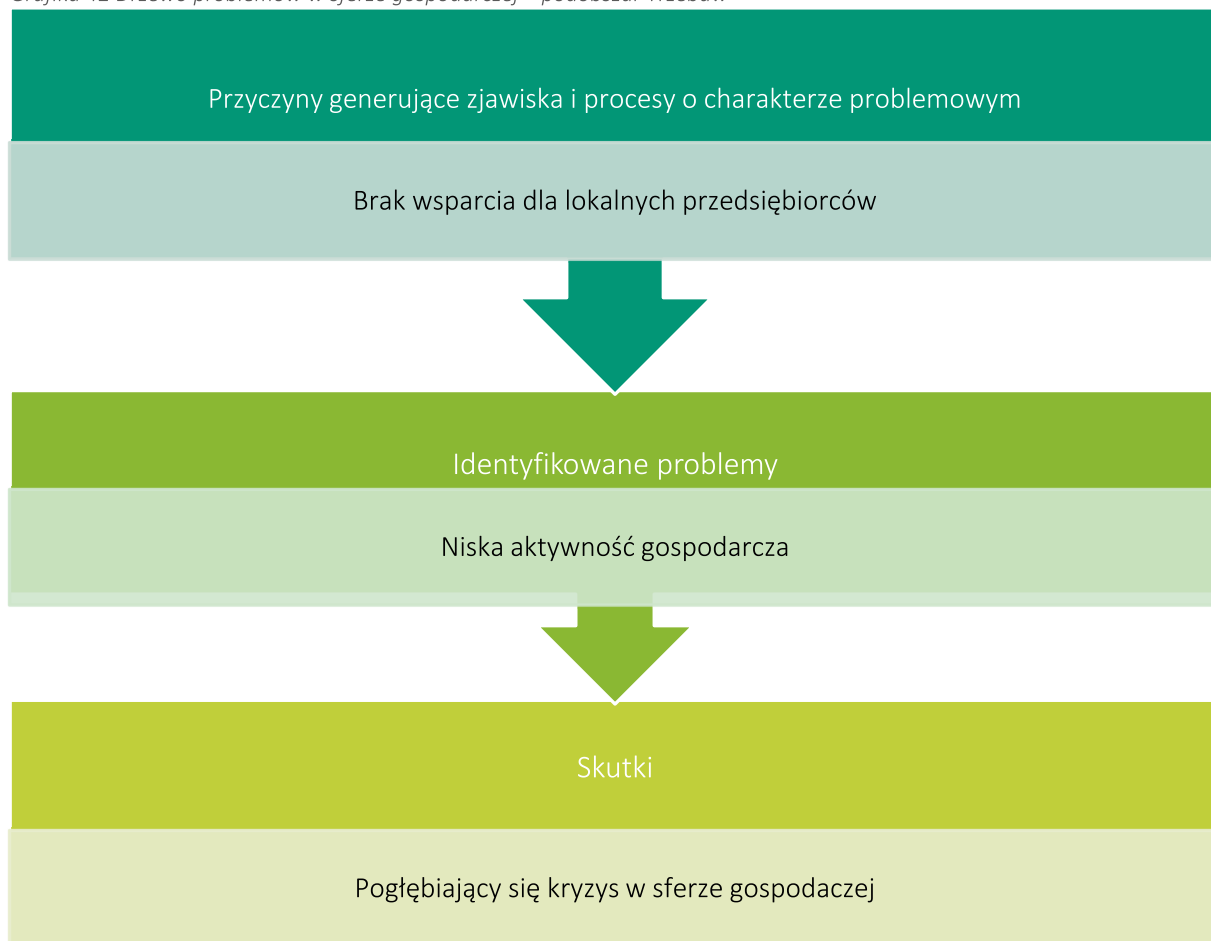
Tabela 58 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	199	17 503,98
Liczba ludności	643	14 857
Liczba działalności gospodarczych na 100 osób	4,98	8,77
Liczba nowo rejestrowanych działalności na 100 osób	0,31	0,51

Źródło: opracowanie własne

Dodatkową przesłanką świadczącą o niskiej kondycji gospodarczej Trzebawia jest stosunek nowo rejestrowanych działalności gospodarczych do wyrejestrowanych, który wynosi 1 - oznacza to stagnację sfery gospodarczej bowiem dokładnie tyle samo podmiotów zostało wyrejestrowanych co zarejestrowanych.

Grafika 42 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Trzebaw to jedna z większych wsi gminy leżąca na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Do wartościowej zabudowy miejscowości należy zaliczyć zachowane XIX wieczne dwory oraz ruiny zameczku Klaudyny Potockiej (znajdujący się na wyspie jeziora Góreckiego – poza obszarem rewitalizacji). Układy parkowo-pałacowo-folwarczne jako elementy krajobrazu kulturowego zostały objęte ochroną. Zabudowa wsi to przede wszystkim zabudowa zagrodowa jednorodzinna.

Tabela 59 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych

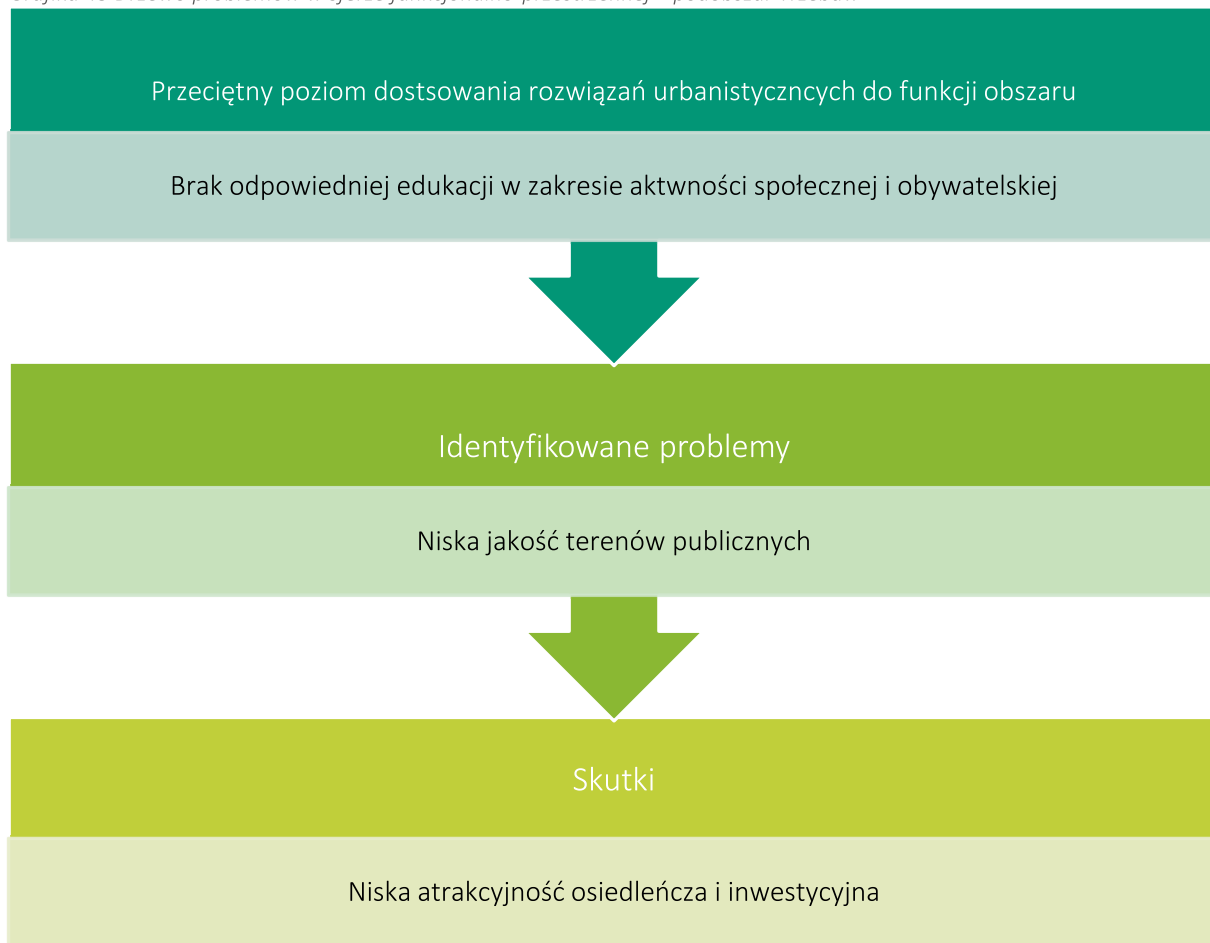
Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	199	17 503,98
Liczba ludności	643	14 857

Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	3	3,48
Jakość przestrzeni publicznych	2	3,33
Dostępność obiektów sportowych	0,036	0,0087
Dostępność obiektów rekreacyjnych	0,036	0,0118
Dostępność obiektów kulturalnych	0,036	0,0122
Dostępność obiektów edukacyjnych	0,0355	0,0039

Źródło: opracowanie własne

Największe deficyty w zakresie sfery funkcjonalno-przestrzennej dotyczą niskiej jakości terenów publicznych oraz przeciętnego dostosowaniem rozwiązań urbanistycznych. Na terenie jednostki funkcjonuje stosunkowo wysoka liczba obiektów użyteczności publicznej – znajduje się tu filia Szkoły Podstawowej Stęszew, filia przedszkola oraz filia Biblioteki Publicznej. Ponadto na podobszarze Trzebaw funkcjonują obiekty sportu i rekreacji, jednak ich stan i jakość wskazują na konieczność przywrócenia im pełnej funkcjonalności.

Grafika 43 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.4 Sfera techniczna

Sytuację w sferze technicznej oceniono na podstawie czterech parametrów a uzyskane wyniki wskazują na przeciętną kondycję jednostki Trzebaw.

Tabela 60 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych

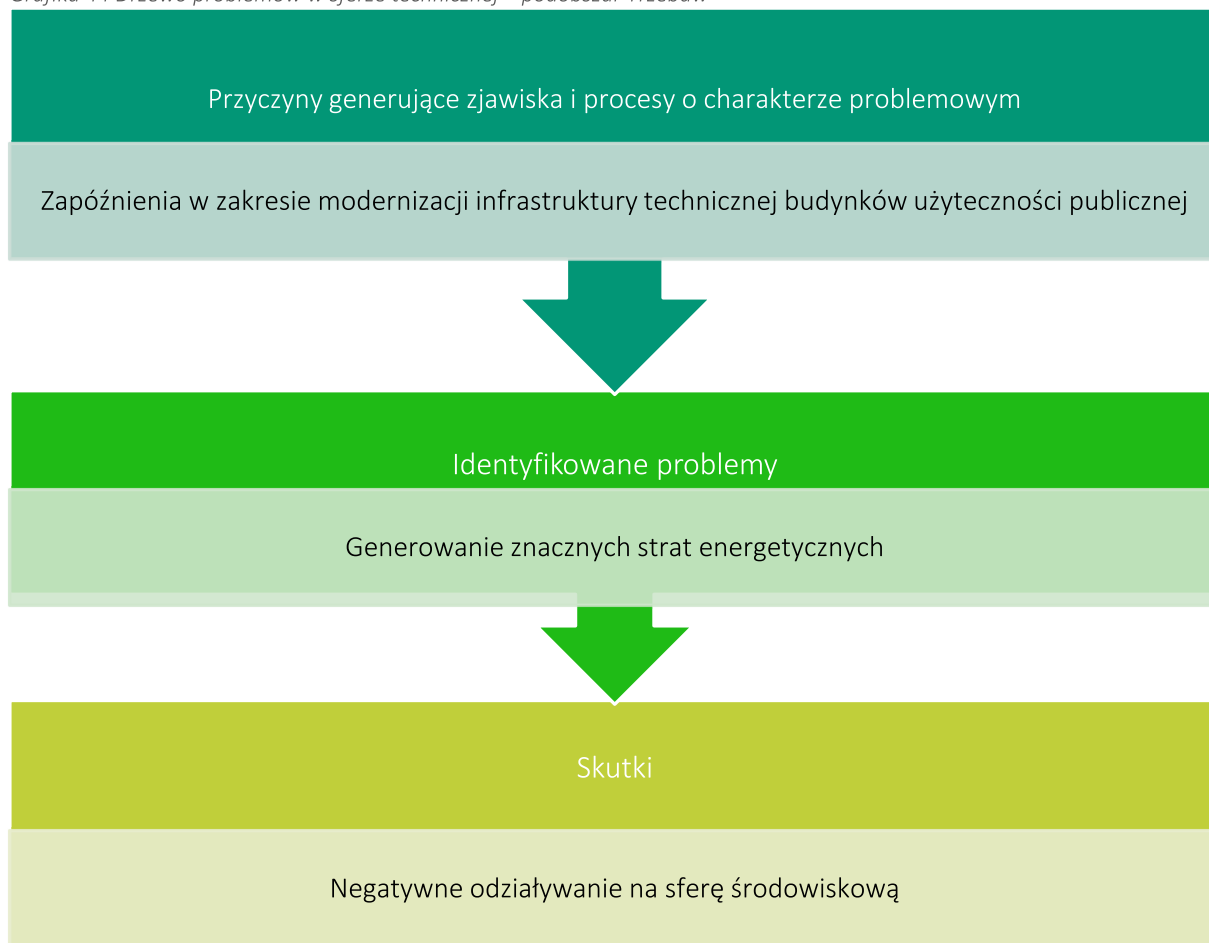
Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	199	17 503,98
Liczba ludności	643	14 857
Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	207,76	367,105
Liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji na 100 osób	94,87%	79,85%
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	5,26%	3,6%
Poziom degradacji technicznej	1	3,04

Źródło: opracowanie własne

Do zalet obszaru należy zaliczyć wysoki stopień uzbrojenia terenu w infrastrukturę kanalizacyjną – niemal wszyscy mieszkańcy Trzebawia mają dostęp do tego zasobu. Warto także odnotować niską masę niezutyliżowanego azbestu. Wysokie potrzeby termomodernizacyjne występujące na obszarze Trzebaw w głównej mierze wynikają z wieku zabudowy i ograniczonych środków finansowych samorządu terytorialnego. W związku z tym budynki użyteczności publicznej generują znaczne straty energetyczne i negatywnie oddziałują na sferę środowiskową.

Grafika 44 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.5 Sfera środowiskowa

Podobszar Trzebaw jest terenem bogatym w zasoby przyrodnicze. Brak tu także uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych.

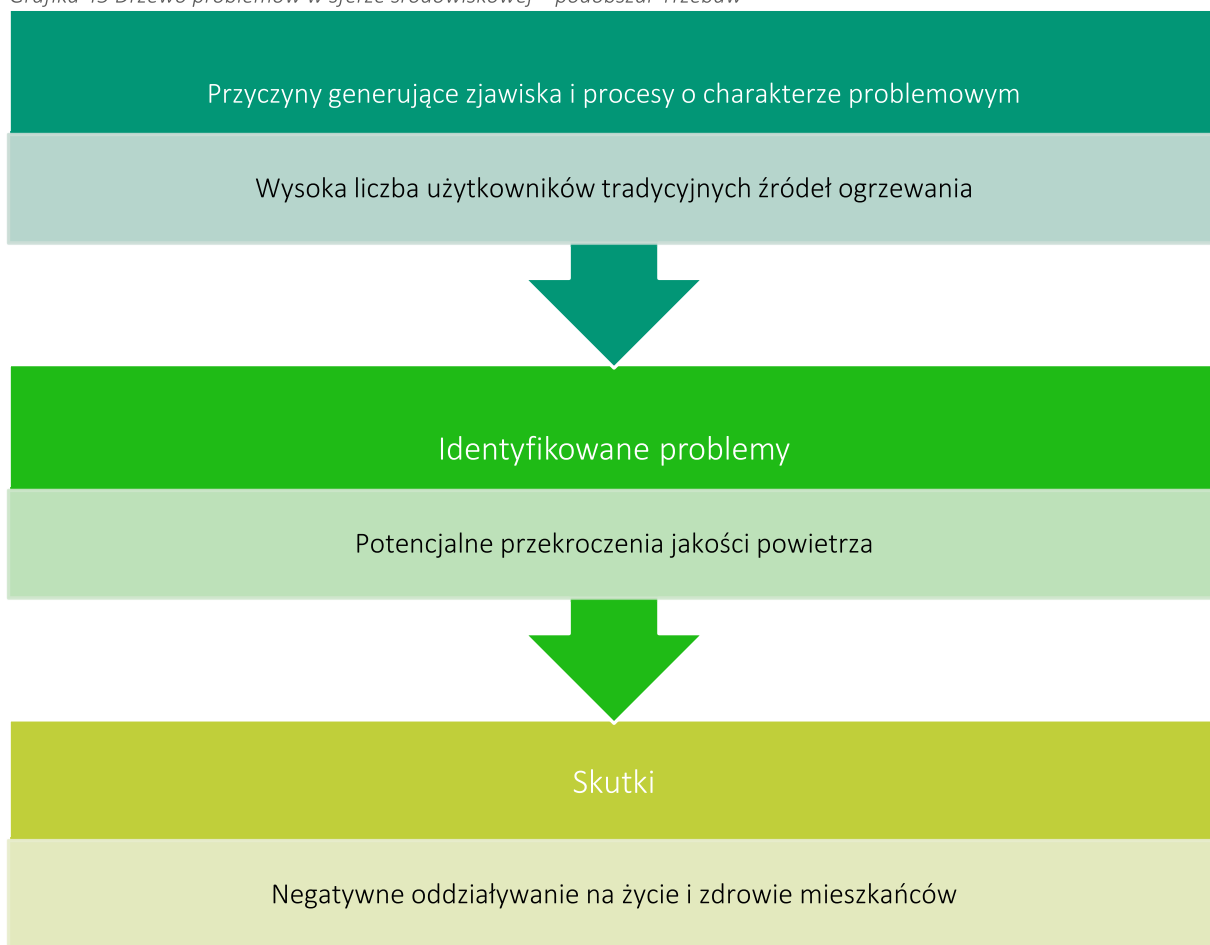
Tabela 61 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Trzebaw	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	199	17 503,98
Liczba ludności	643	14 857
Udział uciążliwych zakładów przemysłowych	0%	4
Poziom natężenia hałasu	3	2,63

Źródło: opracowanie własne

Potencjalnym zagrożeniem dla podobszaru może być niska jakość powietrza atmosferycznego ze względu na brak sieci ciepłowniczej oraz opalanie lokalnych źródeł ciepła głównie paliwami stałymi.

Grafika 45 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Trzebaw

Źródło: opracowanie własne

4.2.6 Potencjały obszaru rewitalizacji

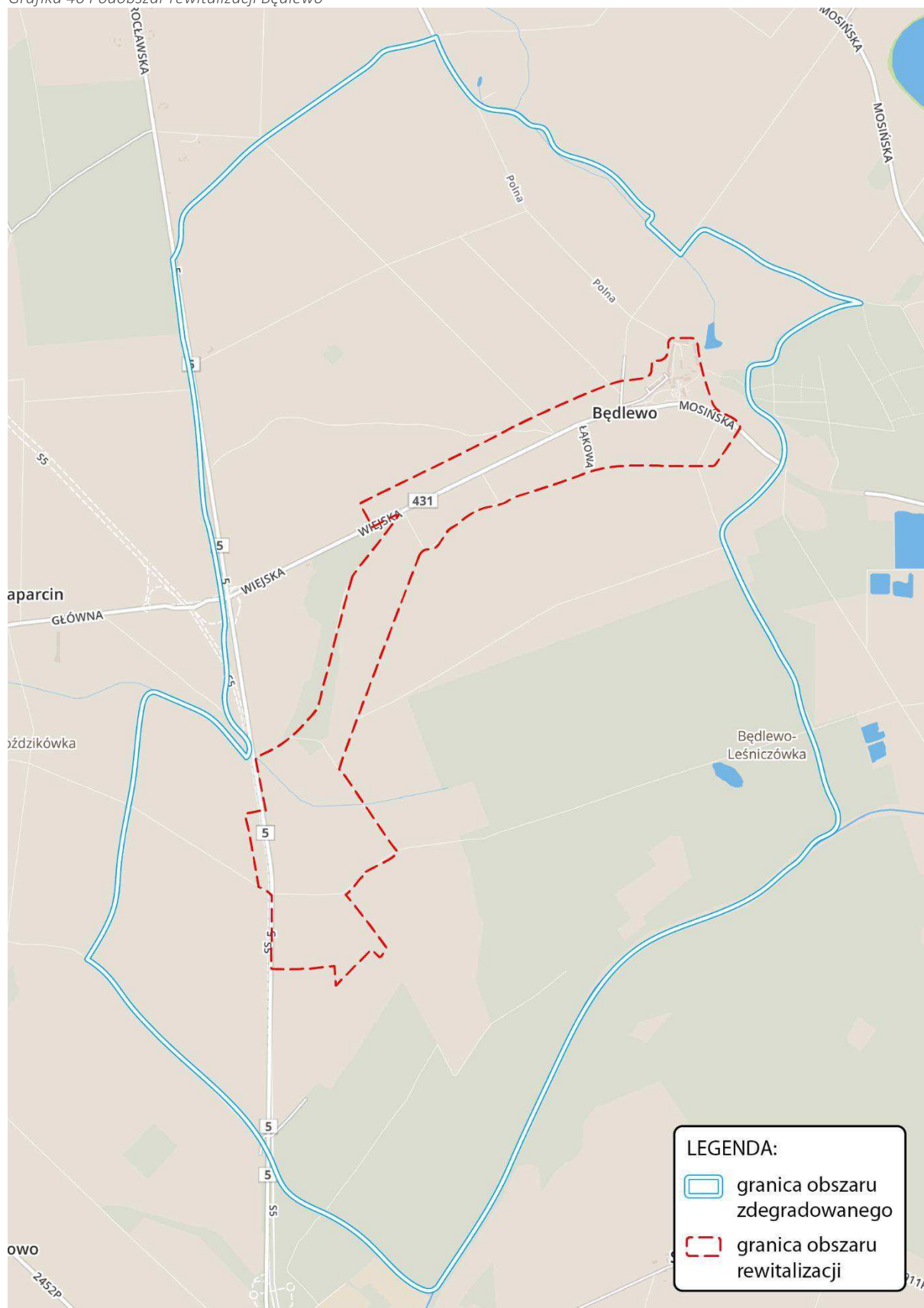
Do głównych potencjałów podobszaru Trzebaw należą:

1. Usytuowanie na terenie Wielkopolskiego Parku Nagrodowego, bogate zasoby przyrodnicze oraz materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe w postaci zabytków takich jak park dworski czy zabytkowy układ zabudowy stanowią znaczny potencjał do organizacji działań integrujących społeczność lokalną, ale także promocji turystyki, która mogłaby stać się ważną gałęzią wzmacniającą lokalną gospodarkę.
2. Wysoka dostępność obiektów użyteczności publicznej może zostać skutecznie wykorzystana w przeciwdziałaniu zdiagnozowanym problemom w sferze społecznej. Warunkiem koniecznym do osiągnięcia pozytywnych rezultatów jest ich modernizacja i dostosowanie do współczesnych standardów a także stworzenie kompleksowej oferty dla mieszkańców, osadzonej w istniejącej infrastrukturze.

4.3 Podobszar rewitalizacji Będlewo

W skład sołectwa wchodzi dwie miejscowości – Będlewo i Srocko. Miejscowość Będlewo leży u zbiegu dwóch tras drogi krajowej nr. 5 Poznań - Kościan i drogi wojewódzkiej nr.431 Grodzisk Wlkp. - Kórnik. Natomiast Srocko leży przy drodze nr 5. Sołectwo Będlewo leży w obrębie geodezyjnym Będlewo oraz na części obrębu geodezyjnego Srocko. Powierzchnia Będlewa to 1 577 ha z czego większość obszaru zajmują grunty rolne. W związku z powyższym podobszar rewitalizacji został ograniczony do strefy zabudowy miejscowości a jego powierzchnia wynosi 146 ha. Miejscowość Srocko leży w obrębie geodezyjnym Srocko. Ten obręb ma powierzchnię 837 ha, z którego ok. 20% powierzchni należy do Sołectwa Będlewo. Liczba mieszkańców sołectwa 452 z czego 394 to mieszkańcy wsi Będlewo a 58 wsi Srocko. Zasięg wytyczonego podobszaru został zaprezentowany na następnej rycinie.

Grafika 46 Podobszar rewitalizacji Będlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.1 Sfera społeczna

Kondycja społeczna podobszaru Będlewo została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 62 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych

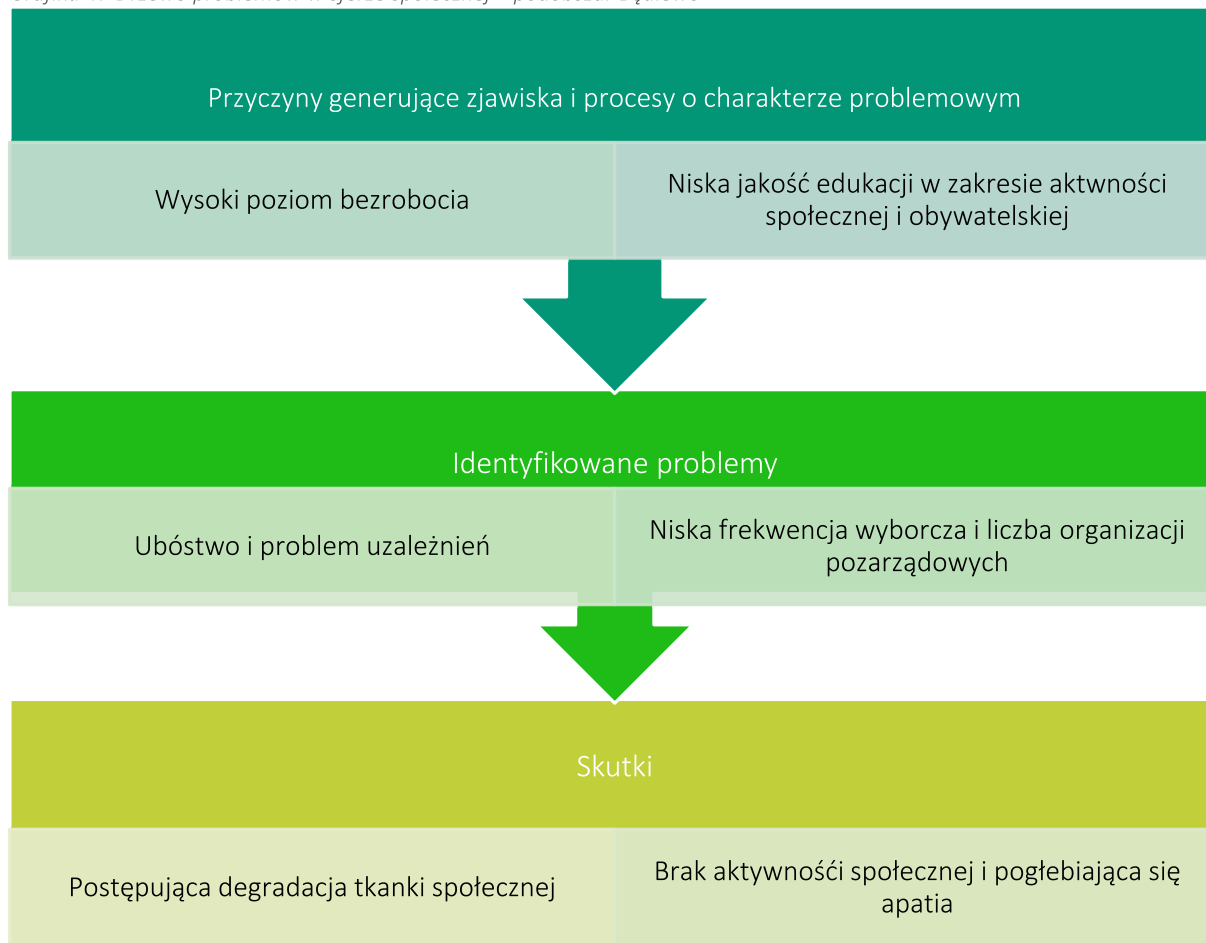
Nazwa jednostki	Będlewo	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	146,00	17 503,98
Liczba ludności	414	14 857
Indeks starości	104,7	79,50
Przyrost naturalny	7	12,00
Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	3,14	1,45
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	1,45	0,94
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	13,53	8,98
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	0,72	0,10
Liczba ofiar przemocy na 100 osób	0,24	0,26
Poziom przestępczości. Przestępczość(skala)	5	4,00
Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zdarzenia drogowe(skala)	3	4,07
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	0,24	0,28
Frekwencja wyborcza	32,13%	39,63%
Wyniki egzaminu 6-klasisty	59,18	61,70

Źródło: opracowanie własne

Sytuacja demograficzna Będlewa wydaje się przeciętna – mimo wysokiej wartości indeksu starości występuje wysoki przyrost naturalny co jest dobrym prognostykiem na przyszłość. Do pozytywów należy także zaliczyć stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczeństwa publicznego a także niski odsetek ofiar przemocy. Niestety podobnie jak w przypadku pozostałych podobszarów, w Będlewie odnotowuje się wysoki odsetek osób bezrobotnych a także długotrwale bezrobotnych. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest wysoki poziom ubóstwa, którego odzwierciedleniem statystycznym jest wysoka liczba klientów pomocy społecznej oraz osób uzależnionych od alkoholu. Na terenie Będlewa funkcjonuje jedna organizacja pozarządowa co w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczające. Potwierdzeniem niskiego poziomu kapitału społecznego a także niskiej aktywności społecznej jest niska frekwencja wyborcza, która może być powodowana jakością edukacji.

Grafika 47 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Będlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.2 Sfera gospodarcza

W świetle danych Urzędu Miasta Gminy Stęszew na terenie podobszaru Będlewo zarejestrowane są 32 podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Chłonność zatrudnienia gwarantuje także dobrze rozwinięty i zmodernizowany sektor rolny, w którym funkcjonuje 16 gospodarstw.

Tabela 63 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych

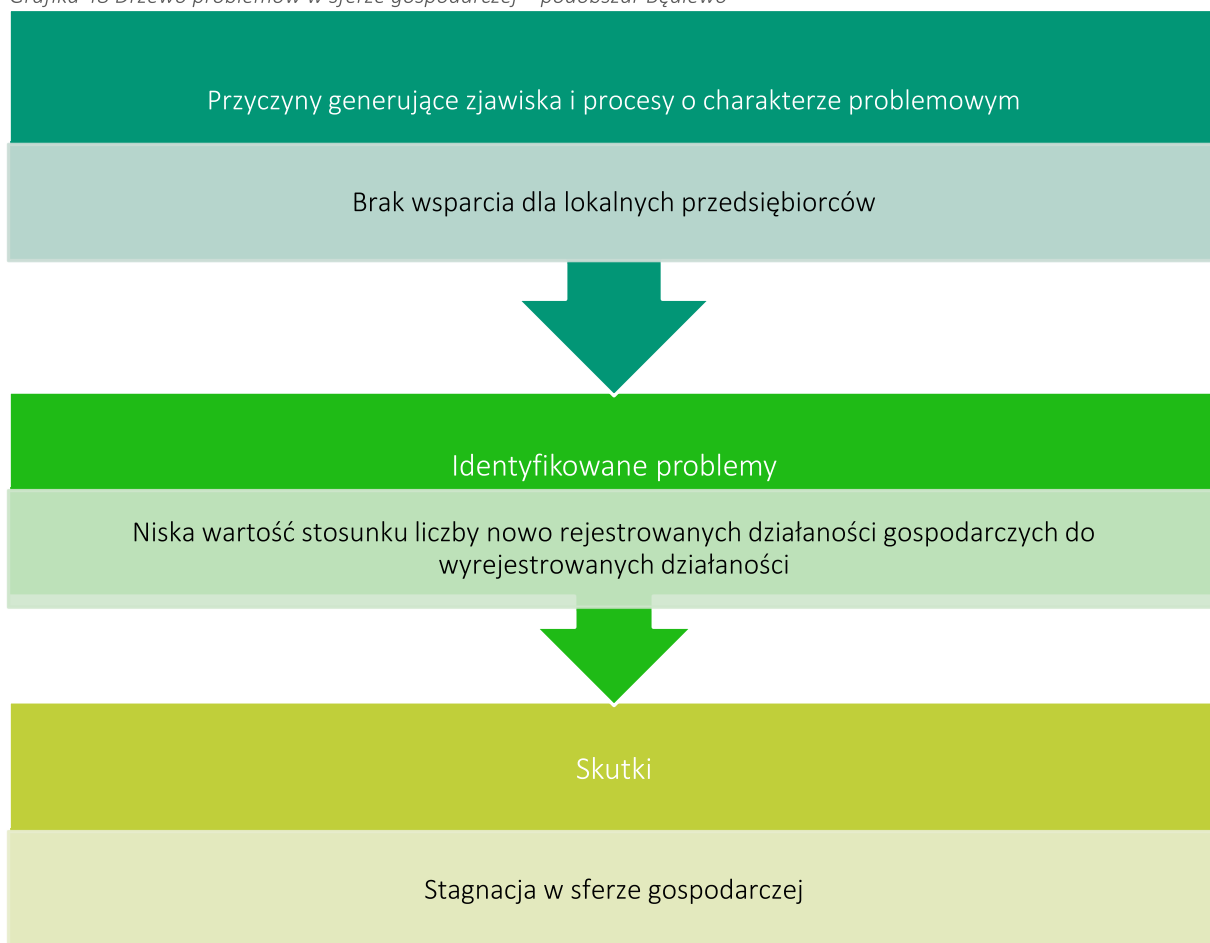
Nazwa jednostki	Będlewo	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	146,00	17 503,98
Liczba ludności	414	14 857
Liczba działalności gospodarczych na 100 osób	8,70	8,77
Liczba nowo rejestrowanych działalności na 100 osób	0,72	0,51

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę rolniczy charakter podobszaru Będlewo kondycję gospodarczą podobszaru należy uznać za umiarkowaną, w szczególności ze względu na ponadprzeciętną liczbę nowo rejestrowanych działalności gospodarczych. Jednak stosunek liczby nowo rejestrowanych działalności gospodarczych

do wyrejestrowanych wyniósł 0,75 co wskazuje na stagnację w sferze gospodarczej i może wymagać wsparcia.

Grafika 48 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Bądlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wieś Bądlewo położona jest na południe w odległości ok. 9 km od Stęszewa. Przez miejscowość przechodzi droga wojewódzka nr 431 wzdłuż której biegnie zwarta zabudowa jednorodzinna. W Bądlewie znajduje się zabytkowy pałac wraz z ośrodkiem konferencyjnym pod zarządem Polskiej Akademii Nauk, ośrodek agroturystyczny, świetlica wiejska, boisko sportowe, biblioteka. Jak wskazano na początku rozdziału w obręb podobszaru Bądlewo wchodzi także miejscowość Srocko, położona ok. 0,6 km od drogi krajowej nr 5 (Poznań - Wrocław), która cechuje się charakterystyczną dla miejscowości popegeerowskich zabudową.

Budynki miejscowości głównie usytuowane wzdłuż drogi wojewódzkiej 431 otoczone są przez pola i lasy.

W sołectwie Bądlewo obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych jest obszar działki nr 322. Teren ten jest zlokalizowany przy drodze powiatowej nr 643 (Łódź-Bądlewo). Obszar ten dla miejscowości Bądlewo

stanowi centrum społeczne wsi, gdzie zlokalizowana jest świetlica wiejska. Na terenie podobszaru Bądlewo znajduje się także jeden z 8 zespołów pałacowo – folwarcznych z XIX wieku wpisanych do rejestru zabytków i jest utrzymany w zadowalającym stanie technicznym.

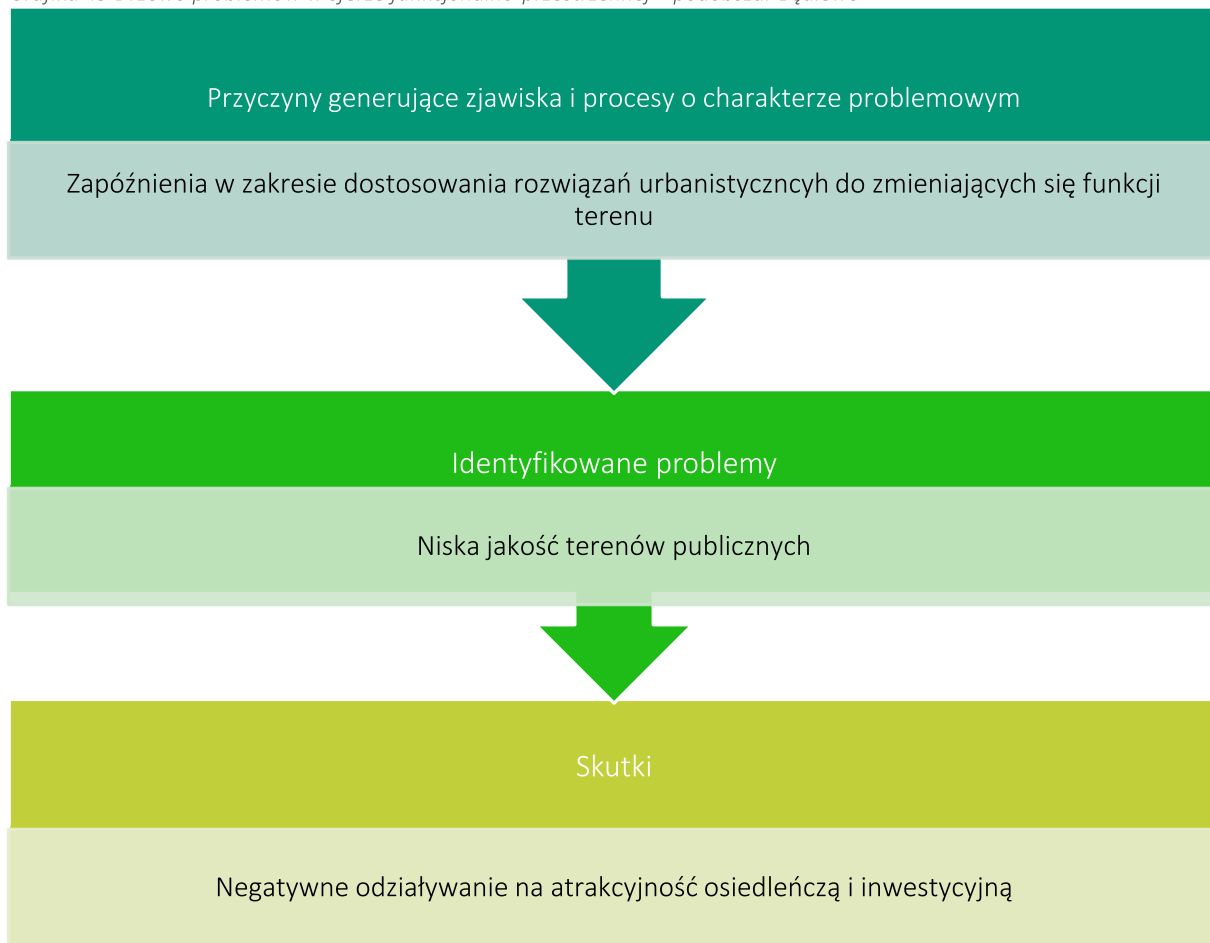
Tabela 64 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Bądlewo w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Bądlewo	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	146,00	17 503,98
Liczba ludności	414	14 857
Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	2	3,48
Jakość przestrzeni publicznych	3	3,33
Dostępność obiektów sportowych	0,038	0,0087
Dostępność obiektów rekreacyjnych	0,038	0,0118
Dostępność obiektów kulturalnych	0,0114	0,0122
Dostępność obiektów edukacyjnych	0,00	0,0039

Źródło: opracowanie własne

W zakresie zdiagnozowanych deficytów obszaru należy wskazać przeciętną jakość terenów publicznych wynikającą z niskiego dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Ponadto dane liczbowe wskazują na ograniczoną dostępność obiektów edukacyjnych co w rezultacie może negatywnie rzutować na sferę społeczną (uczniowie z terenu Bądlewa uczęszczają do szkoły w Stęszewie i Modrzu, a młodzież dojeżdża do gimnazjum w Stęszewie i w Strykowie). Dostępność obiektów sportowych i rekreacyjnych jest relatywnie wysoka jednak ich jakość wymaga pilnych prac interwencyjnych.

Grafika 49 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Będlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.4 Sfera techniczna

Sfera techniczna należy do najsłabszych stron podobszaru Będlewo. Wszystkie analizowane wskaźniki w tej sferze przybierają wartości poniżej średniej gminnej.

Tabela 65 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Będlewo	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	146,00	17 503,98
Liczba ludności	414	14 857
Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	747,06	367,105
Liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji na 100 osób	0,00%	79,85%
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	5,26%	3,6%
Poziom degradacji technicznej	1	3,04

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Będlewo charakteryzuje się niską kondycją techniczną ze względu na kilka faktów. po pierwsze na podobszarze bardzo słabo rozwinięta jest infrastruktura sieciowa. Wieś nie posiada sieci kanalizacyjnej a mieszkańcy sołectwa posiadają własne przydomowe zbiorniki bezodpływowe (w 2016 roku trwały prace nad budową sieci kanalizacyjnej na obszarze Będlewa jednak na terenie Srocka nadal jest brak do tego zasobu sieciowego). Ich opróżnianie odbywa się za pomocą pojazdów asenizacyjnych, następnie ścieki są przekazywane do gminnej oczyszczalni ścieków w Witoblu. Usługę wywozu nieczystości płynnych świadczy Zakład Gospodarki Komunalnej w Stęszewie oraz inne podmioty posiadające stosowne zezwolenia. Na przedmiotowym podobszarze nie ma także centralnego węzła ciepłowniczego a najpopularniejszymi surowcami opałowymi jest drewno i węgiel (mimo 100% pokrycia siecią gazową) co może negatywnie wpływać na sferę środowiskową.

Kolejnym deficytem wskazującym na niską kondycję techniczną jest stosunkowo wysoka masa wyrobów azbestowych oraz wysokie potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.

Grafika 50 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Będlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.5 Sfera środowiskowa

Miejscowość Będlewo położona jest częściowo w otulinie Parku Narodowego, granicząc od strony wschodniej z obszarem Natura 2000. Wysokie walory przyrodnicze podobszaru powiązane są ściśle z rozciągającymi się od południowej strony miejscowości łąkami i lasami.

Tabela 66 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych

Nazwa jednostki	Będlewo	Gmina i Miasto Stęszew
Powierzchnia	146,00	17 503,98
Liczba ludności	414	14 857
Udział uciążliwych zakładów przemysłowych	0%	4
Poziom natężenia hałasu	2	2,63

Źródło: opracowanie własne

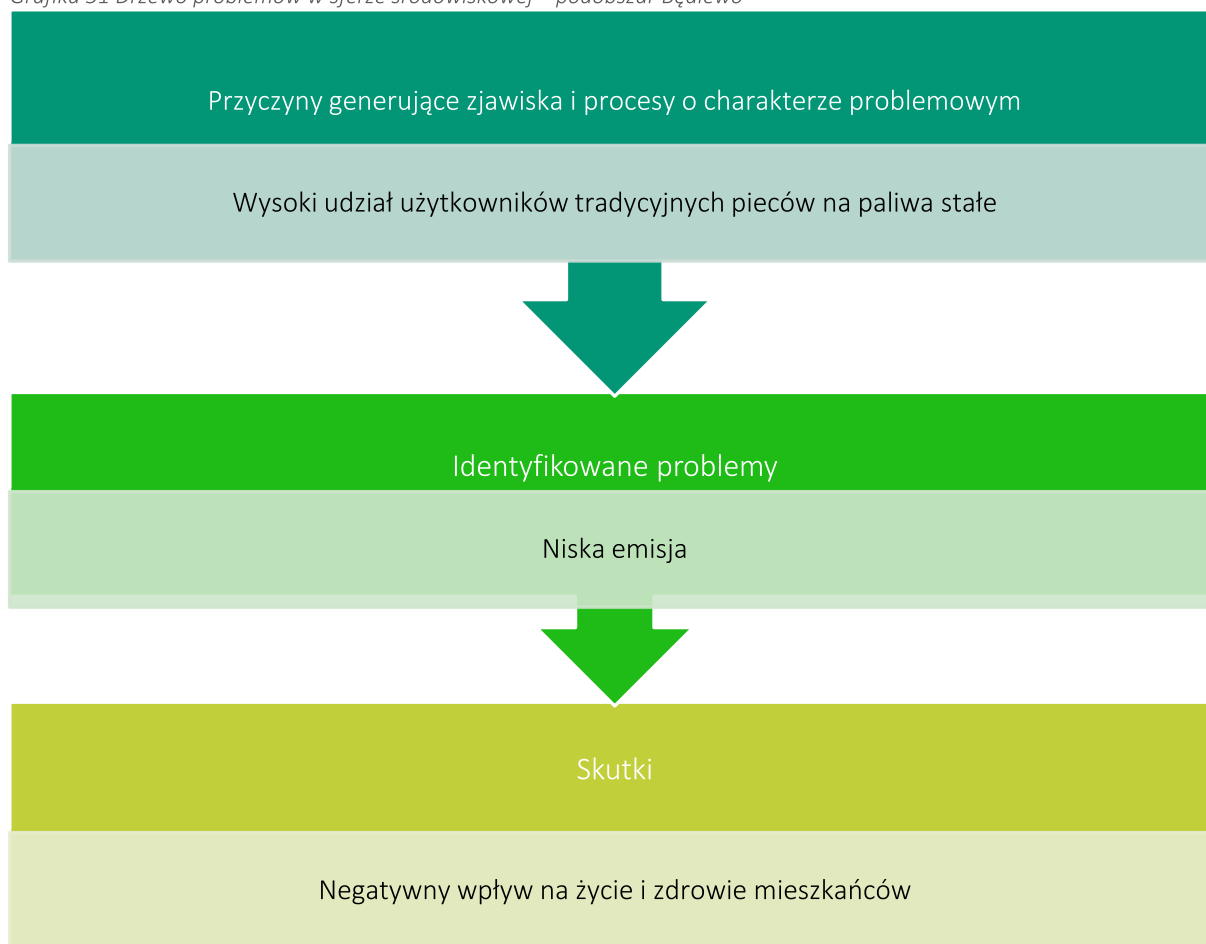
Mimo braku na terenie sołectwa Będlewo składowiska odpadów system ich usuwania wydaje się być skuteczny. Odpady komunalne zmieszane, gromadzone w pojemnikach przydomowych, odbierane i przewożone są do Związku Międzygminnego Centrum Zagospodarowania Odpadów Selekt w

Piotrowie Pierwszym (g. Czempiń). Ponadto w miejscowości funkcjonuje workowy system segregacji odpadów - raz w miesiącu od mieszkańców wsi zbierane są worki z posegregowanymi odpadami. Na każdy rok kalendarzowy sporządzany jest harmonogram dla zbiórki surowców wtórnych, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów problemowych.

W ramach prac diagnostycznych nie ujawniono istotnych przekroczeń związanych ze sferą środowiskową. Na terenie podobszaru Będlewo nie ma uciążliwych zakładów przemysłowych. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka o znacznym natężeniu ruchu kołowego w związku z czym tereny sołectwa częściowo narażone są na obciążenie hałasem.

Grafika 51 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Będlewo

Źródło: opracowanie własne

4.3.6 Potencjały obszaru rewitalizacji

Potencjały, na których rekomenduje się oprzeć działania rewitalizacyjne to przede wszystkim:

1. Dziedzictwo kulturowe w postaci obiektów historycznych takich jak pałac Potockich z XIX wieku wraz z przylegającym parkiem utrzymanym w stylu angielskim, przechodzącym w park leśny o powierzchni 9 ha. Obiekt ten aktualnie stanowi ośrodek badawczo-konferencyjny PAN nie mniej jednak jest wartą wypromowania atrakcją turystyczną podobszaru, która może pozytywnie przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego.

2. Atrakcyjność i walory przyrodnicze podobszaru Będlewo winny stanowić podstawę do tworzenia miejsc aktywnej integracji społecznej mieszkańców przez sport i rekreację.
3. Stosunkowo wysoka dostępność obiektów użyteczności publicznej powinna zostać wykorzystana i dostosowana (w szczególności w zakresie technicznym) do aktualnych potrzeb mieszkańców. Stworzenie atrakcyjnej oferty osadzonej w nowoczesnym zapleczu infrastrukturalnym może stanowić punkt wyjścia do większej aktywności społeczności lokalnej.

4.4 Podsumowanie analizy pogłębionej – analiza SWOT

Tabela 67 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji w gminie Stęszew

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Występujące zabytki w szczególności w postaci zabudowy parkowo-pałacowo-folwarcznej – Walory przyrodnicze, w postaci występowania terenów ochrony Natura 2000 oraz Wielkopolskiego Parku Narodowego – Walory krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki, zwłaszcza różnorodność a zarazem harmonia krajobrazu, – Zasobność w wartości kulturowe, w szczególności materialnego dziedzictwa kulturowego – Działalność placówek edukacyjnych i kulturowych, – Duża koncentracja różnorodnych usług obejmujących instytucje administracyjne, gospodarcze, społeczne, kulturalne, rozrywkowe, handlowe, – Bliskość aglomeracji poznańskiej – Objęcie terenów specjalną strefą ekonomiczną – Bogata sieć komunikacyjna i atrakcyjne położenie pomiędzy DK5, DK32, DW 306 i DW431 oraz w bliskiej odległości od autostrady A2. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy, – Ujemny przyrost naturalny, – Postępująca niekorzystna struktura wiekowa mieszkańców, – Brak placówek oświatowych w niektórych miejscowościach gminy – Trudna sytuacja osób młodych na lokalnym rynku pracy, – Zwiększający się odsetek osób długotrwale bezrobotnych, – Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, itp.), – Stosunkowo niski poziom aktywności społecznej – Braki w infrastrukturze liniowej (kanalizacja sanitarna), – Znaczna degradacja techniczna budynków, – Niska jakość przestrzeni publicznych i niektórych obiektów sportu i rekreacji – Niskie bezpieczeństwo drogowe - duża liczba zdarzeń drogowych (tranzytowe położenie gminy), – Zły stan infrastruktury technicznej niezbędnej do rozwoju gospodarczego, – Znaczny udział ogrzewania węglowego (niska emisja), – Niska dostępność niektórych obiektów użyteczności publicznej – Niski poziom efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz wysokie potrzeby termomodernizacyjne, – Wzmożony hałas na skutek ruchu kołowego, – Duża masa wyrobów azbestowych, – Niewystarczające zasoby infrastruktury turystycznej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Rosnące zainteresowanie turystyką, – Pozyskiwanie zewnętrznych środków na kompleksową rewitalizację, – Profesjonalizacja sektora usług publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – Fragmentaryzacja działań skupiających się na interwencji rewitalizacyjnej, – Niedostateczna kwota środków przewidziana na rewitalizację w porównaniu do potrzeb,

<ul style="list-style-type: none"> – dedykowanych mieszkańcom, – Rozwój funkcji turystycznej, – Rozwój gospodarczy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pauperyzacja (ubożenie) społeczeństwa, – Odptyw ludzi młodych do ośrodków miejskich lub zagranicę, – Wzrost zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego i liczby osób bezrobotnych – odpływ inwestorów z miasta, – spadek zainteresowania turystów wskutek braku informacji i usług okołoturystycznych.
--	---

Źródło: opracowanie własne

II CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji

Przedmiotowy rozdział stanowi opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji w mieście i gminie Stęszew. Przeprowadzona diagnoza wewnętrznych potencjałów i zasobów gminy, jak również analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji umożliwiły w konsekwencji wyznaczenie obszaru wsparcia. Obszar rewitalizacji stanowi podstawowe odniesienie dla sformułowania wizji obszaru kryzysowego po przeprowadzeniu rewitalizacji. W przedmiotowym rozdziale prezentuje się kluczowe założenia, które w perspektywie roku 2023 będą stanowiły efekt zintegrowanego procesu rewitalizacji w gminie.

Zaprezentowana poniżej wizja to pożądaný, docelowy rezultat sekwencji przedsięwzięć i projektów, które stanowią zwieńczenie części postulatywnej opracowania i tworzą bazę do zdefiniowania celów strategicznych rewitalizacji oraz kierunków działań. Biorąc pod uwagę relatywnie, krótki horyzont czasowy, zapisy wizji czerpią z jednej strony z ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 - 2026, a z drugiej natomiast zostały zbudowane w odpowiedzi na rzeczywiste możliwości finansowe bezpośrednio powiązane m.in. z alokacją przewidzianą na rewitalizację i pokrewne działania w ramach dostępnych środków w Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020.

Jednocześnie zawartość wizji jest wypadkową analizy eksperckiej oraz konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych prowadzonych z mieszkańcami gminy i koncentruje się na trzech aspektach: społecznym, gospodarczym oraz technicznym.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji
<p><i>Rewitalizacja w gminie Stęszew wpłynęła na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z zidentyfikowanego stanu kryzysowego dostrzegalnego przede wszystkim w sferze społecznej, ale także w sferach pozaspołecznych.</i></p> <p><i>Obszar rewitalizacji gminy stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania i spędzania czasu</i></p>

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

wolnego dla obecnych i przyszłych mieszkańców, jest również przestrzenią sprzyjającą rozwojowi na każdym etapie życia i pracy.

W ramach zrealizowanych przedsięwzięć wdrożono metody pracy społecznej zwiększające skuteczność reakcji na zjawiska kryzysowe pojawiające się na obszarze rewitalizacji, a podjęte przedsięwzięcia wpłynęły korzystnie na jakości życia mieszkańców.

Gospodarka na terenach zdegradowanych wychodzi z fazy recesji oraz stagnacji poprzez wykorzystywanie zasobów i rzeczywistych potencjałów umożliwiając ożywienie obszaru rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne w sferach pozaspołecznych pozwoliły na uzyskanie poprawy komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej gminy.

W wyniku procesów ożywienia na obszarze poddanym rewitalizacji powstały przestrzenie publiczne sprzyjające ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych oraz zwiększeniu poziomu integracji społecznej.

Przestrzenie publiczne stały się miejscem spotkań i integracji rdzennych i napływowych mieszkańców obszaru rewitalizacji wpływając także na ograniczenie występowania lokalnych konfliktów i sporów społecznych.

6. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych w ramach LPR

Zgodnie z wytycznymi zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji materialnej i społecznej mieszkańców danego obszaru. Biorąc pod uwagę konieczność kompleksowej rewitalizacji, logika zdefiniowanej interwencji uwzględnia dwufunduszowy charakter źródeł finansowania – montażu finansowego. Częścią wiodącą będą środki Europejskiego Funduszu Społecznego stanowiącego dopełnienie dla środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Planowany, optymalny efekt skoordynowanej interwencji rewitalizacyjnej, stanowiącej rdzeń opracowania, został przedstawiony w formie wizji w poprzednim rozdziale. Przedmiotowy paragraf ogniskuje się na zbudowanie ściśle zdefiniowanych celów strategicznych rewitalizacji i przeszerzowanych im kierunków działań. Poszczególne zapisy o charakterze postulatywnym wynikają z szczegółowej analizy problemowej zaprezentowanej w części diagnostycznej i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane niekorzystne zjawiska i procesy odnotowywane na obszarze kryzysowym.

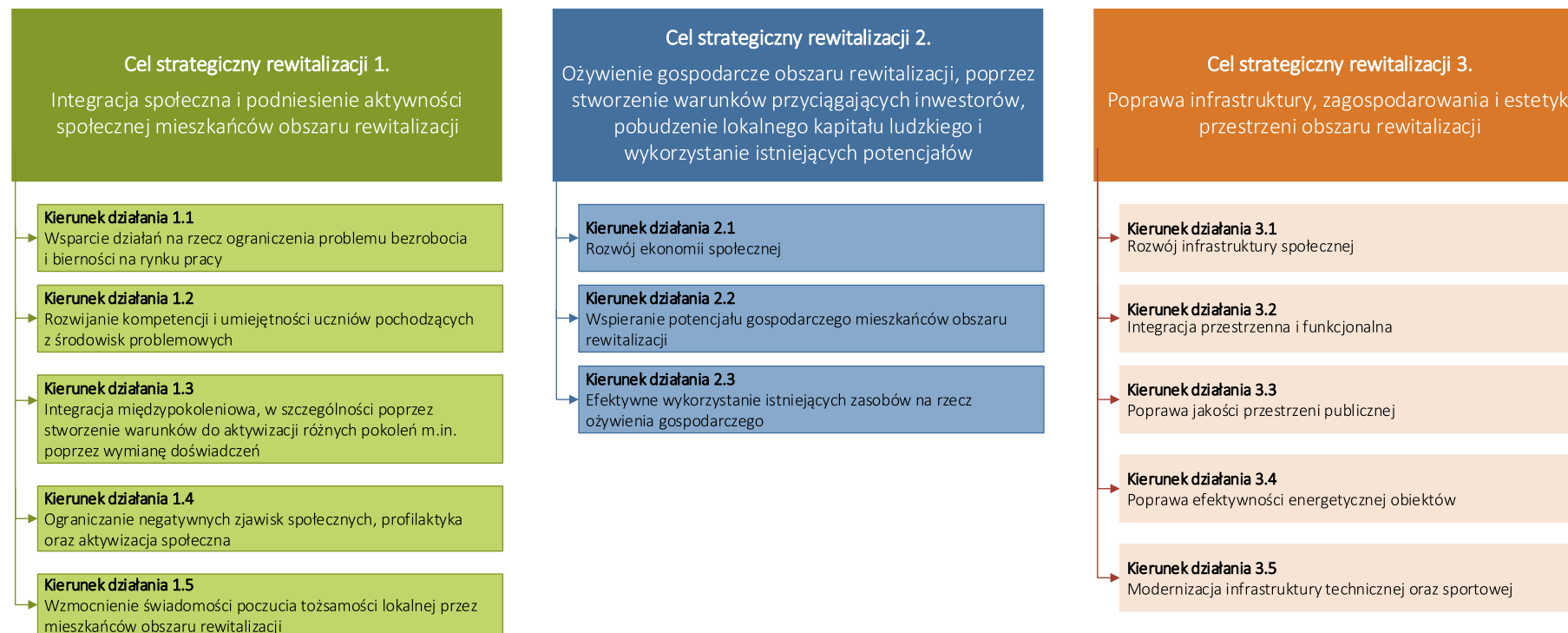
W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 wyznaczone zostały trzy główne cele rewitalizacji i są nimi:

Koncepcja strategiczna obejmuje trzy zasadnicze cele strategiczne rewitalizacji, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez dedykowane kierunki działań. Założenia interwencji rewitalizacyjnej zaprezentowano na poniższym schemacie.

Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023

Cele strategiczne rewitalizacji i kierunki działań

Pierwszy z celów strategicznych – **Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji** – odnosi się do sfery społecznej, która z punktu widzenia definiowania rewitalizacji w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 ma nadrzędny charakter. Sytuacja kryzysowa zidentyfikowana na obszarze przewidzianym do rewitalizacji wskazuje na rzeczywisty charakter problemów społecznych, które wynikają z ubóstwa oraz skali występowania zjawisk patologicznych. Specyfiką gminy, również obszarów rewitalizacji jest wysoki poziom atrakcyjności, który kontrastuje, z odnotowywanymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Jednocześnie poprawa jakości życia stanowi istotnym element celu strategicznego.

Drugi cel strategiczny – **Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów** – koncentruje się na ożywieniu gospodarczym, które ma zostać osiągnięte dzięki wykorzystaniu identyfikowanych zasobów i potencjałów, a także dzięki skoordynowaniu interwencji rewitalizacyjnej, która będzie komplementarna m.in. w zakresie przenikania się projektów społecznych, gospodarczych oraz infrastrukturalnych. W minionych dziesięcioleciach tereny objęte niniejszym programem ulegały stopniowej dewastacji wynikającej głównie z braku środków inwestycyjnych oraz koncentracji problemów społecznych we wskazanych częściach gminy. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest niedostateczny poziom rozwoju gospodarczego w odniesieniu do możliwości gminy i potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Trzeci, ostatni z celów strategicznych – **Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji** – odnosi się do pozaspołecznych aspektów rewitalizacji głównie w wymiarze wspierania celów i potrzeb o charakterze społecznym. Działania inwestycyjne o infrastrukturalnym charakterze wynikają z zidentyfikowanych deficytów w sferze technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Warto podkreślić, że zakres interwencji wynikający z zapisów omawianego celu oraz przypisanych mu kierunków działań pełni rolę uzupełniającą w stosunku do kwestii społecznych, warunkując tym samym kompleksowość całości zaplanowanych działań.

Opisane i wyznaczone cele strategiczne mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju Stęszewa, a ich wybór jest podyktowany inwentaryzacją potrzeb związanych z inwestycjami w infrastrukturę techniczną oraz koniecznością podjęcia działań na rzecz ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy cechującym się wysokim potencjałem osiedleńczym, turystycznym i rekreacyjnym.

7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W niniejszym rozdziale zostanie zaprezentowany pełen katalog planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych w formie fiszek projektowych zawierających nazwę, podmiot realizujący, zakres rzeczowy zadań, miejsce przeprowadzenia danego projektu, wartość oraz prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- 1) Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie,
- 2) Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- 3) Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia,
- 4) Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie,
- 5) Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie,
- 6) Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie,
- 7) Ożywienie społeczno-gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską,
- 8) Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie,
- 9) Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego,
- 10) Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie,
- 11) Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie,
- 12) Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu,
- 13) Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew,
- 14) Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie,
- 15) Zagospodarowanie terenu w Srocku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności,
- 16) Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem,
- 17) Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- 18) Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu,
- 19) Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną,
- 20) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw,
- 21) Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 nie przewidziano do realizacji projektów zintegrowanych.

7.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum

7.1.1 Przedsięwzięcie nr 1

Nazwa zadania
Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Głównym problemem społecznym zdiagnozowanym w gminie jest wykluczenie społeczne. Analizując pomoc udzielaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej można zauważyć zjawisko tzw. dziedziczenia ubóstwa, wykluczenia społecznego oraz korzystania z pomocy społecznej. W związku ze zdiagnozowanym problemem, jednym z kluczowych elementów działania projektu będzie zawodowa i społeczna integracja i aktywizacja osób wykluczonych. Powołanie do życia podmiotu ekonomii społecznej zwiększa możliwości włączenia w ich działalność osób wykluczonych społecznie i nieradzących sobie na rynku pracy. Pozytywnym skutkiem rozwijania wskazanych mechanizmów wsparcia będzie również wzrost poziomu rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez wykorzystanie istniejącego kapitału ludzkiego.
Cel ogólny:
Przedsięwzięcie ma na celu udzielenie kompleksowego wsparcia mieszkańcom zagrożonym wykluczeniem społecznym, dając im możliwość zatrudnienia w podmiocie ekonomii społecznej, której celem będzie m.in. umożliwienie osobom biernym zawodowo aktywizacji zawodowej. Bezpośrednim celem jest ożywienie gospodarcze połączone ze wsparciem osób marginalizowanych społecznie na obszarze wsparcia.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Zakres projektu obejmie przede wszystkim: - Utworzenie podmiotu ekonomii społecznej: wsparcie doradczo-szkoleniowe, wsparcie pomostowe, mentoring w zakresie prowadzenia działalności, obsługi ruchu turystycznego; - Pomoc przy tworzeniu miejsc pracy; Uznaje się, iż powstały podmiot ekonomii społecznej będzie odpowiedzialny m.in. za utrzymanie czystości i ładu na obszarze rewitalizacji oraz będzie w ramach partnerstwa włączony do działań na rzecz aktywizacji społeczno-kulturalnej obszaru wsparcia.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji w Stęszewie
Szacowana wartość zadania:
100 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba nowych podmiotów gospodarczych - 10 szt. Liczba nowych usług - 5 szt. Wskaźnik/i rezultatu: Liczba nowych miejsc z szeroką ofertą usługowo-rekreacyjną - 2 szt.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.1.2 Przedsięwzięcie nr 2

Nazwa zadania
Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Problemem podstawowym identyfikowanym na obszarze rewitalizacji jest niedostateczny poziom rozwoju gospodarczego i/lub stagnacja. Jednocześnie wskazany problem uniemożliwia efektywne wykorzystanie istniejących potencjałów. W ramach projektu przewiduje się przeprowadzenie działań promujących przedsiębiorczość, a także podnoszenie aktywności gospodarczej. Działanie wynika ze zbadanych problemów natury gospodarczej. Na obszarze rewitalizacji w Stęszewie dostrzega się trudną sytuację jeśli chodzi o utrzymanie działalności gospodarczej. Celem realizacji danego zadania jest wzrost liczby podmiotów gospodarczych, a także poprawa ich kondycji, co może pozytywnie wpłynąć na ożywienie społeczno-gospodarcze. Pośrednim efektem może być również wzrost liczby nowych miejsc pracy, co wpływa na ograniczenie problemu bezrobocia. Działanie bezpośrednie wpłynie na ożywienie gospodarcze i niwelowanie problemów społecznych.
Cel ogólny:
Wzrost przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji w gminie Stęszew
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt dotyczy wsparcia dla osób chcących założyć własną działalność gospodarczą w zakresie: - diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, - szkolenia i doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, - wsparcie merytoryczne dla osób już prowadzących działalność gospodarczą poprzez prowadzenie doradztwa i szkoleń. W ramach projektu przewiduje się zatrudnienie ekspertów zewnętrznych.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji gminy Stęszew
Szacowana wartość zadania:
100 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2020
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie – 30 os. Wskaźnik/i rezultatu: Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu – 75 %
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.1.3 Przedsięwzięcie nr 3

Nazwa zadania
Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Stęszewie
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Dany projekt zakłada wsparcie nauczania w szkołach z obszaru rewitalizacji. W diagnozie wykazano problemy natury społecznej związanej z bezrobociem i zależnością od pomocy społecznej, w tym wysoki odsetek dzieci na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny. Świadczy to o trudnej sytuacji ekonomicznej danych rodzin i potrzebie wsparcia ich w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej. Dlatego jednym z działań jest zapobieganie pogłębianiu danych problemów społecznych dzięki odpowiedniemu kształceniu już na początkowym etapie nauczania. Wysoka jakość nauczania i odpowiednio ukierunkowane zajęcia pozwolą na kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych w dorosłym życiu już na początkowym etapie nauczania. Działanie ukierunkowane na rozwijanie kompetencji i umiejętności praktycznych w środowisku dzieci i młodzieży wpłynie dodatnie na poziom kapitału ludzkiego i społecznego. Jednocześnie przedsięwzięcie wpłynie korzystnie na umiejętność poruszania się przez osoby młode na rynku pracy.
Cel ogólny:
Wyposażenie uczniów w kompetencje i umiejętności, które umożliwią im aktywne tworzenie oraz planowanie ścieżki rozwoju, aby sprostać wymaganiom współczesnego świata. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt przewiduje organizację zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej w charakterze zajęć wyrównawczych, a także dodatkowych zajęć dla uzdolnionych uczniów. Dodatkowym elementem projektu jest wyposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i ICT pracowni szkolnych. Wielkość zakupionych środków trwałych w projekcie stanowi mniej niż 30 % wartości całego projektu.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum; Szkoła Podstawowa w Stęszewie
Szacowana wartość zadania:
200 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2022
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 80 os. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie – 2 szt. Wskaźnik/i rezultatu: Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 60 os. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych – 2 szt.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

7.1.4 Przedsięwzięcie nr 4

Nazwa zadania
Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Kultury
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne za pomocą wybranych wskaźników rozwoju. Wskazują one na wysoką koncentrację takich problemów jak bierność społeczna, ubóstwo, zależność od pomocy OPS, patologie społeczne. Świadczy to o konieczności przeciwdziałania wykazanym negatywnym zjawiskom. Animacja lokalna ma na celu wsparcie rodzin w trudnej sytuacji życiowej i nabycie przez ich członków niezbędnych umiejętności, które pozwolą im na polepszenie swojej sytuacji ekonomicznej, czy na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie. Animacja lokalna prowadzona przez wyspecjalizowany podmiot korzystnie wpłynie na skalę i zakres negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji.
Cel ogólny:
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zamieszkujących podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt zakłada przeprowadzenie działań animacyjno-edukacyjnych z zakresu reintegracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie. W ramach projektu przewiduje się następujące działania: - zatrudnienie animatorów społeczności lokalnej, - przeprowadzenie warsztatów aktywizacji społecznej, - organizacja imprez, spotkań, wydarzeń mających na celu integrację lokalnej społeczności Animatorzy będą odpowiedzialni za przygotowanie i realizację warsztatów, a także pozostałych działań animacyjno-edukacyjnych. Miejsce prowadzonych zajęć będzie zależeć od programu warsztatów ustalonych przez animatorów.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum
Szacowana wartość zadania:
200 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 40 os. Liczba zorganizowanych warsztatów aktywizacji społecznej – 25 warsztatów Liczba organizowanych wydarzeń animacyjno-edukacyjnych – 10 wydarzeń Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 20 os. Liczba osób uczestniczących w organizowanych wydarzeniach – 50 os.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.1.5 Przedsięwzięcie nr 5

Nazwa zadania
Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Brak docieplenia oraz przestarzała stolarka powodują wysokie zapotrzebowanie na ciepło, co wpływa negatywnie zarówno na jakość powietrza atmosferycznego jak i wysokie koszty, rzutujące wprost na koszty utrzymania lokali. Pozytywnym skutkiem realizacji przedsięwzięcia będzie poprawa jakości środowiska naturalnego oraz estetyzacja przestrzeni publicznej, która istotnie wpłynie na jego atrakcyjność: przede wszystkim gospodarczą oraz inwestycyjną. Przedsięwzięcie wpisuje się w wypracowane cele rewitalizacji w Stęszewie.
Cel ogólny:
Redukcja negatywnego wpływu na środowisko poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło oraz zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Poprawa jakości przestrzeni publicznej. Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Redukcja ubytków ciepła z budynków, która pozwoli na znaczne oszczędności kosztów energii.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum: ul. Rynek 22, ul. Poznańska 8
Szacowana wartość zadania:
250 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2021
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba zmodernizowanych budynków – 2 szt. Wskaźnik/i rezultatu: Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych, Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, Oszczędność kosztów, Redukcja zanieczyszczeń ze spalania węgla w związku z redukcją zapotrzebowania na energię
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.6 Przedsięwzięcie nr 6

Nazwa zadania
Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt obejmuje zagospodarowanie skweru przed budynkiem Urzędu Miejskiego. Obecnie znajduje się tam scena zadaszona (hala Namiotowa). Dany teren jest jednak niewykorzystany w pełni, brakuje na nim odpowiedniej infrastruktury. Odpowiednie zagospodarowanie tego obszaru może przyczynić się do ożywienia społecznego danego obszaru. Zrewitalizowany skwer może stać nowym miejscem spotkań i integracji społecznej dla lokalnej społeczności. Skwer może stać się również miejscem realizacji innych projektów głównych o charakterze miękkim nr 1, 2 i 3,4.
Komplementarność
Skwer może stać się również miejscem realizacji innych projektów głównych o charakterze miękkim nr 1, 2 i 3,4.
Cel ogólny:
Poprawa jakości terenów publicznych prowadząca do poprawy jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt obejmuje zagospodarowanie skweru położonego na dz. nr 1033 naprzeciwko budynku Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew. W ramach projektu przewiduje się montaż małych elementów architektury, nasadzenie drzew i roślin. Zagospodarowany skwer będzie miejscem integracji mieszkańców, na którym będą się odbywały imprezy/wydarzenia skierowane do mieszkańców, skupiające się na aktywizacji oraz integracji międzypokoleniowej.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum: dz. nr 1033
Szacowana wartość zadania:
10 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2020
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,2 ha Wskaźnik/i rezultatu: Liczba zorganizowanych wydarzeń (imprezy o charakterze społeczno-kulturalnym) na zrewitalizowanym obszarze – 3 szt. (rocznie)
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.7 Przedsięwzięcie nr 7

Nazwa zadania
Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt dotyczy utworzenia świetlicy środowiskowej w Stęszewie. Dane działanie jest odpowiedzią na zbadane problemy w postaci zależności od pomocy społecznej rodzin. Świadczy to o trudnej sytuacji ekonomicznej i trudnościach w wychowaniu dzieci w danych rodzinach. Dlatego ważne jest wsparcie dla dzieci z środowisk zagrożonych, tak aby przeciwdziałać problemom społecznym w przyszłości, tj. bezrobocie, zależność od pomocy społecznej.
Cel ogólny:
Wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt zakłada zapewnienie odpowiednich warunków do nauki oraz zorganizowanie opieki dla dzieci ze środowisk zagrożonych, poprzez organizację zajęć pozaszkolnych promujące indywidualne zdolności dzieci, spotkania z ciekawymi ludźmi, wycieczki, zajęcia sportowe. Projekt wykorzystuje istniejącą infrastrukturę na obszarze Szkoły Podstawowej w Stęszewie.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum
Szacowana wartość zadania:
150 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba utworzonych placówek wsparcia – 1 szt. Liczba uczniów korzystających z usług świetlicy środowiskowej – 30 os. Rezultatem przedsięwzięcia będzie utworzenie świetlicy środowiskowej dzięki czemu zwiększy się zakres opieki nad osobami małoletnimi na obszarze wsparcia.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.8 Przedsięwzięcie nr 8

Nazwa zadania
Ożywienie społeczno-gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt dotyczy zagospodarowania terenów nadrzecznych na rzecz aktywizacji podobszaru rewitalizacji Stęszew – Centrum. Zamierzonym efektem realizacji inwestycji jest ożywienie społeczno-gospodarcze wybranego obszaru. W obrębie danej inwestycji są zlokalizowane najważniejsze instytucje w mieście tj. Urząd Miejski, Dom Kultury, Ochotnicza Straż Pożarna. Natomiast sąsiadujące tereny nadrzeczne nie są odpowiednio zagospodarowane. Posiadają one wysoki potencjał rozwoju. Odpowiednie zagospodarowanie tych obszarów pozwoli na ożywienie społeczno-gospodarczego danego podobszaru rewitalizacji. Atrakcyjna przestrzeń publiczna może wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców poprzez utworzenie nowego miejsca spotkań, rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Zwiększona liczba uczestników przestrzeni wpływa również na ożywienie gospodarcze, dzięki zwiększeniu dostępności do lokalnych przedsiębiorców ulokowanych w granicach realizacji danego zadania. Projekt jest również powiązany z projektem nr 1, 2, 4 - może być miejscem realizacji zadań zawartych w przytoczonych projektach.
Komplementarność
Projekt jest również powiązany z projektem nr 1, 2, 4 - może być miejscem realizacji zadań zawartych w przytoczonych projektach.
Cel ogólny:
Zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej w gminie Stęszew
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt obejmuje zagospodarowanie terenów położonych nad rzeką Samicą Stęszewską, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – budowę mostu dla ruchu pieszego i rowerowego, – budowę promenady, – budowę chodników i dróg rowerowych wzdłuż rzeki, – montaż małej architektury, – montaż tablic informacyjno-edukacyjnych związanych z historią miasta i lokalnie występującą fauną i florą, – nasadzenia roślin i krzewów.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum: tereny nad rzeką Samicą Stęszewską
Szacowana wartość zadania:
880 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 1,2 ha Wskaźnik/i rezultatu: Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 1 057 os.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.9 Przedsięwzięcie nr 9

Nazwa zadania
Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Muzeum Regionalne w Stęszewie
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt dotyczy utworzenia ścieżki historyczno-kulturalnej w jednostce Stęszew – Centrum. Celem projektu jest promocja i zachowanie dziedzictwa kulturowego w postaci licznych obiektów zabytkowych ulokowanych wzdłuż ścieżki, a także budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i ożywienie gospodarcze obszarów ulokowanych wzdłuż ścieżki. Najważniejsze obiekty zabytkowe, jakie są zlokalizowane wzdłuż planowanego ciągu to Kościół p.w. Świętej Trójcy, Rynek, Muzeum Regionalne, czy Sanktuarium Matki Bożej Stęszewskiej. Promocja lokalnego dziedzictwa wśród mieszkańców zwiększa ich poczucie lokalnej tożsamości. Budowa ścieżki zwiększy także dostępność do danych obszarów, w tym do przedsiębiorców ulokowanych wzdłuż ulic objętych projektem. Jest to wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości. Zadania zawarte w wymienionych projektach będą mogły być realizowane w obszarze tworzonej ścieżki.
Cel ogólny:
Promocja i zachowanie dziedzictwa kulturowego
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu pod kątem utworzenia ścieżki kulturalno-historycznej. W ramach realizacji zadania przewiduje się: - montaż tablic informacyjno-edukacyjnych o historii i obiektach zabytkowych Stęszewa, - montaż elementów małej architektury, - nasadzenia drzew i krzewów, - remont dróg i chodników.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew - Centrum
Szacowana wartość zadania:
2 000 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba zagospodarowanych/utworzonych przestrzeni publicznych – 1 Liczba wydarzeń organizowanych w zagospodarowanej przestrzeni publicznej – 10 wydarzeń Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni publicznej – 100 os.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.10 Przedsięwzięcie nr 10

Nazwa zadania
Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno- gospodarczego
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt dotyczy kompleksowego zagospodarowania obszaru Placu Kościuszki, w tym modernizacji placu zabaw i utworzenia siłowni zewnętrznej. Plac funkcjonował dotychczas jako miejsce spotkań i rekreacji dla lokalnej społeczności, szczególnie jego najmłodszej części. Jednak zachodzi potrzeba przekształcenia danego obszaru i dostosowania go do potrzeb osób znajdujących w różnym wieku, w tym dla osób starszych. Zamierzonym efektem jest ożywienie przestrzeni placu pod kątem społecznym i gospodarczym. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura może zachęcić większą liczbę mieszkańców obszaru do korzystania z danej przestrzeni. Wpływa to na zwiększenie integracji lokalnej społeczności. Zwiększenie liczby osób korzystających z Placu to również wsparcie dla okolicznych przedsiębiorców, co wpływa na eliminację problemu ich słabej kondycji wykazanej w diagnozie. Projekt jest również powiązany z realizacją działań miękkich ujętych w projektach nr 1, 2, 4. Plac może się stać miejscem organizacji różnorodnych zajęć opisanych w wymienionych projektach.
Cel ogólny:
Poprawa estetyki funkcjonalności terenu
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt dotyczy kompleksowego zagospodarowania Placu Kościuszki obejmującego realizację następujących zadań: - wymiany starych elementów placu zabaw i uzupełnienie w nowoczesne urządzenia, - montaż elementów siłowni zewnętrznej, - nasadzenia drzew i krzewów, - remont nawierzchni dróg i chodników.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum: Plac Kościuszki, dz. nr 1052
Szacowana wartość zadania:
80 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,2 ha Wskaźnik/i rezultatu: Liczba zorganizowanych wydarzeń na zrewitalizowanym obszarze – 2 szt. (rocznie)
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.11 Przedsięwzięcie nr 11

Nazwa zadania
Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Stan techniczny boiska nie spełnia oczekiwań osób z niego korzystających. Nawierzchnia boiska jest zniszczona, wymaga remontu. Wymiany wymagają także bramki i siatki. Zły stan zagospodarowania wokół boiska, brak ławek, elementów małej architektury rzutuje na estetykę tego miejsca.
Cel ogólny:
Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez modernizację boiska sportowego w Stęszewie
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Przedsięwzięcie obejmuje wymianę ogrodzenia, remont nawierzchni boiska, wyposażenie boiska w bramki, siatki, elementy małej architektury, nasadzenia drzew i roślin. Dane działanie ma na celu rozwój istniejącej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej na obszarze rewitalizacji. Realizacja inwestycji jest wsparciem pozytywnych przemian społecznych dzięki stworzeniu atrakcyjnego miejsca spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew – Centrum: dz. nr 1238/2 i 1239/2
Szacowana wartość zadania:
80 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2021
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba zmodernizowanych obiektów – 1 obiekt sportowy Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury – 2 000 os./rok Realizacja projektu wpłynie korzystnie na jakość infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie. Nastąpi poprawa stanu estetyki przestrzeni oraz zostaną stworzone warunki do organizowania imprez o charakterze sportowym oraz imprez kulturalnych organizowanych na świeżym powietrzu.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.1.12 Przedsięwzięcie nr 12

Nazwa zadania
Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
<p>Stan techniczny dróg wymaga naprawy. Nawierzchnia jest uszkodzona, przez co stwarza zagrożenie dla jej użytkowników.</p> <p>Oczekiwane skutki realizacji projektu/przedsięwzięcia:</p> <p>Poprawa standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zmniejszenie emisji hałasu i emitowanych zanieczyszczeń, poprawa komunikacji z pozostałymi częściami miasta, poprawa walorów estetycznych.</p> <p>Odbiorcy projektu (beneficjenci):</p> <p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy terenów przyległych i osoby odwiedzające, przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji.</p>
Cel ogólny:
Poprawa jakości i wzrost bezpieczeństwa infrastruktury transportowej
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Przedsięwzięcie obejmuje wymianę nawierzchni asfaltowych, remonty i budowę chodników, przebudowę infrastruktury technicznej, wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne, montaż elementów małej architektury, nasadzenia drzew i roślin. Przedsięwzięcie ma na celu poprawę dostępności przestrzennej i poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze rewitalizacji.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum
Szacowana wartość zadania:
8 000 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
<p>Wskaźnik/i produktu:</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji</p> <p>Zmodernizowanie infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji – sposób mierzenia: całkowita długość zmodernizowanych odcinków ulic – 1500 m</p>
Uzasadnienie logiki interwencji
<p>Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny rewitalizacji 2. <p>Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny rewitalizacji 3. <p>Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.</p>

7.2 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Bądlewo

7.2.1 Przedsięwzięcie nr 13

Nazwa zadania
Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Kultury
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne za pomocą wybranych wskaźników rozwoju. Wskazują one na wysoką koncentrację takich problemów jak bezrobocie, czy zależność od pomocy OPS. Świadczy to o konieczności przeciwdziałania wykazanym negatywnym zjawiskom. Animacja lokalna ma na celu wsparcie rodzin w trudnej sytuacji życiowej i nabycie przez ich członków niezbędnych umiejętności, które pozwolą im na polepszenie swojej sytuacji ekonomicznej, czy na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie.
Cel ogólny:
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zamieszkujących podobszar rewitalizacji Bądlewo
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt zakłada przeprowadzenie działań animacyjno-edukacyjnych z zakresu reintegracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie. W ramach projektu przewiduje się następujące działania: - zatrudnienie animatorów społeczności lokalnej, - przeprowadzenie warsztatów aktywizacji społecznej, - organizacja imprez, spotkań, wydarzeń mających na celu integrację lokalnej społeczności Animatorzy będą odpowiedzialni za przygotowanie i realizację warsztatów, a także pozostałych działań animacyjno-edukacyjnych. Miejsce prowadzonych zajęć będzie zależać od programu warsztatów ustalonych przez animatorów.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Bądlewo
Szacowana wartość zadania:
50 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 15 os. Liczba zorganizowanych warsztatów aktywizacji społecznej – 15 warsztatów Liczba organizowanych wydarzeń animacyjno-edukacyjnych – 5 wydarzeń Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 10 os. Liczba osób uczestniczących w organizowanych wydarzeniach – 20 os.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.2.2 Przedsięwzięcie nr 14

Nazwa zadania
Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Na podobszarze rewitalizacji Będlewo obserwuje się relatywnie niski poziom aktywizacji zawodowej mieszkańców. Przyczyn tego stanu rzeczy należy upatrywać w rolniczym charakterze sołectwa i przemianami społeczno-gospodarczymi, które dotknęły ten teren w okresie zmian ustrojowych. Skutkiem realizacji przedsięwzięcia będzie wzrost aktywności mieszkańców oraz poprawa ich statusu społecznego i materialnego.
Cel ogólny:
Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
W ramach projektu uczestnik otrzyma: wsparcie w zakresie określenia ścieżki zawodowej (identyfikacja potrzeb, diagnoza możliwości doskonalenia zawodowego) oraz pośrednictwo pracy przy wyborze zawodu lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery. Przewidziano także szkolenia służące uzupełnieniu lub zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy w kontekście zdiagnozowanych potrzeb, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, 6-m-czne staże, zwrot kosztów dojazdu.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji w Stęszewie
Szacowana wartość zadania:
130 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie - 30 osób Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie - 10 osób Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 25 osób
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.2.3 Przedsięwzięcie nr 15

Nazwa zadania
Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Obecny zasób świetlicy wiejskiej jest niewystarczający. Świetlicę wiejską należałoby doposażyć w krzesła i stoły, nagłośnienie, ekran do projektora multimedialnego, rolety okienne, wieszaki na odzież wierzchnią, kuchnię gazową, kuchenkę mikrofalową, wymienić lodówkę. Ponadto w ramach projektu planowany jest remont chodnika przed świetlicą, który poprawi bezpieczeństwo i dostępność obiektu dla osób starszych i niepełnosprawnych. Świetlica ma służyć mieszkańcom do organizowania czasu wolnego tzn. przede wszystkim do celów kulturalnych, edukacyjnych, rozrywkowych i rekreacyjnych.
Cel ogólny:
Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji Będlewo poprzez doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie.
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Przedsięwzięcie dotyczy doposażenia w odpowiedni sprzęt świetlicy wiejskiej w Będlewie. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się uzupełnienie systemu nagłośnienia, sprzęt AGD, kuchenny, zakup mebli. Sprzęt pozwoli na efektywniejsze korzystanie ze świetlicy wiejskiej i prowadzenie różnorodnych zajęć ukierunkowanych na aktywizację lokalnej społeczności
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Będlewo
Szacowana wartość zadania:
35 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2017-2018
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba wyposażonych obiektów – 1 obiekt Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób korzystających z nowego zasobu – 50 os./rok
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.2.4 Przedsięwzięcie nr 16

Nazwa zadania
Zagospodarowanie terenu w Srocku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt zakłada kompleksowego zagospodarowania terenu położonego w Będlewie (Srocko) na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców. Projekt jest odpowiedzią na brak miejsc do spotkań i rekreacji dla mieszkańców. Wspomniany obszar prezentuje wysoki potencjał rozwoju. Zrewitalizowana atrakcyjna przestrzeń publiczna może stanowić nowe miejsce spotkań i integracji lokalnej społeczności, która wpływa pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji Będlewo. Projekt jest również ściśle powiązany z realizacją projektów nr 1, 2, których zadania mogą zostać przeprowadzone na zrewitalizowanym obszarze.
Cel ogólny:
Wzrost aktywności społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji Będlewo
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt dotyczy kompleksowego zagospodarowania terenu w Srocku, obejmującego realizację następujących zadań: <ul style="list-style-type: none"> – modernizację istniejącego placu zabaw wraz z doposażeniem w nowe urządzenia, – montaż elementów siłowni zewnętrznej, – montaż elementów małej architektury, – nasadzenia drzew i roślin, – remont chodników w obrębie rewitalizowanego terenu.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Będlewo
Szacowana wartość zadania:
80 000,00
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,16 ha Wskaźnik/i rezultatu: Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich – 471 os
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.3 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - Podobszar rewitalizacji Trzebaw

7.3.1 Przedsięwzięcie nr 17

Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt zakłada przeprowadzenie kompleksowej interwencji dla osób bezrobotnych, a także osób korzystających z pomocy społecznej w celu ich aktywizacji zawodowej i społecznej. Zadania zawarte w projekcie są nastawione na podnoszenie umiejętności uczestników, które pozwolą im na wyjście z trudnej sytuacji życiowej, znalezienie lepszej pracy, czy naukę kompetencji społecznych.
Cel ogólny:
Wzrost aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców podobszaru rewitalizacji Trzebaw
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt obejmuje realizację zajęć, warsztatów i szkoleń o charakterze edukacyjnym ukierunkowanych na eliminację zbadanych problemów społecznych. W szczególności będą prowadzone działania dotyczące nauki obsługi komputera, smartfonów, nauki języków obcych, czy nabycia nowych kompetencji społecznych. Poszczególne zajęcia mogą być prowadzone przez ekspertów zewnętrznych.
Lokalizacja:
Podobszar rewitalizacji Trzebaw
Szacowana wartość zadania:
100 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 os. Wskaźnik/i rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 20 os.
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów.

7.3.2 Przedsięwzięcie nr 18

Nazwa zadania
Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew, Dom Kultury w Stęszewie, Muzeum Regionalne w Stęszewie
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Projekt zakłada realizację zajęć budujących tożsamość lokalną mieszkańców obszaru rewitalizacji. W diagnozie wykazano potrzebę aktywizacji lokalnej społeczności i przeprowadzenia działań ukierunkowanych przede wszystkim na włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem. Takie działanie sprzyja integracji społecznej.
Cel ogólny:
Pomoc w zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Projekt przewiduje organizację zajęć i warsztatów ukierunkowanych na promocję lokalnego dziedzictwa kulturalnego. Planuje się realizację spacerów edukacyjnych promujących lokalne dziedzictwo i jego unikatowy charakter. Będą również prezentowane dzieje gminy z perspektywy biografii zasłużonych dla gminy i regionu osób. Główne tematy będą obejmowały poszczególne dziedziny życia i ich kontekst oraz wpływ na teraźniejszość m.in. kulinaria, rękodzieło, sztuka, historia.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji Gminy Stęszew
Szacowana wartość zadania:
90 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów w ramach projektu (rocznie) – 10 szt. Liczba uczestników zajęć i warsztatów w ramach projektu (rocznie) – 400 osób
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

7.3.3 Przedsięwzięcie nr 19

Nazwa zadania
Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Dzieci z rodzin zaniedbanych nie posiadają wystarczającej opieki, należą do grupy ryzyka. W rodzinach tych występują zaniedbania - brak opieki, alkoholizm oraz przemoc. Dzieci w takich rodzinach narażone są na powielanie zachowań rodziców. Sposobem na ograniczenie tych problemów jest działalność i oferta świetlicy środowiskowej. Organizowane w niej zajęcia mają umożliwić dzieciom i młodzieży skorzystanie z opieki wychowawczej i dydaktycznej oraz realizowanych działań profilaktycznych.
Cel ogólny:
Wspieranie rodziny w procesie kształtowania właściwych postaw społecznych u dzieci i młodzieży
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Prowadzenie zajęć profilaktycznych, dydaktycznych, wychowawczych dla dzieci i młodzieży polegających na zagospodarowaniu czasu wolnego w ramach świetlicy środowiskowej.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji Trzebaw
Szacowana wartość zadania:
150 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2019-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba obiektów/placówek poddanych procesowi rewitalizacji – 1 placówka Wskaźniki rezultatu: Podnoszenie umiejętności funkcjonowania w rodzinie i grupie, Poprawa relacji z rówieśnikami, rodzicami (opiekunami), Rozwinięcie indywidualnych pasji i zainteresowań, Ograniczanie kontaktów z grupami i osobami destruktwnymi, Zmniejszenie ilości zachowań problemowych i ryzykownych (wagarów, bójek, kradzieży, eksperymentów z papierosami, alkoholem lub substancjami odurzającymi itp.)
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.3.4 Przedsięwzięcie nr 20

Nazwa zadania
Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
W miejscowości brakuje miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego, organizowania wydarzeń sportowych oraz kulturalnych. Budowa boiska przyczyni się do rozwoju sportowego dzieci, młodzieży i dorosłych, a także wzrostu aktywności społeczności lokalnej.
Cel ogólny:
Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców obszaru rewitalizacji Trzebaw
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Planowane przedsięwzięcie polega na utworzeniu przestrzeni do aktywności fizycznej i rekreacji, a także realizacji różnego rodzaju wydarzeń społecznych i kulturalnych. W ramach projektu powstanie boisko sportowe oraz zostanie zagospodarowane przestrzeń wokół niego.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji Trzebaw
Szacowana wartość zadania:
220 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba zmodernizowanych przestrzeni publicznych – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej – 100 os./rok
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.3.5 Przedsięwzięcie nr 21

Nazwa zadania
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Brak chodnika na ulicy Mosińskiej stwarza duże zagrożenie dla użytkowników tej ulicy. Ponadto przestrzeń publiczna w tym miejscu wymaga nowego zagospodarowania, które podniesie walory użytkowe i funkcjonalne tego miejsca. Chodnik znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie przestrzeni z funkcją sportowo-rekreacyjną co dodatkowo wzmacnia liczbę osób korzystającą z tego terenu. Skutkiem realizacji inwestycji będzie kompleksowe przeobrażenie podobszaru rewitalizacji, nadanie mu nowoczesnego i bezpiecznego charakteru. Budowa chodnika w newralgicznej dla miejscowości lokalizacji poprawi również bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców.
Cel ogólny:
Poprawa walorów użytkowych i estetycznych miejscowości Trzebaw
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw, budowa chodnika – 120 m (wykonanie podbudowy, ułożenie krawężników, ułożenie kostki betonowej).
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji Trzebaw
Szacowana wartość zadania:
60 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2018-2023
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Długość wybudowanego chodnika – 120 m Wskaźniki rezultatu: Liczba korzystających z nowopowstałej infrastruktury (rocznie/liczba unikalnych użytkowników z podobszaru rewitalizacji) – 600 osób
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów; - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.3.6 Przedsięwzięcie nr 22

Nazwa zadania
Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw
Nazwa Wnioskodawcy/podmiot realizujący:
Gmina Stęszew
Krótki opis problemu i pozytywne skutki, jakie mogłaby przynieść realizacja projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
Istniejący plac zabaw jest stosunkowo nowy, jednak jego wyposażenie jest niewystarczające dla potrzeb lokalnej społeczności. Składa się z kilku elementów, które uniemożliwiają korzystanie z niego większej grupy dzieci. Istnieje duże zapotrzebowanie na doposażenie placu zabaw w nowe urządzenia, co sprawi, że więcej dzieci będzie mogło z niego korzystać.
Cel ogólny:
Doposażenie istniejącego placu zabaw
Zakres rzeczowy realizowanego zadania:
Stworzenie bardziej funkcjonalnego i dającego więcej możliwości do aktywnej zabawy na świeżym powietrzu placu zabaw dla dzieci poprzez zakup i montaż nowych urządzeń.
Lokalizacja:
Obszar rewitalizacji Trzebaw
Szacowana wartość zadania:
60 000,00 zł
Okres realizacji projektu:
2020-2020
Prognozowane rezultaty do osiągnięcia wraz ze sposobem ich oceny:
Wskaźnik/i produktu: Liczba obiektów poddanych procesowi rewitalizacji – 1 obiekt Wskaźniki rezultatu: Wzrost liczby dzieci korzystających z placu zabaw – o 20 os./rok
Uzasadnienie logiki interwencji
Przedmiotowy projekt wpisuje się w następujące cele rewitalizacji: - Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji.

7.4 Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poza szczegółowo opisanymi powyżej podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, na obszarze rewitalizacji, planowana jest także realizacja innych projektów, które będą wpisywać się w cele i kierunki działań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023, a tym samym służyć eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk i procesów w różnych sferach (w tym przede wszystkim w sferze społecznej). Działania te mogą być podjęte zarówno przez instytucje publiczne jak i organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Powinny one uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji. W związku z powyższym na obszarze mogą być wdrażane także projekty uzupełniające oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ukierunkowane w szczególności na:

- przeciwdziałanie ubóstwu oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej,
- przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców,
- przeciwdziałanie przestępczości oraz poprawę poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- integrację i aktywizację mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,
- rozwój istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,
- poprawę poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych,
- tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych,
- poprawę stanu zagospodarowania i jakości przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społeczności lokalnej,
- poprawę stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych, poprawę efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych.

7.3 Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych oraz ich komplementarność

W niniejszym rozdziale przedstawiono mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych. Opisano mechanizmy zapewniania komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami podmiotów i funduszy na obszarze rewitalizacji. Przedstawiono również syntetyczny opis działań zapewniających włączenie mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji. W ramach rozdziału omówiono 5 rodzajów komplementarności, które są kluczowe w kontekście budowania trwałej i skutecznej rewitalizacji w gminie Stęszew.

7.3.1 Komplementarność problemowa

Zgodnie z Wytycznymi komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie i będą oddziaływały na obszar rewitalizacji, we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, technicznym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcyjnym).

Komplementarność problemowa została zachowana poprzez:

- opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi gminy,
- wizję stanu obszaru po zrealizowaniu LPR,
- cele rewitalizacji w układzie hierarchicznym wraz z kierunkami działań,
- planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności, zarówno pomiędzy rodzajami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, podmiotami je realizującymi oraz źródłami ich finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne na poziomie ogólnym (uzupełniają się rodzajami). Przyjęto zasadę, iż komplementarność problemowa występuje wtedy, gdy przedsięwzięcia dopełniają się w zakresie przeciwdziałania, co najmniej jednemu problemowi społecznemu i, co najmniej jednemu innemu, niż społeczny. Komplementarność problemowa została zapewniona w trakcie prac nad poszczególnymi projektami, które tworzą spójną interwencję rewitalizacyjną odzwierciedlającą problemy wskazane w części diagnostycznej.

Komplementarność problemowa została zastosowana na poziomie całego obszaru rewitalizacji oraz poszczególnych podobszarów wchodzących w jego skład. Kompleksowe wskazanie przenikania się poszczególnych projektów planowanych do realizacji zaprezentowano w rozdziale 7.3.5 Podsumowanie komplementarności. Poniżej scharakteryzowano najważniejsze komplementarności dla każdego z podobszarów z punktu widzenia realizacji celów rewitalizacji.

Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie pozwoli na ograniczenie problemów społecznych dotyczących dzieci i młodzież z obszaru wsparcia. Projekt jest bezpośrednio powiązany z działaniami miękkimi identyfikowanymi przede wszystkim w ramach przedsięwzięcia nr 3 Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia oraz przedsięwzięcie nr 4 Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu.

W kontekście podobszaru rewitalizacji Bądlewo kluczowe jest dopełnianie się przedsięwzięcia nr 15 Doposażenie świetlicy wiejskiej w Bądlewie oraz przedsięwzięcie nr 13 Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu. Pierwsze z nich ma charakter inwestycyjny a drugie będzie korzystało z produktów projektu podczas w ramach działań miękkich.

Podobszar rewitalizacji Trzebaw w zakresie komplementarności ogniskuje się wokół projektu Utworzenia świetlicy środowiskowej w Trzebawiu oraz projektu Utworzenia przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną. Wskazane działania mają charakter inwestycyjny, niezbędny z punktu widzenia realizacji działań społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach zaplanowanej interwencji została dochowana komplementarność problemowa.

7.3.2 Komplementarność przestrzenna

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 komplementarność przestrzenna skupia się przede wszystkim na selekcji projektów, które są skoncentrowane na zdelimitowanych podobszarach rewitalizacji i wprost wpływają na poprawę sytuacji społecznej. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie podobszarów rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na podobszarach rewitalizacji i są z nimi ściśle powiązane, jednocześnie stanowiąc odpowiedź na podstawowe problemy jakie zdefiniowano na tych terenach. Dzięki realizacji projektów pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli głównie mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy, oraz osoby ją odwiedzające. Przyjęta formuła stanowić będzie narzędzie zapobiegania przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary gminy. Dzięki realizacji zakładanych przedsięwzięć, pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze objętym LPR , ponieważ wiele z nich dotyczy miejsc lub obiektów użyteczności publicznej. Realizacja zaplanowanych działań będzie zapobiegać przenoszeniu się problemów (m.in. społecznych, gospodarczych, technicznych) na pozostałe obszary gminy Stęszew. Wszystkie przedsięwzięcia wskazane w LPR będą realizowane w takim zakresie, aby wzajemnie się dopełniały. Zaplanowana interwencja nie ma wyłącznie punktowego charakteru.

Wszystkie zaplanowane do realizacji projekty są zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, nie zaplanowano projektów znajdujących się poza obszarem wsparcia, dzięki czemu interwencja rewitalizacyjna skupia się bezpośrednio na oddziaływaniu na teren, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy (wyznaczone podobszary rewitalizacji). Pośrednio zaplanowane przedsięwzięcia/projekty będą wpływać korzystnie na sytuację w całej gminie głównie poprzez zahamowanie przenikania problemów na pozostałe części gminy.

Jednocześnie w zakresie komplementarności przestrzennej – poszczególne przedsięwzięcia (i projekty) rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniają i zachodzi między nimi efekt synergii. Efekty procesu rewitalizacji (jej produkty i rezultaty) będą dostępne dla mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji w szczególności nowopowstałe lub zmodernizowane obiekty (świetlice, infrastruktura

sportowo-rekreacyjna) oraz działania miękkie dedykowane mieszkańcom obszarów problemowych zdefiniowanych jako obszar rewitalizacji.

7.3.3 Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach LPR będą finansowane z różnych źródeł: środków publicznych oraz prywatnych, w tym w szczególności z:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Funduszu Spójności,
- budżetu gminy Stęszew,
- środków krajowych,
- środków prywatnych: wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, osób fizycznych, organizacji pozarządowych itd.

Komplementarność finansowa polegać będzie głównie na łączeniu prywatnych i publicznych źródeł finansowania, aby pobudzić miejscowe zdolności inwestycyjne. W dłuższej perspektywie wartość udziału środków prywatnych przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna wzrastać. Może to być spowodowane wzrostem zaufania i sukcesem realizowanych działań. Jednocześnie zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, programów krajowych oraz środków budżetu miasta. Taki montaż finansowy uwzględnia różne metody pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć. Za szczególnie ważne uznać należy zaangażowanie środków prywatnych (organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych, środków w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego). Pozwolą one na zwiększenie efektywności angażowanych środków publicznych, przekładając się na stopień osiągnięcia celów LPR.

W ramach komplementarności źródeł finansowania została zachowana zasada komplementarności środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w odniesieniu do środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dodatkowo projekty przewidziane do realizacji w ramach dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 będą korzystały z różnych form wsparcia zewnętrznego, również w ramach Krajowych Programów Operacyjnych, polityki spójności Unii Europejskiej, a także grantów i dotacji. Zaplanowany montaż finansowy i zakres potencjalnych źródeł finansowania zapewnia odpowiedni poziom dywersyfikacji finansowo-ekonomicznej.

7.3.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest zaprojektowanie takiego systemu zarządzania LPR, który pozwoli na współdziałanie na jego rzecz

różnych instytucji. System wdrażania LPR został szczegółowo opisany w rozdziale System realizacji (wdrażania) LPR.

Rolę operatora rewitalizacji pełnić będzie Urząd Miejski Gminy Stęszew, z kluczową rolą Zespołu ds. rewitalizacji. Takie rozwiązanie zapewni skuteczne zarządzanie LPR oraz umożliwi kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji różnych polityk publicznych. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą. Jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań, realizacja poszczególnych zadań może zostać zlecona odpowiednim jednostkom i podmiotom (posiadającym kompetencje, uprawnienia itp.).

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna ma na celu zapewnienie integracji i współpracy w ramach działań poszczególnych podmiotów (interesariuszy), zaangażowanych w proces rewitalizacji. Kluczowe znaczenie będzie miała kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji, jednostkami organizacyjnymi i pozostałymi interesariuszami procesu. Na poziomie proceduralnym komplementarność zostanie zachowana poprzez mechanizmy wpisane w regulamin prac Zespołu ds. rewitalizacji.

7.3.5 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa LPR oznacza ciągłość działań wpisujących się w proces rewitalizacji, a zapewnia ją realizacja działań przez wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 stanowi wyraz kontynuacji polityki rozwojowej prowadzonej w gminie, zachowując ciągłość programową. Szczegółowy dobór projektów jest efektem krytycznej oceny oraz sformułowania wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów zaangażowanych społecznie. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych znajdują kontynuację w planowanych zadaniach w ramach niniejszego dokumentu.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne w stosunku do przedsięwzięć zrealizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej. Ciągłość zachodząca w stosunku do zrealizowanych i planowanych działań wpisujących się w definicję rewitalizacji jest stosunkowo szeroka. Komplementarność międzyokresowa jest widoczna przede wszystkim w zakresie projektów wpisujących się w sferę techniczną oraz przestrzenno-funkcjonalną ze względu na odmienne wytyczne w zakresie rewitalizacji w perspektywie 2007-2013. Komplementarność i zarazem kontynuację działań w sferze społecznej jest natomiast widoczna w działaniach realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie, które były ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych na obszarach szczególnie narażonych na ich występowanie.

Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwalają na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w aktualnej perspektywie finansowej. W poniższej tabeli przedstawione najważniejsze spośród zrealizowanych przedsięwzięć w minionych latach w Gminie Stęszew.

Tabela 68 Komplementarność międzyokresowa

Lp.	Tytuł	Rok realizacji	Wartość przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania
1.	Wykonanie boiska sportowego wraz z wykonaniem zagospodarowania terenu w Mirosławkach	2011	53 300,88	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Małe Projekty
2.	Wykonanie skateparku w Stęszewie	2010	47328,68	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Małe Projekty
3.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego z nawierzchnią syntetyczną w miejscowości Jezioraki	2012	263 488,72	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi
4.	Zagospodarowanie rekreacyjne terenu w miejscowości Słupia nad jeziorem Strykowskim.	2013	70 405,43	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi
5.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego z nawierzchnią syntetyczną w miejscowości Wronczyn	2014	495 011,26	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi
6.	Zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne terenu na terenie gminy Stęszew (Będlewo, Skrzynki, Tomiczki, Modrze, Jezioraki)	2014	118 184,95	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi
7.	Budowa ścieżki rowerowej Strykowo-Zamysławo	2014	354 573,41	Oś. 4 LEADER Działanie Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi
8.	„Remont budynków świetlic wiejskich w miejscowości Mirosławki i Tomiczki wraz z zagospodarowaniem terenu”	2011-2012	578 667,54	Oś 3. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Odnowa i rozwój wsi
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Wronczyn, Zaparcin i dla części miejscowości Witobiel, Zamysławo oraz zakup sprzętu asenizacyjnego	2010-2011	3 747 999,51	Oś 3. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Źródło: opracowanie własne

7.3.5 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie LPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując na rodzaj komplementarności je wiążącej.

Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi

Cel strategiczny rewitalizacji 1. Integracja społeczna i podniesienie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji					
Kierunek działania	Kierunek działania 1.1 Wsparcie działań na rzecz ograniczenia problemu bezrobocia i bierności na rynku pracy	Kierunek działania 1.2 Rozwijanie kompetencji i umiejętności uczniów pochodzących z środowisk problemowych	Kierunek działania 1.3 Integracja międzypokoleniowa, w szczególności poprzez stworzenie warunków do aktywizacji różnych pokoleń m.in. poprzez wymianę doświadczeń	Kierunek działania 1.4 Ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, profilaktyka oraz aktywizacja społeczna	Kierunek działania 1.5 Wzmocnienie świadomości poczucia tożsamości lokalnej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji
1. Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie					
2. Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji					
3. Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia					
4. Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu					
5. Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie					
6. Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie					
7. Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie					
8. Ożywienie społeczno-gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską					
9. Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie					

10.Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno- gospodarczego					
11.Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie					
12.Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie					
13.Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu					
14.Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew					
15.Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie					
16.Zagospodarowanie terenu w Sroczku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności					
17.Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem					
18.Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego					
19.Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu					
20.Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną					
21.Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw					
22.Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw					

Cel strategiczny rewitalizacji 2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, pobudzenie lokalnego kapitału ludzkiego i wykorzystanie istniejących potencjałów			
Kierunek działania	Kierunek działania 2.1 Rozwój ekonomii społecznej	Kierunek działania 2.2 Wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji	Kierunek działania 2.3 Efektywne wykorzystanie istniejących zasobów na rzecz ożywienia gospodarczego
1. Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie			
2. Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji			
3. Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia			
4. Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu			
5. Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie			
6. Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie			
7. Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie			
8. Ożywienie społeczno-gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską			
9. Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie			

10.Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego			
11.Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie			
12.Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie			
13.Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu			
14.Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew			
15.Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie			
16.Zagospodarowanie terenu w Sroczku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności			
17.Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem			
18.Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego			
19.Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu			
20.Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną			
21.Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw			
22.Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw			

Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa infrastruktury, zagospodarowania i estetyki przestrzeni obszaru rewitalizacji					
Kierunek działania	Kierunek działania 3.1 Rozwój infrastruktury społecznej	Kierunek działania 3.2 Integracja przestrzenna i funkcjonalna	Kierunek działania 3.3 Poprawa jakości przestrzeni publicznej	Kierunek działania 3.4 Poprawa efektywności energetycznej obiektów	Kierunek działania 3.5 Modernizacja infrastruktury technicznej oraz sportowej
1. Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie					
2. Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji					
3. Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia					
4. Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu					
5. Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie					
6. Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie					
7. Utworzenie świetlicy środowiskowej w Stęszewie					
8. Ożywienie społeczno-gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską					
9. Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie					

10.Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego					
11.Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie					
12.Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie					
13.Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu					
14.Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew					
15.Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie					
16.Zagospodarowanie terenu w Sroczku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności					
17.Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem					
18.Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego					
19.Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu					
20.Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną					
21.Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw					

22.Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw					
--	--	--	--	--	--

8. Ramy finansowe

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017 - 2023, obejmują zadania o charakterze głównym, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych gminy oraz stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć. W tym kontekście przedmiotowy plan finansowy ma charakter indykatywny i obejmuje wszystkie zidentyfikowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach LPR zamyka się kwotą 14 003 000,00 zł. Szczegółowe rozbieżności z uwzględnieniem podziału na poszczególne przedsięwzięcia znajduje się w poniższej tabeli. Poza ramowym okresem realizacji, szacunkowymi kosztami obejmuje ona również potencjalne źródła finansowania.

Tabela 69 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]	Środki publiczne		Środki prywatne
					Środki krajowe [zł]	Środki z funduszy UE [zł]	
Przedsięwzięcia podstawowe							
Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum							
1.	Ekonomia społeczna efektywnym narzędziem rozwiązywania problemów społecznych w Stęszewie	2018-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-
2.	Rozwój i wspieranie potencjału gospodarczego mieszkańców obszaru rewitalizacji	2019-2020	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-
3.	Uczeń – Mistrz. Wsparcie indywidualnego podejścia ucznia	2019-2022	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty,	200 000,00	30 000,00	170 000,00	-
4.	Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu	2019-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	200 000,00	30 000,00	170 000,00	-
5.	Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Stęszewie	2020-2021	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	250 000,00	37 500,00	212 500,00	-
6.	Zagospodarowanie „Zielonego Zakątka” w Stęszewie	2018-2020	wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	10 000,00	10 000,00		-
7.	Utworzenie świetlicy środowiskowej w	2018-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu	150 000,00	22 500,00	127 500,00	-

	Stęszewie		realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów				
8.	Ożywienie społeczno- gospodarcze terenów nad rzeką Samicą Stęszewską	2020-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	880 000,00	132 000,00	748 000,00	-
9.	Utworzenie ścieżki kulturalno-historycznej w Stęszewie	2020-2023	PROW, WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	2 000 000,00	300 000,00	1 700 000,00	-
10.	Zagospodarowanie skweru przy placu Kościuszki w Stęszewie na rzecz ożywienia społeczno- gospodarczego	2020-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	80 000,00	12 000,00	68 000,00	-
11.	Modernizacja boiska sportowego w Stęszewie	2019-2021	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, środki krajowe, kredyt, granty	80 000,00	12 000,00	68 000,00	-
12.	Przebudowa dróg i ulic gminnych w Stęszewie	2020-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty	8 000 000,00	1 200 000,00	6 800 000,00	-
Podobszar rewitalizacji Będlewo							
13.	Animacja lokalna przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu	2019-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	200 000,00	30 000,00	170 000,00	-
14.	Aktywny w każdym wieku w gminie Stęszew	2018-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	130 000,00	19 500,00	110 500,00	-
15.	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Będlewie	2017-2018	PROW, wkład własny podmiotu realizującego,	35 000,00	5 250,00	29 750,00	-

			kredyt, granty				
16.	Zagospodarowanie terenu w Srocku na rzecz aktywizacji lokalnej społeczności	2018-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty	80 000,00	12 000,00	68 000,00	-
Podobszar rewitalizacji Trzebaw							
17.	Aktywizacja społeczna osób biernych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem	2019-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, KPO	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-
18.	Upowszechnianie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego	2019-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	90 000,00	13 500,00	76 500,00	-
19.	Utworzenie świetlicy środowiskowej w Trzebawiu	2019-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego, KPO	150 000,00	22 500,00	127 500,00	-
20.	Utworzenie przestrzeni publicznej z przeznaczeniem na funkcję sportowo-rekreacyjną	2018-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	220 000,00	33 000,00	187 000,00	-
21.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Trzebaw	2018-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	60 000,00	9 000,00	51 000,00	-
22.	Doposażenie placu zabaw dla dzieci w miejscowości Trzebaw	2020-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego, kredyt, granty, środki pochodzące od sponsorów	60 000,00	9 000,00	51 000,00	-
SUMA				14 003 000,00	2 100 450,00	11 902 550,00	-
Przedsięwzięcia uzupełniające							
23.	Przeciwdziałanie ubóstwu oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej	2018-2021	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	150 000,00	22 500,00	127 500,00	-
24.	Przeciwdziałanie	2018-2021	WRPO 2014 – 2020, wkład	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-

	bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców		własny podmiotu realizującego				
25.	Przeciwdziałanie przestępczości oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	2019-2022	wkład własny podmiotu realizującego	80 000,00	-	68 000,00	12 000,00
26.	Integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym	2018-2021	wkład własny podmiotu realizującego	80 000,00	-	68 000,00	12 000,00
27.	Rozwój istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej	2019-2022	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	200 000,00	30 000,00	170 000,00	-
28.	Poprawa poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych	2020-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	150 000,00	22 500,00	127 500,00	-
29.	Tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej	2019-2021	PROW, wkład własny podmiotu realizującego	80 000,00	-	68 000,00	12 000,00
30.	Tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych	2020-2023	PROW, wkład własny podmiotu realizującego	80 000,00	12 000,00	68 000,00	-
31.	Poprawa stanu zagospodarowania i jakości przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społeczności lokalnej	2020-2023	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-

32.	Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych, poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych	2019-2021	WRPO 2014 – 2020, wkład własny podmiotu realizującego	100 000,00	15 000,00	85 000,00	-
SUMA				1 120 000,00	132 000,00	952 000,00	36 000,00
ŁĄCZNIE				15 123 000,00	2 232 450,00	12 854 550,00	36 000,00

Źródło: opracowanie własne

9. Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna została zapewniona na każdym etapie prac nad „Lokalnym Programem Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023”. Zasady angażowania wszystkich grup interesariuszy w prace nad dokumentem wraz ze wskazaniem wykorzystanych form partycypacji, terminów oraz zakresu podejmowanych czynności zostały opisane w podrozdziale 9.1. Natomiast w podrozdziale 9.2 wskazano, w jaki sposób interesariusze będą uczestniczyli w procesie wdrażania, monitorowania i ewaluacji LPR.

9.1 Partycypacja w procesie tworzenia LPR

W związku z pracami nad Lokalnym Programem Rewitalizacji w ramach partycypacji społecznej Urząd Miejski Gminy Stęszew organizował konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu. Oznacza to, że dokument na każdym etapie jego tworzenia został przedyskutowany i skonsultowany z poszczególnymi stronami biorącymi udział w procesie odnowy. Do głównych grup uczestniczących w procesie tworzenia dokumentu należą:

- Mieszkańcy Gminy Stęszew,
- Władze samorządowe i urzędnicy Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew,
- Pracownicy gminnych jednostek organizacyjnych,
- Przedstawiciele organizacji społecznych,
- Przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców.

W ramach tworzenia „Lokalnym Programem Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023” wykorzystano następujące mechanizmy partycypacyjne:

1. Delimitacja obszaru rewitalizacji została poddana konsultacjom społecznym za pomocą ankiety. Kwestionariusz ankietowy dostępny był w formie elektronicznej (ankieta w wersji on-line dostępna była pod adresami www.deltapartner.pl/ankiety/steszew oraz www.steszew.pl) oraz w formie tradycyjnej (ankieta dostępna była w Urzędzie Miejskim Gminy Stęszew oraz podczas spotkań konsultacyjnych). Mieszkańcy wypełniali ankietę w dniach od 8 sierpnia do 18 sierpnia 2017 roku. W badaniu wzięło udział łącznie 77 respondentów.
2. Przeprowadzono cykl spotkań obejmujących konsultację granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz wypracowywanie projektów, przedsięwzięć rewitalizacyjnych w dwóch etapach.
  - a. Pierwszym etapem prac związanych z opracowaniem programu były warsztaty rewitalizacyjne, które odbyły się w dniach 7-8 grudnia 2016 r. w Urzędzie Miejskim. W tych dniach doszło do trzech spotkań z różnymi grupami interesariuszy (mieszkańcy,

przedstawiciele władz, stowarzyszeń, lokalni przedsiębiorcy, i inni), na których przybliżono tematykę rewitalizacji i wyznaczono potencjalne obszary, dla których mogą być prowadzone działania rewitalizacyjne. Uczestnicy warsztatów przedstawili również swoje pomysły i propozycje przedsięwzięć, które pomogą w rozwoju gminy. Jak również omówiono potencjalne podobszary rewitalizacji.

- b. Drugi etap to projektowe spotkania konsultacyjne. Spotkania odbyły się w Urzędzie Miejskim Gminy Stęszew dnia 3 kwietnia 2017 r. o godz. 17:00 (na Sali sesyjnej) oraz w Jeziorkach 4 kwietnia 2017 r. o godz. 16:00 (w świetlicy wiejskiej). Biorąc pod uwagę ogólnogminny charakter całego opracowania zdecydowano się na przeprowadzenie spotkania również poza obszarem zdefiniowanym jako obszar rewitalizacji.
3. Wizja lokalna (spacer studyjny) – badanie jakościowe, polegające na wizytacji obszaru zdegradowanego. Metoda ta miała na celu zdiagnozowanie występujących w terenie problemów przede wszystkim zaś w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W spacerze uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz eksperci zaangażowani do opracowania dokumentu.
4. W dniach od 21 sierpnia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. mieszkańcy oraz wszystkie uprawnione podmioty bazując na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, zostały zaproszone do złożenia propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Propozycje mogły być zgłaszane na formularzu w wersji papierowej lub elektronicznie za pośrednictwem strony internetowej www.deltapartner.pl/ankiety/projekty-steszew oraz portalu gminnego www.steszew.pl. Natomiast ogłoszenie o naborze projektów zostało umieszczone m.in. na stronie internetowej Gminy Stęszew. W ramach naboru spłynęły trzy projekty o charakterze społecznym, które zostały po weryfikacji włączone w zakres interwencji rewitalizacyjnej.
5. Konsultacje społeczne projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023”:
  - a. w dniach od 20 marca do 18 kwietnia 2017 r. odbyły się konsultacje projektu dokumentu. Opracowanie było dostępne w wersji elektronicznej na stronie gminy wraz z możliwością zgłaszania uwag za pośrednictwem formularza uwag. Poszczególne grupy interesariuszy mogły zgłaszać zastrzeżenia i postulować korektę finalnej wersji dokumentu,
  - b. ze względu na konieczność dokonania korekty opracowania ponowiono konsultacje i trwały one w okresie od 13 października 2017r. – 20 października 2017r. W ramach konsultacji nie wpłynęły uwagi o charakterze merytorycznym. Dokonano jedynie korekty stylistycznej, językowej oraz redakcyjnej całości tekstu.

Biorąc pod uwagę powyższe przedmiotowy: „Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023” został wypracowany i skutecznie skonsultowany z interesariuszami rewitalizacji.

Tym samym stanowi rzeczywistą deklarację samorządu gminy Stęszew rozumianego jako wspólnotę wszystkich mieszkańców.

9.2 Partycypacja w procesie wdrażania LPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem na etapie wdrażania i monitorowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023” jest dotarcie do jak najszerzej grupy beneficjentów i interesariuszy (analogicznie jak na etapie tworzenia opracowania).

Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LPR odbywać się będzie:

1. Pośrednio – poprzez informowanie przy wykorzystaniu strony internetowej Urzędu Miejskiego, w publikacjach i broszurach promocyjnych i informacyjnych;
2. Bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

Interesariuszami, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy Stęszew, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne itp.), lokalni przedsiębiorcy, i organizacje pozarządowe.

W ramach rozpowszechniania informacji o Lokalnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023 na stronie internetowej Urzędu Miejskiego;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach LPR;
- współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania LPR.

Wykorzystanie i wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z powyższym całość zaplanowanego procesu partycypacji na etapie wdrażania i monitorowania LPR będzie miała charakter inkluzyjny realizowany zgodnie z zasadami kontroli obywatelskiej oraz współuczestniczenia, powyższy katalog działań nie ma charakteru zamkniętego.

Dodatkowo w zależności od potrzeb będą mogły być wykorzystywane następujące techniki: debaty, warsztaty, spacerory badawcze oraz rozbudowane badanie o charakterze jakościowym.

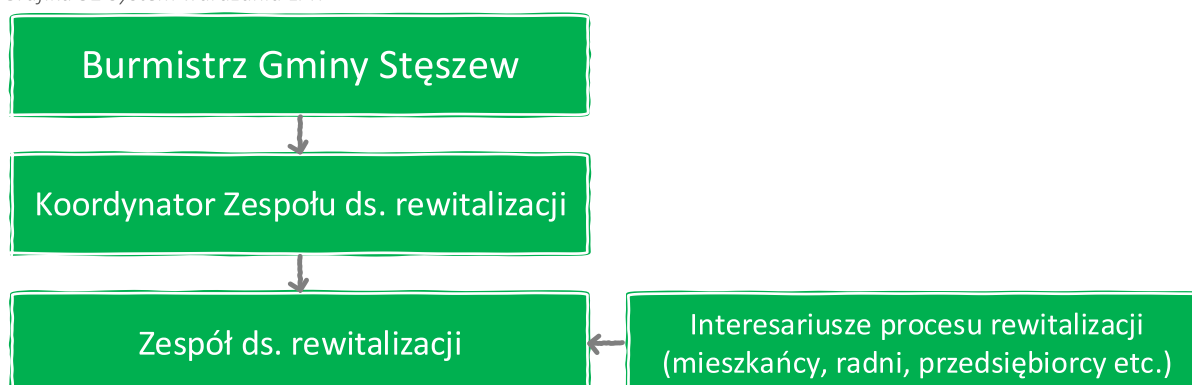
11. System realizacji (wdrażania) LPR

System wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023” zakłada udział wszystkich uczestników procesu rewitalizacji. Dlatego też, został on oparty o zasadę współpracy i dialogu wszystkich interesariuszy, w szczególności:

- a) mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- b) prywatnych właścicieli nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji,
- c) prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji,
- d) organizacji pozarządowych,
- e) samorządu,
- f) innych podmiotów publicznych i niepublicznych chcących angażować się w proces rewitalizacji.

System wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023” został przedstawiony na poniższym schemacie.

Grafika 52 System wdrażania LPR

Źródło: opracowanie własne

Bezpośredni nadzór nad realizacją „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta i gminy Stęszew na lata 2017-2023” będzie pełnił Burmistrz Gminy Stęszew. Koordynatorem wdrażania LPR będzie Kierownik Referatu Planowania, Zagospodarowania Przestrzennego i Gospodarki Gruntami który będzie kierował pracą powołanego Zespołu ds. rewitalizacji.

Odpowiedzialny za wdrażanie i koordynację LPR będzie Zespół ds. rewitalizacji, który zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza Gminy. W jego skład wejdą przedstawiciele następujących grup (opcjonalnie, w formie otwartego naboru): radni, sołtysi, pracownicy Urzędu Miejskiego, pracownicy jednostek organizacyjnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciele przedsiębiorców,

przedstawiciele innych podmiotów oraz mieszkańcy. Dodatkowo, w pracach Zespołu będą mogli wziąć udział przedstawiciele różnych środowisk, specjaliści i wszyscy zainteresowani procesem rewitalizacji. Szczegółowe regulacje w tym zakresie określać będzie regulamin Zespołu ds. rewitalizacji. Członkowie

Zespołu będą pełnił funkcję społecznie. Zespół ds. rewitalizacji będzie odpowiedzialny m.in. za: monitorowanie realizacji oraz ocenę skuteczności LPR, opiniowanie sprawozdań/raportów okresowych oraz sprawozdania/raportu końcowego z realizacji LPR, opiniowanie wniosków dotyczących zmian i aktualizacji LPR.

Z ramienia Zespołu ds. rewitalizacji za wdrażanie LPR odpowiedzialny będzie Referat Planowania, Zagospodarowania Przestrzennego i Gospodarki Gruntami. Referat będzie odpowiadał za techniczną organizację prac Zespołu ze szczególnym uwzględnieniem:

- przygotowanie sprawozdań/raportów z realizacji LPR,
- opiniowanie i rekomendowanie Zespołowi ds. rewitalizacji propozycji zgłoszonych projektów celem wpisania ich do LPR,
- przygotowanie aktualizacji LPR,
- monitorowanie realizacji działań rewitalizacyjnych objętych LPR,
- upowszechnianie działań w zakresie realizacji procesu rewitalizacji w gminie,
- zapewnienie partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji oraz wdrażaniu LPR,
- upowszechnianie działań w zakresie realizacji procesu rewitalizacji w gminie.

Opisane powyżej działania mają na celu zapewnienie komplementarności pomiędzy wszystkimi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Poniżej znajduje się harmonogram wdrażania LPR.

Tabela 70 Ramowy harmonogram wdrażania LPR

2016-2017 Etap początkowy
Diagnoza i wyznaczenie obszaru rewitalizacji
Opracowanie i przyjęcie LPR (uchwalenie przez Radę Gminy Stęszew)
Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji (wraz z jego koordynatorem)
2018-2021 Etap funkcjonowania
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Ewaluacja śródkresowa (w latach 2019 i 2021)
Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w LPR i skutków realizacji LPR
Promowanie LPR
Aktualizacja LPR (w miarę potrzeb)
2022-2023 Etap końcowy
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w LPR i skutków realizacji LPR
Promowanie LPR
Aktualizacja LPR (w miarę potrzeb)
Ewaluacja końcowa LPR i wnioski
Opracowanie LPR/GPR na kolejne lata

Źródło: opracowanie własne

12. System monitoringu, sposób modyfikacji LPR oraz ocena skuteczności działań

12.1. System monitoringu

Opracowanie dobrze funkcjonującego monitoringu i ewaluacji działań umożliwia dobre zarządzanie projektem oraz polityką gminną. Podstawowym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Stały monitoring pozwoli także na korygowanie działań, a co za tym idzie podniesienie efektywności polityk publicznych.

System monitorowania realizacji jest procesem ciągłym, mającym na celu ukazanie i analizowanie stanu zaawansowania wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023. Będzie on realizowany w formie monitoringu przeprowadzanego w całym okresie wdrażania programu, a dotyczyć będzie wszystkich zaangażowanych podmiotów prywatnych i publicznych. Przyjęte rozwiązanie pozwoli na realizację zadań związanych z monitoringiem w sposób zgodny z regulacjami prawnymi, jednocześnie nie powodując znaczącego obciążenia kosztami prowadzenia tych prac. Sporządzane sprawozdania i raporty, zawierające m.in. informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego, postępu rzeczowego i finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz stopnia realizacji celów określonych w LPR będą przekazywane w cyklach dwuletnich. Ponadto, system monitorowania ma zapewnić możliwość korzystania z efektów monitorowania, transparentność danych oraz pełną dostępność do wyników monitorowania w odniesieniu do wszystkich płaszczyzn monitorowania, ale także różnego rodzaju analiz.

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 są wskaźniki monitorowania. Dostarczają one informacji dotyczących stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji oraz skutków realizacji programu rewitalizacji poprzez cykliczną analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji, a także efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie.

Monitoring i ewaluacja LPR odbywać się będą na następujących płaszczyznach:

1. Monitorowanie podstawowych parametrów dokumentu, tj.:

- liczba ludności obszaru rewitalizacji,
- udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w łącznej liczbie mieszkańców,
- powierzchnia obszaru rewitalizacji,
- udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy.

Tabela 71 Monitorowanie podstawowych parametrów dokumentu

Parametr	Wartość bazowa	Źródło danych
Liczba ludności obszaru rewitalizacji	2 145 osób	Urząd Gminy Stęszew
Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w łącznej liczbie mieszkańców	14,44 %	Urząd Gminy Stęszew
Powierzchnia obszaru rewitalizacji,	399,86 ha	Urząd Gminy Stęszew
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy	2,27 %	Urząd Gminy Stęszew

Źródło: opracowanie własne

Parametry te będą monitorowane w cyklu dwuletnim.

2. Monitorowanie dokumentu na płaszczyźnie operacyjnej

System monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 na płaszczyźnie operacyjnej dotyczy monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Aktualizowana będzie na bieżąco lista przyjętych przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji”, „zrealizowane”. Dodatkowo, monitorowany będzie postęp rzeczowy, poniesione koszty, montaż finansowy i rezultaty realizowanych przedsięwzięć.

Monitoring na płaszczyźnie operacyjnej będzie odbywał się w cyklach dwuletnich. Każdy z koordynatorów przedsięwzięcia rewitalizacyjnego będzie zobowiązany dostarczyć do Urzędu Gminy wypełnioną kartę monitorującą. Poniżej znajduje się schemat przedstawiający podział kompetencji w zakresie monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 na płaszczyźnie operacyjnej.

Tabela 72 Podział kompetencji w zakresie monitorowania LPR

Stanowisko	Zadania
Burmistrz Gminy Stęszew	Zatwierdzenie sprawozdania/raportu dot. monitoringu LPR
Zespół ds. rewitalizacji	Weryfikacja sprawozdania/raportu oraz przekazanie wraz z rekomendacjami Burmistrzowi Gminy Stęszew
Referat Planowania, Zagospodarowania przestrzennego i Gospodarki gruntami	Sprawdzenie poprawności przedłożonych kart monitorujących, przygotowanie sprawozdania/raportu
Koordynator przedsięwzięcia rewitalizacyjnego/ zespół koordynujący	Realizacja zadań ujętych w LPR, przygotowanie karty monitorującej oraz przekazanie jej do Referatu Planowania, Zagospodarowania przestrzennego i Gospodarki gruntami

Źródło: opracowanie własne

3. Monitorowanie dokumentu na płaszczyźnie strategicznej

System monitorowania na płaszczyźnie strategicznej będzie realizowany w cyklach dwuletnich, od momentu uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 przez Radę Gminy Stęszew, dotyczy analizy:

- stopnia realizacji celów określonych w LPR

Cele, wskaźniki oraz ocena stopnia ich realizacji zostały przedstawione w poniższej tabeli. Stopień realizacji celów określony w LPR będzie monitorowany dla obszaru rewitalizacji.

Tabela 73 Wskaźniki monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość wskaźnika bazowa (rok 2016)	Wartość wskaźnika docelowa (rok 2023)
CEL STRATEGICZNY REWITALIZACJI 1. INTEGRACJA SPOŁECZNA I PODNIESIENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI			
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie	12,63	10,73
Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu	2,23	1,90
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu	1,17	1,00
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	Urząd Gminy Stęszew	0,29	0,34
CEL STRATEGICZNY REWITALIZACJI 2 OŻYWIENIE GOSPODARSTWA OBSZARU REWITALIZACJI, POPRZECZ STWORZENIE WARUNKÓW PRZYCIĄGAJĄCYCH INWESTORÓW, POBUDZENIE LOKALNEGO KAPITAŁU LUDZKIEGO I WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH POTENCJAŁÓW			
Poziom przedsiębiorczości	Urząd Gminy Stęszew	9,92	11,41
Kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Urząd Gminy Stęszew	0,53	0,61
CEL STRATEGICZNY REWITALIZACJI 3 POPRAWA INFRASTRUKTURY, ZAGOSPODAROWANIA I ESTETYKI PRZESTRZENI OBSZARU REWITALIZACJI			
Poziom degradacji technicznej jednostki	Urząd Gminy Stęszew	1,00	2,00
Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Urząd Gminy Stęszew	3,00	4,00
Jakość terenów publicznych	Urząd Gminy Stęszew	2,00	3,00
Dostępność obiektów sportowych	Urząd Gminy Stęszew	0,0247	0,0296

Źródło: opracowanie własne

b) skutków realizacji LPR poprzez cykliczną analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji

Monitoring będzie polegał na ocenie aktualnego poziomu wskaźników ze wskaźnikami, które zostały wykorzystane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji.

Tabela 74 Ocena skutków realizacji LPR

Sfera	Wskaźnik	Wartość wskaźnika bazowa (rok 2016)	Wartość wskaźnika docelowa (rok 2023)
Społeczna	Indeks starości	94,40	89,68
	Przyrost naturalny	1,00	2,00
	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	2,23	1,90

Sfera	Wskaźnik	Wartość wskaźnika bazowa (rok 2016)	Wartość wskaźnika docelowa (rok 2023)
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób	1,17	1,00
	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 100 osób	12,63	10,73
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 100 osób	0,30	0,30
	Liczba ofiar przemocy na 100 osób	0,21	0,20
	Poziom przestępczości – badanie jakościowe	3,00	4,00
	Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym – badanie jakościowe	3,00	4,00
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób	0,29	0,34
	Frekwencja wyborcza	35,04	38,54
	Wyniki egzaminu 6-klasisty	60,82	63,86
Gospodarcza	Poziom przedsiębiorczości	9,92	11,41
	Kondycja lokalnych przedsiębiorstw	0,53	0,61
Techniczna	Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób	64,96	71,46
	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	42,1	40,00
	Poziom degradacji technicznej jednostki	1,00	2,00
Środowiskowa	Udział uciążliwych zakładów przemysłowych na terenie danej jednostki	0	0
	Poziom hałasu	2,00	3,00
	Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców	325,52	292,97
Przestrzenno-funkcyjna	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	3,00	4,00
	Jakość terenów publicznych	2,00	3,00
	Dostępność obiektów sportowych	0,0247	0,0296
	Dostępność obiektów rekreacyjnych	0,0247	0,0296
	Dostępność infrastruktury kulturalnej	0,0504	0,0604
	Dostępność infrastruktury edukacyjnej	0,0238	0,0285

Źródło: opracowanie własne

12.2 Ewaluacja

Ewaluacja okresowa LPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach LPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 75 Ewaluacja – organizacja procesu

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Pracownik merytoryczny	1. Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu	Skompletowanie kart zadań, skompletowanie ankiet, przygotowanie

	zbiorczego z realizacji zadań ujętych w LPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne) zaangażowanych we wdrażanie LPR	raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji LPR
Osoba kierująca merytoryczną komórką organizacyjną lub kierownik jednostki organizacyjnej	Realizacja zadań ujętych w LPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety do wskazanej komórki Urzędu Gminy
Podmioty prywatne i publicznie (inne niż jednostki gminne)	Realizacja zadań ujętych w LPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez komórkę merytoryczną Urzędu Gminy	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet do wskazanej komórki Urzędu Gminy

Źródło: opracowanie własne

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

- Osoba kierująca merytoryczną komórką organizacyjną lub kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w LPR, sporządza sprawozdanie z jego realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
- Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok osoba kierująca merytoryczną komórką organizacyjną lub kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje do wskazanej komórki Urzędu Gminy właściwej dla monitorowania procesu Rewitalizacji do dnia 31 maja w cyklu trzyletnim.
- Pracownik przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływania na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
- Pracownik sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego naczelnika wydziału lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
- Pracownik na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych przygotowuje zbiorczy raport, który do dnia 30 czerwca w cyklu trzyletnim przekazuje za pośrednictwem Naczelnika Burmistrzowi.
- Burmistrz Gminy po uzyskaniu raportu przekazuje go niezwłocznie Radzie Gminy do uchwalenia do 30 września danego roku.

12.3 Sposób modyfikacji LPR

Mając na względzie ramy czasowe obowiązywania programu rewitalizacji zakłada się możliwość aktualizacji zapisów dokumentu. Przeprowadzana w cyklu trzyletnim ewaluacja w zakresie stopnia realizacji celów oraz skutków wdrażania programu pozwoli na ocenę zmian, jakie zaszły na obszarze rewitalizacji w gminie Stęszew. Umożliwi także weryfikację skuteczności zarządzania procesem rewitalizacji. Wnioski z ewaluacji pozwolą określić ewentualny zakres zmian w programie rewitalizacji (m.in. zmianę celów i kierunków działań). W razie konieczności dopuszcza się także aktualizację dokumentu poza trzyletnim cyklem ewaluacji.

Zakłada się, że możliwa będzie także zmiana programu w zakresie aktualizacji listy głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wnioski z ewaluacji pozwolą na dokonanie korekty na poziomie przedsięwzięć rewitalizacyjnych (jeżeli zajdzie taka konieczność).

W sytuacji, gdy wnioski z ewaluacji potwierdzą konieczność aktualizacji programu (bądź zaistnieje konieczność aktualizacji listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych), każdorazowo dokument zostanie przedłożony na sesji Rady Gminy. Aktualizacja programu rewitalizacji będzie przeprowadzana w oparciu o tryb, w jakim został uchwalony, tj:

- przygotowanie projektu dokumentu LPR,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych,
- określenie ostatecznego kształtu aktualizowanego dokumentu, w tym uwzględnienie uwag wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych,
- przedłożenie dokumentu LPR na sesji Rady Gminy celem uchwalenia.

12.5 Ocena skuteczności działań

Ocena skuteczności działań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 będzie przeprowadzana zgodnie z zaplanowanym systemem monitoringu. Dodatkowo, na koniec 2023r. (zakończenie okresu obowiązywania programu rewitalizacji) przeprowadzona zostanie ewaluacja końcowa, która pozwoli na ocenę efektów realizacji programu w każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej). Ewaluacja będzie miała na celu określenie, jakie zmiany zaszły na obszarze rewitalizacji w gminie Stęszew w związku z realizacją procesu rewitalizacji. Pozwoli także na określenie wniosków i opinii, które zostaną wykorzystane przy opracowaniu LPR/GPR na kolejne lata.

13. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Kwestie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych regulowane są w następujących ustawach:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 ma na celu określić warunki realizacji zadań kluczowych z punktu widzenia lokalnej społeczności i samorządu w zdelimitowanych podobszarach rewitalizacji oraz stworzyć wytyczne i ramy dla osiągnięcia celów o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. W perspektywie długofalowej LPR ma na celu poprawę warunków ekonomiczno-społecznych, przestrzennych, środowiskowych itp. Na podstawie wstępnej analizy możliwych oddziaływań przewidzianych w dokumencie zadań, stwierdzono, że w większości przypadków oddziaływania te nie będą znaczące. Ponadto niektóre z planowanych do realizacji zadań będą miały pozytywny wpływ na stan i jakość środowiska.

Projekt dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 został zakwalifikowanym do dokumentów o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym, wnioskiem z dnia 24.08.2017 r. zwrócono się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu o odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu LPR zgodnie z art. 47 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2) ww. ustawy. Pismem z dnia 30.10.2017 r. (sygn. WOO-III.410.717.2017.AM.5) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu stanęła na stanowisku, iż projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zestawienie grafik, tabel oraz wykresów

Tabela 1 Spójność dokumentu ze Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	9
Tabela 2 Spójność dokumentu z Umową Partnerstwa	9
Tabela 3 Spójność dokumentu z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	10
Tabela 4 Spójność dokumentu z Narodowym Planem Rewitalizacji	11
Tabela 5 Spójność dokumentu z Krajową Polityką Miejską 2023	11
Tabela 6 Spójność dokumentu z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	12
Tabela 7 Spójność dokumentu z Załoženiami Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	12
Tabela 8 Spójność dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	13
Tabela 9 Spójność dokumentu z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	15
Tabela 10 Spójność dokumentu ze Strategią Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016-2026	16
Tabela 11 Spójność dokumentu z Gminną Strategią Rozwijania Problemów Społecznych na obszarze Gminy Stęszew na lata 2008-2017	17
Tabela 12 Spójność dokumentu z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stęszew 2015-2020	18
Tabela 13 Spójność dokumentu ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew	18
Tabela 14 Jednostki statystyczne gminy i miasta Stęszew – ludności i powierzchnia (2016 r.)	24
Tabela 15 Katalog wskaźników służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	28
Tabela 16 Indeks starości w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	33
Tabela 17 Przyrost naturalny w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	36
Tabela 18 Poziom bezrobocia w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	38
Tabela 19 Długotrwale bezrobocie w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	40
Tabela 20 Poziom ubóstwa w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	42
Tabela 21 Uzależnienie od alkoholu w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	45
Tabela 22 Ofiary przemocy w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	47
Tabela 23 Poziom przestępczości w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	49
Tabela 24 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	51
Tabela 25 Organizacje pozarządowe w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	53
Tabela 26 Frekwencja wyborcza w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	55
Tabela 27 Wyniki egzaminu 6-klasisty w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	57
Tabela 28 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera społeczna	59
Tabela 29 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	62
Tabela 30 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	65
Tabela 31 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera gospodarcza	66
Tabela 32 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	69
Tabela 33 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w liczbie obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w mieście i gminie Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	72
Tabela 34 Poziom degradacji technicznej jednostki w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	74
Tabela 35 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera techniczna	75
Tabela 36 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	78
Tabela 37 Poziom hałasu w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	80
Tabela 38 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	82
Tabela 39 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera środowiskowa	84
Tabela 40 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	86
Tabela 41 Jakość terenów publicznych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	88
Tabela 42 Dostępność obiektów sportowych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	90
Tabela 43 Dostępność obiektów rekreacyjnych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	92
Tabela 44 Dostępność obiektów kultury w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	94
Tabela 45 Dostępność obiektów edukacyjnych w gminie i mieście Stęszew – wskaźniki dla jednostek statystycznych oraz kategoryzacja	95
Tabela 46 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera przestrzenno-funkcjonalna	98
Tabela 47 Podsumowanie analizy jednostek statystycznych dla miasta i gminy Stęszew - sfera społeczna	101
Tabela 48 Podsumowanie analizy jednostek statystycznych dla miasta i gminy Stęszew - czynniki pozaspołeczne	102
Tabela 49 Syntetyczny poziom degradacji w pozaspołecznych sferach analizy	103
Tabela 50 Zestawienie wskaźników dla obszaru zdegradowanego	112
Tabela 51 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych dla obszaru rewitalizacji	113
Tabela 52 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych	117
Tabela 53 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych	118
Tabela 54 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych	120
Tabela 55 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych	121
Tabela 56 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Stęszew-Centrum w porównaniu do wartości referencyjnych	123
Tabela 57 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych	127
Tabela 58 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych	128
Tabela 59 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych	129
Tabela 60 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych	131

Tabela 61 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Trzebaw w porównaniu do wartości referencyjnych	133
Tabela 62 Wskaźniki społeczne dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych.....	137
Tabela 63 Wskaźniki gospodarcze dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych.....	138
Tabela 64 Wskaźniki funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych.....	140
Tabela 65 Wskaźniki techniczne dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych	141
Tabela 66 Wskaźniki środowiskowe dla podobszaru rewitalizacji Będlewo w porównaniu do wartości referencyjnych	143
Tabela 67 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji w gminie Stęszew.....	145
Tabela 68 Komplementarność międzyokresowa	181
Tabela 69 Indykatywne ramy finansowe.....	191
Tabela 70 Ramowy harmonogram wdrażania LPR	201
Tabela 71 Monitorowanie podstawowych parametrów dokumentu	203
Tabela 72 Podział kompetencji w zakresie monitorowania LPR	203
Tabela 73 Wskaźniki monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stęszew na lata 2017-2023.....	204
Tabela 74 Ocena skutków realizacji LPR.....	204
Tabela 75 Ewaluacja – organizacja procesu	205

Grafika 1 Zasięg terytorialny i umiejscowienie porównywanych jednostek statystycznych gminy i miasta Stęszew	26
Grafika 2 Indeks starości w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	35
Grafika 3 Przyrost naturalny w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	37
Grafika 4 Poziom bezrobocia w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	39
Grafika 5 Długotrwałe bezrobocie w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	41
Grafika 6 Poziom ubóstwa w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	44
Grafika 7 Uzależnienie od alkoholu w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	46
Grafika 8 Ofiary przemocy w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny	48
Grafika 9 Poziom przestępczości w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny	50
Grafika 10 Poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	52
Grafika 11 Organizacja pozarządowe w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny	54
Grafika 12 Frekwencja wyborcza w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny.....	56
Grafika 13 Wyniki egzaminu 6-klasisty w gminie i mieście Stęszew – wymiar przestrzenny	58
Grafika 14 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera społeczna.....	61
Grafika 15 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	64
Grafika 16 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	66
Grafika 17 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera gospodarcza.....	68
Grafika 18 Liczba podłączonych do kanalizacji na 100 osób w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	71
Grafika 19 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	73
Grafika 20 Poziom degradacji technicznej jednostki w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	75
Grafika 21 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera techniczna	77
Grafika 22 Udział uciążliwych zakładów przemysłowych w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	79
Grafika 23 Poziom hałasu w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	81
Grafika 24 Masa wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	83
Grafika 25 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera środowiskowa	85
Grafika 26 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	87
Grafika 27 Jakość terenów publicznych w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny	89
Grafika 28 Dostępność infrastruktury sportowej w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	91
Grafika 29 Dostępność infrastruktury rekreacyjnej w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	93
Grafika 30 Dostępność infrastruktury kultury w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	95
Grafika 31 Dostępność infrastruktury edukacyjnej w gminie i mieście Stęszew– wymiar przestrzenny.....	97
Grafika 32 Syntetyczny wskaźnik degradacji – sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	99
Grafika 33 Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji w gminie i mieście Stęszew.....	114
Grafika 34 Podobszar rewitalizacji Stęszew-Centrum	116
Grafika 35 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Stęszew Centrum	118
Grafika 36 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Stęszew Centrum	119
Grafika 37 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Stęszew Centrum	121
Grafika 38 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Stęszew Centrum.....	122
Grafika 39 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Stęszew Centrum.....	123
Grafika 40 Podobszar rewitalizacji Trzebaw	126
Grafika 41 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Trzebaw.....	128
Grafika 42 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Trzebaw.....	129
Grafika 43 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Trzebaw.....	131
Grafika 44 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Trzebaw	132
Grafika 45 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Trzebaw	133
Grafika 46 Podobszar rewitalizacji Będlewo	136
Grafika 47 Drzewo problemów w sferze społecznej – podobszar Będlewo.....	138
Grafika 48 Drzewo problemów w sferze gospodarczej – podobszar Będlewo.....	139
Grafika 49 Drzewo problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej – podobszar Będlewo.....	141
Grafika 50 Drzewo problemów w sferze technicznej – podobszar Będlewo	143
Grafika 51 Drzewo problemów w sferze środowiskowej – podobszar Będlewo	144
Grafika 52 System wdrażania LPR.....	200

Wykres 1 Respondenci wg płci [%]	106
Wykres 2 Grupy wiekowe respondentów [%].....	107
Wykres 3 Respondenci wg wykształcenia	107
Wykres 4 Status respondentów na rynku pracy [%]	108
Wykres 5 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji [%].....	109
Wykres 6 Proszę podać Pana(i) związek z tym terenem (można wskazać kilka odpowiedzi) [%]	109
Wykres 7 Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji [%]	110
Wykres 8 Jakie problemy Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) obszarze?	111
Wykres 9 Jakich miejsc i form aktywności brakuje we wskazanych przez Pana(ią) miejscach? [%]	112